

แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๘๔)

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา	1
1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ.....	1
1.2. ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบของจังหวัดชัยภูมิ.....	116
1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่.....	129
1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา.....	131
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	133
ส่วนที่ 3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13	143
ส่วนที่ 4 แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	164
ส่วนที่ 5 ประเด็นการพัฒนา	169

ส่วนที่ 1

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1) ด้านกายภาพ

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดชัยภูมิตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณใจกลางของประเทศ เส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 631 ฟุต ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 332 กิโลเมตรมีเนื้อที่ประมาณ 12,778.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,986,429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.9 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาค และร้อยละ 2.5 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาค และใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี และเพชรบูรณ์

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขต

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปประกอบด้วยป่าไม้และภูเขาร้อยละ 50 ของพื้นที่จังหวัด นอกนั้นเป็นที่ราบสูง บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบ มีพื้นที่ป่าไม้และเทือกเขาดังเรียงรายจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาสำคัญ ได้แก่ ภูอีด่าง ภูแล่นคา และภูพังเหย ซึ่งมีลักษณะและจำนวนพื้นที่ ดังนี้

ตารางแสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดชัยภูมิ

ที่	ลักษณะภูมิประเทศ	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1.	ภูเขาและป่าไม้	4,026,616	50.42
2.	ที่ราบลุ่ม	3,603,994	45.13
3.	ที่ราบสูงนอกเขตป่าไม้	252,413	3.16
4.	พื้นน้ำ	63,431	0.79
5.	เนื้อที่ดินดาน ดินเลนใช้ประโยชน์ไม่ได้	39,975	0.50
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		7,986,429	100.00

จังหวัดชัยภูมิ สามารถแบ่งภูมิประเทศของจังหวัดออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

พื้นที่ราบในฝั่งแม่น้ำ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0 - 300 เมตร ได้แก่บริเวณพื้นที่ราบเรียบ ความลาดเอียงของพื้นที่อยู่ระหว่างร้อยละ 0 - 2 ซึ่งมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 13 ได้แก่พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำชีในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส อำเภอเนินสง่า บริเวณนี้จะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง

พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น อยู่ตอนกลางของพื้นที่จังหวัด เป็นแนวยาวตามทิศเหนือ - ใต้ ตามแนวเทือกเขาตงพญาเย็น มีความสูงประมาณ 300 - 500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอบ้านแพน

พื้นที่สูงและภูเขา สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลอนลึกและภูเขา ในเขตเทือกเขาตงพญาเย็น มีความสูงตั้งแต่ 500 - มากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอซับใหญ่ และพื้นที่ทางตอนเหนือของอำเภอเมืองชัยภูมิ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ทั้งหมด 7,986,429 ไร่ สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดชัยภูมิประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการเกษตร 3,404,483 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.63 พื้นที่ป่าไม้ภูเขา 2,411,101 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.19 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทาน 467,902 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.86 และพื้นที่อื่น ๆ 2,170,845 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.18 ของพื้นที่ทั้งหมด

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดชัยภูมิมีลักษณะอากาศร้อนชื้น อยู่ในภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนมีฤดู 3 ฤดู โดยระยะเวลาในแต่ละฤดูอาจคลาดเคลื่อนไปตามสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละปีมีอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ร้อนจัดในฤดูร้อน และช่วงฝนสลับกับช่วงแห้งแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามห้วงเวลาตามฤดูกาล ดังนี้

ฤดูหนาว	ประมาณเดือน พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์
ฤดูร้อน	ประมาณเดือน มีนาคม - พฤษภาคม
ฤดูฝน	ประมาณเดือน มิถุนายน - ตุลาคม

ด้านการปกครอง การบริหารและประชากร

(1) โครงสร้างการบริหารราชการระดับจังหวัด

จังหวัดชัยภูมิ มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการ 3 ส่วน คือ

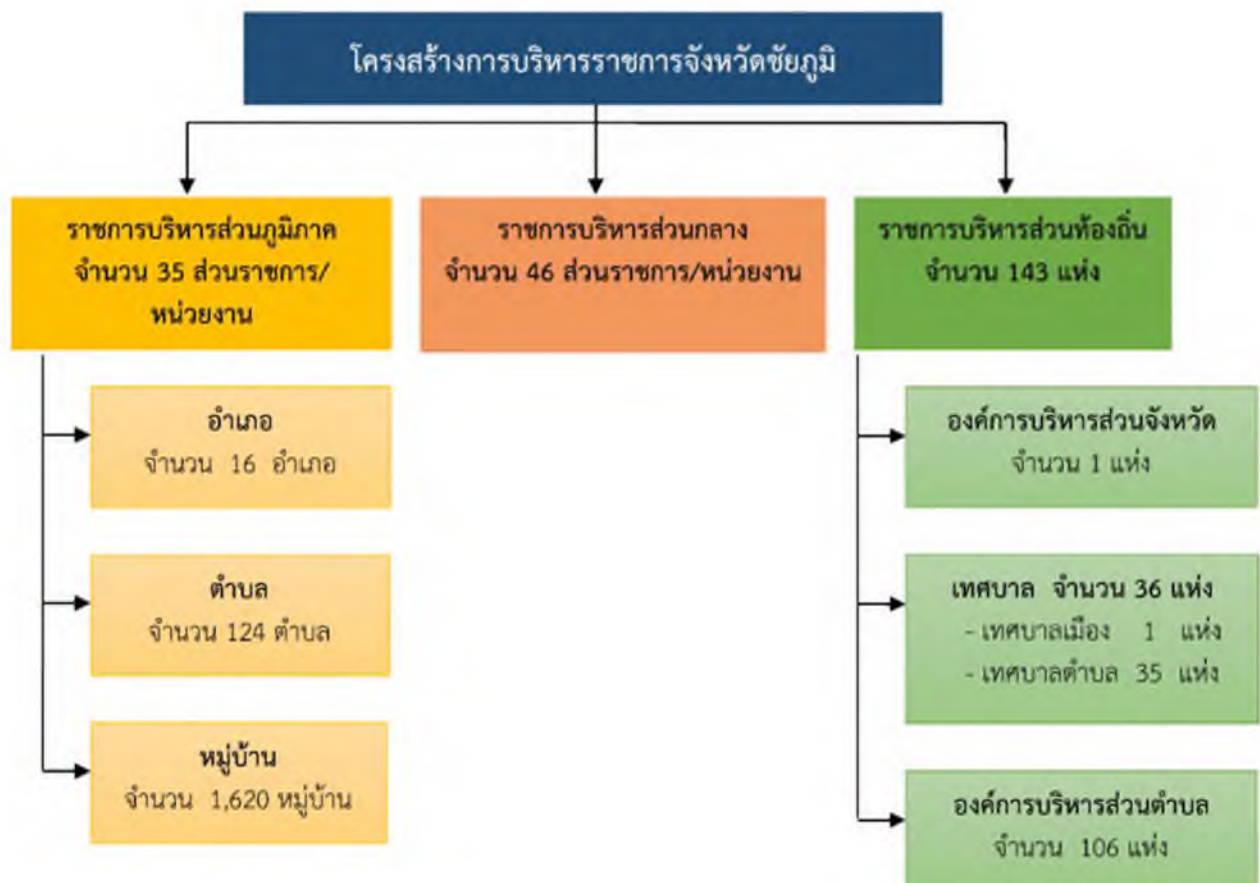
1. ราชการบริหารส่วนกลางมีส่วนราชการส่วนกลางตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัด จำนวน 46 หน่วยงาน

2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 35 หน่วยงาน แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล 1,620 หมู่บ้าน 25 ชุมชน ประกอบด้วย

(1) อำเภอเมืองชัยภูมิ	(2) อำเภอภูเขียว	(3) อำเภอจัตุรัส
(4) อำเภอแก้งคร้อ	(5) อำเภอเกษตรสมบูรณ์	(6) อำเภอหนองบัวแดง
(7) อำเภอกอนสาร	(8) อำเภอบ้านเขว้า	(9) อำเภอกอนสวรรค์
(10) อำเภอบำเหน็จณรงค์	(11) อำเภอเทพสถิต	(12) อำเภอบ้านแท่น
(13) อำเภอหนองบัวระเหว	(14) อำเภอภักดีชุมพล	(15) อำเภอเนินสง่า
(16) อำเภอซับใหญ่		

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 143 แห่ง ประกอบด้วย

3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	แห่ง
3.2 เทศบาล	36	แห่ง
- เทศบาลเมือง	1	แห่ง
- เทศบาลตำบล	35	แห่ง
3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล	106	แห่ง

(2) ประชากรและโครงสร้างประชากร

1. สัดส่วน แนวโน้มประชากรและความหนาแน่น : ข้อมูลประชากรของสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนกันยายน 2563 จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรทั้งสิ้น 1,124,924 คน มีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 387,224 หลังคาเรือน และความหนาแน่นของประชากร โดยเฉลี่ยทั้งจังหวัด 88 คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากร จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	พื้นที่	ระยะทาง (กม.)	จำนวน			ประชากร (คน)		
				หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
1	เมืองชัยภูมิ	1,169.898	1	227	19	75,032	88,602	93,716	182,318
2	บ้านเขว้า	544.315	13	88	6	17,405	24,723	25,576	50,299
3	คอนสวรรค์	468.147	38	103	9	19,198	25,943	26,588	52,531
4	เกษตรสมบูรณ์	1,418.967	102	144	11	32,202	55,444	56,214	111,658
5	หนองบัวแดง	2,215.459	49	130	8	32,335	51,027	50,847	101,874
6	จัตุรัส	647.031	38	119	9	26,793	36,130	38,352	74,482
7	บำเหน็จณรงค์	560.300	58	95	7	17,971	25,877	26,717	52,594
8	หนองบัวระเหว	841.782	33	58	5	13,612	19,364	19,190	38,554
9	เทพสถิต	875.604	105	92	5	25,016	34,986	34,377	69,363
10	ภูเขียว	801.757	78	155	11	38,665	59,353	61,325	120,678
11	บ้านแท่น	308.707	92	66	5	12,826	22,384	22,792	45,176
12	แก้งคร้อ	582.196	45	126	10	31,729	45,708	46,615	92,323
13	คอนสาร	966.665	125	85	8	19,408	30,121	30,516	60,637
14	ภักดีชุมพล	900.456	85	47	4	11,419	15,655	15,270	30,925
15	เนินสง่า	222.003	30	48	4	8,209	12,842	13,135	25,977
16	ซับใหญ่	225.000	55	37	3	5,404	7,886	7,649	15,535
รวม		12,778.287	-	1,620	124	387,224	556,045	568,879	1,124,924

หมายเหตุ : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

จังหวัดชัยภูมิมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ทั้งภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภายในจังหวัดได้โดยสะดวกทั้งทางรถยนต์และทางรถไฟ หากเดินทางโดยรถยนต์สามารถใช้เส้นทางสายหลักที่สำคัญของจังหวัดคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 สีคิ้ว - ชัยภูมิ - ชุมแพ ให้เชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง ส่วนเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอกับอำเภอภายในจังหวัดเป็นถนนลาดยาง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ทำให้การติดต่อระหว่างอำเภอเป็นไปอย่างสะดวกสบาย ส่วนการคมนาคมจากอำเภอ ถึงตำบล หมู่บ้าน เป็นถนนสายรองของสำนักงานทางหลวงชนบท บางส่วนยังเป็นถนนลูกรัง สามารถใช้ติดต่อคมนาคมอย่างสะดวกในหน้าแล้ง สำหรับฤดูฝนยังมีความลำบากอยู่มากสำหรับระยะทางระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภอต่าง ๆ แสดงตามตารางดังนี้

ระยะทางระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดชัยภูมิ

ที่	อำเภอ	ระยะทาง (กม.)	ที่	อำเภอ	ระยะทาง (กม.)	ที่	อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
1	บ้านเขว้า	13	6	แก้งคร้อ	45	11	ภักดีชุมพล	85
2	เนินสง่า	30	7	หนองบัวแดง	53	12	เกษตรสมบูรณ์	90
3	หนองบัวระเหว	33	8	บำเหน็จณรงค์	58	13	เทพสถิต	105
4	คอนสวรรค์	38	9	ภูเขียว	77	14	คอนสาร	125
5	จัตุรัส	39	10	บ้านแท่น	81	15	ซับใหญ่	55

ถนนในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

- ถนนอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชัยภูมิระยะทาง 595.295 กิโลเมตร ระยะทางต่อ 2 ช่องจราจร 710.093 กิโลเมตร ขนาดผิวทางแอสฟัลต์ จำนวน 17 สายทาง Work Load 2,510.519 กิโลเมตร ทรัพย์สินในความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

พื้นที่รับผิดชอบของแขวงฯ	23,351,225.00	ตร.ม.
พื้นที่ผิวทางลาดยาง	6,964,076.00	ตร.ม.
พื้นที่ขอบทางถึงเขตทาง	16,387,149.00	ตร.ม.
สะพาน 140 แห่ง	3,954.90	เมตร
ท่อเหลี่ยม 52 แห่ง	1,835.50	เมตร
ท่อกลม 1,130 แห่ง	14,725.50	เมตร

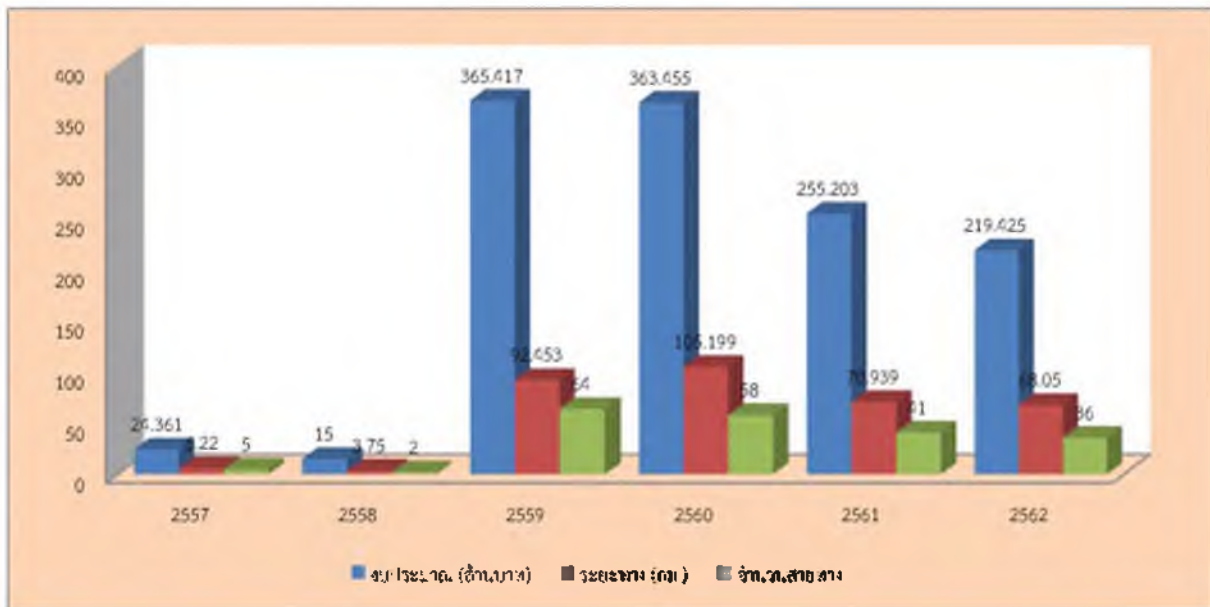
หมวดทางหลวง	หมายเลข ทาง หลวง	หมายเลข ตอน ควบคุม	ชื่อตอน	กม. - กม.	ระยะทาง จริง	หมวด ทางหลวง ต่อ 2 ช่อง	หมายเลข ทางหลวง
ชัยภูมิ กม.11+435 RT. ทล.0202 0102 นายอดิศร ตั้งพงษ์ โทร. 08-1708-2270	0201	0203	สี่แยกโรงต้ม - ช่องสามหมอ	126+167 - 162+051	35.434	71.718	ลาดยาง
	0202	0102	บ้านโพนทอง - แก้งสนามนาง	003+000 - 025+660	22.660	24.941	ลาดยาง
	2054	0100	ลาดใหญ่ - ช่องสามหมอ	000+000 - 033+742	3.742	34.807	ลาดยาง
	2065	0200	ลำชี - คอนสวรรค์	034+507 - 045+292	10.785	10.785	ลาดยาง
					102.621	142.251	
จัตุรัส กม.83+114 LT. ทล.0201 0201 นายวุฒิชัย จริยธรรมานกุล โทร. 08-1708-0871	0201	0201	หนองบัวโคก - บ้านลี่	066+364 - 101+564	35.200	70.400	ลาดยาง
	0205	0302	คำปึง - หนองบัวโคก	150+572 - 169+172	18.420	19.892	ลาดยาง
	2170	0100	สามแยกหนองบัวใหญ่ - วัดปทุมชาติ	000+000 - 000+500	0.500	0.500	ลาดยาง
	2179	0100	จัตุรัส - บ้านเหินจมนรงค์	000+000 - 018+42	18.423	18.423	ลาดยาง
	2217	0200	หนองกรด - คำปึง	023+446 - 029+411	5.965	5.965	ลาดยาง
					78.508	115.180	
สะพาน กม.102+164 LT. ทล.0201 0202 นายบุญฤทธิ์ ชลิ่งวิชา โทร. 08-3370-2091	0201	0202	บ้านลี่ - สี่แยกโรงต้ม	101+564 - 126+617	25.053	50.106	ลาดยาง
	0202	0101	สี่แยกโรงต้ม - บ้านโพนทอง	002+250 - 003+000	0.750	1.500	ลาดยาง
	0225	402	หนองบัวระเหว - ชัยภูมิ	224+300 - 253+290	28.990	28.990	ลาดยาง
	2170	0200	วัดปทุมชาติ - หนองจาน	000+500 - 030+714	30.214	31.814	ลาดยาง
	2435	0100	ทางเข้าเมืองชัยภูมิ	000+000 - 000+290	0.290	0.580	ลาดยาง
					85.297	112.990	

หมวดทางหลวง	หมายเลข ทาง หลวง	หมายเลข ดอน ควบคุม	ชื่อตอน	กม. - กม.	ระยะทาง จริง	หมวดทาง หลวง ต่อ 2 ช่อง	หมายเลข ทางหลวง
หนองบัวแดง กม.3+200 LT. ว.ล 2359 0101 นายสุคนธ์ เหล่าภักดิ์ โทร. 08-9584-3490	0251	0100	ชัยภูมิ - ดาโจไดโน	003+175 -	12.825	15.375	ล.ด.ว.ง
	2159			016+000			
	2359	0100	ชัยภูมิ - ห้วยยางคำ	000+000 -	48.144	49.145	ล.ด.ว.ง
		0101	หนองบัวแดง - แหล่มทอง	048+144 000+000 -	53.200	56.200	ล.ด.ว.ง
				053+200			
					114.169	120.950	
โป่งนก กม.184+662 H.I. ว.ล.0225 0401 นายเปี่ยมชัย เนตรเรืองสถิต โทร 08-4606-7695	0251	0401	น้ำร้อน - หนองบัวระเหว	160+582 -	63.718	66.218	ล.ด.ว.ง
	2159	0102	ชัยใหญ่ - หนองบัวระเหว	224+300 056+000 -	16.323	16.323	ล.ด.ว.ง
	2359	0102	แหลมทอง - วังใหญ่	072+323 053+200 -	24.282	25.267	ล.ด.ว.ง
				077+482			
					104.323	107.808	
เทพสถิต กม.121+019 RT. ว.ล 0205 0301 นายชยพล สารบุตร โทร 08-3781-6660	0205	0301	ช่องสำราญ - ค่ายปิ้ง	111+572 -	39.180	44.063	ล.ด.ว.ง
	2069	0100	บ้านเนินจรูญศรี - ชัยใหญ่	105+752 002+542 -	15.192	15.192	ล.ด.ว.ง
	2354	0101	เทพสถิต - ชัยใหญ่	017+734 000+000 -	56.000	63.155	ล.ด.ว.ง
				056+000			
					110.372	122.410	
				รวมทั้งสิ้น	595.295	721.589	

งบอุดหนุนเฉพาะกิจ (ถ่ายโอน อปท.)

ปี	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะทาง (กม.)	จำนวนสายทาง
2557	24.361	6.220	5
2558	15.000	3.750	2
2559	365.417	92.453	64
2560	363.455	105.199	58
2561	255.203	70.939	41
2562	219.425	68.050	36
รวม	1,212.861	346.611	206

แผนภูมิแสดงงบอุดหนุนเฉพาะกิจ (ถ่ายโอน อปท.)

การไฟฟ้า จังหวัดชัยภูมิ มีการใช้กระแสไฟฟ้า 350 ล้านยูนิต โดยมีขอบเขตการรับกระแสไฟฟ้าจากแหล่งผลิต ดังนี้

1. กระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตที่เขื่อนจุฬาภรณ์ ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอคอนสาร ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำผลิตไฟฟ้าด้วยพลังน้ำเก็บน้ำได้ 188 ล้านลูกบาศก์เมตร มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 2 เครื่อง กำลังผลิต 40,000 กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 57 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง
2. กระแสไฟฟ้าจากสถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยอำเภอเมืองพล จังหวัดขอนแก่น
3. กระแสไฟฟ้าจากสถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
4. กระแสไฟฟ้าย่อยจากจังหวัดนครราชสีมา

ไฟฟ้า	2564 ชัยภูมิ
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	344,421
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์ - ชั่วโมง)	869,110,896.16
บ้านที่อยู่อาศัย	425,617,067.26
กิจการขนาดเล็ก	147,676,319.41
กิจการขนาดกลาง	139,549,682.07
กิจการขนาดใหญ่	136,335,211.71
อื่นๆ (ไฟราชการ, เพื่อการเกษตร, ไฟพิเศษ)	19,932,615.71

การประปา

จังหวัดชัยภูมิมีสำนักงานประปา จำนวน 6 แห่ง คือ สำนักงานประปาชัยภูมิ สำนักงานประปาจัตุรัส สำนักงานประปาแก้งคร้อ สำนักงานประปาภูเขียว สำนักงานประปาหนองบัวแดง และสำนักงานประปาบำเหน็จณรงค์ การให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่จะมีเฉพาะในเขตชุมชน เช่น ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ เขตเทศบาลตำบล และหมู่บ้านที่มีประชากรหนาแน่น สำนักงานประปาทั้งหมด มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 19,468,800 ลูกบาศก์เมตร สามารถผลิตน้ำได้ 13,666,523 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 51,758 ราย

การประปาส่วนภูมิภาคสาขาในพื้นที่ จังหวัดชัยภูมิ					
ที่	กปภ.สาขา	หน่วยบริการ	กำลังผลิต	ความต้องการน้ำ	ผู้ใช้น้ำ
			ลบ.ม./วัน	ต่อเดือน	
1	ชัยภูมิ	แม่ข่าย	30,240	907,200	20,069
		น.บ้านค่าย	3,840	115,200	4,098
		น.บ้านเล่า-นางเม้ง	5,760	172,800	5,753
		น.บ้านเขว้า	4,800	144,000	6,084
		น.หนองนาแซง	รับน้ำจากแม่ข่าย		830
2	แก้งคร้อ	แม่ข่าย	7,920	237,600	3,948
		น.คอนสวรรค์	8,400	252,000	4,643
		น.นาหนองทุ่ม	4,800	144,000	2,734
3	จัตุรัส	แม่ข่าย	9,600	288,000	11,940
		น.หนองบัวระเหว	2,640	79,200	1,597
		น.หนองบัวบาน	1,200	36,000	1,583
		น.บ้านส้มป่อย	รับน้ำจาก น.หนองบัวบาน		1,195
4	หนองบัวแดง	แม่ข่าย	2,400	72,000	2,431
		น.เกษตรสมบูรณ์	6,000	180,000	3,727
		น.ภักดีชุมพล	480	14,400	522
5	ภูเขียว	แม่ข่าย	7,200	216,000	6,818
		น.บ้านแท่น	1,200	36,000	1,471
		น.บ้านเป่า	1,200	36,000	1,968
		น.บ้านดอน	4,800	144,000	326
6	บำเหน็จณรงค์	แม่ข่าย	9,600	288,000	4,866
		น.บ้านเพชร	รับน้ำจากแม่ข่าย		5,063
		น.เทพสถิต	2,640	79,200	2,370
		น.หนองบัวโคก	720	21,600	635

การสื่อสาร

จังหวัดชัยภูมิ มีที่ทำการไปรษณีย์ 16 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ทุกอำเภอ (ยกเว้นอำเภอเนินสง่าและอำเภอซับใหญ่) มีจำนวนไปรษณีย์ภัณฑ์รวมทั้งสิ้น 3,730,002 ชิ้น มีเลขหมายโทรศัพท์ของบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) รวม 27,520 เลขหมาย และมีเลขหมายที่มีผู้เช่า 21,705 เลขหมาย มีสถานีวิทยุ 4 แห่ง คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ จส.5 ของกรมทหารสื่อสาร สถานีวิทยุ อสมท.ชัยภูมิ และสถานีวิทยุ ดชด.ชัยภูมิ นอกจากนี้ยังมีบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ให้บริการ 3 เครือข่าย คือ บริษัท AIS จำกัด (มหาชน) เครือข่ายของบริษัท DTAC จำกัด และเครือข่ายของบริษัท โทร คอร์ปอเรชั่น จำกัด ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด

3) ด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดชัยภูมิมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในปี 2562 มีมูลค่า 65,698 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per capital GPP) 70,159 บาท โดยรายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตร

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดรายสาขา ณ ราคาประจำปี

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	2558	2559 ¹	2560 ¹	2561 ^P	2562 ^P
ภาคเกษตร	17,076	16,326	17,316	18,670	17,253
เกษตรกรรม	17,076	16,326	17,316	18,670	17,253
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	17,076	16,326	17,316	18,670	17,253
ภาคนอกการเกษตร	38,979	44,784	45,857	46,982	48,445
อุตสาหกรรม	8,134	11,307	11,900	12,067	12,441
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	75	34	24	24	19
การผลิตอุตสาหกรรม	6,909	8,745	8,767	9,372	8,837
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	863	2,208	2,724	2,178	3,011
การประปาและการจัดการของเสีย	286	320	385	493	573
บริการ	30,844	33,477	33,957	34,915	36,003
การก่อสร้าง	2,140	2,174	2,016	2,287	2,155
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	6,268	7,104	7,518	8,279	8,232
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	982	1,074	1,279	1,372	1,586
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	66	76	93	111	126
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	690	750	742	795	1,035
การเงินและการประกันภัย	3,831	4,252	4,432	4,569	4,800
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	2,747	3,566	3,158	2,759	2,865
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ	2	3	4	9	7
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ	135	122	118	109	109
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศฯ	2,337	2,371	2,386	2,549	2,686

สาขาการผลิต	2558	2559'	2560'	2561 ^p	2562 ^p
การศึกษา	8,975	9,163	9,244	8,897	9,027
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,880	1,981	2,081	2,208	2,307
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	138	172	204	238	283
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	654	668	681	734	785
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	56,055	61,110	63,173	65,653	65,698
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (บาท)	58,632	64,247	66,740	69,730	70,159
ประชากร (1,000 คน)	956	951	947	942	936

หมายเหตุ : r หมายถึง revised หรือการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง และ p หมายถึง preliminary หรือค่ารายปีที่ได้จากการประมาณผลข้อมูลเบื้องต้น
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

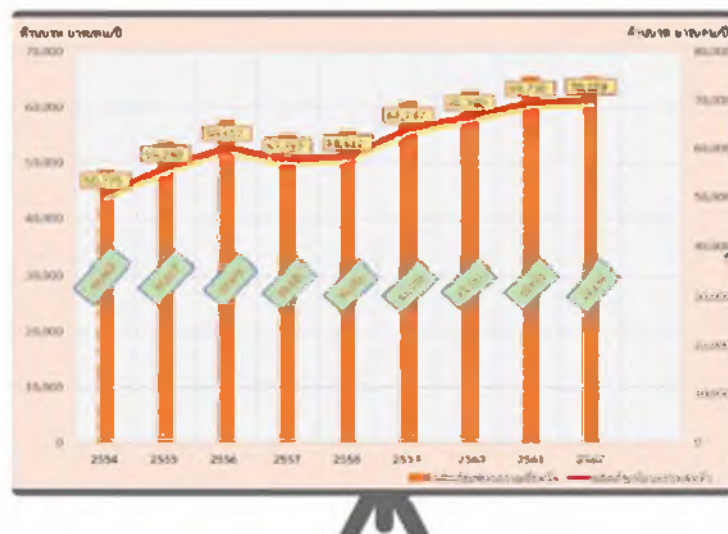
อัตรายายตัวและโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตรายภาค

ภาค	อัตรายายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.9	0.1	9.6	9.5
เหนือ	4.2	0.9	7.7	7.7
ใต้	4.8	3.0	8.6	8.7
ตะวันออก	2.8	1.8	18.3	18.0
ตะวันตก	5.4	-0.8	3.6	3.5
กลาง	1.3	-0.9	5.2	5.1
กทม. และปริมณฑล	4.9	3.6	47.0	47.5
เฉลี่ยทั้งประเทศ	4.2	2.3	100.0	100.0

จังหวัด	อัตรายายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
1. ขอนแก่น	3.6	-0.8	13.6	13.4
2. อุดรธานี	4.8	0.7	7.1	7.1
3. เลย	11.4	-1.9	3.5	3.4
4. หนองคาย	-0.9	1.8	2.5	2.6
5. มุกดาหาร	1.5	5.8	1.6	1.7
6. นครพนม	-0.4	1.7	2.7	2.8
7. สกลนคร	2.6	0.7	3.8	3.8
8. กาฬสินธุ์	11.1	-3.0	3.8	3.7
9. นครราชสีมา	6.6	0.3	19.1	19.1
10. ชัยภูมิ	5.4	-1.4	4.2	4.1
11. ยโสธร	3.1	1.1	1.8	1.8
12. อุบลราชธานี	-1.3	0.2	7.9	7.9
13. ร้อยเอ็ด	2.4	0.1	4.9	4.9

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
14. บุรีรัมย์	-0.2	2.7	5.4	5.6
15. สุรินทร์	5.8	0.5	5.0	5.1
16. มหาสารคาม	2.4	-1.5	3.8	3.7
17. ศรีสะเกษ	2.1	-2.4	4.7	4.6
18.หนองบัวลำภู	8.3	1.8	1.9	1.9
19. อำนาจเจริญ	6.4	5.4	1.2	1.3
20. บึงกาฬ	-1.3	0.2	1.5	1.5
รวมทั้งภาค	3.9	0.1	100.0	100.0

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี
และผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว พ.ศ.2554 - 2562

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2562			
จังหวัด	บาทต่อปี	จังหวัด	บาทต่อปี
1.ระยอง	988,748	44.ระนอง	101,822
2.กรุงเทพมหานคร	637,397	45.เลย	101,527
3.ชลบุรี	571,234	46.อุดรดิตถ์	100,872
4.ปราจีนบุรี	551,150	47.ลำปาง	100,711
5.ฉะเชิงเทรา	459,005	48.ยะลา	98,501
6.พระนครศรีอยุธยา	439,159	49.พิจิตร	98,011
7.ภูเก็ต	428,351	50.พะเยา	97,282
8.สมุทรสาคร	388,372	51.เชียงราย	93,182
9.สมุทรปราการ	349,406	52.เพชรบูรณ์	91,498
10.สระบุรี	336,393	53.หนองคาย	91,068

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2562			
จังหวัด	บาทต่อปี	จังหวัด	บาทต่อปี
11.พังงา	333,015	54.อุดรธานี	90,269
12.นครปฐม	295,818	55.สุโขทัย	83,865
13.ราชบุรี	248,028	56.แพร่	82,678
14.ปทุมธานี	246,897	57.นครพนม	80,956
15.จันทบุรี	239,453	58.น่าน	78,156
16.ชุมพร	232,817	59.ปัตตานี	76,997
17.ลำพูน	204,009	60.สระแก้ว	76,199
18.กระบี่	203,719	61.สุรินทร์	75,919
19.นนทบุรี	197,159	62.พัทลุง	75,726
20.ประจวบคีรีขันธ์	195,923	63.มหาสารคาม	75,334
21.สุราษฎร์ธานี	184,214	64.ศรีสะเกษ	75,182
22.ตราด	162,741	65.กาฬสินธุ์	73,587
23.กำแพงเพชร	153,170	66.ร้อยเอ็ด	73,567
24.เพชรบุรี	149,773	67.บุรีรัมย์	73,305
25.สงขลา	149,027	68.อุบลราชธานี	72,607
26.สิงห์บุรี	148,651	69.อำนาจเจริญ	71,815
27.สมุทรสงคราม	144,711	70.ชัยภูมิ	70,159
28.เชียงใหม่	143,638	71.บึงกาฬ	68,727
30.กาญจนบุรี	130,445	73.สกลนคร	65,900
31.ตาก	128,124	74.แม่ฮ่องสอน	63,370
32.นครสวรรค์	126,679	75.หนองบัวลำภู	63,002
33.อ่างทอง	126,370	76.ยโสธร	62,623
34.ขอนแก่น	124,729	77.นราธิวาส	59,498
35.ชัยนาท	124,150	69.อำนาจเจริญ	71,815
36.นครราชสีมา	121,068	70.ชัยภูมิ	70,159
37.นครศรีธรรมราช	119,589	71.บึงกาฬ	68,727
38.นครนายก	117,028	72.มุกดาหาร	66,599
39.พิษณุโลก	113,593	73.สกลนคร	65,900
40.สุพรรณบุรี	107,023	74.แม่ฮ่องสอน	63,370
41.สตูล	105,827	75.หนองบัวลำภู	63,002
42.อุทัยธานี	102,710	76.ยโสธร	62,623
43.ตรัง	102,221	77.นราธิวาส	59,498

ด้านการเกษตร

ข้อมูลการผลิตข้าว ปีการผลิต 2563/2564

ข้าวนาปี : ปีการผลิต 2563/2564 จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าว 1,822,619.44 ไร่ เกษตรกร 157,300 ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 466 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 849,340.66 ตัน โดยพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ พื้นที่ปลูก 859,888.47 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.18 ข้าวเหนียว พื้นที่ปลูก 810,185 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.45 และข้าวชนิดอื่น ๆ พื้นที่ปลูก 152,546.26 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.37

ตารางที่ 1 ข้อมูลการปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2563/2564

จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกข้าวนาปี			ชนิด/พันธุ์ข้าว		
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	หอมมะลิ (ไร่)	ข้าวเหนียว (ไร่)	ข้าวอื่นๆ (ไร่)
ชัยภูมิ	157,300	271,916	1,822,619.44	859,888.47	810,184.71	152,546.26
1. เมืองชัยภูมิ	24,373	51,614	308,870.74	185,898.15	75,546.42	47,426.17
2. บ้านเขว้า	10,105	20,293	122,782.53	97,240.59	1,055.75	24,486.19
3. คอนสวรรค์	10,457	21,647	152,963.85	86,580.06	63,968.79	2,415.00
4. เกษตรสมบูรณ์	18,033	30,347	164,441.64	13,717.06	150,566.09	158.49
5. หนองบัวแดง	14,555	21,071	164,153.43	34,721.37	129,403.31	28.75
6. จัตุรัส	12,909	23,988	173,344.12	159,107.89	7.75	14,228.48
7. บำเหน็จณรงค์	6,734	11,346	80,358.16	39,105.78	5.00	41,247.38
8. หนองบัวระเหว	4,351	5,845	42,412.68	37,910.43	1,712.75	2,789.50
9. เทพสถิต	4,247	4,888	36,390.01	30,046.83	1,414.04	4,929.14
10. ภูเขียว	15,610	24,060	161,841.05	28,718.28	125,517.98	7,604.79
11. บ้านแท่น	7,304	11,019	82,935.98	10,680.91	71,632.08	622.99
12. แก้งคร้อ	14,236	22,290	175,909.71	39,957.98	135,919.73	32.00
13. คอนสาร	6,449	9,173	46,483.19	3,677.36	37,717.42	5,088.41
14. ภูกระเทียม	2,907	3,530	22,255.57	6,303.70	15,696.62	255.25
15. เนินสง่า	4,696	7,982	60,640.78	59,937.03	0.00	703.75
16. ชับใหญ่	2,355	2,826	26,836.00	26,285.08	21.00	529.92

ข้าวนาปรัง : ปีการผลิต 2563/2564 จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง 52,704.71 ไร่จำนวนเกษตรกร 7,756 ครัวเรือน ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 590 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม 31,095.78 ตัน โดยพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ พื้นที่ปลูก 666.36 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.26 ข้าวหอมประทิม 4,212 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.99 ข้าวเจ้าอื่น ๆ 1,873.33 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.55 ข้าวเหนียว กข 6 พื้นที่ปลูก 36,957.63 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.12 และข้าวเหนียวทั่วไป พื้นที่ปลูก 8,995.46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.07

ตารางที่ 2 ข้อมูลการปลูกข้าวนาปรัง ปีการผลิต 2563/2564

จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง			ชนิด/พันธุ์ข้าว				
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ข้าวหอมมะลิ (ไร่)	ข้าวหอมปทุม (ไร่)	ข้าวเจ้าอื่นๆ (ไร่)	ข้าวเหนียว กข 6 (ไร่)	ข้าวเหนียวทั่วไป (ไร่)
ชัยภูมิ	7,756	11,096	52,704.71	666.36	4,212	1,873.33	36,957.63	8,995.46
1. เมืองชัยภูมิ	343	568	3,286.59	106.75	428	372.12	222.00	2,157.73
2. บ้านเขว้า	0	0	0.00	0.00	0	0.00	0.00	0.00
3. คอนสวรรค์	93	124	1,034.00	36.00	0	0.00	18.75	979.25
4. เกษตรสมบูรณ์	4,072	5,999	24,596.20	84.00	1,088	525.45	21,778.14	1,393.74
5. หนองบัวแดง	19	19	120.00	0.00	48	0.00	72.00	0.00
6. จัตุรัส	7	10	73.20	53.20	0	0.00	4.00	16.00
7. บำเหน็จณรงค์	158	209	1,559.39	0.00	1,207	342.18	0.00	10.00
8. หนองบัวระเหว	159	206	1,218.75	112.00	715	45.00	20.00	327.25
9. เทพสถิต	1	1	3.00	0.00	0	0.00	3.00	0.00
10. ภูเขียว	2,420	3,362	18,366.10	260.00	700	805.34	12,638.28	3,961.25
11. บ้านแท่น	53	61	307.25	0.00	3	16.00	288.25	0.00
12. แก้งคร้อ	1	1	1.00	1.00	0	0.00	0.00	0.00
13. คอนสาร	416	500	1,968.73	8.27	10	40.25	1,909.21	1.00
14. ภูกระเทียม	3	3	12.00	0.00	8	0.00	4.00	0.00
15. เนินสง่า	17	32	153.50	4.25	0	0.00	0.00	149.25
16. ชัยใหญ่	1	1	5.00	0.00	5	0.00	0.00	0.00

การรวมกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ศูนย์ข้าวชุมชน จังหวัดชัยภูมิ มีศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน 50 แห่ง มีศูนย์ที่มีศักยภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 6 ศูนย์ ปริมาณผลผลิตรวม 600 ตัน ดังนี้

1. ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านลาดวังม่วง ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ปริมาณ 100 ตัน

2. ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลกุดน้ำใส ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตุรัส ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ปริมาณ 100 ตัน

3. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชนเกษตรธาตุทอง ตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ปริมาณ 100 ตัน

4. ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านท่าเตื่อ ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กข 6 ปริมาณ 100 ตัน

5. ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลบ้านบัว ตำบลบ้านบัว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กข 6 ปริมาณ 100 ตัน

6. ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโคกสะอาด ตำบลโคกสะอาด อำเภอหนองบัวระเหว ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ปริมาณ 100 ตัน

กลุ่มเกษตรนาแปลงใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ ในพื้นที่ 16 อำเภอ จำนวน 407 กลุ่ม เกษตรกร 23,923 ราย พื้นที่ปลูก 256,655 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	จำนวน (กลุ่ม)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ชัยภูมิ	407	23,923	256,655
1. เมืองชัยภูมิ	52	4,283	41,283
2. บ้านเขว้า	46	2,869	31,830
3. คอนสวรรค์	39	1,086	25,106
4. เกษตรสมบูรณ์	48	2,899	21,439
5. หนองบัวแดง	37	1,931	24,881
6. จตุรัส	15	983	11,331
7. บำเหน็จณรงค์	22	968	13,555
8. หนองบัวระเหว	13	594	5,275
9. เทพสถิต	20	1,015	13,445
10. ภูเขียว	11	1,066	11,941
11. บ้านแพน	21	1,030	7,916
12. แก้งคร้อ	24	1,297	14,927
13. คอนสาร	15	741	6,904
14. ภูคิงชุมพล	16	684	7,877
15. เนินสง่า	15	829	9,361
16. ชับใหญ่	13	650	9,586

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์

จังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ จำนวน 508 กลุ่ม เกษตรกร จำนวน 8,679 ราย พื้นที่ปลูก จำนวน 63,963 ไร่ ผลผลิตรวม 37,948.68 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 593 กิโลกรัม/ไร่ ดังนี้

T1 จำนวน 339 กลุ่ม เกษตรกร 5,590 ราย พื้นที่ปลูก 34,781 ไร่ ผลผลิต 27,443 ตัน

T2 จำนวน 130 กลุ่ม เกษตรกร 2,493 ราย พื้นที่ปลูก 23,415 ไร่ 8,429 ตัน

T3 จำนวน 39 กลุ่ม เกษตรกร 596 ราย พื้นที่ปลูก 5,767 ไร่ 2,076 ตัน

การบริโภค ทำพันธุ์และการจำหน่าย

จังหวัดชัยภูมิ มีปริมาณผลผลิตข้าว 849,340.66 ตัน แบ่งสำหรับไว้บริโภค 256,161.14 ตัน คิดเป็นร้อยละ 30.16 ไว้สำหรับทำเมล็ดพันธุ์ 33,803.76 ตัน คิดเป็นร้อยละ 3.98 และจำหน่าย 559,375.76 ตัน คิดเป็นร้อยละ 65.86 โดยผลผลิตข้าวทั่วไป จำหน่ายในสถานประกอบการในจังหวัดชัยภูมิ ราคาผลผลิต 13,000 - 20,000 บาท/กิโลกรัม ผลผลิตข้าวอินทรีย์ ปริมาณ 23,026 ตัน

มีการจำหน่ายภายในจังหวัดชัยภูมิ ปริมาณ 22,904 ตัน ได้แก่ บริษัท เมดิฟู้ด จำกัด ปริมาณ 22,898 ตัน และจำหน่ายให้โรงพยาบาลในจังหวัดชัยภูมิ 6 ตัน การจำหน่ายในตลาดต่างจังหวัด ได้แก่ สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ร้อยเอ็ด จำกัด ปริมาณ 122 ตัน ราคาผลผลิต 18,000 - 22,000 บาท/ตัน

ปัญหาสำคัญในการปลูกข้าว

1. เมล็ดพันธุ์ เช่น พันธุ์ข้าวปน ขาดแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
2. ปัจจัยการผลิตราคาสูง เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์
3. ภัยธรรมชาติ ได้แก่ ฝนแล้ง น้ำท่วม
4. ราคาผลผลิตตกต่ำ
5. เกษตรกรบางส่วนขาดทักษะ องค์ความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต
6. เกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม
7. โรงสีข้าวชุมชนปริมาณไม่เพียงพอ และประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มศักยภาพการผลิตสู่มาตรฐาน
 - 1.1 ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
 - 1) สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เป็นผู้นำในการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด
 - 2) พัฒนาเกษตรกรทั่วไป ให้มีศักยภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สู่การเป็น smart farmer และเป็นต้นแบบในการผลิตข้าวคุณภาพปลอดภัย
 - 1.2 ลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต
 - 1) การวางแผนการผลิตที่เหมาะสม
 - 2) การปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การไถกลบตอซัง การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซัง
 - 3) การจัดการแหล่งสำรองน้ำในไร่นา
 - 4) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน พืชปุ๋ยสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ ในการกระบวนการผลิต
 - 5) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมในการผลิต
2. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
 - 2.1 การพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน
 - พัฒนาการผลิตและการรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์
 - 2.2 สร้างรายได้จากเศษวัสดุ
 - ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากฟางข้าว เช่น ทำฟางอัดก้อน การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำวัสดุเพาะเห็ด เป็นต้น
3. การพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน
 - พัฒนาการผลิตและการรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์
 - ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพันธุ์ข้าวพื้นเมือง (หอมดง) ให้ได้รับรองมาตรฐาน
4. พัฒนาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ข้าว
 - ยกกระดับโรงสีข้าวชุมชน
 - พัฒนาการแปรรูปข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
 - พัฒนาบรรจุภัณฑ์

5. จัดทำศูนย์ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์
 - จัดแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพและรวบรวมเพื่อจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป
 6. ส่งเสริมและพัฒนาการตลาด
 - สร้างเครือข่ายผู้ผลิต เชื่อมโยงการตลาด การประชาสัมพันธ์สินค้า
 7. บริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า
 - 7.1 การจัดการแปลงที่เหมาะสม
 - จัดการแปลงปลูกพืชหรือกิจกรรมการเกษตร ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความสะดวกในกระบวนการผลิต
 - 7.2. สร้างรายได้เสริมและลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
 - พืชเศรษฐกิจทางเลือก
 - เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่
 - การเกษตรอื่น ๆ เช่น ประมง ปศุสัตว์ เลี้ยงไหม
 - 7.3 ปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ข้อมูลการผลิตมันสำปะหลัง ปีการผลิต 2563/2564 จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 889,035.81 ไร่ เกษตรกร 52,121ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 3.38 ตัน/ไร่ ผลผลิตรวม 3,004,941.04 ตัน ราคาผลผลิตเฉลี่ย 2.60 บาท/กิโลกรัม มีการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จำนวน 78 แปลง เกษตรกร 3,734 ราย พื้นที่ 48,441 ไร่

ข้อมูลการผลิตมันสำปะหลัง ปีการผลิต 2563/2564

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกมันสำปะหลังและการรวมกลุ่ม					
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด			กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง		
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	ราย	พื้นที่ (ไร่)
ชัยภูมิ	52,121	77,456	889,035.81	78	3,734	48,441
1. เมืองชัยภูมิ	4,831	6,545	61,756.74	10	515	5,332
2. บ้านเขว้า	4,973	7,828	79,688.68	18	939	11,362
3. คอนสวรรค์	840	1,360	8,726.89	6	268	2,840
4. เกษตรสมบูรณ์	393	472	3,444.26	1	30	580
5.หนองบัวแดง	3,828	4,384	41,957.21	1	130	1,130
6. จตุรัส	6,783	10,278	96,411.97	3	145	2,037
7. บำเหน็จณรงค์	4,367	7,052	66,652.74	5	208	3,444
8. หนองบัวระเหว	6,297	9,610	149,826.45	8	392	3,487
9. เทพสถิต	9,736	14,152	202,655.45	9	330	6,267
10. ภูเขียว	394	453	3,845.56	-	-	-
11. บ้านแท่น	261	297	1,933.60	1	35	350
12. แก้งคร้อ	1,469	1,962	20,500.17	1	31	380
13. คอนสาร	333	385	2,998.56	0	0	0
14. กักคุดุมพล	2,237	2,838	26,782.89	5	228	3,020
15. เนินสง่า	2,361	4,130	33,735.12	1	52	590
16. ชับใหญ่	3,818	5,710	88,119.55	9	431	7,622

แหล่งรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญอยู่ในพื้นที่ 10 อำเภอ 84 แห่ง ได้แก่ อำเภอเทพสถิต 17 แห่ง อำเภอบำเหน็จณรงค์ 16 แห่ง อำเภอจัตุรัส 15 แห่ง อำเภอหนองบัวระเหว 11 แห่ง อำเภอเมืองชัยภูมิ 7 แห่ง อำเภอซับใหญ่ 7 แห่ง อำเภอบ้านเขว้า 5 แห่ง อำเภอภักดีชุมพล 3 แห่ง อำเภอภูเขียว 2 แห่ง และอำเภอเนินสง่า 1 แห่ง

ปัญหาสำคัญในการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร

ด้านโครงสร้างดิน เกษตรกรมีการไถระเบิดดินดานตามหลักการที่เหมาะสมไม่ถึงร้อยละ 10 ของพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตตกต่ำ

ด้านปริมาณผลผลิตต่ำ ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังจังหวัดชัยภูมิ เฉลี่ยต่อไร่ 3.38 ตัน ซึ่งหากมีกระบวนการผลิตอย่างถูกต้องเหมาะสม จะให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากกว่า 5 ตัน

ด้านต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรที่สามารถผลิตมันสำปะหลังที่ได้ผลผลิตสูงมีการลงทุนที่สูงขึ้นกว่าเกษตรกรทั่วไป โดยมีต้นทุนการผลิตต่อไร่ 8,132 บาท (ต้นทุนที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด) โดยมีค่าใช้จ่ายที่สำคัญ คือ ด้านแรงงาน ร้อยละ 39.31 ของต้นทุนทั้งหมด ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของต้นทุนทั้งหมดส่วนเกษตรกรทั่วไป มีต้นทุนการผลิต เฉลี่ยต่อไร่ 7,102.71 บาท (ต้นทุนที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด) โดยมีค่าใช้จ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ค่าปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 22.09 ของต้นทุนทั้งหมด และค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 19.36 ของต้นทุนทั้งหมด และค่าแรงงานในการเตรียมดิน คิดเป็นร้อยละ 10.54

ด้านการหักล้างเจือปน ผู้ประกอบการลานมันสำปะหลัง จะหักล้างเจือปนร้อยละ 10 ของผลผลิตทั้งหมดที่มีคุณภาพ

ด้านความแปรปรวนของสภาพแวดล้อม เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง มีความเสี่ยงทั้งน้ำท่วมภัยแล้ง ตลอดจนโรคและแมลงระบาดในช่วงแล้งยาวนาน

ด้านราคาผลผลิตตกต่ำ ราคาผลผลิตมันสำปะหลัง ในแต่ละปีมีความไม่แน่นอน ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงจากปัจจัยด้านราคา

แนวทางการพัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โดยการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ และพัฒนาเกษตรกรให้มีศักยภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สู่การเป็น smart farmer และเป็นต้นแบบในการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ
2. การวางแผนการผลิตที่เหมาะสมให้สอดคล้องตามสภาวะอากาศ และสถานการณ์ ด้านการตลาด
3. การปรับปรุงโครงสร้างดินและบำรุงดิน โดยการไถระเบิดดินดาน การใช้พืชปุ๋ยสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ในการกระบวนการผลิต
4. การใช้พันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพดี ปราศจากโรคและแมลง มีความเหมาะสมและปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่
5. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เช่น การเขตกรรม การใช้วิธีกล และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
6. การบริหารจัดการแหล่งน้ำและส่งเสริมการใช้ระบบน้ำในแปลงมันสำปะหลัง เช่น ระบบน้ำหยด การขุดเจาะบ่อบาดาล ระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
7. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมที่เหมาะสม ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิต เช่น เครื่องปลูกมันสำปะหลัง เครื่องกำจัดวัชพืช เครื่องขุดมันสำปะหลัง เครื่องไถระเบิดดินดาน หรือองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ปราชญ์เกษตรกร เกษตรกรต้นแบบนำไปใช้ในการผลิตประสบความสำเร็จ

8. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว โดยการวางแผนการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม
9. เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังสะอาดปราศจากเหง้าและสิ่งเจือปน
10. การแปรรูปมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยส่งเสริมการแปรรูปมันสำปะหลังเป็นมันเส้นสะอาด การแปรรูปมันสำปะหลังเป็นอาหารสัตว์ เช่น มันหมักยีสต์
11. พัฒนาการแปรรูปมันสำปะหลังสู่มาตรฐานอินทรีย์ โดยการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการแปรรูปผลผลิตเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบรองรับการเลี้ยงสัตว์ตามมาตรฐานอินทรีย์ ตั้งแต่กระบวนการผลิตถึงการแปรรูป
12. ส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูป เช่น วัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปมันสำปะหลัง เทคโนโลยีการผลิตมันอาหารสัตว์
13. สนับสนุนให้เกิดแหล่งแปรรูปมันสำปะหลังอย่างครบวงจร เช่น ลานตาก โรงเก็บผลผลิต วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต
14. สร้างเครือข่ายผู้ผลิต เชื่อมโยงการตลาด เช่น การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด (โรงแป่ง ลานมัน สหกรณ์โคนม ฯลฯ) หรือการสำรวจตลาดใหม่ เพื่อใช้ในการรองรับการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อื่นๆ
15. การประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร สร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกร กลุ่มผู้ประกอบการด้านการผลิตและแปรรูป ผ่านสื่อทุกช่องทาง
16. การจัดการแปลงที่เหมาะสม จัดการแปลงปลูกพืชหรือกิจกรรมการเกษตร ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และความสะดวกในกระบวนการผลิต
17. สร้างรายได้เสริมและลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ การปลูกพืชเศรษฐกิจทางเลือก เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ และการเกษตรอื่น ๆ เช่น ประมง ปศุสัตว์ เลี้ยงไหม

อ้อยโรงงาน ปีการผลิต 2563/2564 จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ปีการผลิต 2563/2564 จำนวน 597,989.60 ไร่ เกษตรกร 44,902ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 13.40 ตัน/ไร่ ผลผลิตรวม 5,547,274.56 ตัน ราคาผลผลิตเฉลี่ย 730 บาท/ตัน จังหวัดชัยภูมิ มีการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อ้อยโรงงาน จำนวน 53 แปลง เกษตรกร 3,239 ราย พื้นที่ 45,984.75 ไร่

แสดงข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงาน ปีการผลิต 2563/2564

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงานและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานทั้งหมด		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โรงงาน		
	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
ชัยภูมิ	44,902	597,989.60	67	3,702	51,212
1. เมืองชัยภูมิ	1,967	19,225.35	6	246	3,891
2. บ้านเขว้า	450	3,162.55	7	294	3,412
3. คอนสวรรค์	7,780	9,449.24	15	669	8,361
4. เกษตรสมบูรณ์	5,634	152,199.42	10	685	7,337
5. ทนงบัวแดง	4,634	69,811.00	6	227	3,929
6. จตุรัส	1,587	18,265.00	1	50	1,500
7. บำเหน็จณรงค์	1,987	26,803.00	3	144	3,230
8. ทนงบัวระเหว	150	18,792.00	-	-	-
9. เทพสถิต	1,143	12,565.00	2	61	1,073

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงานและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานทั้งหมด		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่โรงงาน		
	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
10. ภูเขียว	8,554	120,693.78	3	440	6,637
11. บ้านแท่น	3,368	26,923.00	6	370	3,369
12. แก้งคร้อ	1,999	49,724.01	4	205	2,904
13. คอนสาร	3,062	36,801.25	3	270	5,073
14. ภูกระเทียม	1,575	17,088.00	-	-	-
15. เนินสง่า	790	11,423.00	1	41	496
16. ชำใหญ่	222	5,064.00	-	-	-

การเก็บเกี่ยว : เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวอ้อยโรงงานโดยใช้เครื่องจักรกล จำนวน 119,597.92 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20 ของพื้นที่เก็บเกี่ยว และเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน จำนวน 478,391.68 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80 ของพื้นที่เก็บเกี่ยว

ปัญหาที่สำคัญ : เกษตรกรมีการใช้เครื่องจักรกล เช่น รถตัดอ้อย รถไถ เป็นเวลาติดต่อกันหลายปี ทำให้เกิดชั้นดินดาน ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตราคาสูง ขาดแคลนแรงงาน ราคาผลผลิตตกต่ำ ตลอดจนการบริหารจัดการพื้นที่ไม่เหมาะสม ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิต และการเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องจักรกล

แนวทางการพัฒนา :

- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อเป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตอ้อยอย่างมีคุณภาพ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มในการบริหารจัดการการผลิต การลดต้นทุนจากการซื้อปัจจัยการผลิต
- ส่งเสริมการใช้ระบบน้ำในแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต
- ปรับปรุงบำรุงดิน ไถระเบิดดินดาน ให้โครงสร้างดินมีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ตลอดจนการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 93,089.50 ไร่ เกษตรกร 7,205 ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 793 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 74,305 ตัน จำหน่ายให้หลังรับซื้อผลิตภายในจังหวัดชัยภูมิ ราคาจำหน่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8 บาท โดยมีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 5 แปลง เกษตรกร 205 ราย พื้นที่ 2,392 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และการรวมกลุ่ม					
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด			กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	ราย	พื้นที่ (ไร่)
ชัยภูมิ	7,205	9,502	93,089.50	5	205	2,392
1. เมืองชัยภูมิ	24	30	325.00	-	-	-
2. บ้านเขว้า	4	4	81.75	-	-	-
3. คอนสวรรค์	3	3	17.25	-	-	-
4. เกษตรสมบูรณ์	142	178	625.80	1	30	300
5. หนองบัวแดง	116	125	872.00	-	-	-
6. จตุรัส	2,223	3,137	32,064.69	1	49	600
7. บ้านเนินธงชัย	1,343	1,930	17,097.03	-	-	-

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และการรวมกลุ่ม					
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด			กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ (ไร่)	แปลง	ราย	พื้นที่ (ไร่)
8. พนองบัวระเหว	139	157	3,500.25	-	-	-
9. เทพสถิต	1,041	1,320	15,771.40	-	-	-
10. ภูเขียว	106	114	483.50	-	-	-
11. บ้านแท่น	1	1	25.00	-	-	-
12. แก้งคร้อ	28	28	459.00	-	-	-
13. คอนสาร	608	749	3,651.26	-	-	-
14. ภักดีชุมพล	892	1,075	9,942.02	3	126	1,492
15. เนินสง่า	39	51	402.53	-	-	-
16. ชัยใหญ่	515	600	7,771.05	-	-	-

ยางพารา

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 88,021 ไร่ เกษตรกร 4,939 ครัวเรือน พื้นที่เปิดกรีด 83,008 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 208 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 17,265.66 ตัน ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 42 บาท

ที่	จังหวัด/อำเภอ	ยังไม่เปิดกรีด		เปิดกรีด		รวมทั้งสิ้น	
		ครัวเรือน	ไร่	ครัวเรือน	ไร่	ครัวเรือน	ไร่
	ชัยภูมิ	202	5,013	4,737	83,008	4,939	88,021
1	เมืองชัยภูมิ	89	1,522	1,322	29,168	1,411	30,690
2	บ้านเขว้า	1	3	63	842	64	845
3	คอนสวรรค์	7	2,152	56	754	63	2,906
4	เกษตรสมบูรณ์	36	369	918	11,272	954	11,641
5	หนองบัวแดง	7	146	449	6,530	456	6,676
6	จัตุรัส	2	68	11	130	13	198
7	บำเหน็จณรงค์	0	0	33	1,011	33	1,011
8	พนองบัวระเหว	2	23	94	1,933	96	1,956
9	เทพสถิต	12	114	312	5,232	324	5,346
10	ภูเขียว	10	150	335	6,089	345	6,239
11	บ้านแท่น	1	8	81	888	82	896
12	แก้งคร้อ	21	263	495	10,092	516	10,355
13	คอนสาร	4	34	373	4,897	377	4,931
14	ภักดีชุมพล	7	99	173	3,848	180	3,947
15	เนินสง่า	1	44	13	146	14	190
16	ชัยใหญ่	2	18	9	176	11	194

กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่อย่างพารา

จังหวัดชัยภูมิ มีการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่อย่างพารา จำนวน 6 แปลง เกษตรกร 207 ราย พื้นที่ปลูก 3,406 ไร่

ที่	จังหวัด/อำเภอ	แปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
	ชัยภูมิ	6	207	3,406
1	เมืองชัยภูมิ	1	32	568
2	เกษตรสมบูรณ์	2	67	884
	หนองบัวแดง	1	33	443
3	เทพสถิต	2	75	1,511

จังหวัดชัยภูมิ มีผู้ประกอบการรับซื้ออย่างพารา จำนวน 11 แห่ง ดังนี้

ที่	อำเภอ	ชื่อสถานประกอบการ	
		ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่
1	เมืองชัยภูมิ	สหกรณ์กองทุนสวนยางลำปะเทวะ จำกัด	หมู่ที่ 3 ตำบลชัยสีทอง
2	เกษตรสมบูรณ์	สหกรณ์กองทุนสวนยางเกษตรสมบูรณ์ จำกัด กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย. บ้านโนนสง่า	หมู่ที่ 6 ตำบลหนองโพนงาม หมู่ที่ 9 ตำบลหนองโพนงาม
3	หนองบัวแดง	กลุ่มชาวสวนยาง กยท. บ้านหนองกุ้งรวมใจ กลุ่มชาวสวนยาง กยท. บ้านบ่อทอง กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง กยท. ตำบลนางแดด	หมู่ที่ 7 ตำบลหนองแวง หมู่ที่ 8 ตำบลน้ำว้าแดง หมู่ที่ 21 ตำบลนางแดด
4	เทพสถิต	สหกรณ์กองทุนสวนยางชัยมงคลเทพสถิต จำกัด กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางสะพานยาว	หมู่ที่ 10 ตำบลโป่งนก หมู่ที่ 5 ตำบลโป่งนก
5	ภูเขียว	กลุ่มชาวสวนยาง กยท. พารวยภูเขียว	หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเพชร
6	คอนสาร	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราชัยภูมิ จำกัด สหกรณ์การเกษตรโครงการทุ่งลุยลาย จำกัด	หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งลุยลาย หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งลุยลาย

มะม่วง จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมะม่วง ทั้งหมด 42,825 ไร่ เกษตรกร 33,098ครัวเรือน มีการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่มะม่วง 4 แปลง เกษตรกร 228 ราย พื้นที่ปลูก 3,874 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกมะม่วงและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกมะม่วง		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วง		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
ชัยภูมิ	1,403	11,755.47	4	225	3,776
1.เมืองชัยภูมิ	117	403.8	-	-	-
2.บ้านเขว้า	23	49.25	-	-	-
3.คอนสวรรค์	19	43.5	-	-	-
4.เกษตรสมบูรณ์	42	118.36	1	30	100
5.หนองบัวแดง	757	9,443.35	3	195	3,676
6.จัตุรัส	28	129.62	-	-	-
7.บำเหน็จณรงค์	28	70.25	-	-	-

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกมะม่วงและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกมะม่วง		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วง		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
8.หนองบัวระเหว	16	63.75	-	-	-
9.เทพสถิต	75	311.93	-	-	-
10.ภูเขียว	45	123.22	-	-	-
11.บ้านแท่น	6	20.25	-	-	-
12.แก่งคร้อ	68	209.38	-	-	-
13.คอนสาร	88	181.42	-	-	-
14.ภักดีชุมพล	65	512.75	-	-	-
15.เนินสง่า	20	58.9	-	-	-
16.ซับใหญ่	6	15.75	-	-	-

ส้มโอ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกส้มโอ ทั้งหมด 2,111.93 ไร่ เกษตรกร 487 ครัวเรือน มีการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ส้มโอ 6 แปลง เกษตรกร 288 ราย พื้นที่ปลูก 1,599 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกส้มโอและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกส้มโอ		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ส้มโอ		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
ชัยภูมิ	487	2,111.93	8	394	2,064
1.เมืองชัยภูมิ	2	2.00	-	-	-
2.บ้านเขว้า	1	1.00	-	-	-
3.คอนสวรรค์	6	17.50	-	-	-
4.เกษตรสมบูรณ์	216	776.43	2	170	948
5.หนองบัวแดง	14	33.75	-	-	-
6.จัตุรัส	3	25.00	-	-	-
7.บำเหน็จณรงค์	1	4.00	-	-	-
8.หนองบัวระเหว	4	18.75	-	-	-
9.เทพสถิต	2	4.00	-	-	-
10.ภูเขียว	22	121.25	-	-	-
11.บ้านแท่น	196	998.50	6	224	1,116
12.แก่งคร้อ	6	42.50	-	-	-
13.คอนสาร	13	60.25	-	-	-
14.ภักดีชุมพล	1	7	-	-	-

มะขาม จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมะขาม ทั้งหมด 12,047.11 ไร่ เกษตรกร 1,316 ครัวเรือน มีการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่มะขามหวาน 2 แปลง เกษตรกร 86 ราย พื้นที่ปลูก 1,235 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกมะขามและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกมะขาม		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะขาม		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
ชัยภูมิ	1,316	12,047.11	4	170	2,305
1.เมืองชัยภูมิ	28	257.65	-	-	-
2.บ้านเขว้า	1	0.5	-	-	-
3.คอนสวรรค์	4	9.5	-	-	-
4.เกษตรสมบูรณ์	59	229.8	-	-	-
5.หนองบัวแดง	71	393.5	-	-	-
6.จัตุรัส	5	36.09	-	-	-
7.บำเหน็จณรงค์	9	27.75	-	-	-
8.หนองบัวระเหว	7	44.5	-	-	-
9.เทพสถิต	29	179	-	-	-
10.ภูเขียว	11	75.76	-	-	-
11.บ้านแท่น	1	1	-	-	-
12.แก้งคร้อ	22	84.75	-	-	-
13.คอนสาร	111	761.1	-	-	-
14.ภักดีชุมพล	950	9,916.21	4	170	2,305
15.เนินสง่า	1	5	-	-	-
16.ซับใหญ่	7	25	-	-	-

ทุเรียน จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกทุเรียน ทั้งหมด 1,005.32 ไร่ เกษตรกร 238 ครัวเรือน มีการรวมกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่ทุเรียน 1 แปลง เกษตรกร 32 ราย พื้นที่ปลูก 90 ไร่

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกทุเรียนและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกทุเรียน		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียน		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
ชัยภูมิ	372	2,022.56	1	32	90
1.เมืองชัยภูมิ	93	442.50	-	-	-
2.บ้านเขว้า	1	6.00	-	-	-
3.คอนสวรรค์	0	0.00	-	-	-
4.เกษตรสมบูรณ์	15	134.65	-	-	-
5.หนองบัวแดง	22	128.25	-	-	-
6.จัตุรัส	0	0.00	-	-	-
7.บำเหน็จณรงค์	2	2.00	-	-	-
8.หนองบัวระเหว	9	24.00	-	-	-
9.เทพสถิต	101	753.61	1	32	90
10.ภูเขียว	-	-	-	-	-
11.บ้านแท่น	-	-	-	-	-
12.แก้งคร้อ	74	303.81	-	-	-

จังหวัด/อำเภอ	ข้อมูลการปลูกทุเรียนและการรวมกลุ่ม				
	ครัวเรือนและพื้นที่ปลูกทุเรียน		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ทุเรียน		
	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	แปลง	ราย	ไร่
13.คอนสาร	35	135.25	-	-	-
14.ภักดีชุมพล	19	87.5	-	-	-
15.เนินสง่า	-	-	-	-	-
16.ซับใหญ่	1	5	-	-	-

ด้านการปศุสัตว์
การเลี้ยงโคนม

โคเนื้อ	ปี (พ.ศ.)			
	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	71,622	75,038	77,922	79,506
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	10,362	10,813	10,9937	11,215
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	280	280	300	300
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	30,000	30,000	35,000	39,000
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนโค)	2,148,660,000	2,251,140,000	2,727,270,000	3,100,734,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	38	38	-	-

การเลี้ยงโคนม

โคนม	ปี (พ.ศ.)				
	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	2	2	-	-	32
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	3,404	3,542	4,628	4,863	5,185
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	85	93	93	138	144
ปริมาณน้ำนมที่รีดได้ทั้งปี (กก.)	8,436,768	8,760,000	11,400,000	12,000,000	10,952,550
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	19.00	19.00	19.00	20.00	18.00
มูลค่ารวมน้ำนมดิบ (บาท)	160,298,592	216,600,000	216,600,000	240,000,000	197,145,900

การเลี้ยงกระบือ

กระบือ	ปี (พ.ศ.)				
	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-	-
จำนวนกระบือที่เลี้ยง (ตัว)	6,215	8,708	10,247	11,009	12,042
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	950	1,402	1,611	1,727	1,874
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	300	280	280	300	300
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	45,000	35,000	35,000	35,000	39,000
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนกระบือ)	279,675,000	304,780,000	358,645,000	385,315,000	469,638,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	38	38	38	38	34

การเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ

ไก่พันธุ์เนื้อ	ปี (พ.ศ.)				
	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	86	90	90	60	88
จำนวนไก่ที่เลี้ยง (ตัว)	16,335,000	21,359,300	23,155,000	14,000,000	4,490,270
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	895	97	97	100	87
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	38	36.25	36.25	40	32
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	87	90.00	90.00	90	83.5
มูลค่ารวม (บาท)	1,421,145,000	1,922,337,000	2,083,950,000	1,260,000,000	374,937,545

การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

ไก่พันธุ์ไข่	ปี (พ.ศ.)				
	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	6	7	7	90	7
จำนวนไก่ที่เลี้ยง (ตัว)	1,119,044	1,139,250	954,500	7,225,629	1,205,820
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	2,357	1,392	9	73,876	1,849
ปริมาณไข่ไก่ (ฟอง)	326,760,840	331,521,750	277,760,000	290,000,000	242,954,400
ราคาเฉลี่ย (บาท/ฟอง)	3.20	2.80	2.80	3	2.9
มูลค่าไข่ไก่รวม (บาท/ปี)	1,045,634,688	928,260,900	777,728,000	870,000,000	704,567,760

การเลี้ยงแพะ

แพะ	ปี (พ.ศ.)				
	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-	-
จำนวนแพะที่เลี้ยง (ตัว)	2,474	3,837	6,252	11,153	16,812
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	66	150	242	451	683
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	380	320	120	120	120
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	2,860	2,800	3,000	3,000	3,000
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนแพะ)	7,075,640	10,743,600	18,756,000	33,459,000	50,436,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-	-

การเลี้ยงแกะ

แกะ	ปี (พ.ศ.)			
	2560	2561	2562	2563
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-
จำนวนแกะที่เลี้ยง (ตัว)	441	404	519	481
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	11	16	29	32
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	300	120	125	125
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	2,500	3,000	3,200	3,750
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนแกะ)	1,102,500	1,212,000	1,660,800	1,803,750
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	-	-	-	-

ด้านการประมง

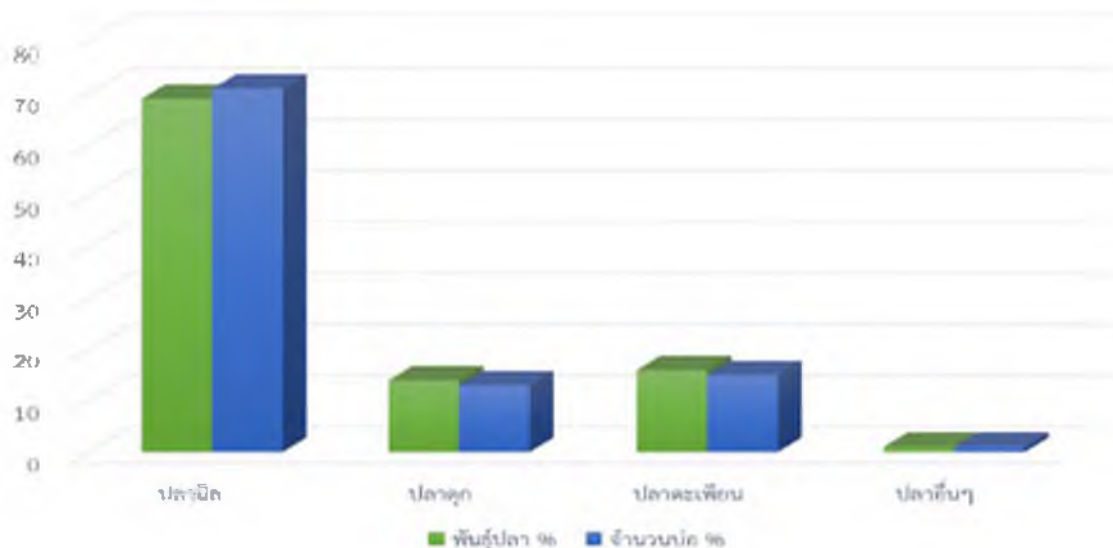
เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 26,000 กว่าราย แบ่งเป็น

กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลา				
๑	๒	๓	๔	๕
กลุ่มเลี้ยงปลาแสงสว่าง	กลุ่มเลี้ยงปลาน้ำจืด	กลุ่มเลี้ยงปลากระป๋อง (กลุ่มแปรรูปใหญ่)	กลุ่มเลี้ยงปลาได้น้ำจืด	กลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง
บ้านหนองหมื่นถั่ว ส. ไร่เมืองคอง อ. คอนสวรรค์ ชนิดของปลา - ปลาบิล - ปลาตุ๊ก	บ้านชีเหล็ก ต.กะฮาด อ. เป็นสง่า ชนิดของปลา - ปลาบิล - กุ้งขาว	บ้านนาแก ต.นาหนองทุ่ม อ. แก้งคร้อ ชนิดของปลา - ปลาตะเพียน	บ้านมีละน้ำดิบ ต.บ้านคำ อ. เมือง ชนิดของปลา - ปลาบิล - กุ้งขาว	ลำปะทาวบน ลำปะทาวล่าง ลำคันฉู ชนิดของปลา - ปลาบิล - ปลาตะเพียน

1. เลี้ยงแบบยังชีพที่ขึ้นทะเบียน 25,700 กว่าราย

พันธุ์ปลาเศรษฐกิจ จากข้อมูลจำนวนชนิดสัตว์น้ำที่มีการเลี้ยงในจังหวัดชัยภูมิทั้งหมด 17 ชนิด และจำนวนบ่อดินทั้งหมดกว่า 30,000 บ่อ

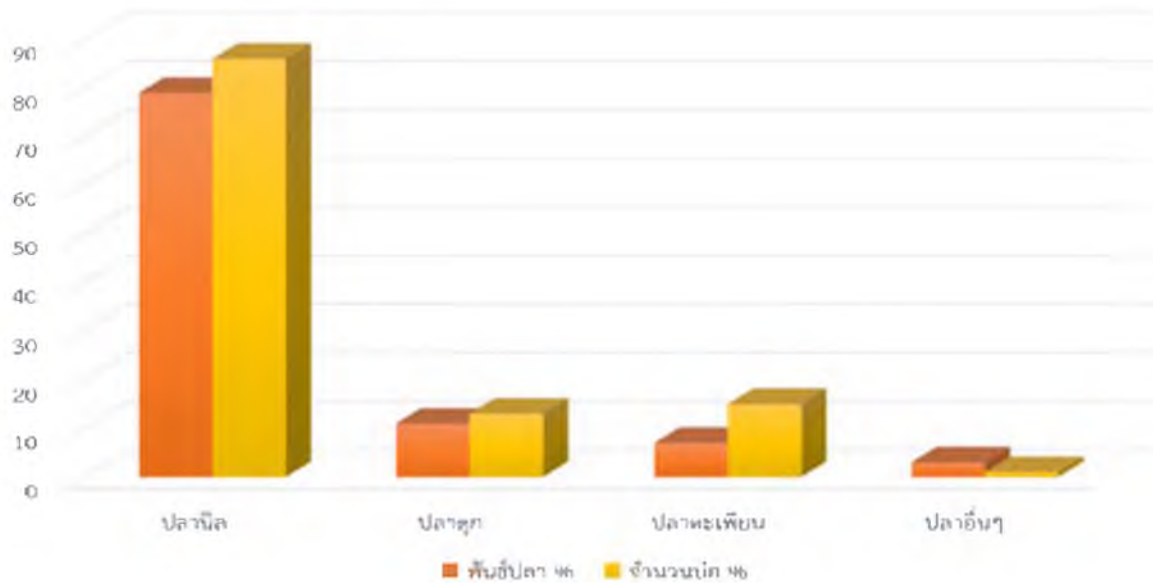
การเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ

2. การเลี้ยงเชิงพาณิชย์ที่ขึ้นทะเบียน 300 กว่าราย

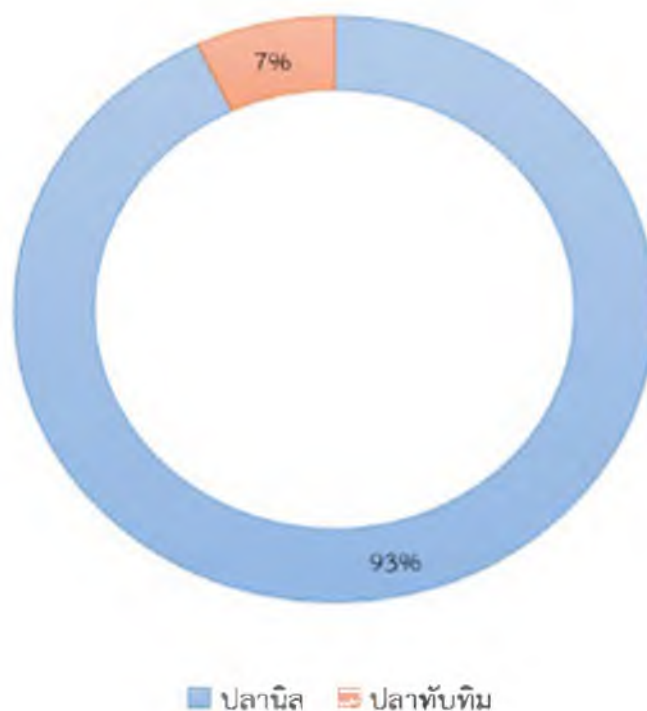
2.1 พันธุ์ปลาเศรษฐกิจ จากข้อมูลจำนวนชนิดสัตว์น้ำที่มีการเลี้ยงในจังหวัดชัยภูมิทั้งหมด 6 ชนิด และจำนวนบ่อดินทั้งหมดกว่า 600 บ่อ

การเลี้ยงปลาเชิงพาณิชย์

2.2 ปลาในกระชัง 1,295 กระชัง

การเลี้ยงปลาในกระชังเชิงพาณิชย์

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลา

ผลผลิตสัตว์น้ำแยกตามลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิจากจำนวนผลผลิตทั้งหมด 6,000 กว่าตัน จำแนกเป็น

- ขายสด	40.89 %
- บริโภคในครัวเรือน	53.33 %
- ทำเค็ม	0.75 %
- นึ่งย่าง	3.5 %
- ปลาข้าว/ปลาเจ้า	0.25 %
- ปลาต้ม	1.17 %
- อื่น ๆ	0.11 %

ผลผลิตที่จำหน่ายในจังหวัดชัยภูมิ

1. ผลผลิตที่ได้จากกลุ่มที่เลี้ยงแบบยังชีพในบ่อดิน ส่วนใหญ่นำสัตว์น้ำมาบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น คิดเป็นปริมาณผลผลิตประมาณ 5,500 ตัน
2. ผลผลิตที่ได้จากกลุ่มที่เลี้ยงแบบเชิงพาณิชย์ในบ่อดิน ตำบลบ้านค่าย, ตำบลกะฮาด เป็นการเลี้ยงในลักษณะเชิงธุรกิจ จับสัตว์น้ำมาขายในท้องตลาด คิดเป็นปริมาณผลผลิตประมาณ 500 ตัน
3. ผลผลิตปลาในกระชัง จำหน่ายภายในจังหวัด ร้อยละ 10 คิดเป็นผลผลิตประมาณ 109.2 ตัน

ผลผลิตที่มีการจำหน่ายนอกเขตจังหวัด

1. ผลผลิตปลาในกระชัง จำหน่ายในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 90 คิดเป็นผลผลิตประมาณ 1,450.8 ตัน
2. ผลผลิตที่ได้จากกลุ่มที่เลี้ยงแบบเชิงพาณิชย์ ในบ่อดิน ตำบลบ้านค่ายและตำบลกะฮาด มีการส่งออกในเขตพื้นที่ใกล้เคียงเขตอำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา ปริมาณผลผลิตประมาณ 10 ตัน

สถานที่จำหน่าย

1. ตลาดกลาง จังหวัดชัยภูมิ ไม่มีตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตสัตว์น้ำ
2. ตลาดสด มีการจำหน่ายตามตลาดสดทั้ง 16 อำเภอ ตลาดนัด รถเร่ และจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง

ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

จังหวัดชัยภูมิจัดเป็นแหล่งปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2563 มีเกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และประกอบอาชีพด้านหม่อนไหมทั้งหมด 6,227 ราย การเลี้ยงไหมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ มี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย เกษตรกรเลี้ยงไหมอุตสาหกรรม (ไหมรังขาว) จำนวน 1,285 ราย ซึ่งเป็นการเลี้ยงไหมเพื่อขายรังไหม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรขนาดกลางในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่แปลงหม่อนโดยประมาณ 5 ไร่ขึ้นไป โดยซื้อไข่ไหมหรือไหมวัยอ่อนและจำหน่ายรังไหมกับบริษัทเอกชนที่จำหน่ายไข่ไหมชนิดฟักออก 2 ครั้งต่อปี โดยทั่วไปเกษตรกรจะเลี้ยงไหมได้ประมาณ 6 - 8 รุ่นต่อปี เฉลี่ยรุ่นละ 2 - 3 กล่อง รายได้จากการจำหน่ายรังไหมขาว (ไหมอุตสาหกรรม) จำนวน 116,060,067 บาท/ปี (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2563) รูปแบบที่ 2 การเลี้ยงไหมหัตถกรรม เลี้ยงไหมเพื่อขายรัง สาวเส้นไหม และทอผ้า มีเกษตรกรประมาณ 4,942 ราย ประกอบอาชีพด้านหม่อนไหมอื่น ๆ เช่น ปลูกหม่อนผลสด รับจ้างทอผ้า จำนวน 926 ราย มีพื้นที่แปลงหม่อนโดยประมาณ 0.25 - 4 ไร่ต่อราย ประเภทของไหมที่เลี้ยง ได้แก่ ไทยพื้นบ้านและไทยลูกผสม สามารถเลี้ยงได้ประมาณ 4 - 14 รุ่นต่อปี เส้นไหมน้อยราคาก็โลกรัมละ 1,400 - 1,800 บาท ไหมสืบลาคาก็โลกรัมละ 300 - 500 บาท ไหมแลงราคาก็โลกรัมละ 900 - 1,200 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายรังไหม และเส้นไหม (ไหมเหลือง) จำนวน 33,760,000 บาท/ปี (ข้อมูลประจำปีงบประมาณ 2563) ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสม (ไหมเหลือง) สามารถผลิตรังไหมได้เฉลี่ยแผ่นละ 18 - 20 กิโลกรัม และผลิตเส้นไหมเฉลี่ยแผ่นละ 2.50 กิโลกรัม หากจำหน่ายเส้นไหมจะมีรายได้แผ่นละ 2,762 บาท นอกจากนี้เกษตรกรยังมีรายได้จากการจำหน่ายดักแด้ถึงแผ่นละ 12 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 1,200 บาท รวมเป็นรายได้จากการเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสม รวมรายได้จากการเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสม 5,200 บาทต่อการเลี้ยงไหม 1 แผ่น สำหรับเกษตรกรบางรายเลี้ยงไหมเพื่อขายรังไหมจะมีรายได้ 2,850 บาทต่อแผ่น (ราคารังไหมสดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 150 บาท) ในปี 2563 การผลิตหม่อนไหมจังหวัดชัยภูมิมีเกษตรกรดำเนินกิจกรรมด้านหม่อนไหมหัตถกรรมลดน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2562 ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยและบางรายเสียชีวิตทำให้ขาดผู้สืบทอดอาชีพหม่อนไหม ขณะที่ในช่วงปีที่ผ่านมาภาครัฐได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการแปลงหม่อน การเลี้ยงไหมและนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น เครื่องสาวไหมเข้าแหล่งหรือติดมอเตอร์ไฟฟ้า ในกระบวนการผลิตเส้นไหม รวมถึงการบริหารจัดการตามนโยบายโครงการแปลงใหญ่ ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่มและสามารถผลิตเส้นไหมได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับการแข่งขันราคาในท้องตลาดส่งผลให้ราคาเส้นไหมน้อยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการผลิตหม่อนไหมจังหวัดชัยภูมิ

ปี	พื้นที่ปลูก หม่อน เลี้ยงไหม (ไร่)	เกษตรกรไหม อุตสาหกรรม (ราย)	ผลผลิตรังไหม อุตสาหกรรม (กก./ปี)	เกษตรกรไหม หัตถกรรม/ ผู้ทอผ้า (ราย)	ผลผลิต เส้นไหม (กก./ปี)	ราคาเส้น ไหมเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า ผลผลิตเส้น ไหมรวม (บาท/ปี)
2559	4,825	373	355,200	3,837	30,000	1,200-1,400	30,000,000
2560	6,047	785	710,433	6,813	25,000	1,000-1,200	25,000,000
2561	8,550	900	749,440	6,407	16,500	1,000-1,500	20,625,000
2562	13,607	1,216	784,107	6,254	21,220	1,100-1,600	28,650,000
2563	10,825	1,285	688,946	4,942	22,887	1,350-1,600	33,760,000

ตารางที่ 2 จำนวนเกษตรกรและพื้นที่ปลูกหม่อน ปี 2563

ที่	อำเภอ	ไหมอุตสาหกรรม		ไหมหัตถกรรม	
		จำนวน เกษตรกร(คน)	พื้นที่ปลูกหม่อน (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (คน)	พื้นที่ปลูกหม่อน (ไร่)
1	เมือง	32	227	1,026	233.25
2	บ้านเขว้า	38	226.50	143	55
3	คอนสวรรค์	25	204	840	147
4	หนองบัวระเหว	55	574	34	19
5	ซับใหญ่	27	191	4	-
6	แก้งคร้อ	6	225	361	183.25
7	จัตุรัส	-	-	10	4
8	เกษตรสมบูรณ์	181	1,513	703	134.25
9	ภักดีชุมพล	327	1,752	1	-
10	ภูเขียว	12	7	524	20.50

รูปแบบการเลี้ยงไหมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

ไหมหัตถกรรม (ไหมรังเหลือง)

การเลี้ยงไหมเพื่อสาวเส้นไหมและทอผ้า มีเกษตรกรประมาณ 4,041 ราย มีพื้นที่ปลูกหม่อนโดยประมาณ 0.25-6 00 ไร่ต่อราย ประเภทของไหมที่เลี้ยง ได้แก่ ไหมทึนบ้านและไหมลูกผสม สามารถเลี้ยงได้ประมาณ 4-12 รุ่นต่อปี เส้นไหมมีราคาโลกกรัมละ 1,200-1,600 บาท ไหมสับราคาโลกกรัมละ 200-500 บาท ไหมแดงราคาโลกกรัมละ 900-1,200 บาท

ไหมอุตสาหกรรม (ไหมรังขาว)

การเลี้ยงไหมเพื่อขายรังไหม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรขนาดกลาง ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิจำนวน 1,260 ราย ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่ปลูกหม่อนโดยประมาณ 5 ไร่ขึ้นไป โดยจื่อใช้ไหมและจำหน่ายรังไหมกับบริษัทเอกชนที่จำหน่ายไหมขนาดฟีกออก 2 ครั้งต่อปี โดยทั่วไปเกษตรกรจะเลี้ยงไหมได้ประมาณ 6-8 รุ่นต่อปี รุ่นละ 2-10 กลุ่ม

รูปแบบการสาวไหมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

การสาวไหมด้วยแรงคน

เป็นการสาวไหมในพื้นที่ที่มีพื้นที่ขนาดเล็ก ระดับหมู่บ้าน
กลุ่มระดับตำบล การสาวไหมในพื้นที่ขนาดเล็กจะใช้เวลา
ประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อไม่ให้ไหมไหมได้ มี 4 ชนิด ดังนี้

- 1) ไหมเส้นหรือไหมสาม เป็นเส้นไหมที่สาวจากเปลือก
รังไหมเส้นนอก
- 2) ไหมก้อยหรือไหมทั้ง เป็นเส้นไหมที่สาวจาก
เปลือกทั้งชิ้นไหม
- 3) ไหมสาวสวยหรือไหมสอง เป็นเส้นไหมที่สาวรวมทั้ง
เปลือกทั้งชิ้นไหมและชิ้นไหม
- 4) ไหมแสงหรือไหมสาม เป็นเส้นไหมที่สาวจากเปลือก
ชิ้นไหมทั้งที่เปลือกจากการสาวไหมรอบแรกแล้วนำมาทำการ
สาวซ้ำอีกครั้งก็จะได้เส้นไหมที่มีขนาดเส้นไหมเล็กกว่า
ไหมเส้น

การสาวไหมด้วยเครื่องจักร

มี 2 แบบ คือ

- 1) การสาวไหมด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังไม่เกิน
5 แรงม้า เป็นการสาวไหมแบบอุตสาหกรรมในระดับ
กลุ่มเกษตรกร
- 2) การสาวไหมด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังเกินกว่า 5
แรงม้า เป็นการสาวไหมในระบบโรงงานอุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่ เครื่องสาวไหมมีขนาดหัวสาว 200 หัวสาว
ขึ้นไป เช่น บริษัทไหมไหม เป็นต้น

ส่วนใหญ่ได้มาจากส่วนต่างๆ ของพืช ได้แก่
เปลือกไม้ ใบไม้ ผล ลำต้น แก่นต้นไม้ และรากไม้
ซึ่งกระบวนการย้อมสีจะมีความซับซ้อนมากกว่า
การย้อมด้วยสีสังเคราะห์ แต่จะทำให้ผ้ามีสีที่ดู
สบายตาและนุ่มนวล แต่ละกลุ่มผู้ผลิตจะมีวิธีการ
การย้อมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดพืช
และเทคนิคในการย้อมสี

การย้อมสีด้วยวัตถุดิบ จากธรรมชาติ

การย้อมสีด้วย สารสังเคราะห์

กระบวนการและวิธีการย้อมทำได้ง่ายและสะดวก เนื่องจากสีสังเคราะห์ มีขายทั่วไปในตลาด สีที่ย้อมได้จะมีสีสวยงาม สีที่ย้อมติดผ้าใหม่ มีความสม่ำเสมอของสีและทุกครั้งที่ย้อมสีเดิมจะได้โทนสีใกล้เคียงสีเดิมมากกว่าการย้อมสีธรรมชาติ สามารถย้อมได้ปริมาณมากในแต่ละรอบของการย้อมสีเส้นไหม

มาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน 2563

นกยูงสีทอง (172 ดวง)

ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน เป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านทวงสาวลงภาชนะ ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ ย้อมด้วยสีธรรมชาติหรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ที่ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

นกยูงสีน้ำเงิน (7,930 ดวง)

ใช้เส้นไหมแท้ เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืนย้อมด้วยสีธรรมชาติหรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้ และต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

นกยูงสีเขียว (42 ดวง)

ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลักมีเส้นใยอื่นเป็นส่วนประกอบรอง ต้องระบุส่วนประกอบของเส้นใยอื่นให้ชัดเจนทอด้วยกี่แบบใดก็ได้ ย้อมด้วยสีธรรมชาติหรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

นกยูงสีเงิน (378 ดวง)

ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทย ปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งหรือเส้นยืน เส้นไหมต้องสาวด้วยมือหรือสาวด้วยอุปกรณ์ที่ใช้มอเตอร์ไม่เกิน 5 แรงม้า ทอด้วยกี่ทอมือชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือหรือกี่กระตุกก็ได้ ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

การอุตสาหกรรม

สถานะการลงทุนอุตสาหกรรมในจังหวัดชัยภูมิ มีโรงงานอุตสาหกรรม (สะสม) จำนวนทั้งสิ้น 384 โรงงาน เงินทุน 25,270.14 ล้านบาท คนงาน 12,099 คน

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
3	384	25,270.14	12,099
รวม	384	25,270.14	12,099

ตารางแสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม แยกตามประเภทอุตสาหกรรม (จำพวก 3)

ตารางแสดงข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม แยกตามรายอำเภอ

ลำดับ	ชื่ออำเภอ	คนงาน	เงินทุน(ล้านบาท)	แรงงาน	จำนวนโรงงาน
1	เมืองชัยภูมิ	3,812	2,697.12	33,426	89
2	จัตุรัส	2,316	1,216.67	40,279.00	54
3	บำเหน็จณรงค์	1,603	9,568.42	514,901.00	56
4	ภูเขียว	720	8,321.57	8,321.57	30
5	แก้งคร้อ	945	311.24	4,488.00	23
6	เทพสถิต	83	97.55	8,198.00	21
7	บ้านเขว้า	115	66.33	8,941.00	13
8	เกษตรสมบูรณ์	133	181.37	7,890.00	21
9	คอนสวรรค์	879	762.92	15,710.00	15
10	หนองบัวระเหว	267	430.47	30,025.00	20
11	คอนสาร	344	585.33	79,635.00	5
12	ภักดีชุมพล	31	12.40	578.00	5
13	ซับใหญ่	205	824.18	25,064.00	10
14	หนองบัวแดง	578	169.93	2,638.00	9
15	เนินสง่า	42	25.43	2,480.00	8
16	บ้านแท่น	26	20.65	688.00	5
รวม		12,099	25,270.14	1,621,863.00	384

การจ้างงาน มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 12,099 คน อำเภอที่มีการจ้างงานมากที่สุดคือ อำเภอเมืองชัยภูมิ 3,812 คน รองลงมาคือ อำเภอจัตุรัส 2,315 คน อำเภอบำเหน็จณรงค์ 1,603 คน อำเภอแก้งคร้อ 945 คน ตามลำดับ

ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จำนวนโรงงาน 399 โรงงาน เงินลงทุน 19,142.68 ล้านบาท คนงาน 12,308 คน ประกอบด้วย

1. โรงงานผลิตภัณฑ์จากพืช ได้แก่ โรงงานกะเทาะข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเขียว ลูกเดือย โรงงานอบเมล็ดพืช โรงงานสีข้าว โรงงานผลิตมันเส้น จำนวน 103 โรงงาน เงินทุนรวม 1,253.35 ล้านบาท คนงาน 1,357 คน
2. โรงงานอุตสาหกรรมอาหาร ได้แก่ โรงงานผลิตน้ำตาลทราย ผลิตและจำหน่ายนม ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว ผลิตเม็ดสาคูผลิตยีสต์สำหรับผสมอาหาร ผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป จำนวน 30 โรงงาน เงินทุนรวม 5,705.73 ล้านบาท คนงาน 564 คน

3. โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ได้แก่ โรงงานผลิตเอทานอล ผลิตเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มบรรจุขวด จำนวน 4 โรงงาน เงินทุนรวม 1,754.80 ล้านบาท คนงาน 171 คน

4. โรงงานสิ่งทอ ได้แก่ ถักเส้นไหมพรม จำนวน 3 โครงการ เงินทุนรวม 8.78 ล้านบาท คนงาน 526 คน

5. โรงงานเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า ได้แก่ ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 8 โรงงาน เงินทุนรวม 408.43 ล้านบาท คนงาน 6,337 คน

6. โรงงานแปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ได้แก่ ผลิตชิ้นไม้สับจากไม้ที่ปลูก ผลิตประตู บานหน้าต่าง เฟอร์นิเจอร์ จำนวน 26 โรงงาน เงินทุนรวม 257.71 ล้านบาท คนงาน 392 คน

7. โรงงานเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะอื่น ๆ ได้แก่ ผลิตเครื่องเรือนจากไม้ จำนวน 4 โรงงาน เงินทุนรวม 10.58 ล้านบาท คนงาน 150 คน

8. โรงงานผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ได้แก่ อัดกระดาษ อัดเศษโลหะ จำนวน 3 โรงงาน เงินทุนรวม 5.45 ล้านบาท คนงาน 20 คน

9. โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตยาแผนโบราณ จำนวน 8 โรงงาน เงินทุนรวม 85.29 ล้านบาท คนงาน 66 คน

10. โรงงานผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ได้แก่ ผลิตแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ผสมน้ำมันแก๊สโซฮอล์ อี 85 จำนวน 10 โรงงาน เงินทุนรวม 115.61 ล้านบาท คนงาน 88 คน

11. โรงงานผลิตยางและผลิตภัณฑ์จากยาง ได้แก่ ผลิตยางยานาวัย ยางมือยาง ผลิตยางเครป ยางแท่งเอสทีอาร์ จำนวน 2 โรงงาน เงินทุนรวม 214.66 ล้านบาท คนงาน 293 คน

12. โรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก ได้แก่ ทำขวดพลาสติก บดย่อยพลาสติก ทำภาชนะบรรจุ (ถังพลาสติก) หลอมเม็ดพลาสติก จำนวน 14 โรงงาน เงินทุนรวม 79.88 ล้านบาท คนงาน 305 คน

13. โรงงานผลิตภัณฑ์โลหะ ได้แก่ ผสมคอนกรีตสำเร็จ ผลิตอิฐดินเผา จำนวน 66 โรงงาน เงินทุนรวม 343.53 ล้านบาท คนงาน 514 คน

14. โรงงานผลิตภัณฑ์โลหะ ได้แก่ ผลิตหลังคาเมทัลชีท ผลิตแผ่นหลังคาเหล็ก กิ่งเชื่อมโลหะ ผลิตท่อเหล็ก สำหรับงานก่อสร้าง จำนวน 29 โรงงาน เงินทุนรวม 94.93 ล้านบาท คนงาน 181 คน

15. โรงงานผลิตเครื่องและเครื่องกล ได้แก่ ผลิตซ่อมแซมเครื่องจักรใช้ในการเกษตรกรรม ซ่อมและประกอบ รถยนต์เพื่อการเกษตร จำนวน 6 โรงงาน เงินทุนรวม 9.55 ล้านบาท คนงาน 41 คน

16. โรงงานผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ ได้แก่ ประกอบ รถบรรทุกขยะ รถดับเพลิง รถบรรทุกเอนกประสงค์ รถบรรทุกติดตั้งเครน เคาะพ่นสีรถยนต์ จำนวน 24 โรงงาน เงินทุนรวม 582.98 ล้านบาท คนงาน 453 คน

17. โรงงานผลิตอื่น ๆ ได้แก่ ผลิตพลังงานไฟฟ้าไฟฟ้า ผลิตก๊าซชีวภาพ จำนวน 59 โรงงาน เงินทุนรวม 8,211.42 ล้านบาท คนงาน 850 คน

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่

1) อุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 56 โรงงาน เงินทุน 8,845.60 ล้านบาท คนงาน 755 คน กิจการที่มีเงินทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วย

ประเภทอุตสาหกรรม	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวน โรงงาน (โรงงาน)	คนงาน (คน)
1.ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์	4,783.875	12	139
2.ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากน้ำ	2,566.390	2	316
3.ผลิตไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ	417.950	7	81
4.ผลิตก๊าซชีวภาพ	360.000	5	24
5.ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากชีวมวล	198.733	2	28

2) อุตสาหกรรมอาหาร มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 34 โรงงาน เงินทุน 8,048.25 ล้านบาท คนงาน 574 คน กิจกรรมที่มีเงินทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วย

ประเภทอุตสาหกรรม	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวน โรงงาน (โรงงาน)	คนงาน (คน)
1.ผลิตน้ำตาลทรายจากอ้อย	7,590.490	2	249
2.ผลิตน้ำแข็ง	246.006	20	178
3.ผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์สำหรับผสมอาหารสัตว์	99.950	3	53
4.แปรรูปข้าวและสกัดน้ำมันจากรำข้าว	30.000	1	15
5.แปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำมันโค	28.000	1	12

3) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 118 โรงงาน เงินทุน 2,405.43 ล้านบาท คนงาน 1,425 คน กิจกรรมที่มีเงินทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วย

ประเภทอุตสาหกรรม	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวน โรงงาน (โรงงาน)	คนงาน (คน)
1.ผลิตแ่งมันสำปะหลัง	1,340.991	6	759
2.ทำมันเส้น	388.460	73	284
3.เก็บกากน้ำตาล (MOLASSES)	339.700	1	3
4.สีข้าว	246.03	18	157
5.อบเมล็ดพืช	87.95	5	33

สำหรับแหล่งที่ตั้งสำคัญของโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาจากความหนาแน่นของโรงงานขนาดเงินลงทุน และจำนวนการจ้างงาน ได้แก่

(1) อำเภอเมืองชัยภูมิ เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนโรงงานสูงเป็นอันดับ 1 ของจังหวัดชัยภูมิ

(2) อำเภोजัตุรัส มีจำนวนโรงงานสูงเป็นอันดับ ๒ ของจังหวัดชัยภูมิ

(3) อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภोजัตุรัส และอำเภอนองบัวระเหว เป็นแหล่งที่ตั้งสำคัญของอุตสาหกรรมแป่งมันสำปะหลัง และอุตสาหกรรมเหมืองแร่โปแตช ดินอุตสาหกรรมชนิดดินเหนียวสี และการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ ของจังหวัดชัยภูมิ

(4) อำเภอภูเขียว และอำเภอบำเหน็จณรงค์ เป็นแหล่งที่ตั้งสำคัญของอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร การผลิตน้ำตาลทราย และอำเภอภูเขียวยังเป็นอำเภอที่ผลิตเอทานอล การผลิตกระแสไฟฟ้าจากกากอ้อย มีเงินทุนภาคอุตสาหกรรมสูงเป็นอันดับที่ 1 ของจังหวัดชัยภูมิ ในพื้นที่ของอำเภออื่น ๆ คือ แก้งคร้อ เทพสถิต คอนสวรรค์ บ้านเขว้า เกษตรสมบูรณ์ หนองบัวแดง บ้านแท่น คอนสาร ภักดีชุมพล และเนินสง่า แม้สถานการณ์ปัจจุบันจะบ่งชี้ว่ามัฐกรรรมอุตสาหกรรมตั้งอยู่เบาบาง แต่มีหลายพื้นที่ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น เช่น การแปรรูปการเกษตร แปรรูปอาหาร การผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหม สิ่งถักทอ สิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น

สถานการณ์การลงทุนของจังหวัดชัยภูมิ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2562 - เดือน มกราคม 2563 มีจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 2 โรงงาน เงินทุน 9.2 ล้านบาท มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจำนวน 16 คน ยังไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมมาแจ้งเลิก

ค่าอุตสาหกรรม

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและอัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. 2559 - 2563

ลำดับ	ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
		จำนวน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)	จำนวน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)	จำนวน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)	จำนวน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)	จำนวน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)
1	เกษตรกรรม	128	3,921.13	130	3,919.46	3	1.00	122	2,421.53	103	2,122.21
2	อาหาร	40	5,208.70	40	5,201.12	1	1.10	41	8,080.39	30	8,040.04
3	เครื่องดื่ม	6	806.18	6	806.18	6	806.18	6	1,941.45	4	1,938.80
4	สิ่งทอ	6	64.71	6	52.91	6	52.91	5	48.22	3	15.94
5	เครื่องแต่งกาย	11	712.76	11	712.76	11	712.76	9	683.64	8	639.65
6	เครื่องหนัง										
7	ไม้อ่อน/ผลิตภัณฑ์ไม้	36	402.98	35	396.48	1	0.40	32	453.11	26	421.40
8	เฟอร์นิเจอร์/เครื่องเรือน	8	12.42	8	12.42	1	11.50	9	26.23	4	14.45
9	กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	7	242.88	7	242.88	3	242.55	4	40.60	3	24.14
10	สิ่งพิมพ์	3	36.73	3	36.72	1	3.30	4	40.03	1	3.38
11	เคมี	5	16.00	5	16.00	1	3.16	9	189.64	6	189.12
12	ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์	10	413.40	10	413.40	10	413.40	11	107.20	10	159.31
13	ยาง	4	282.83	40	282.83	4	282.01	1	282.18	2	281.66
14	พลาสติก	26	43.01	28	143.01	28	14.00	22	139.47	14	116.22
15	โลหะ	106	547.81	112	1,002.47	5	9.85	104	1,296.86	62	580.98
16	โลหะ										
17	ผลิตภัณฑ์โลหะ	55	157.70	54	132.31	6	6.43	58	129.13	29	120.15
18	เครื่องจักรกล	68	125.46	69	132.66	69	132.66	52	96.57	6	18.35
19	ไม้อัด	1	2.65	1	2.65	1	2.65	1	2.65		
20	ขนส่ง	33	720.90	41	225.52	3	39.53				
21	อื่นๆ	48	11,963.68	50	11,906.34	11	424.59	62	8,768.33	58	8,852.20

การพาณิชย์

ธุรกิจการค้าภายในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อมมีทุนดำเนินงานน้อยในปี 2562 มีการจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ 19 ราย เงินทุนจดทะเบียน 54.8 ล้านบาท แจ้งเลิก 6 ราย ประกอบกับมีลักษณะเป็นเมืองที่ขนานช้างด้วยจังหวัดใหญ่คือจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดขอนแก่น ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างช้า ๆ จังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งผลิตสินค้าทางการเกษตรเป็นหลักสินค้าส่งออก จึงเป็นผลผลิตทางการเกษตรเกือบทั้งสิ้น รองลงมาคือสินค้าอุตสาหกรรม และภาคค้าส่งค้าปลีก การขยายตัวทางเศรษฐกิจจึงขึ้นอยู่กับปริมาณและระดับราคาสผลผลิตทางการเกษตร

1. ข้อมูลผู้ประกอบการค้าข้าว

1.1 โรงสี 11 ราย กำลังการผลิต รวม 802 ตัน/วัน เครื่องอบลดความชื้นรวม 570 ตัน/วัน ความจุโกดัง รวม 196,750 ตัน

- โรงสีขนาดใหญ่ (กำลังการผลิตเกินกว่า 300 ตัน/วัน) - ราย
- โรงสีขนาดกลาง (กำลังการผลิตเกิน 60 ตัน แต่ไม่เกิน 300 ตัน/วัน) 5 ราย
- โรงสีขนาดเล็ก (กำลังการผลิตเกิน 5 ตัน แต่ไม่เกิน 60 ตัน/วัน) 6 ราย

1.2 ท่าข้าว 51 ราย ความจุโกดังรวม 34,115 ตัน

1.3 ขายเป็น 14 ราย

1.4 ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ 1 ราย

2. ข้อมูลลานตาก รวมประมาณ 537,600 ตารางเมตร

2.1 ผู้ประกอบการค้าข้าว ได้แก่ ท่าข้าว โรงสี ประมาณ 40,000 ตารางเมตร

2.2 สหกรณ์การเกษตร 18 แห่ง ประมาณ 57,600 ตารางเมตร

การท่องเที่ยว

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ 45 แห่ง แบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 27 แห่ง เช่น น้ำตก ภูเขา ป่าไม้ และถ้ำต่าง ๆ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณวัตถุ และโบราณสถาน 12 แห่ง เช่น ปราสาทภู ภูพระ ภูแฝด และพระพุทธรูปสมัยทวารวดี เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 6 แห่ง ดังนี้

ธรรมชาติ		ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา	ศิลปวัฒนธรรมและอื่น ๆ
1. อุทยานแห่งชาติตาดโตน	15. ถ้ำวัวแดง	1. อนุสาวรีย์พระยาภักดีชุมพล (แล)	1. หมู่บ้านทอผ้าไหม บ้านเขว้า
2. น้ำตกผาเอียง	16. ถ้ำพระ	2. ศาลเจ้าพ่อพญาแล	2. ศูนย์รวมไม้ดัดบ้านแซ้
3. น้ำตกตาดฟ้า	17. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองวาง	3. ปราสาทภู	3. ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ผ้าซิด
4. อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	18. ผาเง็ก	4. ภูแฝด (รอยพระบาท)	4. บ้านค่าย (หมู่บ้านช้าง)
5. น้ำตกเทพพนมา	19. อุทยานแห่งชาติไทรทอง	5. ภูพระ (พระเจ้าต้อ)	5. ประเพณีรำผีฟ้า
6. น้ำตกเทพประทาน	20. อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	6. ใบเสมา (วัดกุฎโง้ง)	6. หมู่บ้านชาวบน
7. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว	21. บึงละหาน	7. สระหงส์	
8. หุบกระมัง	22. ถ้ำผามอง	8. กุ่มแดง	
9. เขื่อนจุฬาภรณ์	23. ภูตะเภา	9. พระธาตุหนองสามหมื่น	
10. สวนรุกขชาติน้ำผุดทพลา	24. เขื่อนห้วยกุ่ม	10. พระใหญ่และใบเสมา วัดคอนสวรรค์	
11. น้ำผุดนางเดือน	25. ถ้ำประกายเพชร	11. พระแท่นบัลลังก์	
12. น้ำผุดหินลาด	26. ถ้ำบนเขาพญาผ่อ	12. พระธาตุกุดจอก	
13. ถ้ำแก้ว	27. ป่าโลใหญ่		
14. ถ้ำประทุม			

ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยภูมิ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว

จังหวัดชัยภูมิ มีสถานที่ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี ที่มีความสำคัญและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว ได้แก่

อนุสาวรีย์พระยาภักดีชุมพล ประดิษฐานที่วงเวียนศูนย์ราชการ ทางเข้าตัวเมืองชัยภูมิ ชาวเมืองชัยภูมิ ได้ร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระยาภักดีชุมพล (แล) ผู้ก่อตั้งเมือง ซึ่งชาวชัยภูมิเรียกว่า “เจ้าพ่อพญาแล”

ศาลเจ้าพ่อพญาแล ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 2 กิโลเมตร ตั้งอยู่ติดกับบริเวณสวนสาธารณะหนองปลาเฒ่า เป็นที่สถิตดวงวิญญาณของพระยาภักดีชุมพล (แล) หรือเจ้าพ่อพญาแล ผู้ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวชัยภูมิ มีการจัดพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณ และแห่บายศรีที่ยิ่งใหญ่ ถวายแด่เจ้าพ่อพญาแล ในงานบุญเดือนหกเป็นประจำทุกปี

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติตาดโตน อยู่ห่างจากตัวเมือง 21 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวชม น้ำตก น้ำตกตาดโตนประกอบด้วยลานหินที่กว้างใหญ่และมีน้ำตกไหลลดหลั่นเป็นชั้น ๆ สวยงาม มีน้ำไหลตลอดทั้งปี

อุทยานแห่งชาติภูแลนคา อยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดชัยภูมิประมาณ 31 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 2159 (ชัยภูมิ - หนองบัวแดง) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนกัน ทำให้มีอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ จุดชมวิวภูแลนคา ผากล้วยไม้ หินปราสาท หินประตูโขลง จุดชมวิวยอป่า จุดชมวิวมหาหวนาค ป่าปรังพินปี

แหล่งท่องเที่ยวมอหินขาว อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 40 กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มหินทรายสีขาวซึ่งเกิดจากการสะสมของตะกอนทรายและดินเหนียวแข็งตัวกลายเป็นหิน ประกอบด้วยกลุ่มหินต่าง ๆ ได้แก่ เสาหิน 5 แท่ง กลุ่มหินเจดีย์ กลุ่มหินโซลงช้าง

อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 105 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนเทือกเขาพังเหย มีอากาศเย็นสบายตลอดปี แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ พุ่ดดอกกระเจียว ผาสุดแผ่นดิน ป่าหินงาม น้ำตกเทพพนา น้ำตกเทพประทาน เขาพนมโดม โดยนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวในห้วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ดอกกระเจียวบานสวยและงดงาม

อุทยานแห่งชาติไทรทอง ตั้งอยู่บนเทือกเขาพังเหย อยู่ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 70 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 225 (ชัยภูมิ - นครสวรรค์) แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ พุ่ดบัวสวรรค์ (พุ่ดดอกกระเจียว) น้ำตกไทรทองน้ำตกชวนชม ผาพ่อเมืองจุดชมวิวเขาพังเหย หินเทิน โดยนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวในห้วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ดอกบัวสวรรค์บาน โดยนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้ความนิยมอย่างสูง

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ห่างจากตัวเมืองประมาณ 130 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ป่าในเขตอำเภอคอนสาร เกษตรสมบูรณ์ และหนองบัวแดง มีพื้นที่ประมาณ 1,125,000 ไร่ ดูแลด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า การเพาะเลี้ยงและการขยายพันธุ์สัตว์ป่า เช่น ไก่ฟ้าพญาลอ นกยูง เก้ง กวาง และเนื้อทราย เป็นต้น เหมาะสำหรับผู้สนใจศึกษาธรรมชาติอย่างใกล้ชิด สถานที่ที่น่าสนใจในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ได้แก่ พุ่ดกะมั่ง ภูคัง บึงแปน

เขื่อนจุฬาภรณ์ (เขื่อนน้ำพรม) จากตัวเมืองชัยภูมิใช้เส้นทางชัยภูมิ - ชุมแพ (ทางหลวงหมายเลข 201) และทางหลวงหมายเลข 2055 (อำเภอคอนสาร) รวมระยะทาง 120 กิโลเมตร เป็นลักษณะเขื่อนอนเนกประสงค์ ในความดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โดยใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า และยังอำนวยประโยชน์ในด้านชลประทานบริเวณเขื่อนมีทัศนียภาพที่งดงาม อากาศเย็นสบายตลอดปี

แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและโบราณคดี

วัดศิลาอาสน์ (ภูพระ) ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิไปตามทางหลวงหมายเลข 201 (ชัยภูมิ - แก้งคร้อ) ประมาณ 15 กิโลเมตร ภายในบริเวณวัดมีเพิงผาหินซึ่งมีภาพจำหลักกลุ่มพระพุทธรูปหลายองค์พระพุทธรูปองค์ใหญ่ประทับนั่งขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้าง 5 ฟุต สูง 7 ฟุต ชาวบ้านเรียกกันว่า พระเจ้าองค์ดี เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านมาช้านาน โดยทุกปีจะมีงานนมัสการพระพุทธรูปที่ภูพระ ปีละ 2 ครั้ง ๆ ละ 3 วัน ในช่วงวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 3 และวันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 5

ปรางค์กู่ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัว ในตัวเมืองชัยภูมิ เป็นปราสาทหินสมัยขอมที่มีแผนผังและลักษณะเช่นเดียวกับปราสาทอื่นที่เป็นอโรคยาศาล หรือสถานพยาบาลที่สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 18 ชาวชัยภูมิให้ความเคารพสักการะ และจัดงานประจำปีในช่วงกลางเดือน 5 ของทุกปี

ใบเสมาบ้านกุดโง้ง ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิไปตามทางหลวงหมายเลข 202 ประมาณ 20 กิโลเมตร อยู่ภายในบริเวณโรงเรียนวัดกุดโง้ง ตำบลปุงคล้า เป็นใบเสมาหินทรายศิลปะทวารวดีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12 - 13 ส่วนมากมีลักษณะเป็นแผ่นใหญ่ ความสูง 1 - 2 เมตร ลวดลายที่ปรากฏเป็นเรื่องราวทางพุทธศาสนาเล่าเรื่องชาดกตอนต่าง ๆ หรือเป็นภาพรูปเคารพ เช่น ภาพพระโพธิสัตว์ประทับยืนบนดอกบัว ภาพพระพุทธรูปประทับนั่งบนบัลลังก์ใต้ต้นโพธิ์ นับเป็นกลุ่มเสมาที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัดชัยภูมิพิทักษ์ (วัดผาแก้ง) อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 36 กิโลเมตร ริมทางหลวงหมายเลข 2159 (ชัยภูมิ - หนองบัวแดง) ผาแก้งเป็นส่วนหนึ่งของภูแลนคา เป็นหน้าผาสูงคล้ายพระจันทร์เสี้ยวยื่นออกมา ชาวบ้านจึงเรียกว่า ผาแก้ง ซึ่งหมายถึงพระจันทร์ในภาษาอีสาน เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปชัยภูมิพิทักษ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางประทับยืนองค์ใหญ่สูง 14 เมตร ด้านหน้าองค์พระเป็นจุดชมวิวที่สวยงามมองเห็นทัศนียภาพ ได้กว้างไกล นอกจากนี้ ในบริเวณวัดยังมีพระบรมธาตุผาแก้งและพิพิธภัณฑ์วัตถุโบราณให้นักท่องเที่ยวได้ชมด้วย

พระพุทธรูปใหญ่สมัยทวารวดี ประดิษฐานอยู่ภายในวัดคอนสวรรค์ ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 45 กิโลเมตร เป็นพระพุทธรูปหินแกะสลักปางประทับยืนองค์ใหญ่ศิลปะทวารวดี สร้างด้วยศิลาแลง เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองนครกาหลงมาแต่โบราณ สูงประมาณ 3 เมตร 1 องค์ กับองค์เล็กขนาดครึ่งหนึ่งขององค์ใหญ่อีก 2 องค์ สันนิษฐานว่าคงจะสร้างขึ้นในสมัยขอมเรืองอำนาจ ชาวบ้านเรียกว่า “หลวงพ่อกว้าง” เป็นที่เคารพสักการะของชาวชุมชนคอนสวรรค์ นอกจากนี้ภายในวัดยังพบใบเสมาหินทรายขนาดใหญ่จำหลักภาพชาดกรรมทั้งจารึกอักษรขอมอยู่ ศตวรรษที่ 14 เก็บรักษาอยู่เป็นจำนวนมาก

พระธาตุหนองสามหมื่น ตั้งอยู่ที่บ้านแก้ง อำเภอกุฉินารายณ์ ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 85 กิโลเมตร เป็นโบราณสถานที่มีลักษณะสวยงามและสมบูรณ์ที่สุดองค์หนึ่ง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 21 - 22 ในสมัยพระไชยเชษฐาธิราชแห่งราชอาณาจักรลาวจากลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่ปรากฏเกิดจากการผสมผสานกันระหว่างศิลปะล้านนา ล้านช้าง และอยุธยา พระธาตุหนองสามหมื่นมีลักษณะเป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองภายในองค์พระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ชาวบ้านจะร่วมกันจัดงานนมัสการห่มผ้าพระธาตุหนองสามหมื่นเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5

พระแท่นบัลลังก์ ประดิษฐานอยู่ที่บ้านแท่น ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 75 กิโลเมตร เป็นแท่นหินเก่าแก่สมัยโบราณ ขนาดกว้าง 1 ศอก 9 นิ้ว ยาว 1 ศอก 11 นิ้ว สูง 1 ศอก 6 นิ้ว มีหินลูกนิมิต และหินคล้ายใบเสมาฝังประจำอยู่ 8 ทิศ สันนิษฐานว่า เป็นแท่นหินรองรับพระพุทธรูปองค์ประธานในอุโบสถ ชาวบ้านถือว่าเป็นแท่นหินศักดิ์สิทธิ์

พระธาตุชัยภูมิ อรุณธรรมสถาน ในสังฆราชูปถัมภ์ ศูนย์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม บ้านภูสองชั้น ตำบลเก่าย่ำดี อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ เป็นสถานปฏิบัติธรรมในคำริของพระเดชพระคุณ พระธรรมสิริชัย เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม ได้ดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ ปี 2550 บนพื้นที่กว่า 60 ไร่ เหมาะสำหรับการปฏิบัติธรรมเนื่องจากมีความสงบ อากาศเย็น และร่มรื่น

เทศกาลการท่องเที่ยวที่สำคัญและปฏิทินกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด

ประเพณีแห่ناقโหด จัดอยู่ที่วัดตาแขก บ้านโนนเสลา อำเภอกุฉินารายณ์ จัดในช่วงเดือนหกตามจันทรคติของไทยเป็นประเพณีที่ทดสอบความอดทนของบุตรชาย โดยชาวบ้านจะหามนาครที่นั้งอยู่บนแคร่ไม้ไผ่ พร้อมกับโยนและเขย่าแคร่ไม้ไผ่อย่างรุนแรงเดินรอบหมู่บ้าน เพื่อทดสอบความอดทน และความตั้งใจของนาครที่อยู๋บนแคร่ที่จะบวชทดแทนคุณบิดามารดา

ประเพณีบุญกระรูป อำเภอนองบัวแดง จัดงานในช่วงเดือนตุลาคมเป็นประเพณีที่ชาวบ้านร่วมแรงร่วมใจกันสร้างกระรูป ซึ่งกระรูปที่ใช้ต้องผ่านการขี้ก้ามมะพร้าวจนร่วงออกมาเป็นผง แล้วพ่นด้วยกระดาศสีหรือกระดาศแก้ว ประดับตกแต่งอย่างงดงาม ก่อนที่จะนำไปถวายเป็นพุทธบูชาเพื่อจุดในวันออกพรรษาทุกปี

ประเพณีตีกลีไฟ บ้านหนองเขื่อง อำเภอมืองชัยภูมิ จัดขึ้นในช่วงเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม หลังว่างเว้นจากฤดูเก็บเกี่ยวเป็นประเพณีกีฬาพื้นบ้านโบราณ มีขึ้นในช่วงค่ำหลังวันออกพรรษาชาวบ้านจะใช้ลูกกลีไฟที่ทำจากไม้จากต้นหนุนแห้งตัดเป็นท่อนแล้วเผาไฟจนกลายเป็นถ่านหิมได้ที่สามารถตีลูกกลีไฟเข้าประตูของฝ่ายตรงข้ามมากกว่าจะเป็นฝ่ายชนะ

งานเจ้าพ่อพญาแลและงานกาชาด จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 - 20 มกราคมของทุกปี ที่บริเวณสนามหน้าศาลากลางจังหวัดและวงเวียนอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล ในงานประกอบด้วยพิธีบวงสรวงและถวายบายศรีแด่เจ้าพ่อพญาแล พิธีถวายช้าง และชมขบวนแห่ของดีอำเภอต่าง ๆ รวมทั้งการออกร้านจัดนิทรรศการของหน่วยงานต่าง ๆ การประกวดแข่งขันผลิตผลทางการเกษตร การประกวดสุดยอดเมืองชัยภูมิ และการแสดงมหรสพสมโภชตลอด 9 วัน 9 คืน

งานบุญเดือนหก จัดงานในช่วงเดือนพฤษภาคมเป็นงานประเพณีสักการะเจ้าพ่อพญาแล โดยชาวเมืองชัยภูมิจัดขบวนแห่บายศรีที่สวยงามจากทุกอำเภอทั้งจังหวัด พร้อมใจกันมาเพื่อสักการะและถวายช้างแด่ดวงวิญญาณเจ้าพ่อพญาแล

งานบุญเดือนสี่ประเพณีไทคอนสาร จัดงานในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน อำเภอคอนสารร่วมกับภาครัฐ เอกชนและประชาชน ร่วมกันจัดงาน ณ ที่ว่าการอำเภอคอนสารและวัดเจติย เพื่ออนุรักษ์สืบสาน พิธีกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การแข่งขันโหมลม เกือบหมาก การแข่งขันสะบ้า เป็นต้น

แหล่งผลิตสินค้าพื้นเมืองหรือของฝาก

หมู่บ้านทอผ้าไหมบ้านเขว้า ผ้าไหมมัดหมี่อำเภอบ้านเขว้า เป็นชุมชนที่มีการทอผ้าไหมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันมานานในหมู่นักนิยมผ้าไหมว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของตนเองสืบทอดถ่ายทอดกันมาแต่โบราณ การทอผ้าไหมมัดหมี่ ชาวบ้านเขว้า ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพชน นานกว่า 200 ปีเอกลักษณ์ของลายผ้าเป็นการสะท้อนความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมของชุมชนก่อให้เกิดจินตนาการคิดค้นออกมาเป็นลวดลายต่างๆบนผืนผ้าถ่ายทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

แหล่งทอผ้าซิดบ้านโนนเสลา อำเภอภูเขียว เป็นแหล่งทอผ้าซิดแหล่งใหญ่ที่สุดของชัยภูมิ ชาวบ้านโนนเสลาสืบทอดการทอผ้าซิดมาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย โดยทอผ้าใช้เองแทบทุกครัวเรือน มีการตั้งกลุ่ม และได้พัฒนาลวดลาย สี สัน ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีจำหน่ายทั้งผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าซิดไหม ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ กระเป๋าผ้า และหมอนซิด

ศูนย์รวมไม้ดัดบ้านเข้ อำเภอภูเขียว เป็นแหล่งผลิตไม้ดัดที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การทำไม้ดัดเป็นอาชีพของชาวบ้านเข้โดยเฉพาะ โดยนำไม้ประเภทข่อย มะสัง ตะโกที่มีอยู่มากในบริเวณนี้มาดัดให้มีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ มากมายหลายขนาด เหมาะที่จะนำไปปลูกเป็นไม้ประดับและตกแต่งสวน

หม่าชัยภูมิ เป็นการถนอมอาหารโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านในอดีตที่ต้องเข้าป่าเพื่อหาของป่าและล่าสัตว์ ซึ่งต้องใช้เวลานานแรมเดือน โดยการนำเนื้อสัตว์ ผสมดับ ข้าวเหนียว กระเทียม เกลือ และบดให้ละเอียด แล้วบรรจุใส่ในกระเพาะหรือลำไส้ของสัตว์ เพื่อหมักหรือถนอมให้เก็บไว้ได้นาน สำหรับหม่าชัยภูมิ มีทั้งหม่าเนื้อ (เนื้อวัว) และหม่าหมู (เนื้อหมู) การกินหม่า สามารถกินได้ทั้งแบบดิบ นำไปย่าง หรือนำไปประกอบอาหารอื่น ๆ ก็ได้

2. ข้อมูลสนับสนุนบริการด้านการท่องเที่ยว

บริการขนส่งและอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง (ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ)

จังหวัดชัยภูมิห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 330 กิโลเมตร โดยสามารถติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ทั้งภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภายในจังหวัดได้โดยสะดวกทั้งทางรถยนต์ และทางรถไฟ หากเดินทางโดยรถยนต์ จะใช้เส้นทางสายหลักของจังหวัด คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 จุดแยกสี่คิ้ว (จังหวัดนครราชสีมา) - จัตุรัส - เมืองชัยภูมิ - แก้งคร้อ - ภูเขียว - ชุมแพ (จังหวัดขอนแก่น) เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง (กรุงเทพฯ สามารถเดินทางตามทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านรังสิต วังน้อย จนถึงสามแยกจังหวัดสระบุรี แล้วเลี้ยวขวาไปตามทางหมายเลข 2 ผ่านอำเภอบางบาล จะมีทางแยกซ้ายมือเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 ที่อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา)

- การเดินทางสู่จังหวัดชัยภูมิโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ผ่านรังสิตวังน้อย จนถึงสามแยกจังหวัดสระบุรี เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) แล้วแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 ที่อำเภอสี่คิ้ว เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทางประมาณ 342 กิโลเมตร

จากจังหวัดนครราชสีมาใช้ทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนสายมิตรภาพ) ผ่านตำบลเจ้าไฮ หลังจากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 205 ผ่านอำเภอนโนนไทย ขับต่อไปจะเจอสี่แยกที่ตำบลบ้านกอก อำเภोजัตุรัส จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 201 เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ รวมระยะทางทั้งหมดประมาณ 119 กิโลเมตร

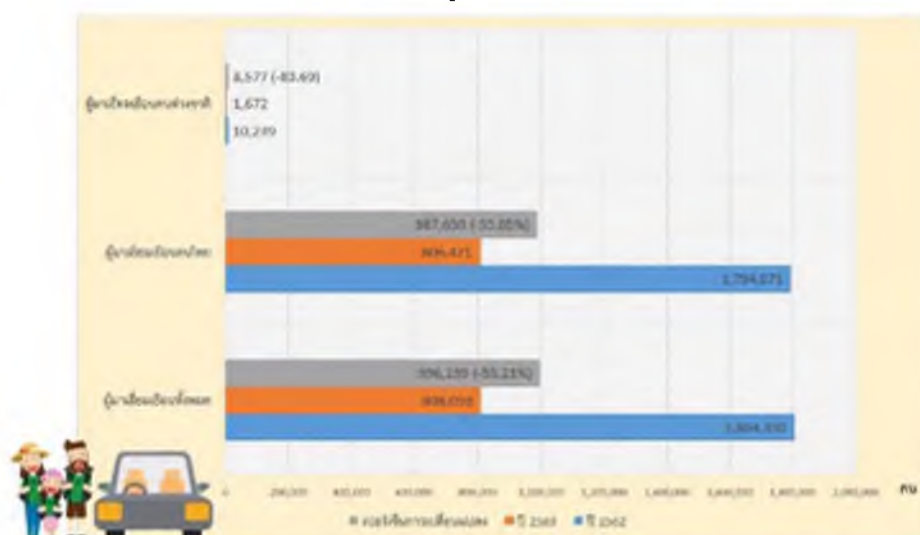
- การเดินทางสู่จังหวัดชัยภูมิโดยรถประจำทาง มีรถประจำทางธรรมดาและปรับอากาศของบริษัท ขนส่ง จำกัดและของเอกชน สายกรุงเทพฯ-ชัยภูมิ ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ทุกวัน วันละหลายเที่ยว ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมงครึ่ง

- การเดินทางสู่จังหวัดชัยภูมิโดยรถไฟ มีรถไฟออกจากสถานีหัวลำโพงไปยังชัยภูมิทุกวัน โดยต้องขึ้นรถขบวนที่เดินทางไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ขบวนกรุงเทพฯ-หนองคาย แล้วลงที่สถานีบัวใหญ่ จากนั้นต่อรถโดยสารประจำทางไปอีก 51 กิโลเมตร

- การเดินทางสู่จังหวัดชัยภูมิโดยเครื่องบิน แม้จังหวัดชัยภูมิจะไม่มีท่าอากาศยาน แต่สามารถเลือกเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ ไปลงที่จังหวัดนครราชสีมาหรือจังหวัดขอนแก่น จากนั้นเดินทางต่อด้วยรถโดยสารประจำทางไปยังจังหวัดได้

3. สถิติการท่องเที่ยวของจังหวัด

สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในจังหวัดชัยภูมิ

จำนวนนักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดชัยภูมิ

จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ

4. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ปี 2561 จังหวัดชัยภูมิ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 162,988,300 บาท (หนึ่งร้อยหกสิบสองล้านเก้าแสนแปดหมื่นแปดพันสามร้อยบาทถ้วน) ให้ดำเนินโครงการ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการ “ไทยนิยม ยั่งยืน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมให้เกิดรายได้กับชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง และกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมภายในจังหวัดให้มีความเข้มแข็ง พื้นที่เป้าหมาย 16 อำเภอ 47 ตำบล 61 หมู่บ้าน

ข้อมูลพื้นฐานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดชัยภูมิ

การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว จำนวน 4 เส้นทาง

เส้นทางวิถีธรรมชาติ

- A เจ้าพ่อพระยาแล
- B ป่าหินงาม/ทุ่งดอกกระเจียว
- C ทุ่งดอกบัวสวรรค์ อช.ไทรทอง
- D มอหินขาว ต.ซับสีทอง
- E น้ำตกตาดโตน
- F อุทยานแห่งชาติภูแล่นคา
- G ภูคิง
- H เวตอนุรักษป่าภูเขียว
- I ถ้ำแก้ว ต.แหลมทอง

เส้นทางสายไหม

- A เจ้าพ่อพระยาแล
- B หมู่บ้านทอผ้าไหมบ้านบุรพา/ต้อน
- C บ้านเสี้ยวน้อย อ.เมืองชัยภูมิ
- D บ้านหนองบัวเพวัง อ.คอนสวรรค์
- E บ้านโสก อ.คอนสวรรค์
- F บ้านโคกลำม อ.แก้งคร้อ
- G บ้านโนนเสลา อ.ภูเขียว
- H กำวันหัน ค.เกษตรสมบูรณ์
- I บ้านนาทุ่งใหญ่ อ.หนองบัวแดง
- K โครงการส่งเสริมศิลปาชีพทุ่งกะมัง

เส้นทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น

- A เจ้าพ่อพระยาแล
- B ญ้อกักร/จับสะเลเต
- C ตีคลีไฟ บ้านหนองเขื่อง
- D พระใหญ่ทวารวดี ภูพระ
- E พระธาตุชัยภูมิ
- F วัดป่าสุคะโต
- G งานบุญกระธูป อ.หนองบัวแดง
- H วัฒนธรรมสาวบ้านแต้
- I แห่นาคโหด บ.โนนเสลา ภูเขียว
- K วัฒนธรรมไทคอนสาร

เส้นทางวิถีเชิงเกษตร

- (A) เจ้าพ่อพระยาแล
- (B) สวนทุเรียน บ้านหนองใหญ่
- (C) มะขามหวาน บ้านซับประสิทธิ์
- (D) มะขามหวาน บ้านราษฎร์พัฒนา
- (E) กล้วยหอมทอง อ.หนองบัวแดง
- (F) สวนส้มโอบ้านบึงสืบลี
- (G) สวนมะม่วง บ้านโหล่น หนองบัวแดง
- (H) ไร้สตอเบอรี่ อ.คอนสาร
- (I) ไร้สตอเบอรี่ เก่ายาดี
- (K) ไร้สตอเบอรี่ จัรัสทอง

4.1 รายได้ของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี (เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี 2561 - 2563)
ดังนี้

ที่	เดือน	รายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชนของชุมชนท่องเที่ยว		
		ปี 2561 (บาท)	ปี 2562 (บาท)	ปี 2563 (บาท)
1	มกราคม	-	3,020,927	3,310,031
2	กุมภาพันธ์	-	3,126,514	1,531,260
3	มีนาคม	-	2,724,979	938,107
4	เมษายน	-	1,923,226	947,556
5	พฤษภาคม	-	1,567,305	918,840
6	มิถุนายน	1,255,290	1,134,270	650,719
7	กรกฎาคม	2,216,692	962,410	866,610
8	สิงหาคม	2,057,127	933,964	792,736
9	กันยายน	2,445,130	706,760	N/A
10	ตุลาคม	2,050,459	2,722,692	N/A
11	พฤศจิกายน	2,844,628	2,701,721	N/A
12	ธันวาคม	2,948,886	3,210,651	N/A
รวม		15,818,212	24,735,419	9,955,859

4.2 สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐาน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2563)

กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 1,750 กลุ่ม/ราย ดังนี้

กลุ่มผู้ผลิตชุมชน (กลุ่ม)	ผู้ประกอบการรายเดียว (ราย)	SME (ราย)	รวม
1,273	476	1	1,750

จำนวนผลิตภัณฑ์ 3,005 ผลิตภัณฑ์ จำแนกออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

อาหาร	เครื่องดื่ม	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	ของใช้ของที่ระลึก	สมุนไพร	รวม
960	124	837	754	324	3,005

ผลการจัดระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP จำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ที่	ระดับการพัฒนา	จำนวน (ผลิตภัณฑ์)
1	ระดับ A : ดาวเด่นสู่สากล	92
2	ระดับ B : อนุรักษ์สร้างคุณค่าในกลุ่มลูกค้าเฉพาะ	232
3	ระดับ C : การพัฒนาเข้าสู่ตลาดการแข่งขัน	364
4	ระดับ D : การปรับตัวเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานการผลิต	2,317
รวม		3,005

4.2.2 ผลการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2562

- 1) ผลิตภัณฑ์ฯ “ระดับ 5 ดาว” จำนวน 44 ผลิตภัณฑ์
- 2) ผลิตภัณฑ์ฯ “ระดับ 4 ดาว” จำนวน 163 ผลิตภัณฑ์
- 3) ผลิตภัณฑ์ฯ “ระดับ 3 ดาว” จำนวน 79 ผลิตภัณฑ์
- 4) ผลิตภัณฑ์ฯ “ระดับ 2 ดาว” จำนวน 21 ผลิตภัณฑ์
- 5) ผลิตภัณฑ์ฯ “ระดับ 1 ดาว” จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์

4.2.3 ผลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (เปรียบเทียบ 3 ปี : 2561 - 2563) ดังนี้

เดือน	ผลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (บาท)		
	ปีงบประมาณ 2561	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2563
ตุลาคม	92,830,145	131,114,216	142,078,745
พฤศจิกายน	105,341,305	172,949,206	208,036,135
ธันวาคม	159,212,260	227,993,082	250,572,059
มกราคม	216,827,280	234,116,602	263,508,049
กุมภาพันธ์	211,490,615	207,506,553	218,233,932
มีนาคม	160,307,040	193,141,065	217,818,337
เมษายน	155,701,378	200,672,776	105,532,417
พฤษภาคม	141,899,710	167,949,806	94,974,600
มิถุนายน	146,591,860	169,123,638	104,226,120
กรกฎาคม	141,403,850	149,250,041	118,499,410
สิงหาคม	99,453,820	142,686,478	153,595,940
กันยายน	87,052,472	117,441,835	N/A
รวม	1,718,111,735	2,113,945,298	1,877,075,744

4) ด้านสังคมและความมั่นคง

แรงงาน

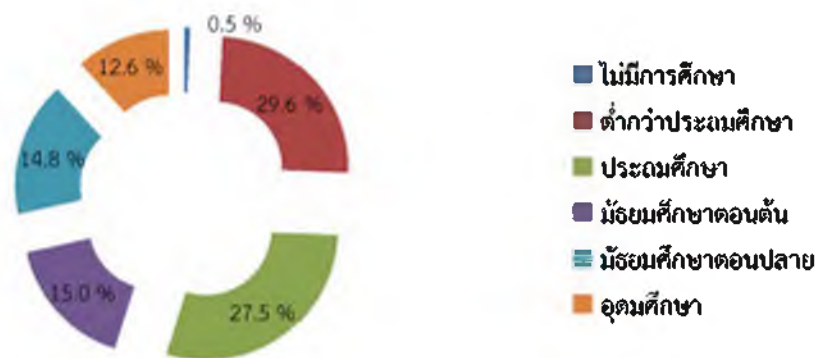
1. โครงสร้างประชากรจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยภูมิ

2. ผู้มีงานทำ

ผู้มีงานทำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2564

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยภูมิ

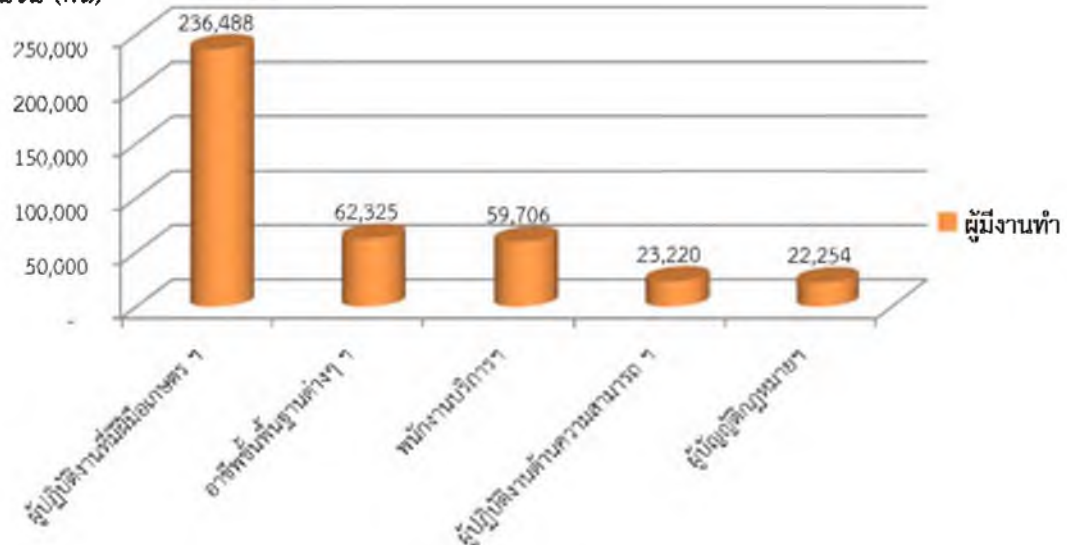
เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพใน ปี 2564 (เดือนมกราคม-มีนาคม) พบว่าอาชีพที่มี ผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ

- (1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง จำนวน 236,488 คน ร้อยละ 51.76
- (2) อาชีพพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 62,235 คน ร้อยละ 13.64
- (3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆในด้านการขาย และการให้บริการ 59,706 คน ร้อยละ 13.07
- (4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 23,220 คน ร้อยละ 5.09
- (5) อาชีพผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส 22,254 คน ร้อยละ 4.87 ตามลำดับ

ผู้มีงานทำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอาชีพ 5 อันดับแรก ปี 2564

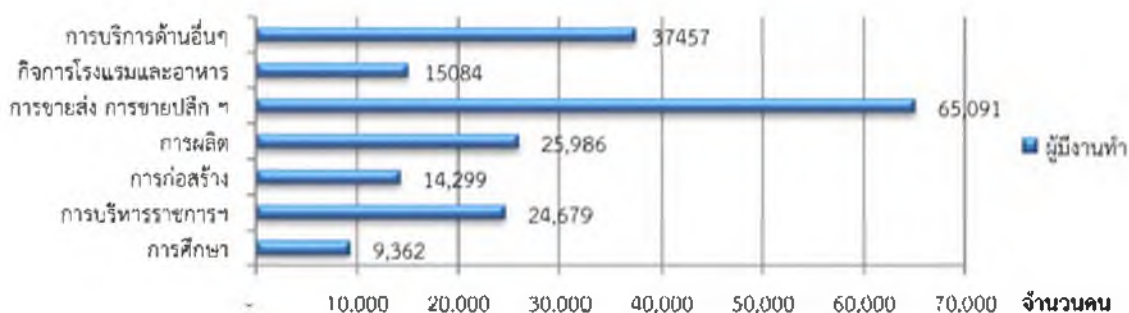
สำหรับผู้มีงานทำ 456,969 คน พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม 244,122 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนทรงตัวจากไตรมาสที่แล้ว ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 244,122 คน (ร้อยละ 53.4 ของผู้มีงานทำทั้งหมด)

จำนวน (คน)

เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายสาขาย่อย พบว่าสาขานอกภาคเกษตรที่มีผู้ทำงานมากที่สุดปี 2564 ได้แก่ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมทั้งสิ้น 65,091 คน (ร้อยละ 14.25) รองลงมาได้แก่ สาขากิจกรรมด้านอื่น ๆ 37,457 คน (ร้อยละ 8.20 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด) และสาขาการผลิต 25,986 คน (ร้อยละ 5.69) ตามลำดับ

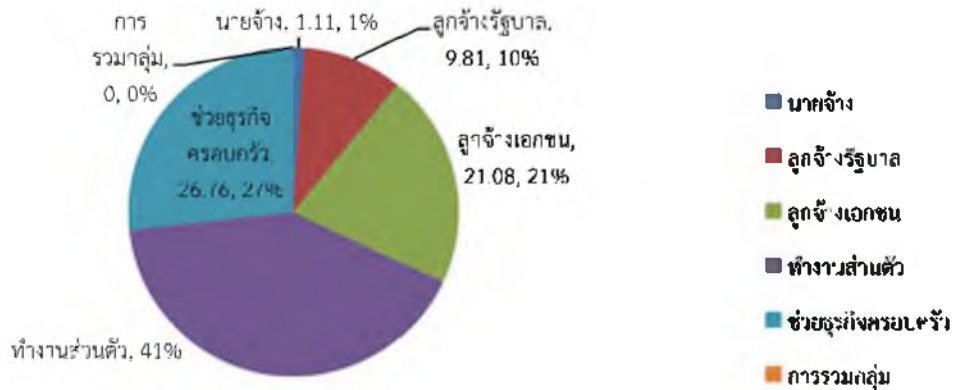
อุตสาหกรรม

ผู้มีงานทำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับ ปี 2564

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำ พบว่าส่วนใหญ่ทำงานส่วนตัว กล่าวคือ ร้อยละ 41.26 (188,505 คน) เป็นผู้ทำงานส่วนตัว รองลงมาช่วยธุรกิจครอบครัวเรือน มีอัตราร้อยละ 26.76 (122,279 คน) ตามลำดับ ส่วนผู้ที่เป็นลูกจ้างของเอกชนมีอัตราร้อยละ 21.08 (96,328 คน) ผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นลูกจ้างรัฐบาล ร้อยละ 9.81 (44,815 คน) และสถานภาพนายจ้าง ร้อยละ 1.1 (5,042 คน)

ผู้มีงานทำจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพการทำงาน 1 ปี 2564

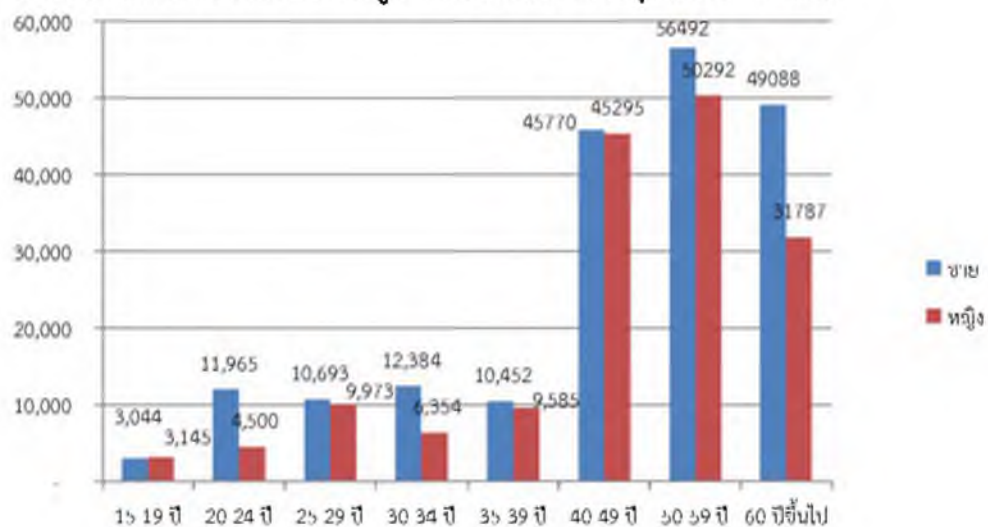
ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยภูมิ

ส่วนอัตราว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 0.0 ทั้งนี้ อัตราการว่างงานในไตรมาสที่ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตราว่างงานภาพรวมร้อยละ 0.4

3. แรงงานนอกระบบ

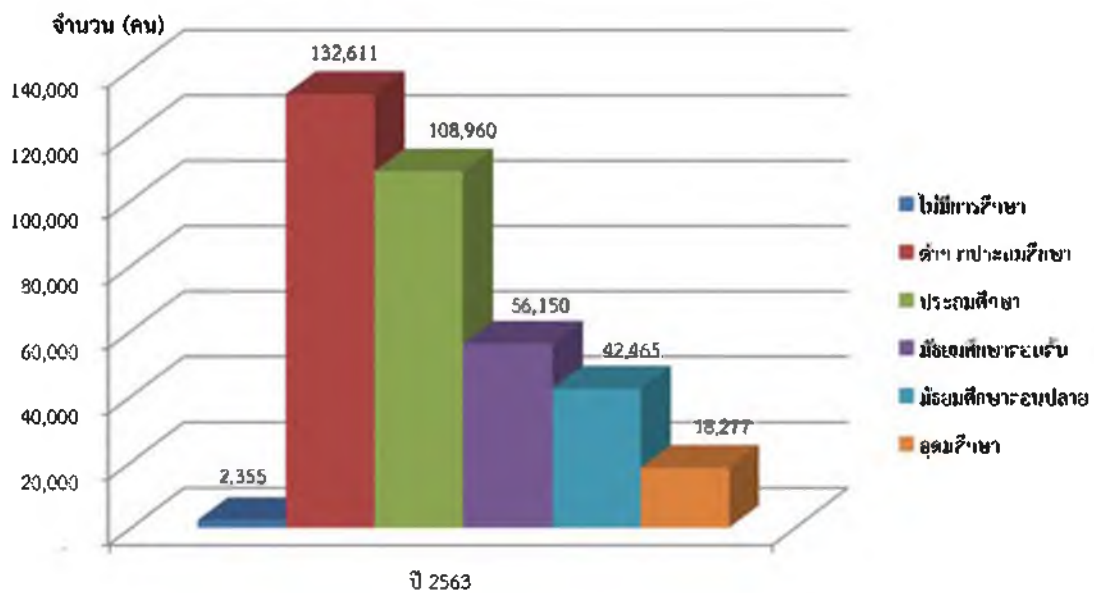
สำหรับแรงงานนอกระบบ ปี 2563 จากผลการศึกษาของสำนักงานสถิติจังหวัด พบว่าปัจจุบันผู้มีงานทำอยู่ในแรงงานนอกระบบมีจำนวน 21.82 ล้านคน จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40 - 49 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40 - 49 ปี มีจำนวน 5.85 ล้านคน (ร้อยละ 25.97) รองลงมาคือผู้มีอายุ 50 - 59 ปี มีจำนวน 3.98 ล้านคน (ร้อยละ 17.65) และอายุ 35 - 39 ปี จำนวน 3.05 ล้านคน (ร้อยละ 13.54) ส่วนช่วงอายุ 15 - 19 ปี มีน้อยที่สุด 0.92 ล้านคน (ร้อยละ 4.06) (แผนภูมิที่ 20)

แรงงานนอกระบบในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามช่วงอายุและเพศ ปี 2563

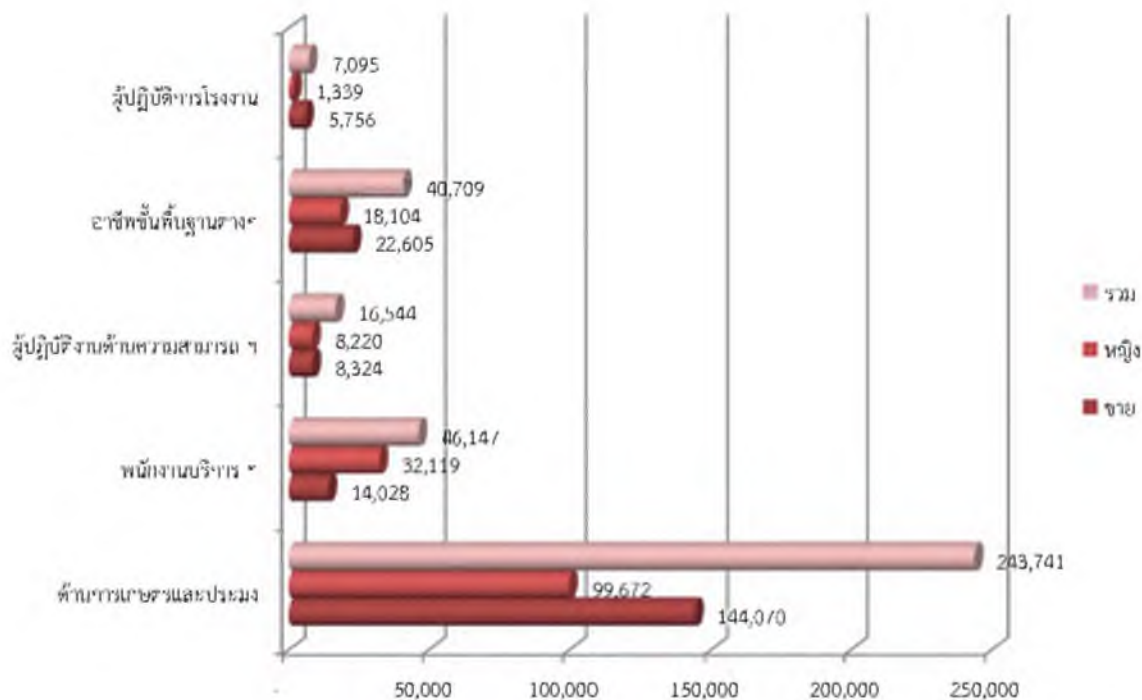
เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาที่มีแรงงานนอกระบบทำงานอยู่มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 132,611 คน (ร้อยละ 36.8 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) รองลงมาประถมศึกษา จำนวน 108,960 คน (ร้อยละ 30.2) และการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 56,150 คน (ร้อยละ 15.6) ตามลำดับ

แรงงานนอกระบบในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2563

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่าอาชีพที่มีแรงงานนอกระบบทำงานอยู่มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง จำนวน 243,741 คน (ร้อยละ 67.6 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) อาชีพพนักงานบริการ 46,147 คน (ร้อยละ 12.8) และอาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ 40,709 คน (ร้อยละ 11.3) ตามลำดับ

แรงงานนอกระบบในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอาชีพ(5อันดับแรก) ปี 2563

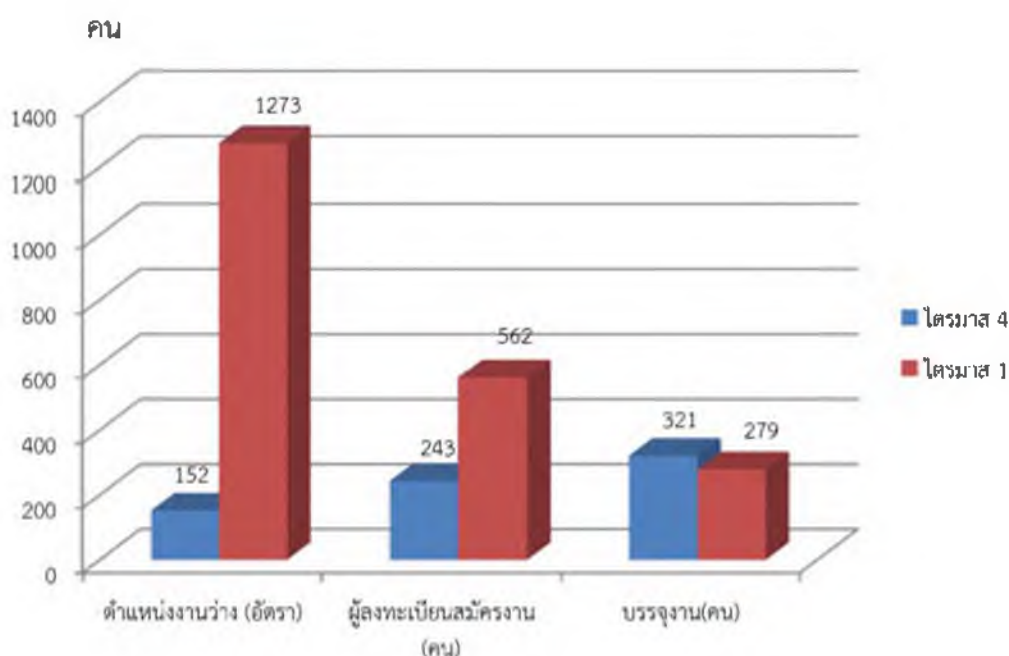
ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยภูมิ

4. การส่งเสริมการมีงานทำ

1. การจัดหางานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำเป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานจัดหางานจังหวัดชัยภูมิ การส่งเสริมการมีงานทำในรูปแบบการจัดหางานมีทั้งการหางานในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานในจังหวัดชัยภูมิในช่วง (มกราคม - มีนาคม 2563) มีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดชัยภูมิ 1,273 อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 88.06 จากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวนตำแหน่งงานว่าง 152 อัตรา ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงานไตรมาสนี้พบว่ามี 562 คน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.35 จากไตรมาสที่แล้ว ที่มีจำนวน 238 คน ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุงานใน ไตรมาสนี้มีจำนวน 279 คน ลดลง ร้อยละ 13.09 จากไตรมาสที่แล้ว ที่มีจำนวน 321 คน ทั้งนี้การที่จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานในไตรมาสนี้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นและลดลงน่าจะมีสาเหตุมาจากการเป็นช่วงฤดูการเกษตร และการขยายตัวของเศรษฐกิจในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบกับสถานการณ์ด้านการเมืองจึงส่งผลต่อการชะลอการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรอความมั่นใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจลงทุน

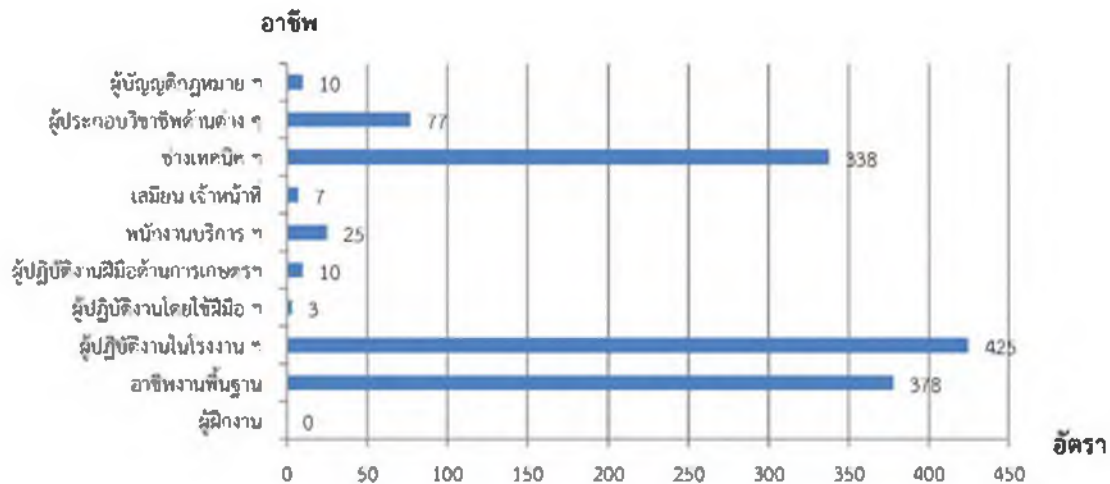
เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/การสมัครงาน/การบรรจุงาน
ไตรมาส 4 ปี 2563 - ไตรมาส 1 ปี 2564

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดชัยภูมิ

สำหรับตำแหน่งงานว่างไตรมาส 1 นี้ พบว่าเป็นชาย 53 อัตรา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.17 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 17 อัตรา (ร้อยละ 1.34) และไม่ระบุเพศ 1,203 อัตรา ร้อยละ 94.51 การที่ตำแหน่งงานว่างมากกว่าครึ่งไม่ได้ระบุเพศแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการหรือนายจ้างพิจารณาเห็นว่างานโดยทั่วไปไม่ว่าชาย หรือหญิงก็สามารถทำได้เช่นกัน หรือไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ ในอีกประการหนึ่งนายจ้างพิจารณาเห็นว่าการไม่ระบุเพศมีผลดีในด้านโอกาสการคัดเลือกมากกว่าการระบุเพศ

ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/การบรรจุนาน จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามช่วงอายุ
ตำแหน่งงานว่างในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 1 ปี 2564

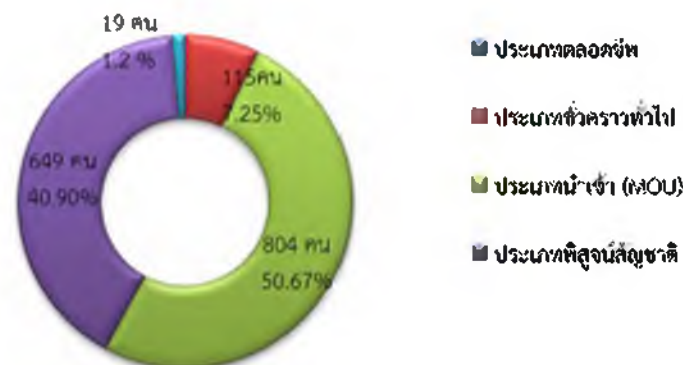
ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดชัยภูมิ

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรก ปี 2564 คือ 1) การผลิต 786 อัตรา (ร้อยละ 61.75) 2) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน 395 อัตรา (ร้อยละ 31.03) 3) กิจกรรมการบริการและสนับสนุน 50 อัตรา (ร้อยละ 3.93) 4) เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ 11 อัตรา (ร้อยละ 0.87) และการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม 10 อัตรา (ร้อยละ 0.79) ซึ่งการบรรจุนานที่พบว่าอุตสาหกรรมที่บรรจุนานได้สูงสุดคือการผลิต 183 คน (ร้อยละ 65.60) รองลงมาคือการขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน 95 คน (ร้อยละ 34.05) 3) การบริหารราชการ ป้องกันประเทศและการประกัน 1 อัตรา (ร้อยละ 0.36)

1.1 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตาม พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561

จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือจำนวน 1,587 คน จำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

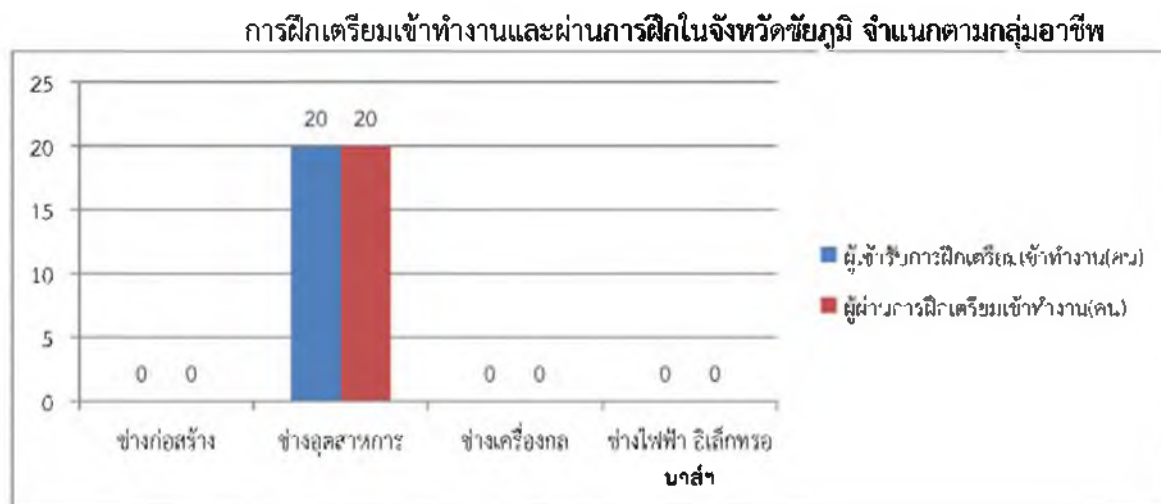
แรงงานต่างด้าว จำแนกตามลักษณะการเข้าเมืองและประเภทคนต่างด้าว

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

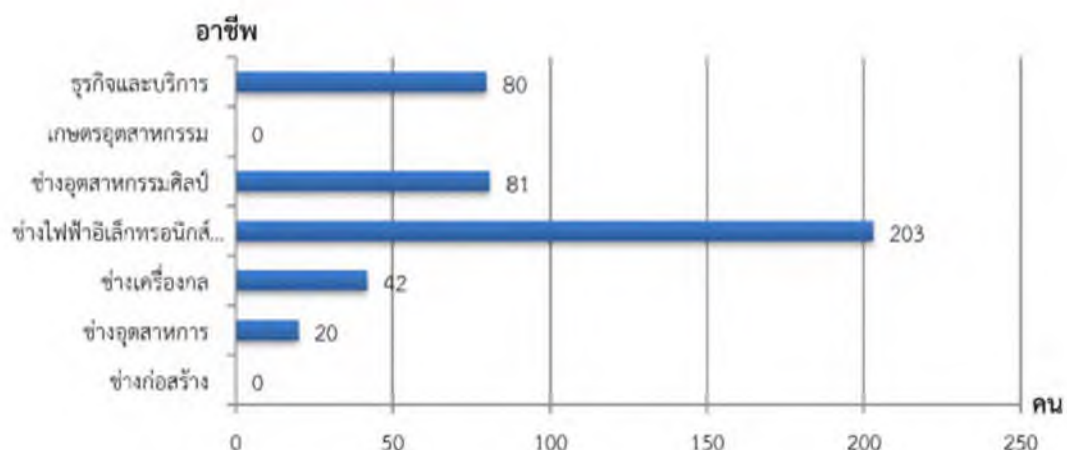
ในรอบไตรมาส 1 ปี 2564 (เดือนมกราคม - มีนาคม 2564) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือทัดเทียมประเทศต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ

หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า การฝึกเตรียมเข้าทำงานในไตรมาสนี้ กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล, ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน เท่ากัน (ร้อยละ 50) ทั้งหมดอยู่ระหว่างฝึกอบรมที่ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานชัยภูมิ

ส่วนในกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้คือ กลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ จำนวน 203 คน (ร้อยละ 47.66) กลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 81 คน (ร้อยละ 19.02) กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 80 คน (ร้อยละ 18.78) ช่างเครื่องกล จำนวน 42 คน (ร้อยละ 9.86) และกลุ่มช่างอุตสาหกรรม จำนวน 20 คน (ร้อยละ 4.70)

การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2564 การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

การตรวจแรงงาน

กระทรวงแรงงานนอกจากจะมีภารกิจด้านการส่งเสริมการมีงานทำ การพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน และทัดเทียมมาตรฐานสากลแล้ว อีกภารกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นต่อเนื่องภายหลังการส่งเสริมให้คนมีงานทำแล้วคือ ภารกิจด้านการคุ้มครองลูกจ้าง ให้ได้รับความเป็นธรรมในการทำงานโดยสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมจากการทำงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน เพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งนี้ มาตรการที่จะช่วยให้ผู้ใช้แรงงานได้รับรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต รวมถึงได้รับการคุ้มครองแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้คือการตรวจสอบสถานประกอบการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกระตุ้นให้สถานประกอบการเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย

การแรงงานสัมพันธ์

องค์การนายจ้าง/ลูกจ้าง

นอกเหนือจากภารกิจด้านการคุ้มครองแรงงานและดูแลด้านความปลอดภัย ทั้งแก่ลูกจ้าง และนายจ้าง แล้วกระทรวงแรงงานโดยสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดชัยภูมิ ยังมีการกิจในการส่งเสริมและพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม เพื่อป้องกันความขัดแย้ง และเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างสันติสุขในวงการแรงงาน ให้นายจ้างและลูกจ้างมีทัศนคติที่ดีต่อกันในการทำงาน เพราะหากนายจ้าง ลูกจ้างมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น เมื่อปัญหาข้อขัดแย้งไม่มี ผลักในการขับเคลื่อนงาน หรือทีมงานก็จะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มผลผลิตภาพในการปฏิบัติงาน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตย่อมดีขึ้น ขณะเดียวกันนายจ้างก็มีความสุขเนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไรตามมา ทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้าง จะมีการตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเอง ในไตรมาส 1 ปี 2564 พบว่า จังหวัดชัยภูมิ ไม่พบการก่อตั้งสมาคมนายจ้างประเภทสมาคมลูกจ้างและประเภทสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ในจังหวัดชัยภูมิ ไตรมาส 1 ปี 2564

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในไตรมาส 1 ปี 2564 (ไม่มีข้อขัดแย้งในไตรมาสนี้)

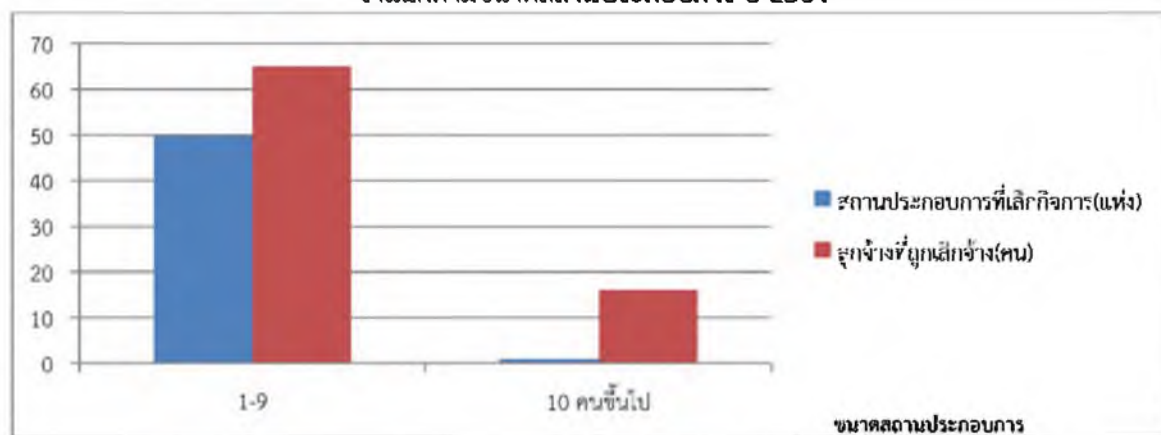
การสวัสดิการแรงงาน

กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกเหนือจากการตรวจสอบสถานประกอบการเพื่อให้การคุ้มครองให้ผู้ใช้แรงงานตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดชัยภูมิ มีการส่งเสริมและให้บริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด มีการส่งเสริมให้บริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 64 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,010 คน รณรงค์ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบกิจการ 27 แห่ง ลูกจ้างจำนวน 303 คน ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงาน 37 แห่ง ลูกจ้างจำนวน 707 ราย

การเลิกจ้าง

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ รายงานสถานการณ์เลิกจ้าง ไตรมาส 1 ปี 2564 มีสถานประกอบการที่เลิกกิจการจำนวน 51 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 81 คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก คือ ขนาด 1 - 9 คน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 98.04 ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด (50 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 80.25 ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด ขณะที่สถานประกอบการขนาด 10 คนขึ้นไปเลิกกิจการเพียงจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.96 ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด และมีสัดส่วนของผู้ถูกเลิกจ้าง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75 ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด (แผนภูมิที่ 44)

สถานประกอบการที่เลิกกิจการ และลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างในจังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2564

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ

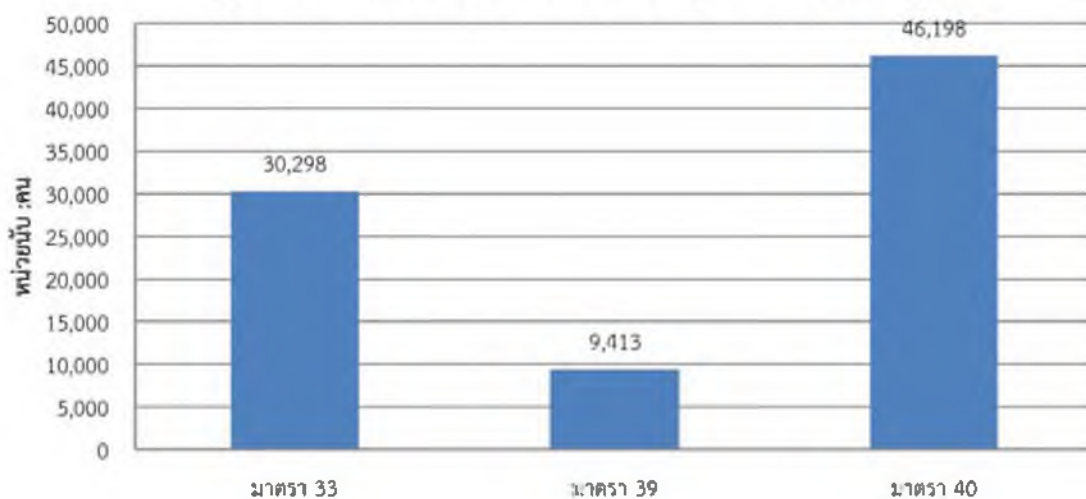
การประสบอันตราย/เจ็บป่วยในการทำงาน (กองทุนเงินทดแทน)

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานในรอบไตรมาส 1 ปี 2564 พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานมีทั้งสิ้น 21 คน โดยสถานประกอบการที่มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยสูงสุด คือ สถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 50 - 99 คน โดยมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 รองลงมาคือขนาด 200 - 499 คน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 19.04) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับขนาด 500 - 999 คน กล่าวคือ มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 14.28) ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการขนาด 1 - 4 คน มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงานน้อยที่สุดคือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 เท่านั้น

การประกันสังคม

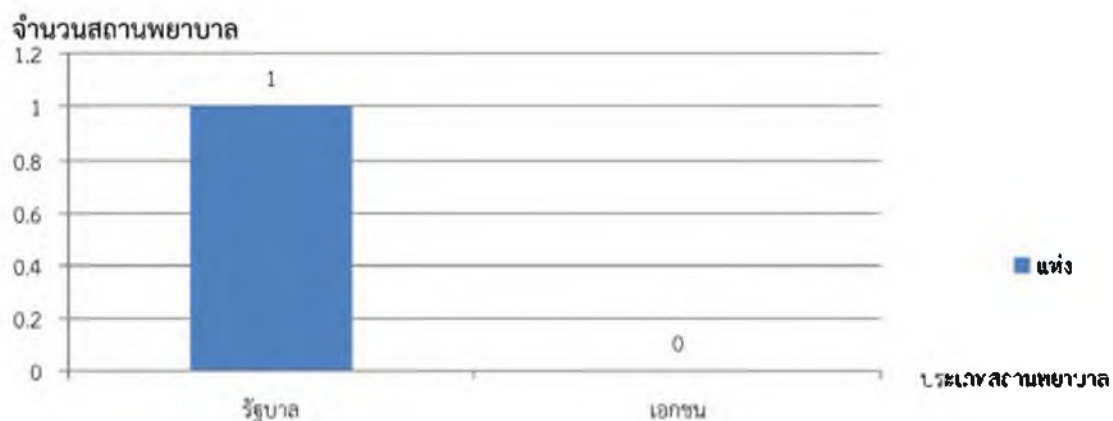
ภารกิจด้านการประกันสังคมเป็นอีกภารกิจที่กระทรวง โดยสำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ มีหน้าที่ต้องดูแลผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคงเมื่อยามแก่ชราอีกด้วย ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2564 พบว่า ในจังหวัดชัยภูมิ มีผู้ประกันตนทั้งสิ้น 85,909 คน จำแนกเป็นมาตรา 33 จำนวน 30,298 คน มาตรา 39 จำนวน 9,413 คน และมาตรา 40 จำนวน 46,198 คน และมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 2,124 แห่ง ลูกจ้าง จำนวน 30,298 คน

ผู้ประกันในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามมาตรา ไตรมาส 1 ปี 2564

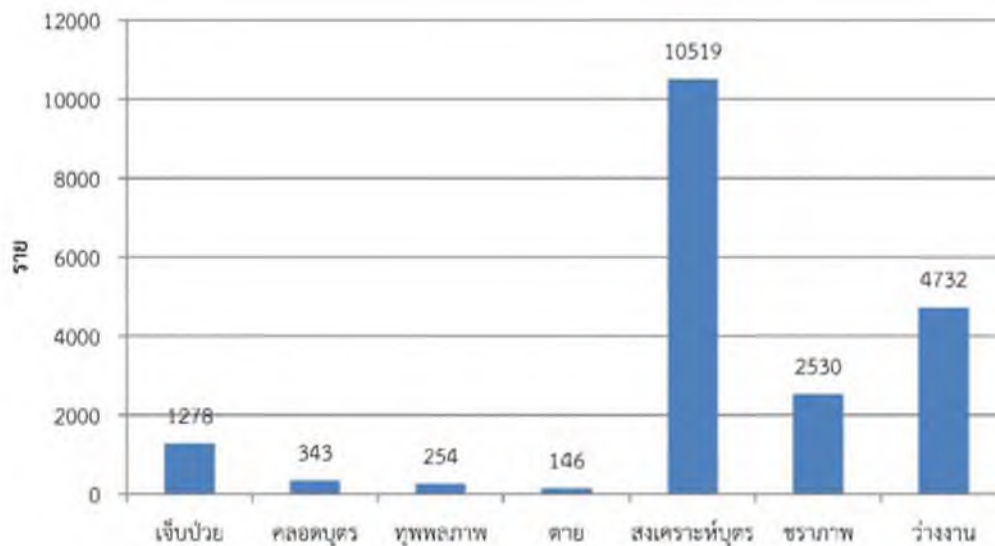
ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ

ปัจจุบันจังหวัดชัยภูมิ มีสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และไม่พบสถานพยาบาลเอกชนสถานประกอบการและผู้ประกันตนในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามมาตรา ปี 2564

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ

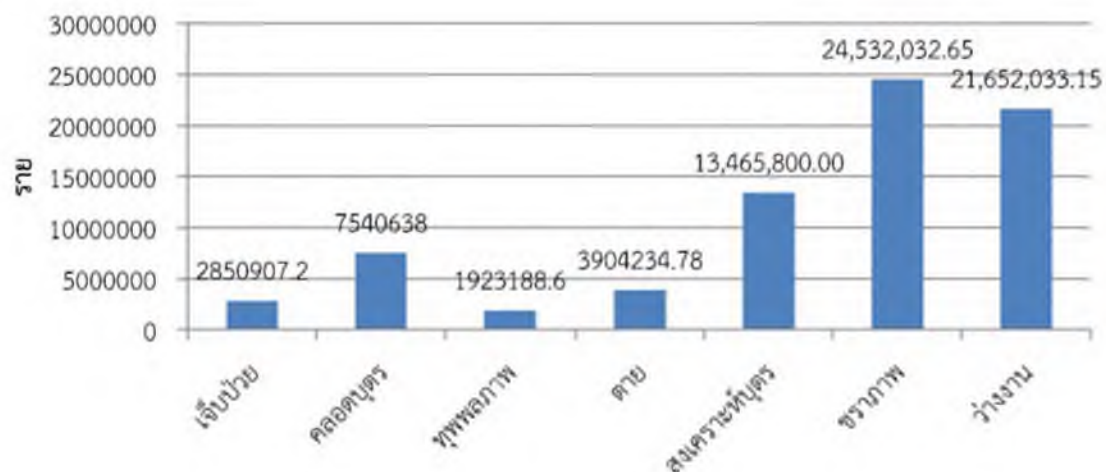
จำนวนการให้บริการของกองทุนประกันสังคม พิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพลภาพ ดาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น 19,802 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.04 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ซึ่งจำนวนผู้ให้บริการในไตรมาสนี้ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 28,722 คน สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตรมาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 10,519 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.25 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณี ว่างงาน บำนาญ (ชราภาพ) และเจ็บป่วย โดยมีสัดส่วนร้อยละ 5.50, 2.36 และ 1.48 ตามลำดับผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคมในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน 2564

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 60,535,395.04 ล้านบาท โดยกรณีว่างงานมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 21,652,033.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.77 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย รองลงมาคือกรณีบำเหน็จชราภาพ จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 15,333,439.34 ล้านบาท (ร้อยละ 25.32) และกรณีสงเคราะห์บุตร 13,465,800.00 ล้านบาท (ร้อยละ 22.24)

การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนในจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 1 ปี 2564

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดชัยภูมิ

ปัญหาด้านแรงงานที่สำคัญ

จังหวัดชัยภูมิเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประชาชนร้อยละ 90 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ข้าว, มันสำปะหลัง, อ้อย เป็นต้น แรงงานส่วนใหญ่ เป็นประชากรในพื้นที่และเป็นจังหวัดพื้นที่ตอนกลางของประเทศไทยไม่มีอาณาเขตติดชายแดน จึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องการลักลอบการใช้แรงงานหรือพบเห็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน จังหวัดชัยภูมิได้มีมาตรการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่วนบูรณาการตรวจติดตาม สถานบริการหรือสถานที่เสี่ยงที่อาจนำไปสู่การค้ามนุษย์

อื่นๆ

1) การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากการทำงานต่างประเทศ

จังหวัดชัยภูมิ เป็นจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประชากรเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสำนักงานแรงงานจังหวัดชัยภูมิมีภารกิจในการให้ความช่วยเหลือแก่แรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ได้แก่

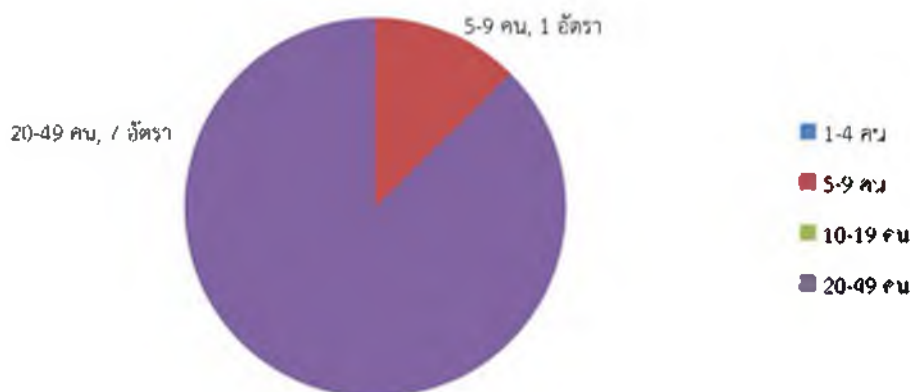
- การรับเรื่องราวร้องทุกข์กรณี การคืนเงินภาษีเมื่อเดินทางกลับมาประเทศไทย
- การรับเรื่องราวร้องทุกข์กรณี คนงานไทยเสียชีวิต
- การรับเรื่องราวร้องทุกข์กรณี ติดตามคนงานไทยในต่างประเทศ

การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้เดินทางมายื่นเรื่อง ณ สำนักงานแรงงานจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏว่ามีผู้มายื่นเรื่องเพื่อขอคืนเงินภาษีกองทุนบำเหน็จชราภาพจากประเทศไต้หวันเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาการยื่นเรื่องขอรับเงินประกัน (ครบสัญญาจ้าง/เงินประกันการเดินทางกลับ) จากการประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และการยื่นเรื่องขอรับเงินภาษีในประเทศไต้หวัน

2) ข้อมูลความต้องการและการขาดแคลนแรงงาน

จากการสำรวจสถานประกอบกิจการในจังหวัดชัยภูมิ ตามกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 200 แห่ง พบว่ามีความต้องการแรงงานจำนวน 2 แห่ง โดยแยกขนาดสถานประกอบกิจการที่มีขนาดต่ำกว่า 10 คน 1 แห่ง มีความต้องการแรงงาน จำนวน 1 ตำแหน่ง (1 อัตรา) ขนาด 20 - 49 คน จำนวน 1 แห่ง มีความต้องการแรงงาน จำนวน 2 ตำแหน่ง (7 อัตรา)

อัตรา

ที่มา : ระบบสำรวจอุปสงค์และอุปทานกำลังคน (จังหวัดชัยภูมิ)

การศึกษา

แสดงจำนวนสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563 จังหวัดชัยภูมิ

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	สถานศึกษา (แห่ง)	นักเรียน/ นักศึกษา (คน)	ห้องเรียน	ครู/บุคลากร (คน)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	723	121,417	7,564	7,744
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1	225	32,402	2,218	2,052
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2	262	31,836	2,460	2,088
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3	190	25,498	1,868	1,674
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30	37	31,408	988	1,864
- โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	1	273	30	66
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย	16	32,752	1,197	979
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	17	14,870	-	580
- สถานศึกษารัฐบาล	5	8,583	-	355
- สถานศึกษาเอกชน	12	6,287	-	225
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	35	11,668	-	542
รวม	791	180,707	8,761	9,845
นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	สถานศึกษา (แห่ง)	นักเรียน/ นักศึกษา (คน)	ห้องเรียน	ครู/บุคลากร (คน)
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2	4,752	146	366
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	6	730	36	56
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	426	30,962	-	862
- เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล	19	4,821	-	174
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด	26	10,692	-	688
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	381	15,449	-	-
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	1	443	24	96
รวม	435	36,912	206	1,380
รวมทั้งสิ้น	1,226	217,619	8,967	11,225

1. ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1 ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 – 2562 นักเรียนเข้าสอบจำนวน 10,043 คน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ถึง ปีการศึกษา 2562 พบว่า ในปีการศึกษา 2562 ผลการสอบต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ทุกรายวิชา

ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2562

ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 - 2562
ที่มา : รายงานค่าสถิติระดับจังหวัด สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด

คะแนนระดับ	คะแนนเฉลี่ยภาษาไทย		คะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์		คะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์		คะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษ		เฉลี่ยรวม		ผลต่างคะแนน 2561-2562
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
ปีการศึกษา	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561-2562
สพฐ.	52.66	46.46	33.87	30.25	37.54	30.25	33.41	29.17	39.37	34.03	-5.34
อปท.	46.08	40.63	29.06	25.33	34.26	25.33	31.66	27.95	35.26	29.81	-5.45
สข	56.81	48.43	39.08	32.67	41.37	32.67	43.08	36.20	45.09	37.49	-7.60
ระดับจังหวัด	52.91	46.49	34.28	30.36	37.85	30.36	34.36	29.88	39.85	34.27	-5.58
ระดับประเทศ	55.90	49.07	37.50	32.90	39.93	32.90	39.24	34.42	43.14	37.32	-5.82

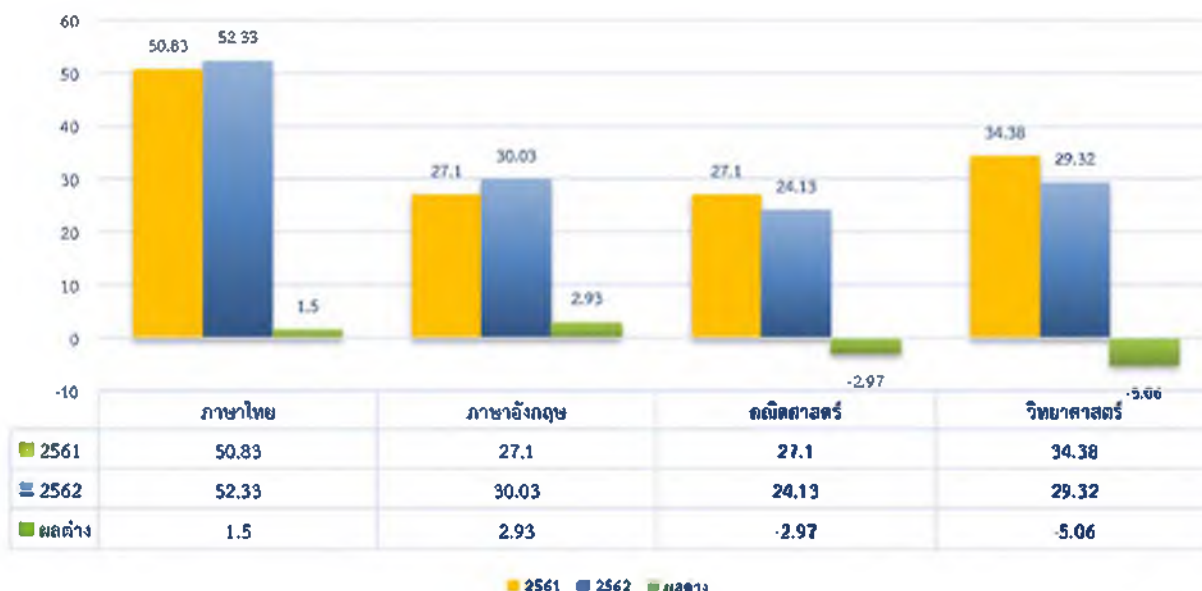
ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

2. ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561-2562 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2561 ถึง ปีการศึกษา 2562 พบว่า ในปีการศึกษา 2562 มีวิชาที่คะแนนสูงขึ้นคือ วิชาภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561-2562

ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับจังหวัด

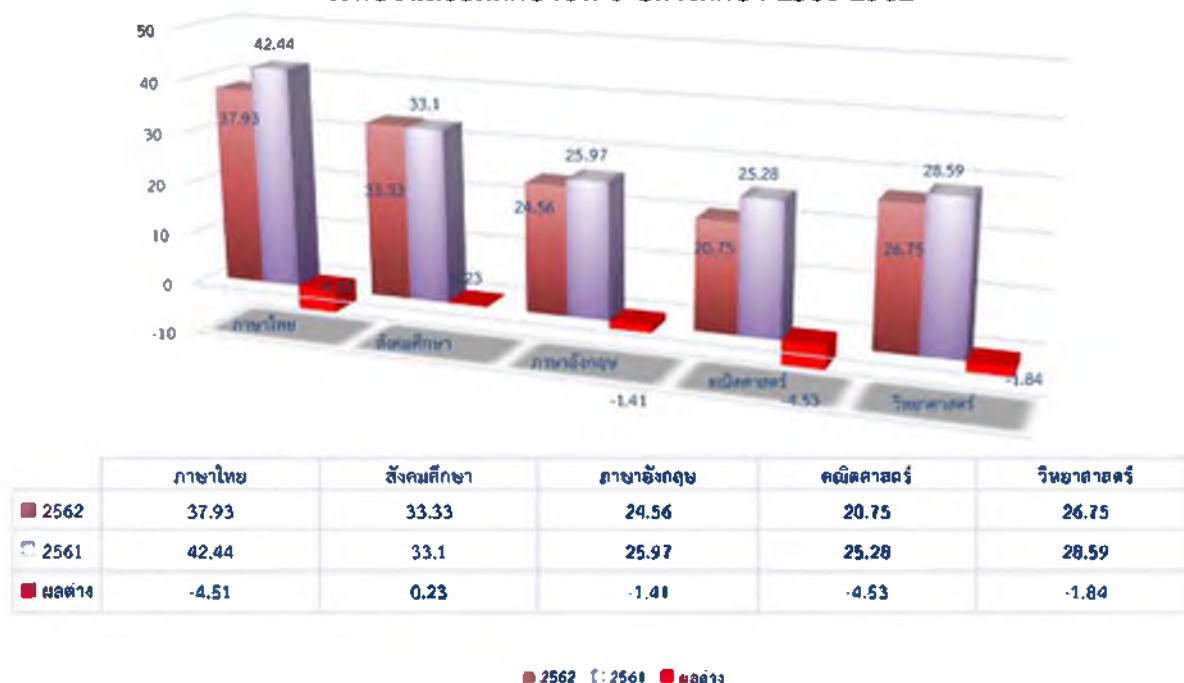
คะแนนระดับ	คะแนนเฉลี่ย ภาษาไทย		คะแนนเฉลี่ย คณิตศาสตร์		คะแนนเฉลี่ย วิทยาศาสตร์		คะแนนเฉลี่ย ภาษาอังกฤษ		เฉลี่ยรวม		ผลต่างคะแนน 2561-2562
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
ปีการศึกษา	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
สพฐ.	51.64	53.39	27.50	24.66	34.83	29.62	27.36	30.55	35.33	34.56	-0.77
อปท.	47.93	48.57	25.28	21.49	32.90	28.15	25.80	31.71	32.98	32.48	-0.50
สช.	55.70	55.16	32.53	33.69	36.12	31.18	33.49	39.59	39.54	39.91	+0.37
พศ.	41.38	42.36	26.36	22.83	26.89	27.30	26.29	26.79	30.23	29.82	-0.41
ระดับจังหวัด	50.83	52.33	27.10	24.13	34.38	29.32	27.10	30.03	34.85	33.95	-0.90
ระดับประเทศ	54.42	55.14	30.04	26.73	36.10	30.07	29.45	33.25	37.50	36.30	-1.20

3. ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.1 ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2562 จำนวน 5,500 คน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ถึงปีการศึกษา 2562 พบว่า ในปีการศึกษา 2561 ทุกวิชามีคะแนนสูงขึ้น

ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2562

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับสังกัด

คะแนนระดับ	คะแนนเฉลี่ยภาษาไทย		คะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์		คะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์		คะแนนเฉลี่ยสังคมศึกษา		คะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษ		เฉลี่ยรวม		ผลต่างคะแนน 2561-2562
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
ปีการศึกษา	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
สพฐ.	43.71	39.00	26.53	21.70	29.42	27.34	33.54	33.90	26.74	25.22	31.98	29.43	-2.55
สข.	65.18	59.00	71.05	51.94	50.59	43.19	40.63	42.83	60.26	52.29	57.54	49.85	-7.69
อปท.	38.10	34.52	20.62	17.45	25.60	24.78	31.63	31.52	22.99	22.18	27.78	26.09	-1.69
พศ.	33.61	29.42	17.08	15.42	23.74	22.91	29.91	29.12	21.41	21.33	25.76	23.64	-2.12
ระดับจังหวัด	42.44	37.93	25.28	20.75	28.59	26.75	33.10	33.33	25.97	24.56	31.07	28.66	-2.41
ระดับประเทศ	47.31	42.21	30.72	25.41	30.51	29.20	35.16	35.70	31.41	29.20	35.02	32.34	-2.68

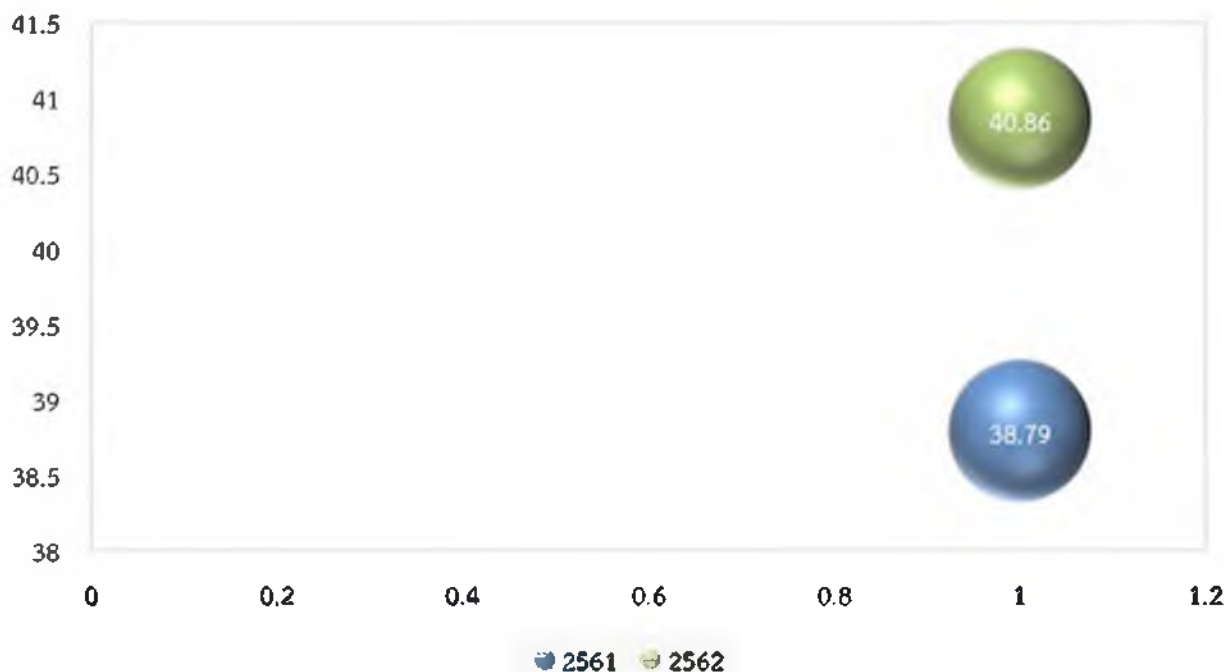
ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา

1.1 ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ในปีการศึกษา 2562 วิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช. จากสถานศึกษาจำนวน 17 แห่ง ทั้งรัฐบาลและเอกชน พบว่า ในปีการศึกษา 2562 มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561-2562

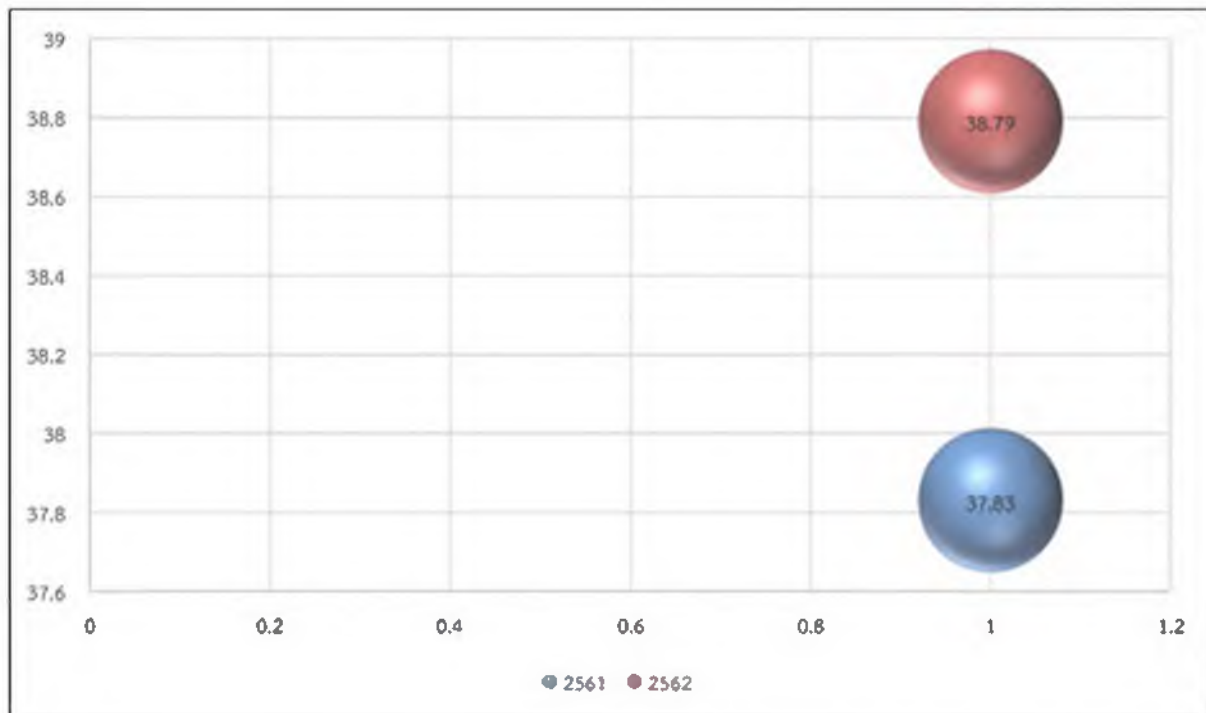
ตารางที่ 53 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561-2562 ระดับจังหวัด

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวช.	38.79	40.86	+2.09

ตารางที่ 54 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับประเทศ

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวช.	41.63	43.63	+2.00

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ในปีการศึกษา 2562 วิชา ความรู้ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส. มีจำนวนผู้เข้าสอบ 1,314 คน จากสถานศึกษา 13 แห่ง พบว่าในปีการศึกษา 2562 มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2 ปีการศึกษา 2561 - 2562

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2
ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับจังหวัด

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวส.	37.83	38.79	+0.96

ตารางที่ 56 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2 ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับประเทศ

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวส.	40.04	40.75	+0.71

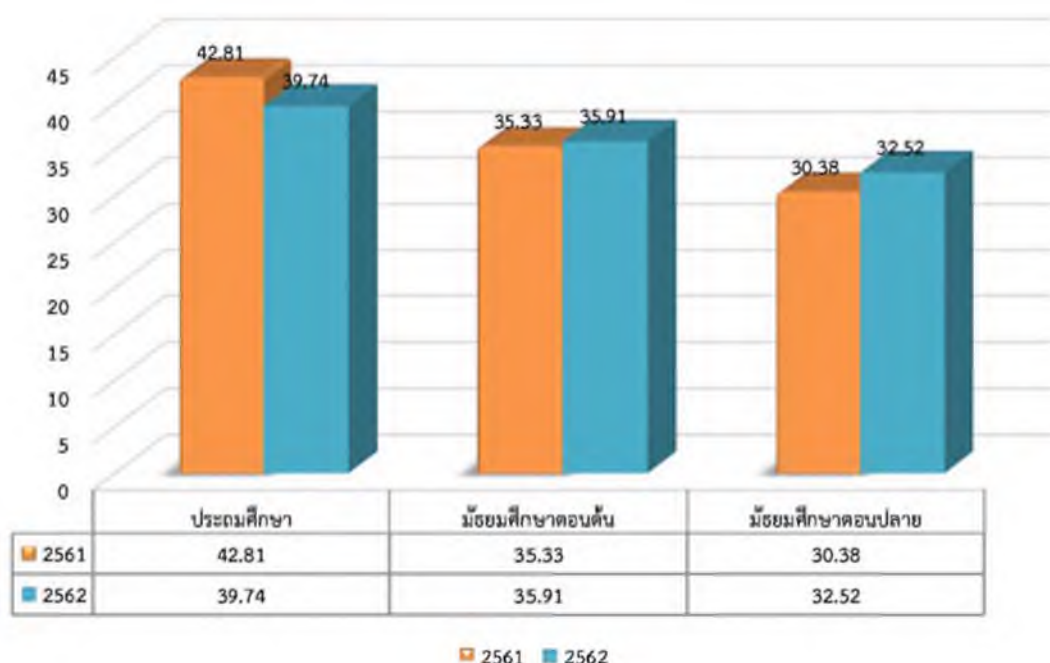
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)

1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ

1.1 ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net) ในปีการศึกษา 2562 ในภาพรวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561-2562

ตารางแสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net)

ปีการศึกษา 2561 - 2562

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ประถมศึกษา	42.81	39.74	-3.065
มัธยมศึกษาตอนต้น	35.33	35.91	+0.589
มัธยมศึกษาตอนปลาย	30.38	32.52	+2.143

ผลประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)

รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวนผู้เข้าสอบทุกสังกัดในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 33,083 คน จากสถานศึกษา 700 แห่ง

ตารางผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามสังกัดเทียบกับระดับจังหวัดจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งหมด 33,083 คน จาก จำนวนโรงเรียนเข้าสอบ 700 แห่ง

ด้าน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				
	ระดับจังหวัด	สพฐ.	สข.	อปท.	สกอ.
การอ่านออกเสียง	67.01	66.67	71.85	61.18	93.08
การอ่านรู้เรื่อง	74.54	74.57	74.98	72.45	91.00
รวม 2 ด้าน	70.78	70.62	73.42	66.82	92.04

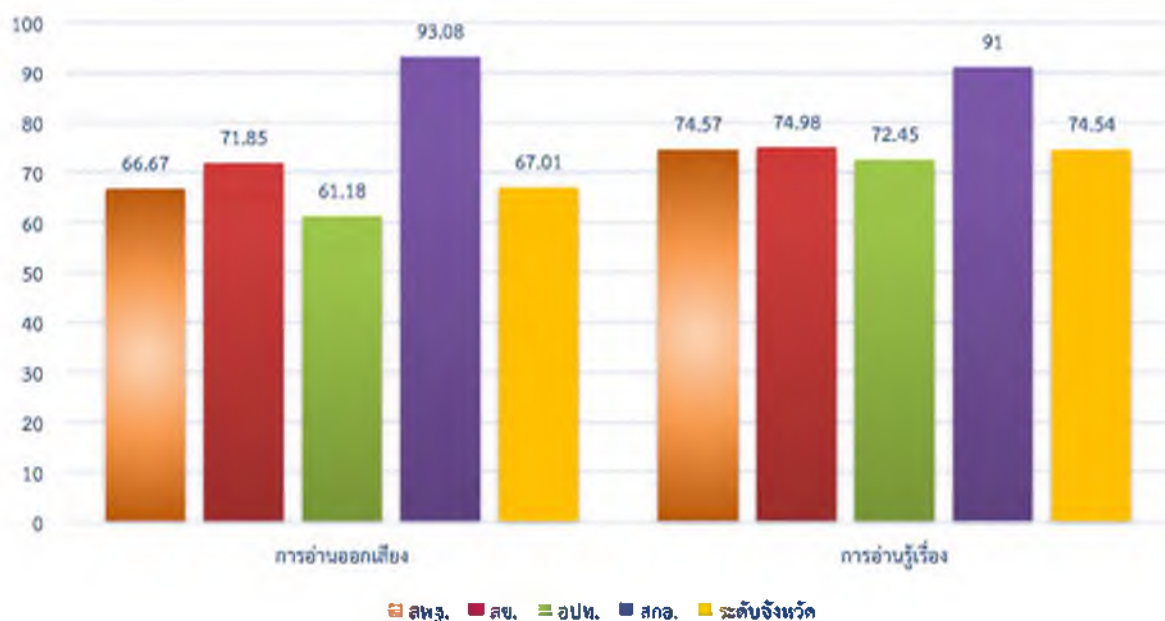
ที่มา : ระบบจัดการสอบ RT สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละนักเรียน จำแนกตามระดับคุณภาพ (ยกเว้นเด็กพิเศษ และ Walk-in)

ด้าน	จำนวนและร้อยละนักเรียน จำแนกตามคุณภาพ							
	ดีมาก		ดี		พอใช้		ปรับปรุง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การอ่านออกเสียง	5,475	48.90	2,986	26.67	1,621	14.47	1,113	9.94
การอ่านรู้เรื่อง	6,530	58.32	3,222	28.78	1,186	10.59	257	2.29
รวม 2 ด้าน	5,880	52.52	3,320	29.65	1,441	12.87	553	4.94

ที่มา : ระบบจัดการสอบ RT สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คะแนนผลการประเมินการอ่าน แยกตามสังกัด ปีการศึกษา 2562

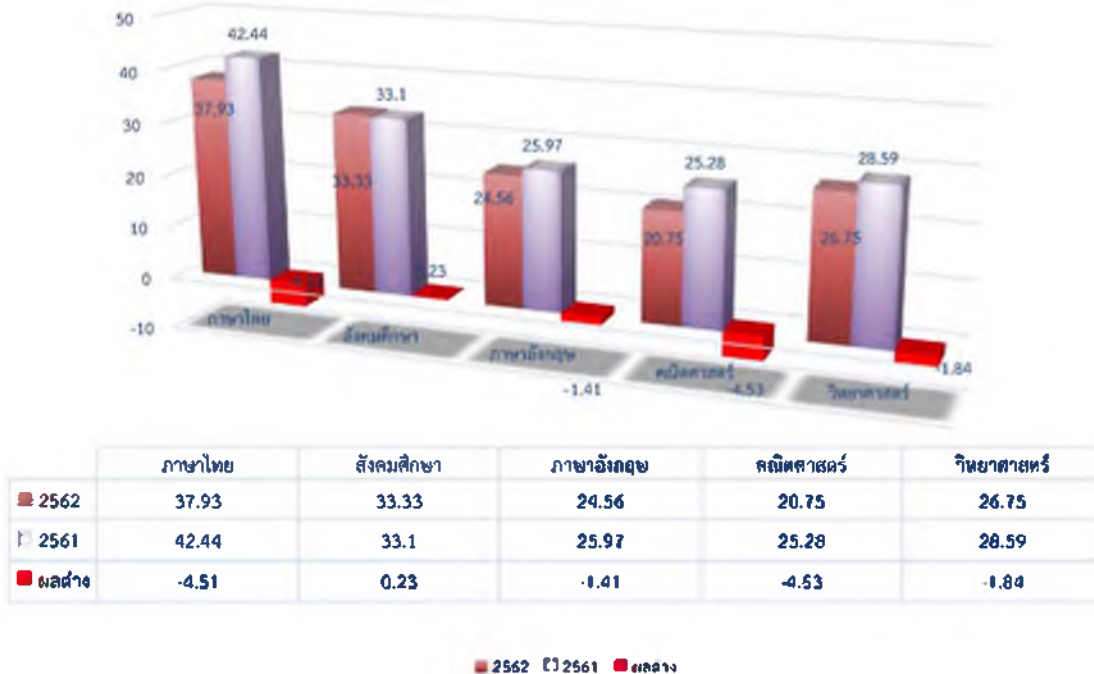

ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 - 2562 จำนวน 5,500 คน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ถึงปีการศึกษา 2562 พบว่า ในปีการศึกษา 2561 ทุกวิชามีคะแนนสูงขึ้น

ผลการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2562

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับสังกัด

คะแนนระดับ	คะแนนเฉลี่ย ภาษาไทย		คะแนนเฉลี่ย คณิตศาสตร์		คะแนนเฉลี่ย วิทยาศาสตร์		คะแนนเฉลี่ย สังคมศึกษา		คะแนนเฉลี่ย ภาษาอังกฤษ		เฉลี่ยรวม		ผลต่าง คะแนน 2561-2562
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	
ปีการศึกษา	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561-2562
สพฐ.	43.71	39.00	26.53	21.70	29.42	27.34	33.54	33.90	26.74	25.22	31.98	29.43	-2.55
สข.	65.18	59.00	71.05	51.94	50.59	43.19	40.63	42.83	60.26	52.29	57.54	49.85	-7.69
อปท.	38.10	34.52	20.62	17.45	25.60	24.78	31.63	31.52	22.99	22.18	27.78	26.09	-1.69
พศ.	33.61	29.42	17.08	15.42	23.74	22.91	29.91	29.12	21.41	21.33	25.76	23.64	-2.12
ระดับจังหวัด	42.44	37.93	25.28	20.75	28.59	26.75	33.10	33.33	25.97	24.56	31.07	28.66	-2.41
ระดับประเทศ	47.31	42.21	30.72	25.41	30.51	29.20	35.16	35.70	31.41	29.20	35.02	32.34	-2.68

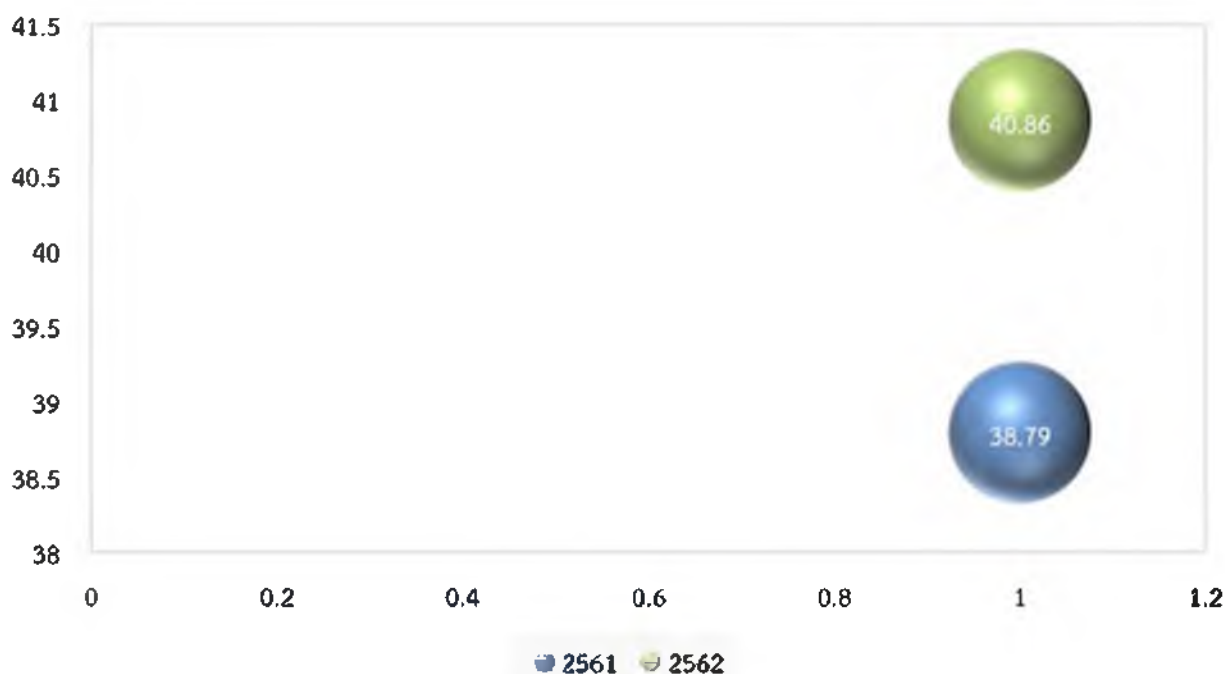
ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา

ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ในปีการศึกษา 2562 วิชาความรู้ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวช. จากสถานศึกษาจำนวน 17 แห่ง ทั้งรัฐบาลและเอกชน พบว่า ในปีการศึกษา 2562 มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561 - 2562

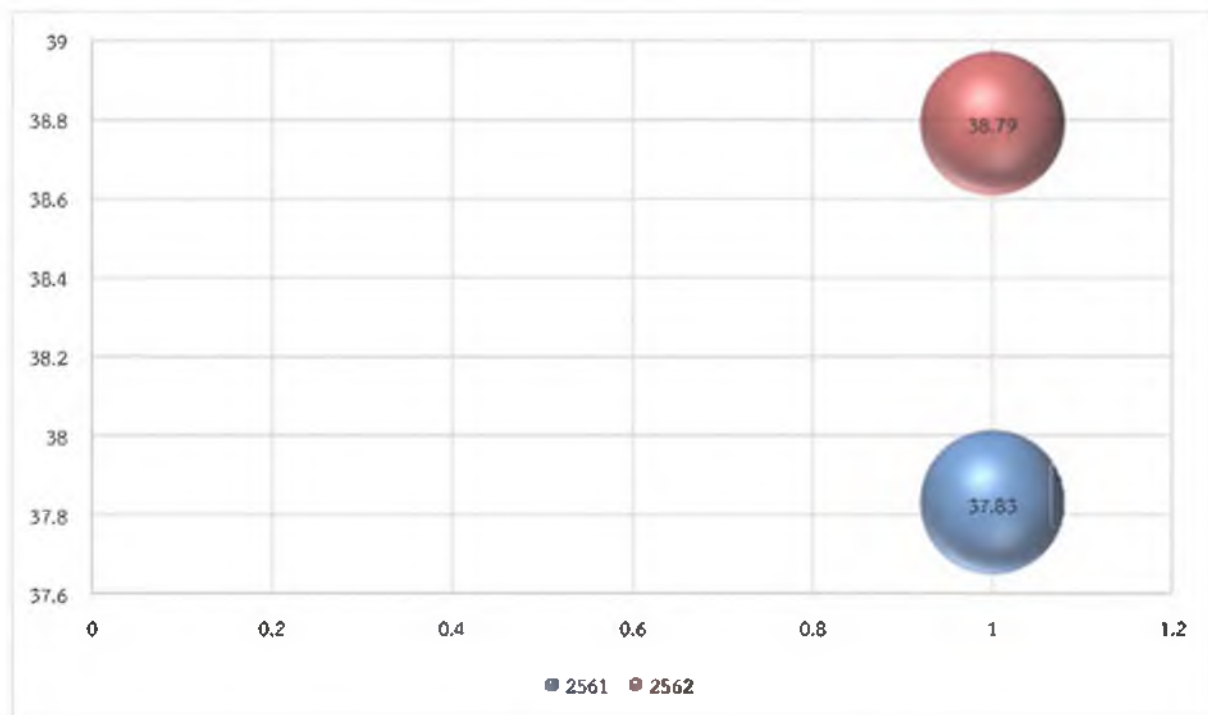
ตารางที่ 53 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับจังหวัด

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวช.	38.79	40.86	+2.09

ตารางที่ 54 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับประเทศ

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวช.	41.63	43.63	+2.00

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ในปีการศึกษา 2562 วิชา ความรู้ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ระดับ ปวส. มีจำนวนผู้เข้าสอบ 1,314 คน จากสถานศึกษา 13 แห่ง พบว่าในปีการศึกษา 2562 มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ที่มา : ระบบการสอบ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2 ปีการศึกษา 2561 - 2562

แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2
ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับจังหวัด

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวส.	37.83	38.79	+0.96

ตารางที่ 56 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net) ระดับ ปวส.2 ปีการศึกษา 2561 - 2562 ระดับประเทศ

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ระดับ ปวส.	40.04	40.75	+0.71

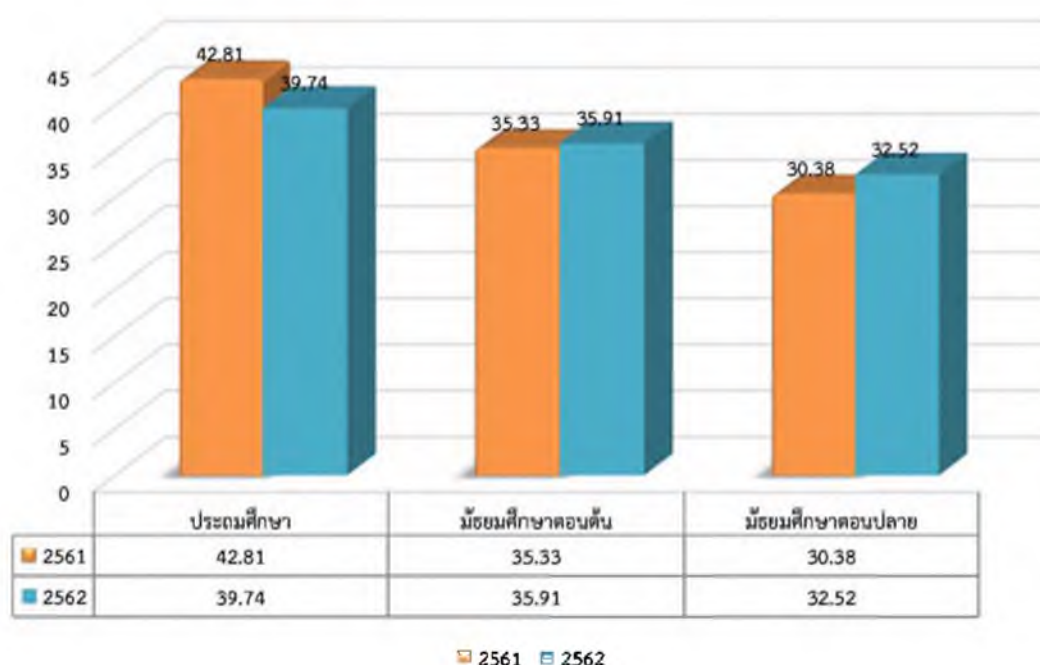
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)

1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ

ผลการทดสอบในภาพรวม

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net) ในปีการศึกษา 2562 ในภาพรวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีผลการทดสอบทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2561 - 2562

ตารางแสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net)

ปีการศึกษา 2561 - 2562

ระดับ	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-Net)		
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ผลต่าง
ประถมศึกษา	42.81	39.74	-3.065
มัธยมศึกษาตอนต้น	35.33	35.91	+0.589
มัธยมศึกษาตอนปลาย	30.38	32.52	+2.143

ผลประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)

รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562
จำนวนผู้เข้าสอบทุกสังกัดในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 33,083 คน จากสถานศึกษา 700 แห่ง

ตารางผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562

จำแนกตามสังกัดเทียบกับระดับจังหวัด

จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งหมด 33,083 คน จากจำนวนโรงเรียนเข้าสอบ 700 แห่ง

ด้าน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ				
	ระดับจังหวัด	สพฐ.	สช.	อปท.	สกอ.
การอ่านออกเสียง	67.01	66.67	71.85	61.18	93.08
การอ่านรู้เรื่อง	74.54	74.57	74.98	72.45	91.00
รวม 2 ด้าน	70.78	70.62	73.42	66.82	92.04

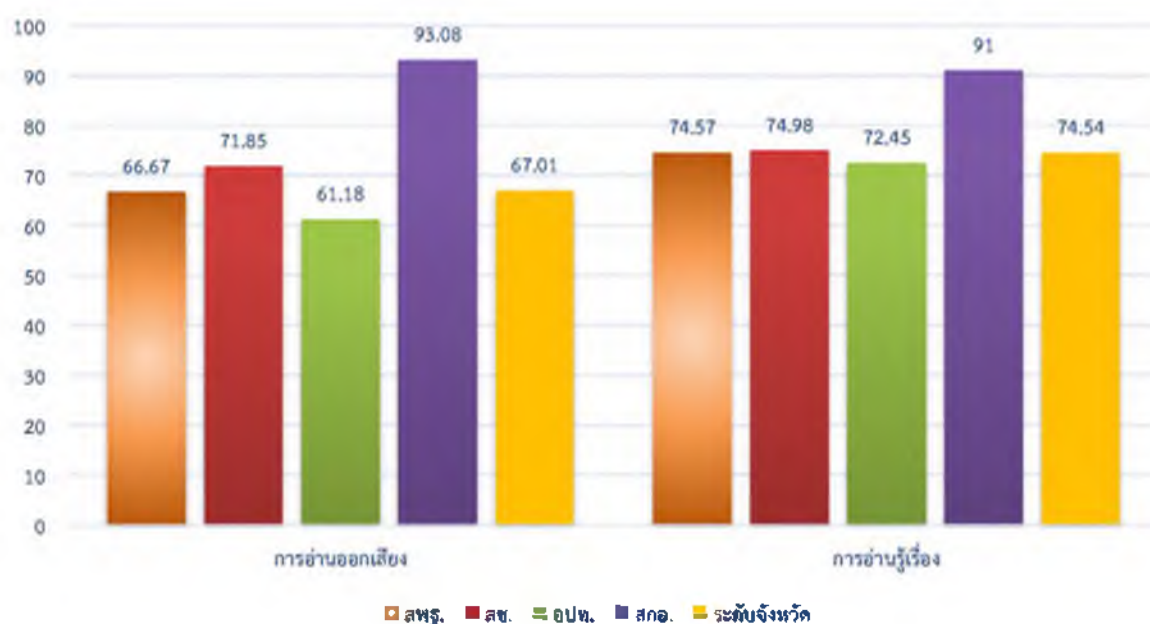
ที่มา : ระบบจัดการสอบ RT สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 62 แสดงจำนวนและร้อยละนักเรียน จำแนกตามระดับคุณภาพ (ยกเว้นเด็กพิเศษ และ Walk-in)

ด้าน	จำนวนและร้อยละนักเรียน จำแนกตามคุณภาพ							
	ดีมาก		ดี		พอใช้		ปรับปรุง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การอ่านออกเสียง	5,475	48.90	2,986	26.67	1,621	14.47	1,113	9.94
การอ่านรู้เรื่อง	6,530	58.32	3,222	28.78	1,186	10.59	257	2.29
รวม 2 ด้าน	5,880	52.52	3,320	29.65	1,441	12.87	553	4.94

ที่มา : ระบบจัดการสอบ RT สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คะแนนผลการประเมินการอ่าน แยกตามสังกัด ปีการศึกษา 2562

การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนศาสนาอื่นมีบ้างเล็กน้อยจำนวนไม่มากนักสำหรับความเชื่อถือ ประเพณีสมัยก่อนยังคงมีอยู่ตามชนบทและมีอิทธิพลทางจิตใจของประชาชนในแถบ นั้น ๆ เช่น การแห่นางแมว ขอลฝน บุญพระเวส บุญบั้งไฟ บุญข้าวเจี๊ เป็นต้น

สถิติจำนวนวัด ที่พักสงฆ์ วัดร้าง พระภิกษุ สามเณร แม่ชี และศิษย์วัด แยกรายอำเภอ พ.ศ. 2564 จังหวัดชัยภูมิ

ร.ก.	อำเภอ	พระสงฆ์						วัดร้าง			บุคลากร													
		พระภิกษุ				สามเณร					แม่ชี		ศิษย์วัด											
		ภิกษุ		สามเณร		รวม	ภิกษุ	สามเณร	รวม	ภิกษุ	สามเณร	รวม	ภิกษุ	สามเณร	รวม									
		ภิกษุ	สามเณร	ภิกษุ	สามเณร																			
1	เมืองชัยภูมิ	70	78	1	10	1	-	160	45	18	53	4	852	48	900	190	6	200	24	-	24	23	22	47
2	ภูเขียว	56	33	4	10	-	-	103	46	6	52	3	103	7	110	60	3	63	-	5	5	0	12	24
3	เกษตรสมบูรณ์	29	44	2	5	-	-	80	58	10	68	5	453	28	481	12	4	16	-	-	1	4	33	37
4	จัตุรัส	46	26	4	1	-	-	77	16	2	18	4	265	27	292	22	1	23	-	-	-	13	6	19
5	เนินสง่า	15	8	-	-	-	-	23	12	2	14	-	424	68	492	11	-	13	-	-	-	6	7	8
6	ซับใหญ่	4	16	-	7	-	-	22	27	3	30	-	222	42	264	2	-	2	-	-	1	2	9	16
7	ดอนสวรรค์	20	29	6	5	-	-	60	17	3	20	-	111	6	117	2	1	3	-	2	2	4	18	22
8	แก้งคร้อ	27	58	3	8	1	-	97	18	7	25	-	261	35	296	22	-	22	15	4	19	15	21	36
9	บ้านเขวสวด	27	22	5	-	-	-	54	12	1	13	1	300	38	338	8	-	8	-	-	1	2	8	10
10	บ้านม่วง	28	19	1	4	-	-	52	17	4	21	2	201	27	228	9	9	8	5	1	16	9	22	27
11	คอนสาร	22	25	3	2	-	-	52	47	17	64	-	211	95	306	8	2	10	-	1	11	3	95	38
12	บ้านเขว	12	25	5	10	-	-	56	4	6	10	-	421	46	467	5	3	6	-	-	-	1	21	22
13	หนองบัวแดง	15	67	-	3	-	-	85	42	14	56	-	329	68	397	165	9	158	20	-	23	11	4	15
14	เทพสถิต	12	72	1	6	-	-	91	40	8	48	-	113	48	161	7	4	11	15	2	17	50	38	88
15	หนองบัวระเหว	4	38	2	-	-	-	46	27	8	35	-	504	61	565	15	-	15	-	12	25	-	6	8
16	ลำดวน	5	14	-	7	-	-	21	42	6	48	-	275	77	352	20	-	20	20	2	22	9	8	17
รวมทั้งสิ้น		390	574	38	72	2	-	1,076	470	120	590	19	4,368	633	5,001	453	30	428	99	72	171	164	320	684

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยภูมิ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2563)

การสาธารณสุข

จังหวัดชัยภูมิมีโรงพยาบาลรัฐ จำนวน 16 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน 167 แห่ง นอกจากนั้น ยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หมู่บ้าน สถานพยาบาลของเอกชน และร้านขายยา การให้บริการสาธารณสุขยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วยภายในจังหวัดโดยเฉพาะท้องถิ่นชนบททั่วไป

ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุข

แสดงข้อมูลจำนวนสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดชัยภูมิ จำแนกรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	รพศ/รพท./รพช.			รพ.สต.				
		ระดับ	จำนวน เตียง (ตาม กรอบ)	จำนวน เตียง ที่เปิด บริการ	P1	P2	P3	ศสม./ คสช.	รวม
					ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก		
1	ชัยภูมิ	S	600	738	6	14	1	3	24
2	บ้านเขว้า	F2	50	50	0	7	3	1	11
3	คอนสวรรค์	F2	30	45	0	9	0	1	10
4	เกษตรสมบูรณ์	F2	60	77	4	12	0	1	17
5	หนองบัวแดง	M2	60	120	2	11	0	1	14
6	จัตุรัส	F1	120	120	2	8	1	1	12
7	บำเหน็จณรงค์	F1	73	73	1	3	7	1	12
8	หนองบัวระเหว	F2	30	30	1	5	0	1	7
9	เทพสถิต	F2	30	45	1	7	2	1	11
10	ภูเขียว	M1	300	290	4	11	0	1	16
11	บ้านแท่น	F2	30	36	1	4	1	1	7
12	แก้งคร้อ	M2	90	120	4	8	3	1	16
13	คอนสาร	F2	50	62	1	7	1	1	10
14	ภักดีชุมพล	F2	30	34	0	4	2	1	7
15	เนินสง่า	F2	30	34	0	4	2	1	7
16	ซับใหญ่	F3	10	30	0	2	1	1	4
รวมทั้งสิ้น			1,593	1,904	27	116	24	18	185

ตามกรอบ : รพ. 10 เตียง 1 แห่ง รพ. 30 เตียง 6 แห่ง
 รพ. 50 เตียง 1 แห่ง รพ. 60 เตียง 4 แห่ง
 รพ. 73 เตียง 1 แห่ง รพ. 120 เตียง 1 แห่ง
 รพ. 300 เตียง 1 แห่ง รพ. 600 เตียง 1 แห่ง

จำนวนสถานพยาบาล ตามพรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2564 จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	อำเภอ	คลินิก กายภาพบำบัด	คลินิก การแพทย์แผน จีน	คลินิก การพยาบาล	คลินิก การแพทย์แผน ไทย	คลินิก เฉพาะทาง	คลินิก ทันตกรรม	คลินิก เทคนิคการแพทย์	คลินิก เวชกรรม	สห คลินิก	รพ. เอกชน	รวม
1	ชัยภูมิ	0	3	27	3	30	16	2	33	2	2	118
2	บ้านเขว้า	0	0	17	0	0	2	0	5	0	0	24
3	คอนสวรรค์	0	0	6	0	0	2	0	2	0	0	10
4	เกษตรสมบูรณ์	0	0	12	0	2	1	0	2	0	0	17
5	หนองบัวแดง	0	0	18	1	5	1	1	3	0	0	29
6	จัตุรัส	0	0	14	0	4	2	1	5	0	0	27
7	บำเหน็จณรงค์	0	0	10	0	1	3	0	2	0	0	16
8	หนองบัวระเหว	0	0	11	0	0	0	0	3	0	0	14
9	เทพสถิต	0	0	16	0	0	1	0	0	0	0	17
10	ภูเขียว	0	0	20	1	7	2	1	5	0	0	36
11	บ้านแท่น	0	0	9	0	1	0	0	0	0	0	10
12	แก้งคร้อ	0	1	14	0	6	3	1	4	0	0	29
13	คอนสาร	0	0	4	0	0	0	0	1	0	0	5
14	ภักดีชุมพล	1	0	9	0	0	0	0	0	0	0	10
15	เนินสง่า	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	9
16	ซับใหญ่	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
รวม		1	4	198	5	56	33	6	65	2	2	373

จำนวนสถานประกอบการร้านยา จังหวัดชัยภูมิปี 2564

ลำดับ	อำเภอ	ขย.1	ขย.2	ขย.3	ขย.บ. (ขสม.)	ผย.บ (ผสม.)	รวม	ร้อยละ
1	ชัยภูมิ	45	1	2	2	0	50	
2	บ้านเขว้า	4	1	1	0	0	6	
3	คอนสวรรค์	2	1	0	0	1	4	
4	เกษตรสมบูรณ์	2	1	1	0	0	4	
5	หนองบัวแดง	3	3	1	0	0	7	
6	จัตุรัส	9	2	1	0	0	12	
7	บำเหน็จณรงค์	2	5	1	0	0	8	
8	หนองบัวระเหว	4	0	0	1	0	5	
9	เทพสถิต	6	5	0	0	0	11	
10	ภูเขียว	7	5	2	1	1	16	
11	บ้านแท่น	2	1	0	2	0	5	
12	แก้งคร้อ	6	7	0	0	0	13	
13	คอนสาร	4	2	0	0	0	6	
14	ภักดีชุมพล	0	2	0	0	0	2	
15	เนินสง่า	2	1	0	0	0	3	
16	ซับใหญ่	0	0	0	0	0	0	
รวม		98	37	9	6	2	152	

ที่มา : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข ข้อมูล ณ 9 กุมภาพันธ์ 2564

ณ เดือนมกราคม 2564 จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 1,112,512 คน มีหลักประกันสุขภาพ จำนวน 1,102,865 คน คิดเป็นร้อยละ 99.13 (Nation Coverage) มีเป้าหมาย การลงทะเบียนสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 835,492 คน ผลงานการลงทะเบียนสิทธิฯ จำนวน 825,845 คน คิดเป็นร้อยละ 98.85 (UC Converge) รายละเอียดดังตาราง

อัตราครองเตียง และ ค่าCMI

ค่า CMI (Case Mix Index) จำแนกรายสถานบริการย้อนหลัง 5 ปี (2560-2564) และอัตราครองเตียง

หน่วยบริการ	ระดับ	เกณฑ์ ชี้วัด	ค่า CMI (ปี)		อัตราครองเตียง (ปี)	
			2561	2562	2561	2562
รพ.ชัยภูมิ	S	1.2	1.558	1.654	85.26	45.96
รพ.บ้านเขว้า	F2	0.6	0.595	0.676	88.51	32.74
รพ.คอนสวรรค์	F2	0.6	0.609	0.604	60.65	64.64
รพ.เกษตรสมบูรณ์	F2	0.6	0.618	0.617	68.76	95.16
รพ.หนองบัวแดง	M2	0.8	0.619	0.637	60.37	64.47
รพ.จัตุรัส	F1	0.6	0.803	0.803	69.87	81.33
รพ.บำเหน็จณรงค์	F1	0.6	0.629	0.633	54.85	13.45
รพ.หนองบัวระเหว	F2	0.6	0.639	0.652	112.21	18.81
รพ.เทพสถิต	F2	0.6	0.594	0.623	123.64	51.77
รพ.ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ	M1	1.0	0.956	0.99	67.7	64.86
รพ.บ้านแท่น	F2	0.6	0.587	0.656	91.87	74.66
รพ.แก้งคร้อ	M2	0.8	0.718	0.749	60.03	41.72
รพ.คอนสาร	F2	0.6	0.579	0.563	69.7	32.82
รพ.ภักดีชุมพล	F2	0.6	0.621	0.622	61.94	43.74
รพ.เนินสง่า	F2	0.6	0.64	0.627	44.91	46.28
รพ.ชัยใหญ่	F3	0.6	0.666	0.891	39.64	14.55

ข้อมูลสถานะสุขภาพ

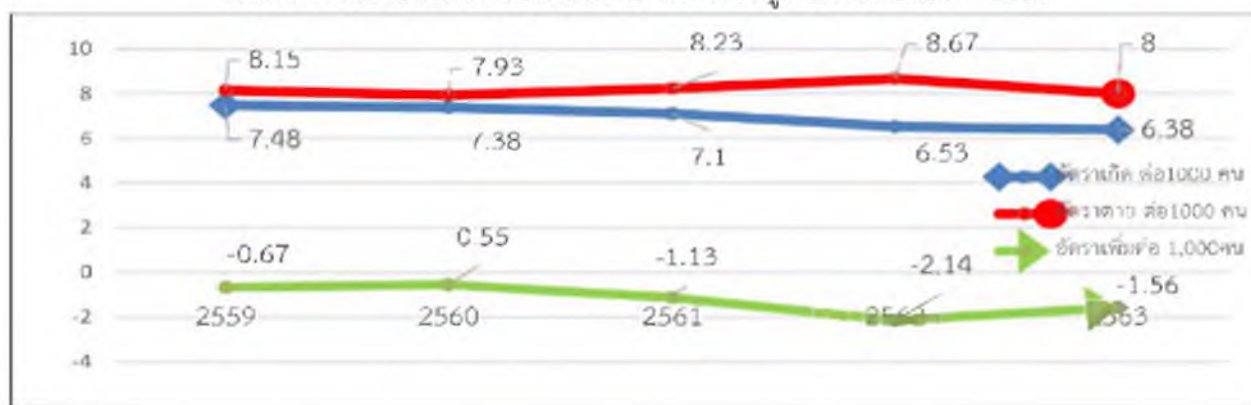
1. ข้อมูลสถิติชีพ

จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวนการเกิด อัตราเกิด จำนวนการตายอัตรตาย

จำนวนการเพิ่มของประชากร และอัตราเพิ่มประชากร จังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2558 - 2563

พ.ศ.	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน เกิด (คน)	อัตราเกิด /1000 คน	จำนวน ตาย (คน)	อัตรตาย /1000 คน	จำนวน เพิ่ม(คน)	อัตราเพิ่ม / 1,000คน
2558	1,137,238	8,765	7.71	8,762	7.70	3	0.00
2559	1,137,376	8,502	7.48	9,264	8.15	-762	- 0.67
2560	1,137,873	8,402	7.38	9,025	7.93	-623	- 0.55
2561	1,138,091	8,081	7.10	9,366	8.23	-1,285	- 1.13
2562	1,137,011	7,428	6.53	9,863	8.67	-2,435	- 2.14
2563	1,136,696	7,336	6.45	9,108	8.0	-1,772	-1.56

อัตราเกิด ตายและอัตราเพิ่มประชากร จังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2559 – 2563

ที่มา : ประชากร จำนวนการเกิด การตาย จาก สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (www.dopa.go.th)

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

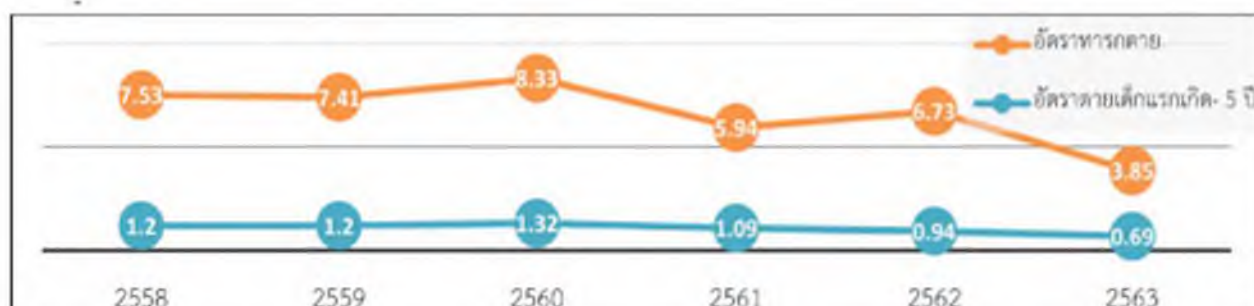
ปี 2563 จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรทั้งหมด ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จำนวน 1,136,696 คน อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ตั้งแต่ 2558 - 2563 มีแนวโน้มลดลง (ดังแผนภูมิกราฟที่ 3) และอัตราเกิดน้อยกว่าอัตราตาย อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ลดลง ส่งผลให้โครงสร้างประชากรของจังหวัดชัยภูมิเปลี่ยนไป

อัตราตายทารกและอัตราตายเด็กต่ำกว่า 5 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน จังหวัดชัยภูมิ

	2558	2559	2560	2561	2562	2563
เกิดมีชีพ	8,765	8,502	8,402	8,081	7,428	7,295
เด็กต่ำกว่า 1 ปี ตาย	66	63	70	48	50	28
อัตราทารกตาย	7.53	7.41	8.33	5.94	6.73	3.85
เด็กแรกเกิด- 5 ปี	75,842	73,995	72,195	69,031	66,303	62,263
เด็กแรกเกิด- 5 ปี ตาย	91	89	95	75	62	43
อัตราตายเด็กแรกเกิด- 5 ปี	1.20	1.20	1.32	1.09	0.94	0.69

ที่มา : จากสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2558 - 2563 กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขประชากรทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (www.dopa.go.th)

อัตราตายทารกและอัตราตายเด็กต่ำกว่า 5 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ปี พ.ศ. 2558 - 2562

ที่มา : จากสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2558 - 2562 กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขประชากรทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (www.dopa.go.th)

จากตารางที่ 18 และแผนภูมิภาพที่ 4 อัตราตายทารกในจังหวัดชัยภูมิ ช่วงระยะเวลา 5 ปี จาก พ.ศ. 2558 ถึง 2562 พบว่ามีแนวโน้มลดลง 0.8 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน โดยมีอัตราตาย 7.53, 7.41, 8.33, 5.94, และ พ.ศ. 2562 อัตราตายทารก 60 คน เท่ากับ 6.73 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ซึ่งพบว่า มีอัตราตายทารกสูงกว่าเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขกำหนด อัตราตายทารก น้อยกว่า 3.7 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คนอัตราตายเด็กต่ำกว่า 5 ปี

จังหวัดชัยภูมิ ช่วงระยะเวลา 5 ปี จาก พ.ศ. 2558 ถึง 2562 พบว่ามีแนวโน้มลดลง 0.26 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน โดยมีอัตราตาย 1.2, 1.2, 1.32, 1.09, 1.18, 1.09, และพ.ศ. 2562 อัตราตายทารก 62 คน เท่ากับ 0.94 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ซึ่งพบว่า มีอัตราตายเด็กต่ำกว่า 5 ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทยเท่ากับ 1 ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน (กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

อัตราการดาตายต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2558 - 2563

	2558	2559	2560	2561	2562	2563
เกิดมีชีพ	8,765	8,502	8,402	8,081	7,428	7,295
มารดาตาย	0	2	0	2	0	3
อัตรามารดาตาย	0.00	0.24	0.00	0.25	0.00	0.41

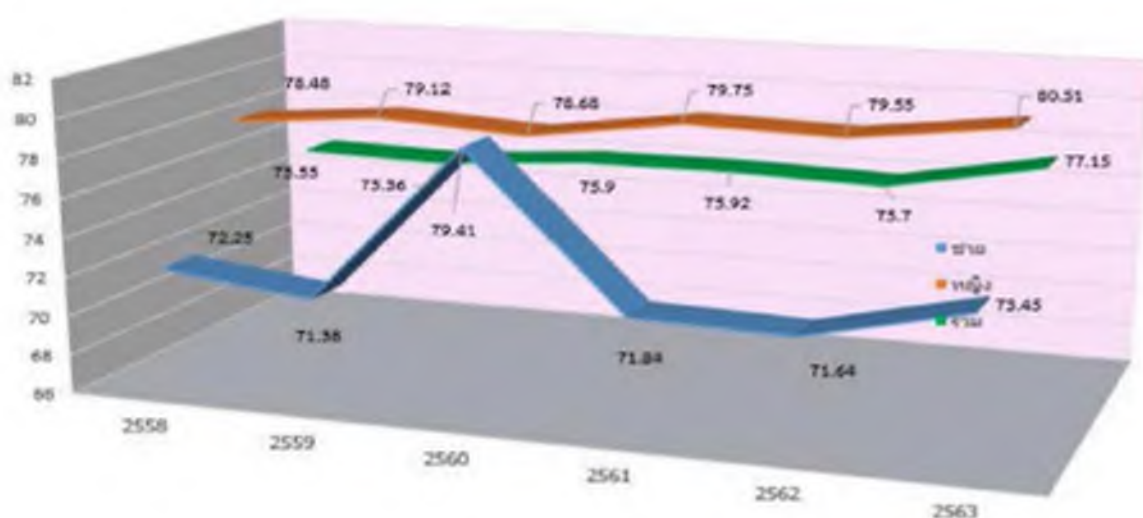
ที่มา : จากสถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2558 - 2562 กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขประชากรทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 (www.dopa.go.th)

2. อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดและอายุคาดเฉลี่ย เมื่ออายุ 60 ปี ของจังหวัดชัยภูมิ

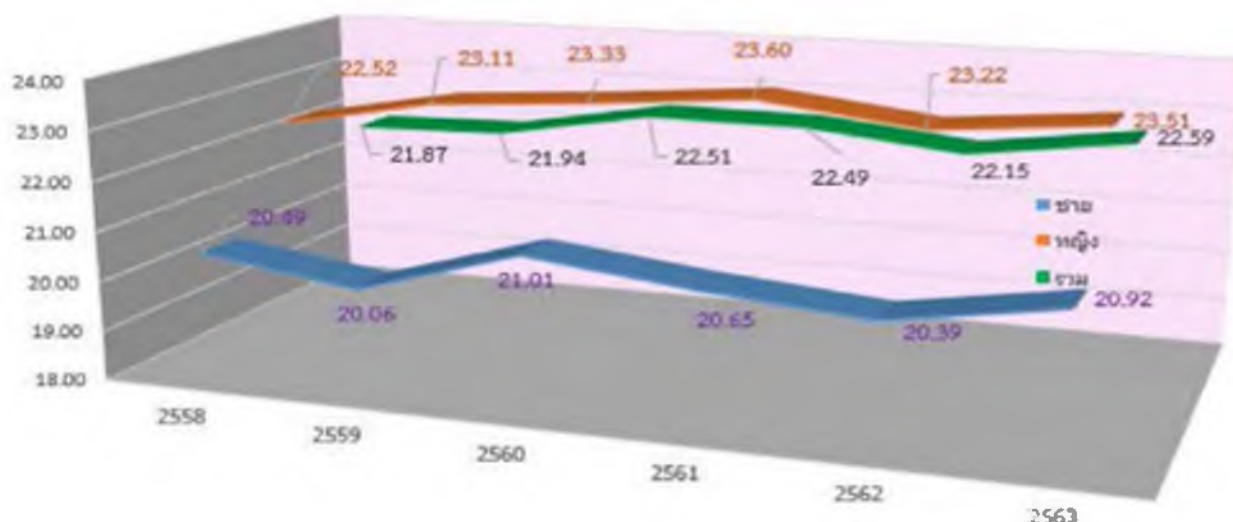
อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด และอายุคาดเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี จำแนกรายเพศ พ.ศ.2558 - 2562

ปี	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (ปี)			อายุคาดเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 (ปี)		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
2558	75.55	72.25	78.48	21.87	20.49	22.52
2559	75.36	71.38	79.12	21.94	20.06	23.11
2560	75.9	79.41	78.68	22.51	21.01	23.33
2561	75.92	71.84	79.75	22.49	20.65	23.60
2562	75.7	71.64	79.55	22.15	20.39	23.22
2563	77.15	73.45	80.51	22.59	20.92	23.51

อายุคาดเฉลี่ยและอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเมื่ออายุ 60 ปีจังหวัดชัยภูมิ ปี 2558 - 2563
อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (ปี)

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี อายุ 60 ปี

เมื่อพิจารณาจำนวนปีเฉลี่ยที่คาดว่าจะบุคคลที่เกิดมาแล้วจะมีชีวิตต่อไป (อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด: LE at Birth) ตั้งแต่ปี 2558 - 2563 พบว่า ประชาชนจังหวัดชัยภูมิมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2563 เพศชายและเพศหญิง เท่ากับ 73.45 ปี และ 80.51 ปี ตามลำดับ โดยเพศหญิงมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงกว่าเพศชาย พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ แต่เพศชายยังมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ฯ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2561 เพศชายและเพศหญิง เท่ากับ 72 ปี และ 78 ปี ตามลำดับ (ข้อมูลจากสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2554 - 2562) และเมื่อพิจารณาจำนวนปีเฉลี่ยที่คาดว่าจะผู้ที่มีอายุ 60 ปีจะมีชีวิตต่อไป (อายุคาดเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี : LE at age 60) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2563 พบว่า ประชาชนจังหวัดชัยภูมิมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี ภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และแยกกลุ่มเพศแล้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในปี พ.ศ. 2563 เพศชายและหญิง เท่ากับ 20.92 ปี และ 23.51 ปี ตามลำดับ ซึ่งในเพศหญิง มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี สูงกว่าเพศชาย

3. สาเหตุการตาย

จำนวนและอัตราการตาย ต่อประชากร 100,000 คน จำแนกตามกลุ่มโรค ของจังหวัดชัยภูมิ ปี 2560 - 2562

กลุ่มสาเหตุ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
1. อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	2,821	247.92	2,831	248.75	2,847	250.39
2. ปอดบวม	610	53.61	558	49.03	785	69.04
3. โรคหลอดเลือดสมอง	603	52.99	536	47.10	626	55.06
4. โรคของระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะอื่น ๆ	393	34.54	415	36.46	470	41.34
5. มะเร็งอื่น ๆ	445	39.11	412	36.20	413	36.32
6. อุบัติเหตุจากการขนส่งทางบก	221	19.42	321	28.21	402	35.36
7. โรคมะเร็งตับ	418	36.74	413	36.29	395	34.74
8. โรคระบบประสาทอื่น ๆ	246	21.62	227	19.95	379	33.33
9. โรคเบาหวาน	305	26.80	320	28.12	344	30.25
10. โลหิตเป็นพิษ	506	44.47	500	43.93	315	27.70

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย สาเหตุการตาย ปี พ.ศ. 2560 -2562 (ณ เดือนมกราคม 2560 - ธันวาคม 2562)

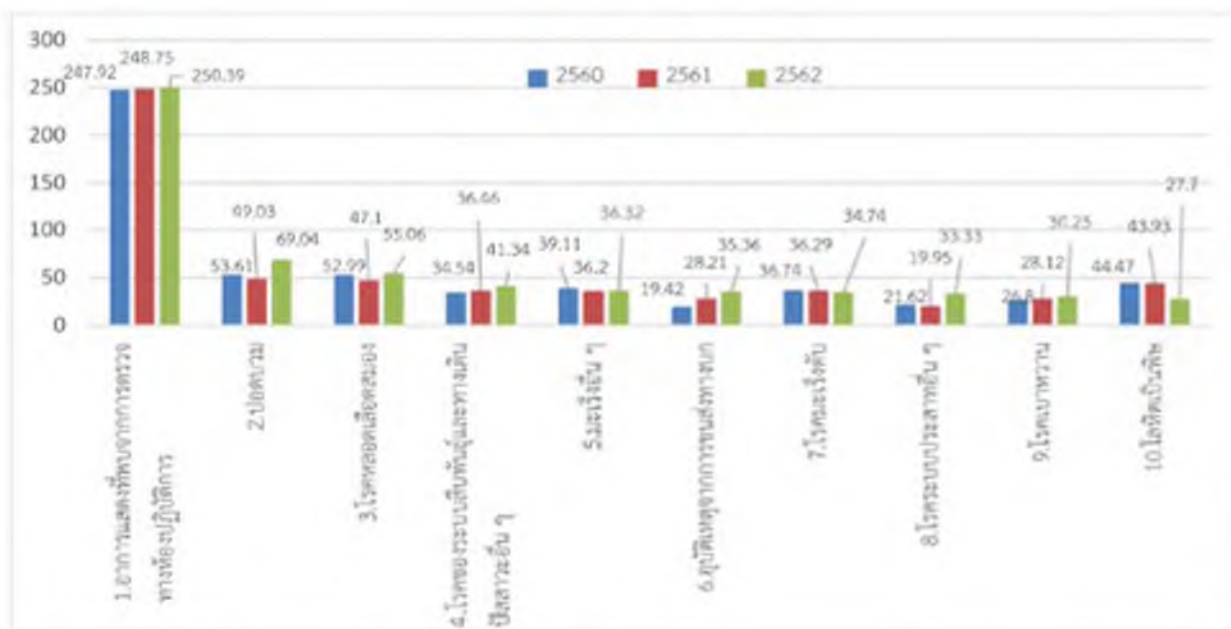
เมื่อพิจารณาสาเหตุการตายจำแนกตามกลุ่มโรค ของจังหวัดชัยภูมิ ตั้งแต่ ปี 2560 - 2562 พบว่า กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการตายมากที่สุด 3 อันดับแรก และอัตราการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ

1) อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อัตราตาย 247.92 ,248.75 และ 250.39 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ

2) โรคปอดบวม อัตราตาย 53.61 ,49.03 และ 69.04 ต่อประชากรแสนคน

3) โรคหลอดเลือดสมอง อัตราตาย 52.99 ,47.10 และ 55.06 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

อัตราการตาย ต่อประชากร 100,000 คน จำแนกตามกลุ่มโรค ของจังหวัดชัยภูมิ ปี 2560 - 2562

4. สาเหตุการป่วย

ผลการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประเภทผู้ป่วยนอก จำแนกตามกลุ่มโรคที่สำคัญ ตั้งแต่ปี 2562 - 2564 (8 ก.พ. 64) พบว่า กลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการป่วย 3 อันดับแรก คือ 1) โรคความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุ 2) โรคเบาหวาน และ 3) โรคเนื้อเยื่อผิดปกติ ตามลำดับประเภทผู้ป่วยในกลุ่มโรคที่เป็นสาเหตุการป่วยที่พบมากที่สุด คือ 1) โรคปอดบวม 2) โรคโลหิตจางอื่น ๆ และ 3) การบาดเจ็บภายในกะโหลกศีรษะ ตามลำดับ

ตารางที่ 22 สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกตามกลุ่มโรค 10 อันดับแรก เปรียบเทียบ 3 ปี จ.ชัยภูมิ (อัตราต่อแสนประชากร 100,000 คน) รหัสโรคตาม 298 กลุ่มโรคนับเป็นครั้งตามการวินิจฉัย ปี 2564 (1 ต.ค. 61 - 8 ก.พ. 64) จากข้อมูล HDC สสจ.ชัยภูมิ

อันดับ	2562			2563			2564 (ณ 8 กุมภาพันธ์ 2564)		
	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย
1	104 เบาหวาน	333,931	29341.33	104 เบาหวาน	318,041	27,971.67	145 ความ ดันโลหิต สูงที่ไม่มี สาเหตุ	124,948	10,992.21

อันดับ	2562			2563			2564 (ณ 8 กุมภาพันธ์ 2564)		
	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย
2	145 ความ ดันโลหิตสูง ที่ไม่มี สาเหตุ	318,497	27985.20	145 ความ ดันโลหิตสูง ที่ไม่มี สาเหตุ	315,286	27,729.37	104 เบาหวาน	116,124	10,215.92
3	207 เนื้อเยื่อ ผิดปกติ	214,404	18838.92	207 เนื้อเยื่อ ผิดปกติ	200,537	17,637.21	207 เนื้อเยื่อ ผิดปกติ	70,299	6,184.50
4	167 การติด เชื้อของ ทางเดิน หายใจ ส่วนบน แบบ เฉียบพลัน อื่น	196,447	17261.10	167 การ ติดเชื้อของ ทางเดิน หายใจ ส่วนบน แบบ เฉียบพลัน อื่น	175,972	15,476.72	167 การ ติดเชื้อของ ทางเดิน หายใจ ส่วนบน แบบ เฉียบพลัน อื่น	58,492	5,145.79
5	181 ความ ผิดปกติอื่น ๆ ของฟัน และ โครงสร้าง	150,557	13228.91	181 ความ ผิดปกติอื่น ๆ ของฟัน และ โครงสร้าง	116,806	10,273.08	181 ความ ผิดปกติอื่น ๆ ของฟัน และ โครงสร้าง	36,419	3,203.93
6	281 การ บาดเจ็บ ระบุนเฉพาะ อื่น ๆ , ไม่ ระบุนเฉพาะ และหลาย บริเวณใน ร่างกาย	88,586	7783.74	281 การ บาดเจ็บ ระบุนเฉพาะ อื่น ๆ , ไม่ ระบุนเฉพาะ และหลาย บริเวณใน ร่างกาย	75,550	6,644.61	281 การ บาดเจ็บ ระบุนเฉพาะ อื่น ๆ , ไม่ ระบุนเฉพาะ และหลาย บริเวณใน ร่างกาย	25,419	2,236.22
7	206 พยาธิ สภาพของ หลังส่วนอื่น ๆ	72,521	6372.16	206 พยาธิ สภาพของ หลังส่วน อื่น ๆ	67,266	5,916.04	206 พยาธิ สภาพของ หลังส่วน อื่น ๆ	23,740	2,088.51
8	199 โรคอื่น ๆ ของ ผิวหนังและ เนื้อเยื่อใต้ ผิวหนัง	56,720	4983.78	199 โรค อื่น ๆ ของ ผิวหนัง และ เนื้อเยื่อใต้ ผิวหนัง	50,303	4,424.14	199 โรค อื่น ๆ ของ ผิวหนัง และ เนื้อเยื่อใต้ ผิวหนัง	13,957	1,227.86

อันดับ	2562			2563			2564 (ณ 8 กุมภาพันธ์ 2564)		
	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตราป่วย
9	165 คอ อักเสบ เฉียบพลัน และต่อม ทอนซิล อักเสบ เฉียบพลัน	55,775	4,900.75	180 ฟันผุ	48,922	4,302.68	180 ฟันผุ	13,514	1,188.88

ที่มา : Health Data Center สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564

สาเหตุการป่วยผู้ป่วยในตามกลุ่มโรค 10 อันดับแรก เปรียบเทียบ 3 ปี จ.ชัยภูมิ (อัตราต่อแสนประชากร 100,000 คน) รหัสโรคตาม 298 กลุ่มโรคนับเป็นครั้งตามการวินิจฉัยปี 2564 (1 ต.ค. 61 - 8 ก.พ. 63) จากข้อมูล HDC สสจ.ชัยภูมิ

อันดับ	2562			2563			2564 (ณ 8 กุมภาพันธ์ 2564)		
	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย
1	169 ปอดบวม	8,251	724.99	169 ปอดบวม	7,395	650.39	169 ปอดบวม	2,366	208.15
2	098 โลหิตจาง อื่น ๆ	5,304	466.04	098 โลหิตจาง อื่น ๆ	4,438	390.32	098 โลหิตจาง อื่น ๆ	1,354	119.12
3	133 ต้อกระจก และความ ผิดปกติของ เลนส์อื่น ๆ	4,413	387.75	032 ใช้จาก ไวรัสที่นำโดย แมลงและ ใช้เลือดออกที่ เกิดจากไวรัส อื่น ๆ	3,274	287.95	278 การ บาดเจ็บภายใน กะโหลกศีรษะ	1,045	91.93
4	278 การ บาดเจ็บภายใน กะโหลกศีรษะ	3,335	293.03	278 การ บาดเจ็บภายใน กะโหลกศีรษะ	3,198	281.26	133 ต้อกระจก และความผิด ปกติของเลนส์ อื่น ๆ	1,018	89.56
5	281 การ บาดเจ็บระบุ เฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะ และหลาย บริเวณใน ร่างกาย	3,081	270.72	104 เบาหวาน	2,941	258.66	239 การดูแล มารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหา เกี่ยวกับทารก ในครรภ์ และถุงน้ำคร่ำ และปัญหาที่ อาจจะเกิดได้ ในระยะคลอด	883	77.68

อันดับ	2562			2563			2564 (ณ 8 กุมภาพันธ์ 2564)		
	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย	สาเหตุป่วย (ชื่อโรค)	จำนวน ป่วย	อัตรา ป่วย
6	239 การดูแล มารดาอื่น ๆ ที่ มีปัญหา เกี่ยวกับทารก ในครรภ์และถุง น้ำคร่ำ และ ปัญหาที่อาจจะ เกิดได้ในระยะ คลอด	2,991	262.81	239 การดูแล มารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหา เกี่ยวกับทารก ในครรภ์ และ ถุงน้ำคร่ำและ ปัญหาที่อาจจะ เกิดได้ในระยะ คลอด	2,838	249.60	281 การ บาดเจ็บระบ เฉพาะอื่น ๆ , ไม่ระบุเฉพาะ และหลาย บริเวณใน ร่างกาย	871	76.63
7	198 โรค อักเสบติดเชื้อ ของผิวหนัง และเนื้อเยื่อใต้ ผิวหนัง	2,782	244.44	175 โรค หลอดเลือด อักเสบ ถุงลม โป่งพองและ ปอดชนิดอุดกั้น แบบเรื้อรังอื่น	2,572	226.21	104 เบาหวาน	774	68.09
8	175 โรค หลอดเลือด อักเสบ ถุงลม โป่งพองและ ปอดชนิดอุดกั้น แบบเรื้อรังอื่น	2,760	242.51	198 โรคอักเสบ ติดเชื้อของ ผิวหนังและ เนื้อเยื่อใต้ ผิวหนัง	2,557	224.89	197 โรคอื่น ๆ ของระบบย่อย อาหาร	719	63.25
9	ที่เกิดจากไวรัส อื่น ๆ			หลายบริเวณใน ร่างกาย			ปอดชนิดอุดกั้น แบบเรื้อรังอื่น	703	61.85

ที่มา: Health Data Center สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564

สาเหตุการป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

จากข้อมูลสถานการณ์โรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาปี 2564 ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 (สัปดาห์
ระบาดที่ 6) จังหวัดชัยภูมิ พบว่าโรคอุจจาระร่วง มีอัตราป่วยสูงสุด (อัตราป่วย 109.91 ต่อประชากรแสนคน)
รองลงมา คือ ปอดอักเสบ และไข้ไม่ทราบสาเหตุ(อัตราป่วย 30.40, 28.11 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ)

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน และอัตราป่วยตายของโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

10 ลำดับ แรก จังหวัดชัยภูมิ ปี 2560 - 2564

ลำดับ	สาเหตุการ ป่วย	ปี 2564		ปี 2563		ปี 2562		ปี 2561		ปี 2560	
		อัตรา ป่วย	อัตรา ป่วย ตาย	อัตราป่วย	อัตรา ป่วย ตาย	อัตรา ป่วย	อัตรา ป่วย ตาย	อัตราป่วย	อัตรา ป่วย ตาย	อัตราป่วย	อัตรา ป่วย ตาย
1	อุจจาระร่วง	109.91	0	1,389.65	0	1970.1	0	1,953.80	0	1,710.20	0
2	ปอดอักเสบ	30.4	0	352.57	0	523.9	0	439.6	0.3	459.4	0
3	ไข้ไม่ทราบ สาเหตุ	28.11	0	785.45	0	976.5	0	740.7	0	761.4	0

ลำดับ	สาเหตุการป่วย	ปี 2564		ปี 2563		ปี 2562		ปี 2561		ปี 2560	
		อัตราป่วย	อัตราป่วยตาย	อัตราป่วย	อัตราป่วยตาย	อัตราป่วย	อัตราป่วยตาย	อัตราป่วย	อัตราป่วยตาย	อัตราป่วย	อัตราป่วยตาย
4	อาหารเป็นพิษ	11.42	0	151.47	0	240.6	0	168.1	0	131.6	0
5	ตาแดง	4.66	0	81.8	0	131.2	0	117.6	0	182	0
6	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	4.22	0	52.8	0	59.1	0	69.1	0	24.9	0
7	สุกใส	3.78	0	43.84	0	47.2	0	73.2	0	77.4	0
8	มือ เท้า ปาก	3.69	0	22.58	0	70.29	0	100.6	0.0	113.2	0.0
9	คืบอึกเสบ	1.93	0	24.95	0	31.2	0	19.8	0	24.4	0
10	ไข้หวัดใหญ่	1.41	0	174.57	0	460.9	0	194.5	0	234.9	0
11	ไข้มืดออก	0.09	0	219.72	0	236.5	0.18	100.6	0	113.2	0

ที่มา : งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564

ด้านพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

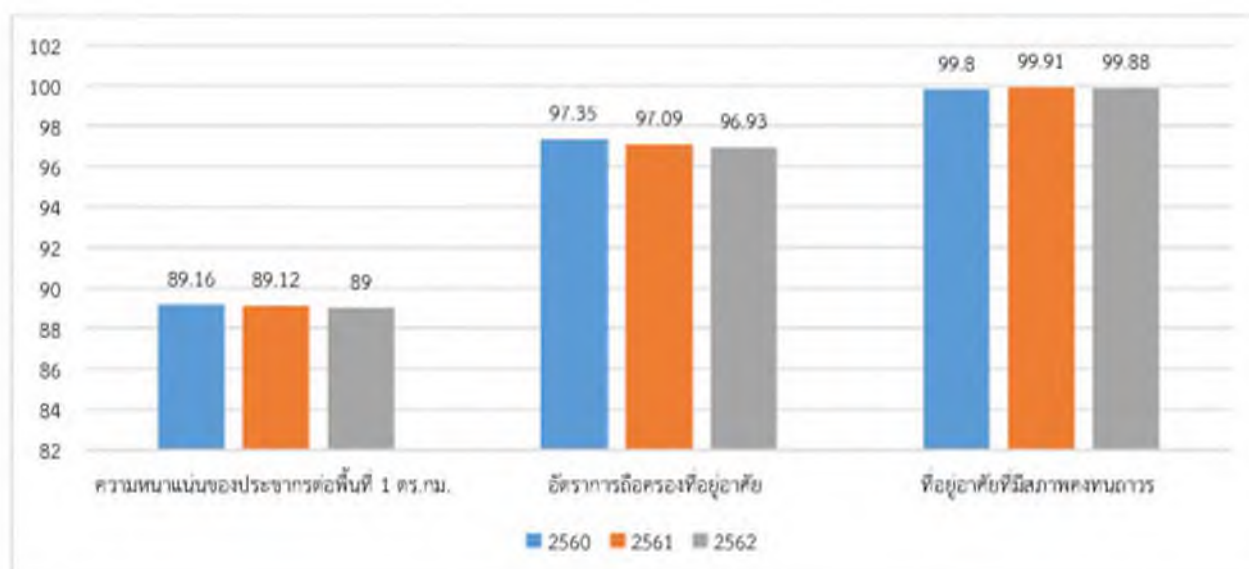
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติที่อยู่อาศัย

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติที่อยู่อาศัย ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติที่อยู่อาศัย	2560	2561	2562
1. ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 1 ตร.กม.	89.16	89.12	89.00
2. อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย	97.35	97.09	96.93
3. ร้อยละของที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร	99.80	99.91	99.88

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติที่อยู่อาศัย ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 3 ตัวชี้วัด คือ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 1 ตร.กม. อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย และร้อยละของที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร พบว่าความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 1 ตร.กม. ปี 60 - 62 มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 0.04 และ 0.18 ตามลำดับ อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 0.26 และ 0.42 ตามลำดับและร้อยละที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ร้อยละ 0.11 และ 0.08 ตามลำดับ

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 มิติที่อยู่อาศัย

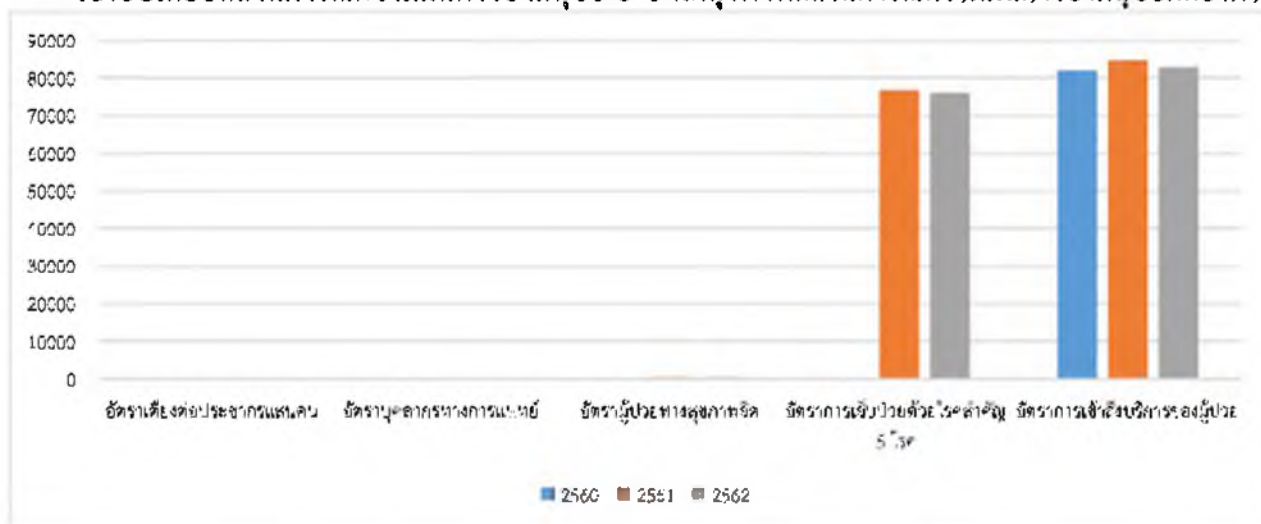
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสุขภาพ

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสุขภาพ ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสุขภาพ	2560	2561	2562
1. อัตราเตียงต่อประชากร 100,000 คน	159.89	159.97	160.19
2. อัตราบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน	226.59	281.55	242.68
3. อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คน	-	470.49	590.03
4. อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ 5 โรค ต่อประชากร 100,000 คน	-	76,724.97	76,209.79
5. อัตราการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยต่อประชากร 100,000 คน	82,071.80	84,865.43	82,968.06

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสุขภาพ ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 5 ตัวชี้วัด คือ อัตราเตียงต่อประชากร 100,000 คน อัตราบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คน และอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ 5 โรค ต่อประชากร 100,000 คน พบว่าอัตราเตียงต่อประชากร 100,000 คน จากปี 60 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ 0.05 และร้อยละ 0.14 ตามลำดับ อัตราบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน จากปี 60 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ร้อยละ 24.25 และ 7.10 ตามลำดับ อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คน ปี 62 เพิ่มขึ้นจากปี 61 ร้อยละ 25.41 อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ 5 โรค ต่อประชากร 100,000 คน ปี 62 มีแนวโน้มลดลง จากปี 61 ร้อยละ 0.67 และอัตราการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยต่อประชากร 100,000 คน จากปี 60 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราลดลง ร้อยละ 3.40 และ 1.09 ตามลำดับ

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มิติสุขภาพสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติอาหาร

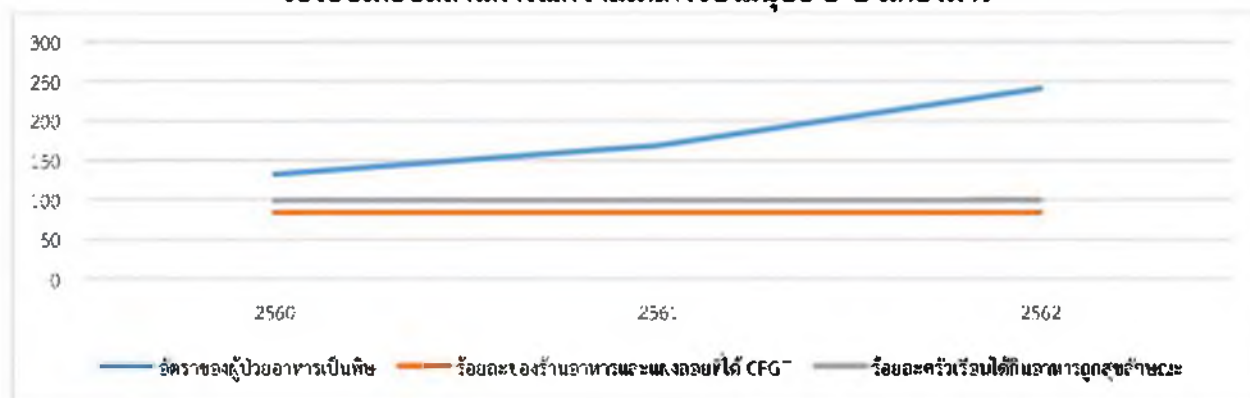

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติอาหาร ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติอาหาร	2560	2561	2562
1. อัตราของผู้ป่วยอาหารเป็นพิษต่อประชากร 100,000 คน	131.6	168.1	240.6
2. ร้อยละของร้านอาหารและแผงลอยที่ได้ CFGT	83.9	83.9	83.9
3. ร้อยละครัวเรือนได้กินอาหารถูกสุขลักษณะ	98.71	98.67	99.42

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีอาหาร ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 3 ตัวชี้วัด คือ อัตราของผู้ป่วยอาหารเป็นพิษต่อประชากร 100,000 คน ร้อยละของร้านอาหารและแผงลอยที่ได้ CFGT และร้อยละครัวเรือนได้กินอาหารถูกสุขลักษณะ พบว่า อัตราของผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงจนน่าเป็นห่วง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 60 กับ 62 เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.83 ร้อยละของร้านอาหารและแผงลอยที่ได้ CFGT อัตราคงที่ และอัตราครัวเรือนได้กินอาหารถูกสุขลักษณะ มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นถึงแม้จะลดลงในปี 61 ร้อยละ 0.04 แต่ปี 62 เพิ่มขึ้นจากปี 60 ร้อยละ 0.72

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มีอาหาร

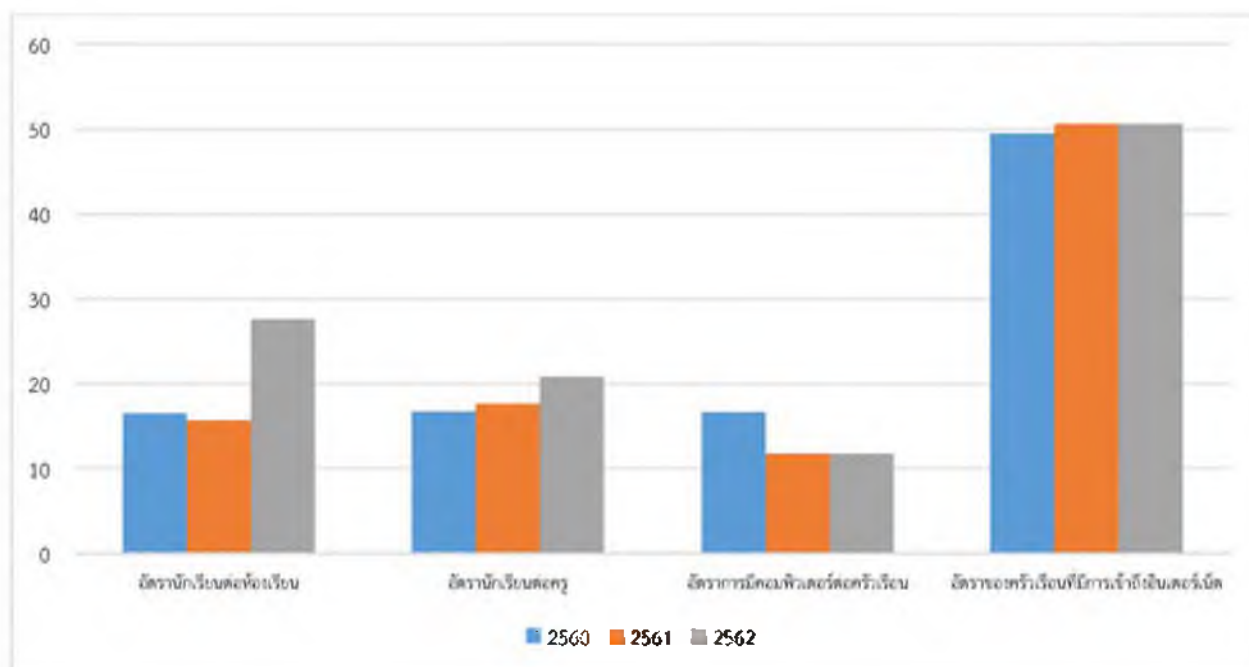
ที่มา : สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีอาหาร

ตารางที่ 1 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีอาหาร ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีอาหาร	2560	2561	2562
1. อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน	16.54	15.70	27.57
2. อัตรานักเรียนต่อครู	16.78	17.7	20.84
3. อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน	16.69	11.77	-
4. อัตราของครัวเรือนที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต	49.53	50.57	-

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีอาหาร ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจากทั้ง 4 ตัวชี้วัด คือ อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน อัตรานักเรียนต่อครู อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน และอัตราของครัวเรือนที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต พบว่า อัตรานักเรียนต่อห้องเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปี 60 กับ 62 เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.69 อัตรานักเรียนต่อครู มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.48 และ 24.20 อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน ลดลง ปี 60 - 61 ร้อยละ 29.48 และอัตราของครัวเรือนที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปี 60 - 61 ร้อยละ 2.10 ซึ่งไม่สอดคล้องกับอัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือนที่ลดลง แต่ก็ยอมรับได้เพราะในปัจจุบันมีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อย่างอื่น เช่น แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน ที่ใช้งานได้สะดวกกว่า เคลื่อนที่ได้ ทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา จึงอาจทำให้คอมพิวเตอร์ได้รับความนิยมน้อยลง

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มิติการศึกษา

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการมีงานทำและรายได้

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการมีงานทำและรายได้ ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ มิติการมีงานทำและรายได้	2560	2561	2562
1. อัตราการมีงานทำ	97.16	99.46	97.76
2. อัตราการว่างงาน	0.65	0.32	0.46
3. รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	17,178	17,138	17,730
4. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน	10,352	10,590	10,148
5. จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	65,807.5	57,725.5	60,781
- หนี้ในระบบ	75,146	63,202	67,128
- หนี้นอกระบบ	56,469	52,249	54,434

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการมีงานทำและรายได้ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจากทั้ง 5 ตัวชี้วัด คือ อัตราการมีงานทำ อัตราการว่างงาน รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่าอัตราการมีงานทำ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ร้อยละ 2.37 และ 0.62 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กับอัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 50.77 และ 29.23 ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบ ปี 60 กับ ปี 62 ร้อยละ 3.21 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบ ปี 60 กับ 62 ร้อยละ 1.97 และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 12.28 และ 7.64 ตามลำดับ

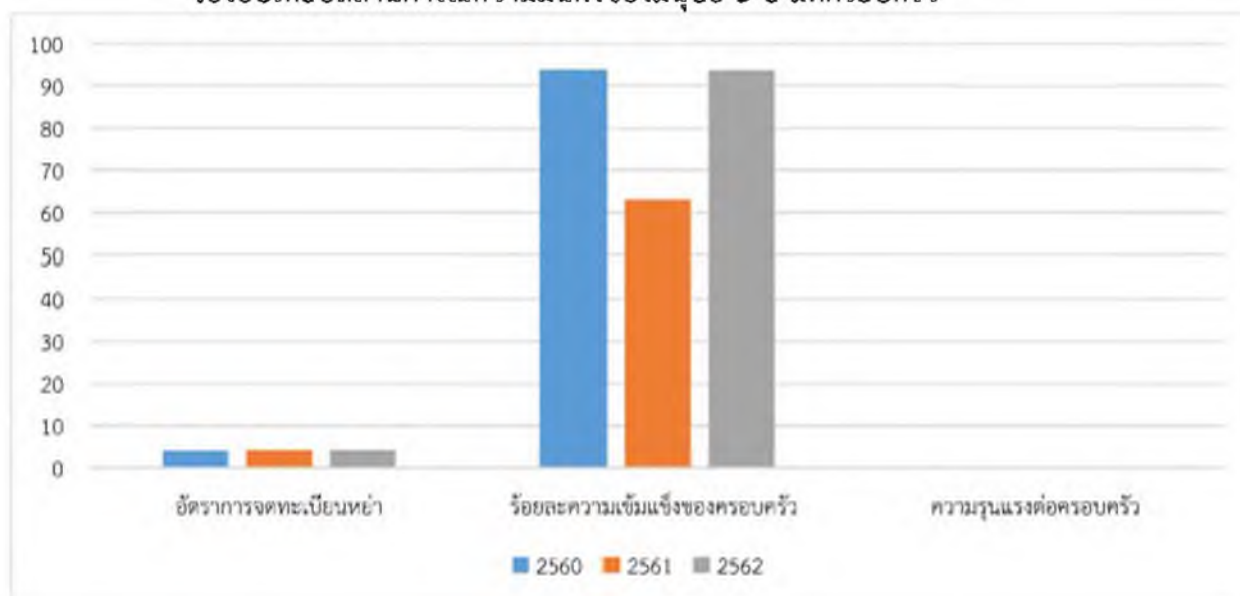
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติครอบครัว

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติครอบครัว ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ มิติครอบครัว	ปี 2560 (383,882 คร.)	ปี 2561 (388,684 คร.)	ปี 2562 (394,064 คร.)
1. อัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน	3.99	4.17	4.15
2. ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว ระดับ A	93.78	62.96	93.66
3. ความรุนแรงต่อครอบครัวต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน	0.06	0.07	0.08

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติครอบครัว ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจากทั้ง 3 ตัวชี้วัดอัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว ระดับ A ความรุนแรงต่อครอบครัวต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน พบว่า อัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.51 และ 4.01 ตามลำดับ ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 32.86 และ 0.13 ตามลำดับ และความรุนแรงต่อครอบครัวต่อ 1,000 คู่ครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.67 และ 33.33 ตามลำดับ

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มิติครอบครัว

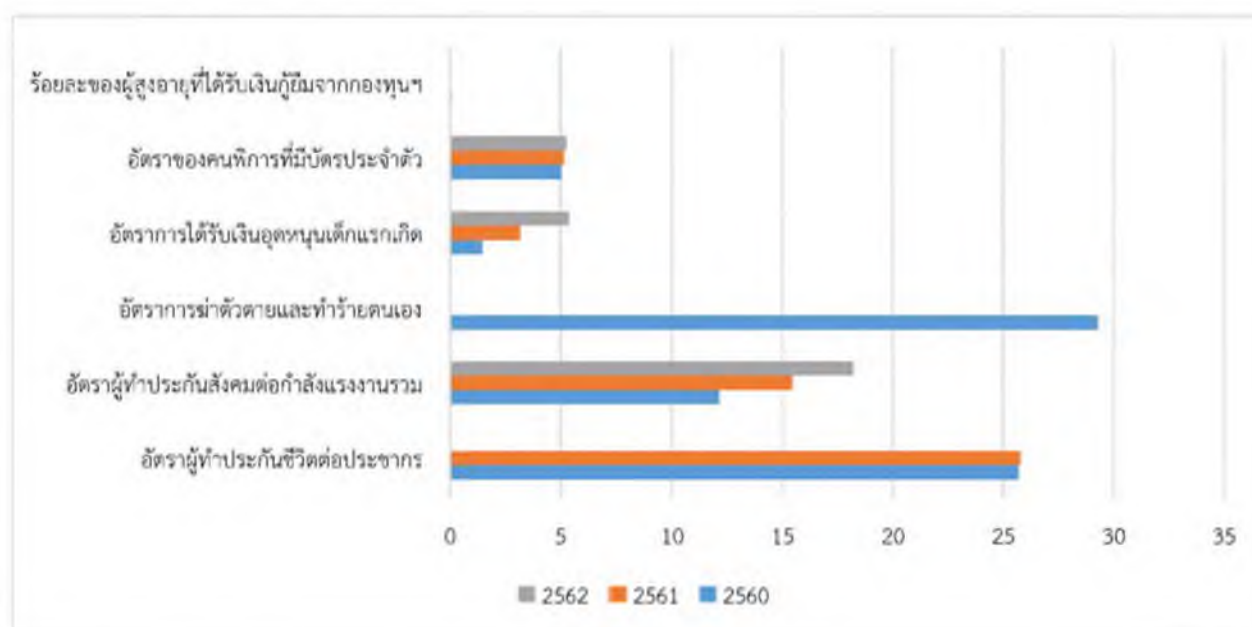
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม	2560	2561	2562
1. อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากร	25.69	25.79	-
2. อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงานรวม	12.14	15.47	18.22
3. อัตราการได้รับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดต่อครัวเรือน	1.46	3.20	5.37
4. อัตราของคนที่มีการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการต่อประชากร	5.04	5.16	5.27
5. ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุ	0.06	0.03	0.04

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจากทั้ง 5 ตัวชี้วัด อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากร อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงานรวม อัตราการได้รับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดต่อครัวเรือน อัตราของคนที่มีการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการต่อประชากร และร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุ พบว่า อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ 0.39 อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงานรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 27.43 และ 50.08 ตามลำดับ อัตราการได้รับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดต่อครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 119.18 และร้อยละ 267.81 ตามลำดับ อัตราของคนที่มีการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการต่อประชากร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.38 และร้อยละ 4.56 ตามลำดับ ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุ มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 50 และร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 มิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม

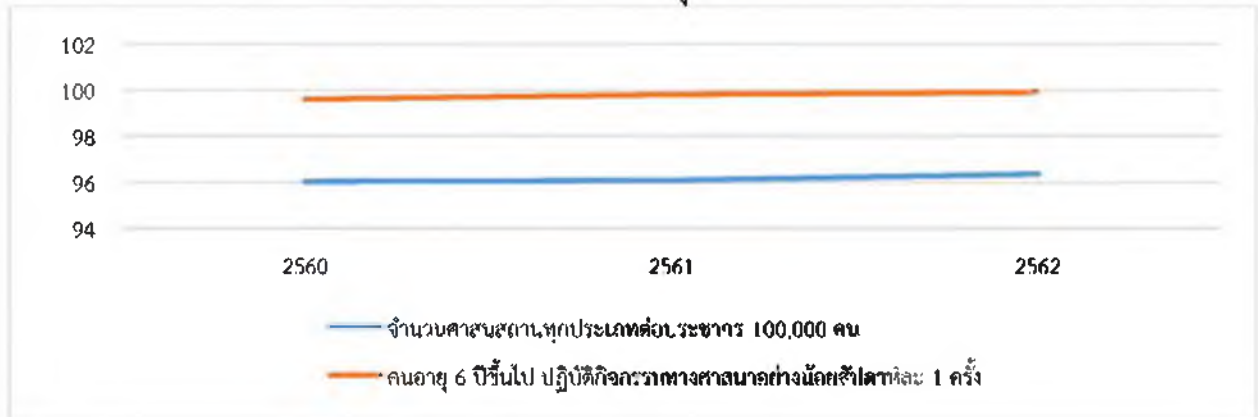

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติศาสนาและวัฒนธรรม ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ มิติศาสนาและวัฒนธรรม	2560	2561	2562
1. จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร 100,000 คน	96.02	96.07	96.36
2. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	99.59	99.79	99.89

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติศาสนาและวัฒนธรรม ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 2 ตัวชี้วัด พบว่า จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร 100,000 คน มีแนวโน้มคล้ายจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดในขณะที่จำนวนศาสนสถานแทบจะไม่เพิ่มขึ้น แต่จำนวนประชากรต่างหากที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจก็เพิ่มขึ้นทุกปี

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มิติศาสนาและวัฒนธรรม

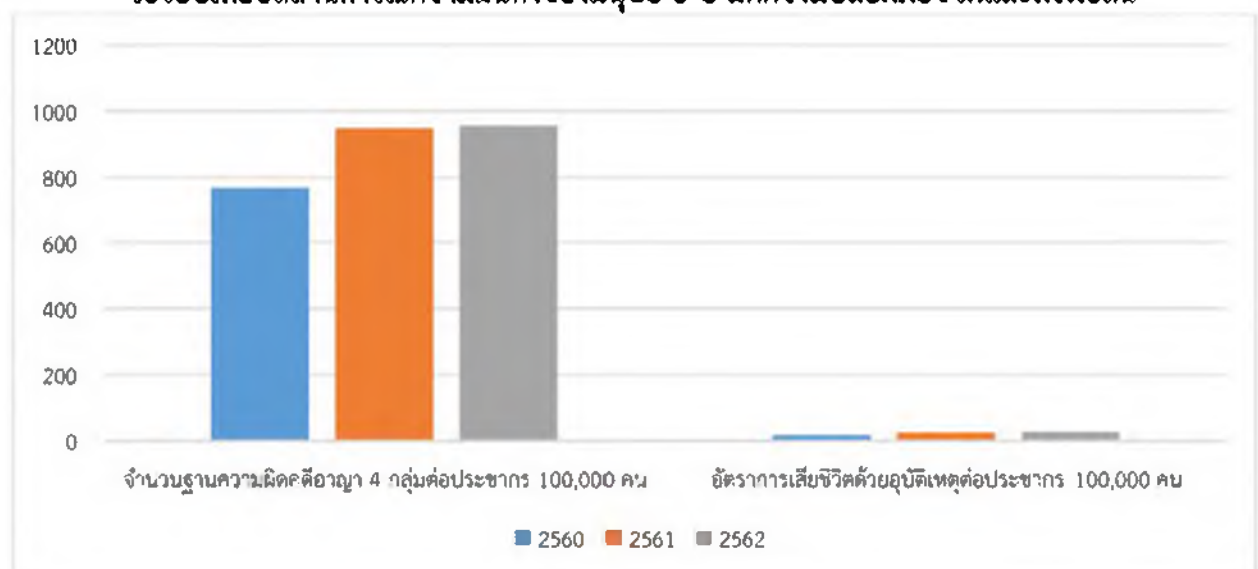
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	2560	2561	2562
1. จำนวนฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่มต่อประชากร 100,000 คน	766.66	949.26	954.85
2. อัตราการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร 100,000 คน	16.68	24.94	27.17

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่มต่อประชากร 100,000 คน และอัตราการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร 100,000 คน พบว่าทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยในปี 60 - 61 จำนวนฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่มต่อประชากร 100,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.82 และอัตราการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร 100,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.52 ปี 61-62 จำนวนฐานความผิดคดีอาญา 4 กลุ่มต่อประชากร 100,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.58 และการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุต่อประชากร 100,000 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.94 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปี 60 - 61 จะมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่สูงทั้ง 2 ตัวชี้วัด และลดอัตราการเพิ่มลงในปี 61 - 62 แต่ก็สูงกว่าปี 60 อย่างต่อเนื่อง

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3 ปี มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิทธิและความเป็นธรรม

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิทธิและความเป็นธรรม ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิทธิและความเป็นธรรม	2560	2561	2562
1. จำนวนเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมผ่านศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ต่อประชากร 100,000 คน	46.08	11.42	15.83
2. จำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชนต่อ ประชากร 100,000 คน	14.13	23.97	10.99

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิทธิและความเป็นธรรม ปี 2560 - 2561 เป็นการวัดจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ต่อประชากร 100,000 คน และจำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชนต่อประชากร 100,000 คน พบว่าจำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด มีแนวโน้มลดลง จากปี 60 - 62 ลดลงร้อยละ 75.22 และ 65.65 ตามลำดับ

ถึงแม้ในปี 62 จะเพิ่มขึ้นจากปี 61 ร้อยละ 38.61 ก็ตาม แต่เมื่อเทียบระยะเวลา 3 ปี ก็ถือว่าเป็นแนวโน้มที่ลดลง และจำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชน มีแนวโน้มไม่แน่นอนขึ้น ๆ ลง ๆ ปี 60 เพิ่มขึ้นจาก ปี 61 ร้อยละ 69.64 และปี 62 ลดลงจากปี 61 ร้อยละ 54.15

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการเมือง

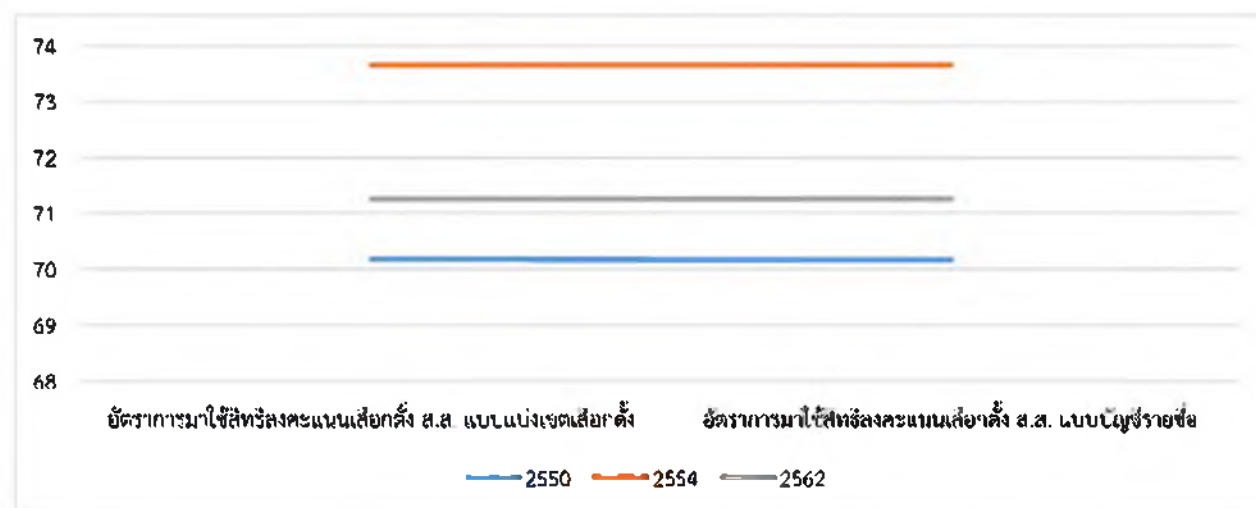
สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการเมือง ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการเมือง	2550	2554	2562
1. อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	70.18	73.66	71.26
2. อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ	70.17	73.66	71.26

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติการเมือง ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง พบว่าอัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส.แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และอัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปี 2550 โดยในปี 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.79 และ ปี 2562 ลดลงร้อยละ 14.70

เปรียบเทียบสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ 3

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน ปี 2560 - 2562

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน	2560	2561	2562
1. อัตราการใช้ศักยภาพเชิงพลังงานทดแทนต่อ 1,000ครัวเรือน			
2. ร้อยละของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด	30.50	31.21	31.36
3. อัตราการผลิตติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนต่อ 1,000 ครัวเรือน			
4. อัตราปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ 1,000 ครัวเรือน			
5. อัตราปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนต่อประชากร 100,000 คน	0.79	0.53	0.88

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร/พลังงาน ปี 2560 - 2562 เป็นการวัดจาก 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการใช้ศักยภาพเชิงพลังงานทดแทนต่อ 1,000 ครัวเรือน ร้อยละของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด อัตราการผลิตติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนต่อ 1,000 ครัวเรือน อัตราปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ 1,000 ครัวเรือน และอัตราปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนต่อประชากร 100,000 คน พบว่าอัตราการใช้ศักยภาพเชิงพลังงานทดแทนต่อ 1,000 ครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ตามลำดับ ร้อยละของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ ตามลำดับ อัตราการผลิตติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนต่อ 1,000 ครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ อัตราปริมาณการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ 1,000 ครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ ตามลำดับ และอัตราปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนต่อประชากร 100,000 คนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ ตามลำดับ

ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดในเชิงประเด็นและเชิงกลุ่มเป้าหมาย

1. เชิงประเด็น

1.1 สถานการณ์ทางสังคมที่เป็นจุดเด่นของจังหวัด/สำนักงาน พมจ./One home

1) งานด้านพัฒนาสังคม

ลำดับ	เรื่อง	จำนวน	หน่วย
1	ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ	65	เรื่อง
2	กองทุนสวัสดิการชุมชน	117	กองทุน
3	การพัฒนาที่อยู่อาศัย (งบ พก.+ผส.)	113	หลัง

2) งานด้านการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

ลำดับ	เรื่อง	จำนวน	หน่วย
1	การสงเคราะห์ (เงิน สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ และบริการ)	3,041	คน
2	การคุ้มครองสวัสดิภาพ	56	คน
3	การพัฒนาศักยภาพ	2,374	คน
4	การสัมภาษณ์	3,359	คน
5	การประเมินปัญหา (Assessment)	3,359	คน
6	การส่งต่อบริการ (Referral)	14	คน
7	การให้คำแนะนำปรึกษา	3,420	คน
8	การเยี่ยมบ้าน	3,316	คน
9	อื่นๆ ระบุ.. งานออกบัตรคนพิการ	6,992	คน

3) งานด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสจังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมจังหวัดชัยภูมิ ได้จัดทำโครงการการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสจังหวัดชัยภูมิ และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานวาระจังหวัด การพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสจังหวัดชัยภูมิ ประจำปีงบประมาณ 2562 เพื่อขับเคลื่อนวาระด้านสังคมของจังหวัด ให้ผู้ด้อยโอกาสจังหวัดชัยภูมิที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยได้เข้าถึงสวัสดิการจากภาครัฐ โดยมีการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคท้องถิ่นเข้าช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา ประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดชัยภูมิ รวมถึงอำเภอต่าง ๆ ได้มีการจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือเพิ่มเติมในพื้นที่ร่วมด้วย ซึ่งมีผู้ประสบปัญหา ณ เมษายน 2562 ทั้งสิ้น 1,396 ครัวเรือน และได้รับการช่วยเหลือ จำนวน 335 หลัง หรือคิดเป็นร้อยละ 24 ของผู้ที่ประสบปัญหา 1,396 ครัวเรือน จากแหล่งงบประมาณ ดังนี้

3.1 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 248 หลัง งบประมาณรวม 4,825,000.- บาท ได้แก่

1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุและคนพิการ รวมทั้งสิ้น 113 หลัง ประกอบด้วย

- ผู้สูงอายุ จำนวน 57 หลัง งบประมาณหลังละ 20,000.- บาท รวม 1,400,000.- บาท ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกรมกิจการผู้สูงอายุ

- คนพิการจำนวน 56 หลัง งบประมาณหลังละ 20,000.- บาท รวม 1,120,000.- บาท ดำเนินการช่วยเหลือตามระเบียบกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สนับสนุนโครงการบ้านพอเพียงชนบทช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 135 หลัง งบประมาณหลังละ 19,000.- บาท รวม 2,565,000.- บาท ดำเนินการในพื้นที่ 8 อำเภอ 18 ตำบล

3.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุและคนพิการ จำนวน 71 หลัง งบประมาณหลังละ 30,000.- บาท รวม 2,130,000.- บาท

3.3 สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือหลังละ 50,000.- บาท อำเภอละ 1 หลัง รวมจำนวน 16 หลัง เป็นเงิน 800,000.- บาท

3.4 หน่วยงานอำเภอต่าง ๆ พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตามนโยบายของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด

สรุปการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562								
ลำดับที่	อำเภอ	ผู้ประสบ ปัญหาด้านที่ อยู่อาศัย สำรวจ ปี 62	การช่วยเหลือตามแหล่งงบประมาณ					รวมผู้ที่ ได้รับการ ช่วยเหลือ ปี 62
			สนง.พัฒนาสังคมฯจังหวัดชัยภูมิ		สถาบัน พัฒนา องค์กร ชุมชน	องค์การ บริหารส่วน จังหวัดชัยภูมิ	สำนักงานเหล่า กาชาดจังหวัด ชัยภูมิ	
			คนพิการ	ผู้สูงอายุ				
1	เกษตรสมบูรณ์	105	3		6	5	1	15
2	แก้งคร้อ	78	3	17		4	1	25
3	คอนสวรรค์	46	1		28	4	1	34
4	คอนสาร	49	1		15	4	1	21
5	จัตุรัส	196	1		17	6	1	25
6	ซับใหญ่	16	4	9		2	1	16
7	เทพสถิต	100	12			5	1	18

สรุปการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562								
ลำดับที่	อำเภอ	ผู้ประสบ ปัญหาด้านที่ อยู่อาศัย สำรวจ ปี 62	การช่วยเหลือตามแหล่งงบประมาณ					รวมผู้ที่ ได้รับการ ช่วยเหลือ ปี 62
			สงน.พัฒนาสังคมจังหวัดชัยภูมิ		สถาบัน พัฒนา องค์กร ชุมชน	องค์กร บริหารส่วน จังหวัดชัยภูมิ	สำนักงานเหล่า กาชาดจังหวัด ชัยภูมิ	
			คนพิการ	ผู้สูงอายุ				
8	เนินสง่า	91	7			4	1	12
9	บ้านเขว้า	109	10			4	1	15
10	บ้านแท่น	83	1	11		4	1	17
11	บำเหน็จณรงค์	128	2	6		4	1	13
12	ภักดีชุมพล	38	1		12	3	1	17
13	ภูเขียว	56	1		5	5	1	12
14	เมืองชัยภูมิ	83	1		23	8	1	33
15	หนองบัวแดง	173	1		29	4	1	35
16	หนองบัวระเหว	45	7	14		5	1	27
รวม	1,396	56	57	135	71	16	335	

1.2 สถานการณ์ทางสังคมที่น่าห่วงใยของจังหวัด คือ ปัญหายาเสพติด

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ในห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2562 พบว่ามีการแพร่กระจายของยาเสพติดอยู่ทุกพื้นที่ ทั้ง 16 อำเภอ โดยอ้างอิงจากการจับกุมยาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดวิเคราะห์ใน 2 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) เป็นพื้นที่จังหวัดตอนในที่มีรอยต่อกับจังหวัดที่มีสถานการณ์ปัญหาลักลอบนำเข้ายาเสพติดจึงพบว่าเป็นจังหวัดที่นักค้าใช้เป็นเส้นทางลำเลียงผ่านของยาเสพติดจากพื้นที่ชายแดนเข้าสู่ตอนใน จากข้อมูลการจับกุมคดีสำคัญ พบว่าจังหวัดชัยภูมิเป็นแหล่งพักเพื่อกระจายยาเสพติดให้กับผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่และต่างพื้นที่ รวมถึงเป็นเส้นทางลำเลียงผ่านของยาเสพติดเข้าสู่ส่วนใน และต่างภูมิภาค โดยมีกลุ่มรับจ้างลำเลียงยาเสพติด ซึ่งเป็นคนในพื้นที่และนอกพื้นที่คอยประสานงานและมีความชำนาญเส้นทางการคมนาคม

2) เป็นพื้นที่การค้าและแพร่ระบาด เนื่องจากสถิติการจับกุมยาเสพติดและผลการบำบัดรักษาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่

- สถานการณ์การค้ายาเสพติด จากสถิติการจับกุม จากระบบ Polis ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2562 ยังคงมีการจับกุมผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ยาเสพติดที่จับกุมส่วนใหญ่ยังคงเป็นยาบ้า รองลงมาเป็นไอซ์ กลุ่มผู้ค้ายังคงมีบทบาทในการจัดหายาเสพติดมาจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพพร้อมทั้งขยายเครือข่ายให้มีศักยภาพมากขึ้น แหล่งที่มาของยาเสพติด ยาบ้ายังคงมาจากจังหวัดแนวชายแดน ได้แก่ จังหวัดนครพนม มุกดาหาร หนองคาย อำนาจเจริญ อุบลราชธานีและจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกัน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น เพชรบูรณ์ สกลบุรี และนครราชสีมา วิธีการลำเลียงจะใช้การคมนาคมทางบกเป็นหลักส่วนใหญ่จะใช้รถโดยสาร รถยนต์ส่วนบุคคล และรถจักรยานยนต์ เป็นพาหนะในการลำเลียง รูปแบบการซุกซ่อนส่วนใหญ่จะนำใส่กระสอบ หรือถุงพลาสติก รูปแบบหีบห่อ ตราประทับ และตัวยาที่พบในพื้นที่ ส่วนใหญ่ลักษณะหีบห่อและการประทับตราสัญลักษณ์ของยาบ้าจะประทับตรา Y1 และดาว 5 ดวง 999 (ตัวอักษรสีแดง) ด้านเส้นทางการลำเลียง

ปัจจุบันมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสามารถใช้ได้หลายเส้นทางทำให้เอื้อต่อการลำเลียงจากพื้นที่ชายแดนสู่ตอนใน และสามารถหลบซ่อน จุดตรวจ/จุดสกัด ได้หลายเส้นทาง อีกทั้งกลุ่มลำเลียงมักจะใช้เส้นทางรองซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมระหว่างอำเภอ เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่

- สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ยาเสพติดที่เป็นปัญหาหลักและมีการแพร่ระบาดมากที่สุดยังคงเป็นยาบ้า รองลงมา คือ ไอซ์ กัญชา ตามลำดับ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เฉลี่ยแล้วอยู่ในช่วงอายุ 20 - 24 ปี

และ 25 - 29 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป กลุ่มเกษตรกร กลุ่มคนว่างงาน ด้านกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี มีความเสี่ยงและเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นจำนวนมาก ทั้งการเสพการค้ำรวมถึงบางรายรับจ้างล่าเสี่ยงยาเสพติดเพื่อหวังผลตอบแทน

พื้นที่การแพร่ระบาดของสถิติพบว่า อำเภอเมืองชัยภูมิ มีการแพร่ระบาดมากที่สุด เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ประกอบกับการคมนาคมสะดวกทำให้ผู้ค้ายาเสพติดนำยาเสพติดมาจำหน่าย และหาลูกค้ารายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ รวมทั้งมีบุคคลจากพื้นที่อื่นเข้ามาทำงานและพักอาศัยมีสถานศึกษา หลายแห่ง กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดจึงเข้ามาแสวงประโยชน์จากผู้เสพติดรายใหม่ จากบุคคลทั่วไป เยาวชนทั้งในและนอก สถานศึกษา อำเภอที่มีการแพร่ระบาดรองลงมา คือ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว อำเภอคอนสวรรค์ และอำเภอจัตุรัส ตามลำดับ พื้นที่ควรเฝ้าระวัง จากข้อมูลร่องรอยผ่านสายด่วน 1386 ห้วงตุลาคม - ธันวาคม 2562 อยู่ในพื้นที่ 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ หนองบัวระเหว เทพสถิต เกษตรสมบูรณ์ ภูเขียว แก้งคร้อ หนองบัวแดง คอนสาร และบำเหน็จณรงค์

3) สรุปสถานการณ์และแนวโน้ม

- ยังคงมีการลำเลียงยาเสพติดจากพื้นที่ตามแนวชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดยใช้เส้นทางหลัก และเส้นทางรองผ่านจังหวัดชัยภูมิ จึงทำให้สถานการณ์ยาเสพติดทั้งการค้ำ และการแพร่ระบาดในพื้นที่ยังคงมีอยู่

- สภาพปัญหาการค้ำ และแพร่ระบาดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติด ที่มีการแพร่ระบาดเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นไอซ์ และกัญชา

- เนื่องจากราคายาเสพติดลดลง จะทำให้ผู้เสพรายใหม่เข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย จึงควรเฝ้าระวัง กลุ่มเด็กและเยาวชน รวมถึงกลุ่มผู้เสพรายเก่า กลุ่มผู้พันโทษจากเรือนจำ ผู้ต้องหาที่อยู่ระหว่างประกันตัว กลุ่ม บุคคลที่หนีการจับกุมคดียาเสพติด กลับมากระทำความผิดซ้ำ

- นักค้าที่ลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจากนอกพื้นที่ จะใช้พื้นที่จังหวัดชัยภูมิเป็นแหล่งพักยาเสพติด ก่อนกระจายไปในพื้นที่ รวมถึงพื้นที่ใกล้เคียง หรือต่างภูมิภาค

- เนื่องจากคิตามีน (เป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์หลอนประสาทอย่างรุนแรง) มีแนวโน้มการแพร่ระบาด ที่จะรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะในเยาวชนและสถาบันเทิง จึงควรมีการเฝ้าระวัง

2. เชิงกลุ่มเป้าหมาย

2.1 สถานการณ์เด็ก (อายุ 0 - 18 ปี)

- 1) ประชากรเด็กมีจำนวน 236,431 คน เป็นชาย 121,630 คน และหญิง 114,801 คน คิดเป็น ร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด

- 2) คดีอาชญากรรมที่มีเด็กเป็นผู้กระทำ จำนวน 25 คดี และถูกกระทำ จำนวน 1 คดี

- 3) เด็กที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอดทาน จำนวน - คน

- 4) ได้รับเบี่ยงความพิการ จำนวน 1,875 คน เป็นชาย 1,148 คน และเป็นหญิง 727 ราย

- 5) ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 29,171 ราย

2.2 สถานการณ์เยาวชน (อายุ 19 - 25 ปี)

- 1) ประชากรเยาวชนมีจำนวน 104,126 คน เป็นชาย 52,181 คน และหญิง 51,945 คน คิดเป็น ร้อยละ 9 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด

- 2) ดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอดทาน จำนวน - คน

- 3) ได้รับเบี่ยงความพิการ จำนวน 5,156 คน ชาย 3,248 คน และหญิง 1,908 คน

- 4) คดีอาชญากรรมที่มีเยาวชนเป็นผู้กระทำ จำนวน 80 คดี และถูกกระทำ 1 คดี

2.3 สถานการณ์วัยแรงงาน (อายุ 26 - 59 ปี)

1) ประชากรวัยแรงงาน จำนวน 579,882 คน เป็นชาย 289,121 คน และหญิง 290,761 คน คิดเป็นร้อยละ 52 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด

2) ดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอนาน จำนวน - คน

3) ได้รับเบี้ยความพิการ จำนวน 14,212 ราย เป็นชาย 8,953 คน หญิง 5,259 คน

2.4 สถานการณ์ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

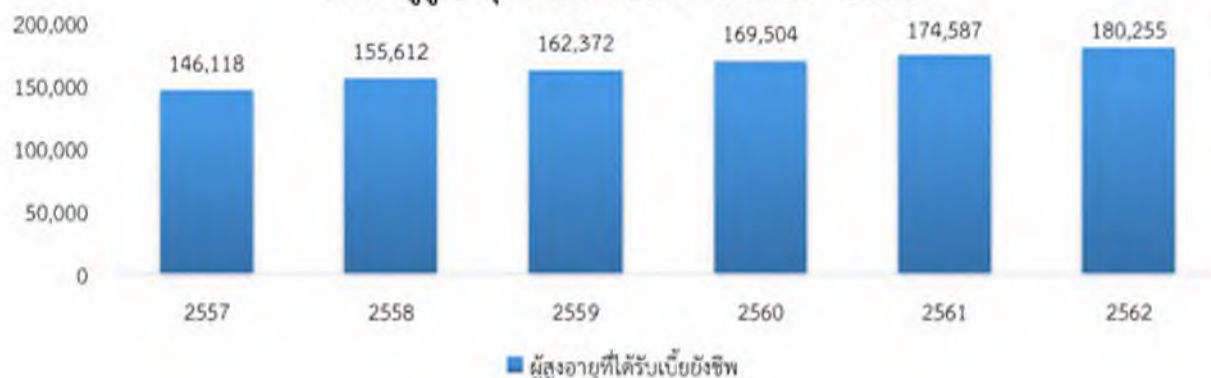
1) ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวน 203,237 คน เป็นชาย 92,449 คน และหญิง 110,788 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัด ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและจากนิยามสังคมผู้สูงอายุ (สัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10) จะเห็นได้ว่าจังหวัดชัยภูมิได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

จำนวนประชากรสูงอายุ และสัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งจังหวัด พ.ศ. 2557 - 2562

2) การได้รับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ ในปี 2562 มีผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 180,255 คน (ร้อยละ 88.7 ของผู้สูงอายุที่มีชื่อในทะเบียนทั้งสิ้น)

จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พ.ศ. 2557 - 2562

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

3) ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยเรื้อรัง ติดเตียง/ติดบ้าน จำนวน 10,292 ราย

4) ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอนาน จำนวน 2 ราย

5) ได้รับเบี้ยความพิการ จำนวน 56,321 คน เป็นชาย 23,440 คน หญิง 32,881 คน

6) เงินทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ มียอดสะสมจำนวน 393 ราย เป็นชาย 154 ราย และหญิง 239 ราย

จำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ทำงานหารายได้เลี้ยงตนเอง/ครอบครัว พ.ศ. 2557- 2562

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยภูมิ

ปี 2562 มีผู้สูงอายุที่ทำงานหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว จำนวน 89,318 คนหรือร้อยละ 40.2 ของผู้สูงอายุที่สำนักงานสถิติจังหวัดสำรวจข้อมูล ยังคงทำงานหารายได้เลี้ยงตนเอง/ครอบครัว โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.3) มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี ซึ่งภาครัฐก็มีนโยบายส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจสามารถพึ่งตนเองได้แม้ว่าผู้สูงอายุจะมีรายได้จากบุตร คู่สมรสเงินบำเหน็จบำนาญ ดอกเบี้ย เงินออม และเบี้ยยังชีพจากราชการด้วย

2.5 สถานการณ์คนพิการ

- 1) มีคนพิการจำนวน 77,564 คน เป็นชาย 36,035 คน และหญิง 41,529 คน
- 2) เงินทุนกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพของคนพิการ จำนวน 2,332 ราย
- 3) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป 107 แห่ง แบ่งเป็น ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 106 แห่ง และองค์กรคนพิการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานองค์กรตามมาตรา 6 (10) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 จำนวน 1 แห่ง

2.6 สถานการณ์คนไร้ที่พึ่ง/ผู้ทำการขอทาน

- 1) คนไร้ที่พึ่ง จำนวน 9 ราย
- 2) ผู้ทำการขอทาน จำนวน 2 ราย
- 3) ผู้แสดงความสามารถ จำนวน 55 ราย

2.7 สถานการณ์ผู้ประสบปัญหาทางสังคม

- 1) ผู้ประสบปัญหาทางสังคม จำนวน 9,128 ราย
- 2) ครวเรือนที่ประสบปัญหาทางสังคม จำนวน 6,676 ครวเรือน
- 3) จำนวนผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 333,384 คน

ด้านความมั่นคง

จังหวัดชัยภูมิ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ด้านความมั่นคง ดังนี้

1. ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วย การเลือกตั้ง การป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางถนน การจัดระเบียบสังคม แรงงานต่างด้าว การออกใบอนุญาตทางปกครอง
2. ด้านการเคลื่อนไหวยวชน ประกอบด้วย ด้านการข่าว ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ
3. ด้านอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ทริพย์สิน/นิติกรรมสัญญา อรรถคดี กระบวนการยุติธรรม หนึ่งนอกระบบ
4. จิตอาสา ประกอบด้วย ด้านสถาบันฯ ด้านความปรองดองสมานฉันท์
5. ด้านยาเสพติด

จังหวัดชัยภูมิ เป็นพื้นที่ตอนในมีพื้นที่ติดต่อกับหลายจังหวัดภาคกลาง และจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังมีเส้นทางเชื่อมต่อไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ พื้นที่ใกล้เคียงที่มีสถานการณ์ปัญหาเสพติด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี และจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลให้จังหวัดชัยภูมิมีสภาพปัญหาด้านการค้า ปัญหาการแพร่ระบาด และเป็นพื้นที่ลำเลียงผ่าน นักค้าใช้เป็นเส้นทางหลบเลี่ยงผ่านหลักหรือพักรอยาเสพติดเพื่อส่งต่อไปยังพื้นที่อื่นต่อไป

ข้อมูลสถิติการจับกุมยาเสพติดรวมทั้งประเทศ (ตุลาคม 2560 - กันยายน 2561) จังหวัดชัยภูมิอยู่ในลำดับที่ 14 ของประเทศ และอยู่ในลำดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ชนิดยาเสพติดที่มีการค้า และแพร่ระบาดในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ยาบ้า กัญชาแห้ง และไอซ์

ยาบ้า มีแหล่งที่มาจากชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งตอนบนและตอนล่าง (นครราชสีมา ขอนแก่น บุรีรัมย์ เลย) จากพื้นที่ กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล/ภาคกลาง (อยุธยา ลพบุรี สระบุรี ปทุมธานี) จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ชลบุรี) และภาคเหนือ (เพชรบูรณ์ เชียงราย) กัญชาแห้ง ส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (บึงกาฬ อุดรธานี ขอนแก่น) ในลักษณะการลำเลียงผ่านไปยังพื้นที่อื่น บางส่วนมาจากพื้นที่ กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล ทั้งในรูปแบบมาพร้อมกับยาบ้าและส่งทางพัสดุ ไอซ์ มาจากกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมากับยาบ้า

รูปแบบการลำเลียง ผู้ค้ายาเสพติดสามารถใช้แต่ละเส้นทางนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ได้หลายเส้นทาง ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของยาเสพติดว่านักค้าจะติดต่อซื้อยาเสพติดจากพื้นที่ใด จากนั้นนำจ้างผู้รับจ้างขนยาเสพติดโดยใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะ หากแหล่งที่มามีระยะทางไกล เช่น ชายแดนภาคเหนือ จะใช้วิธีโดยสารรถประจำทางมาลงที่กรุงเทพฯ/ปริมณฑล จากนั้นจะมีรถยนต์มารับเพื่อนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่และกระจายไปยังลูกค้ารายย่อยเพื่อนำไปจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพต่อไป

สถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติด

ด้านการค้า

นักค้าส่วนใหญ่จะเป็นนักค้าระดับรายย่อยและรายกลาง เครือข่ายนักค้ารายสำคัญในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิที่ยังคงมีความเคลื่อนไหวอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 6 เครือข่าย พื้นที่ที่พบความเคลื่อนไหวในพื้นที่อำเภอจัตุรัส อำเภอหนองบัวแดง อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเมืองชัยภูมิและอำเภอเกษตรสมบูรณ์ และพบว่ากลุ่มนักค้าดังกล่าวเป็นเจ้าของยาเสพติด เป็นผู้สั่งการ บางรายมีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ กรุงเทพฯ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดขอนแก่น ระดับการค้าตั้งแต่ 20,000 - 80,000 เม็ด จากการที่มียาเสพติดเข้ามาจากหลายทางและมีจำนวนมาก ส่งผลให้ยาบ้ามีราคาปลีกเม็ดละ 100 - 200 บาท ราคาส่งเม็ดละ 80 - 150 บาท ฤงละ 7,000 - 20,000 มัดละ 60,000 - 200,000 บาท ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มา

พื้นที่ที่มีปัญหาการค้าของยาเสพติดมากตามลำดับ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอภูเขียว อำเภอหนองบัวแดง อำเภอจัตุรัส อำเภอแก้งคร้อ เป็นพื้นที่ที่มีประชากรกลุ่มเสี่ยงจำนวนมาก และมีที่ตั้งอยู่ตามเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ

ด้านการแพร่ระบาด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดจังหวัดชัยภูมิอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมา กัญชาแห้ง พืชกระท่อม ไอซ์ และสารระเหย ตามลำดับ

พื้นที่ที่มีปัญหามากตามลำดับ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ รองลงมา อำเภอภูเขียว, คอนสวรรค์, หนองบัวแดง เนื่องจากมีผู้เสพและกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงาน ผู้ว่างงาน รวมทั้งเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ค้าเข้ามาแสวงหาลูกค้าผู้เสพรายใหม่และพัฒนาเป็นนักค้ารายย่อยต่อไป

กลุ่มที่เป็นปัญหาแพร่ระบาดของยาเสพติด อยู่ในช่วงอายุ 15 - 19 ปี และ 20 - 24 ปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และเป็นผู้ใช้แรงงานที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างน้อย เช่น กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป กลุ่มเกษตรกร กลุ่มคนว่างงาน

ด้านการบำบัดรักษา

สถิติผู้เข้าบำบัดรักษาปี 2561 จำนวน 3,642 ราย (จากข้อมูล บสต. กระทรวงสาธารณสุข) อยู่ในระบบต้องโทษ 417 ราย ระบบบังคับบำบัด 1,759 ราย ระบบสมัครใจ 1,466 ราย ประเภทยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา มากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมา กัญชา และสารระเหย ช่วงอายุผู้เข้ารับการบำบัดรักษาส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 20 - 24 ปี (ร้อยละ 24) รองลงมา อายุ 15 - 19 ปี (ร้อยละ 17) และอายุ 25 - 29 ปี (ร้อยละ 14) อาชีพที่เข้ารับการบำบัดรักษา มากที่สุดคือ กลุ่มอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 62) กลุ่มว่างงาน (ร้อยละ 17) เกษตรกร (ร้อยละ 10) และนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 7)

พื้นที่ปัญหา

ข้อมูลผลการประเมินสถานะหมู่บ้านของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รอบ 2/2561 ของจังหวัดชัยภูมิจำนวน 1,642 ม./ช. พบว่ามีสถานะรุนแรง 82 ม./ช. (ร้อยละ 4.99) ปานกลาง 182 ม./ช. (ร้อยละ 11.08) เบาบาง 455 ม./ช (ร้อยละ 27.71) ไม่มีปัญหา 823 ม./ช. (ร้อยละ 50.12)

เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลการประเมินไทยนิยม ข้อมูลการจับกุมคดียาเสพติดของ สำนักงาน ป.ป.ส. (NCR) และข้อมูลร้องเรียนจากประชาชนผ่านสายด่วน 1386 คงเหลือ จำนวน 34 ม./ช.

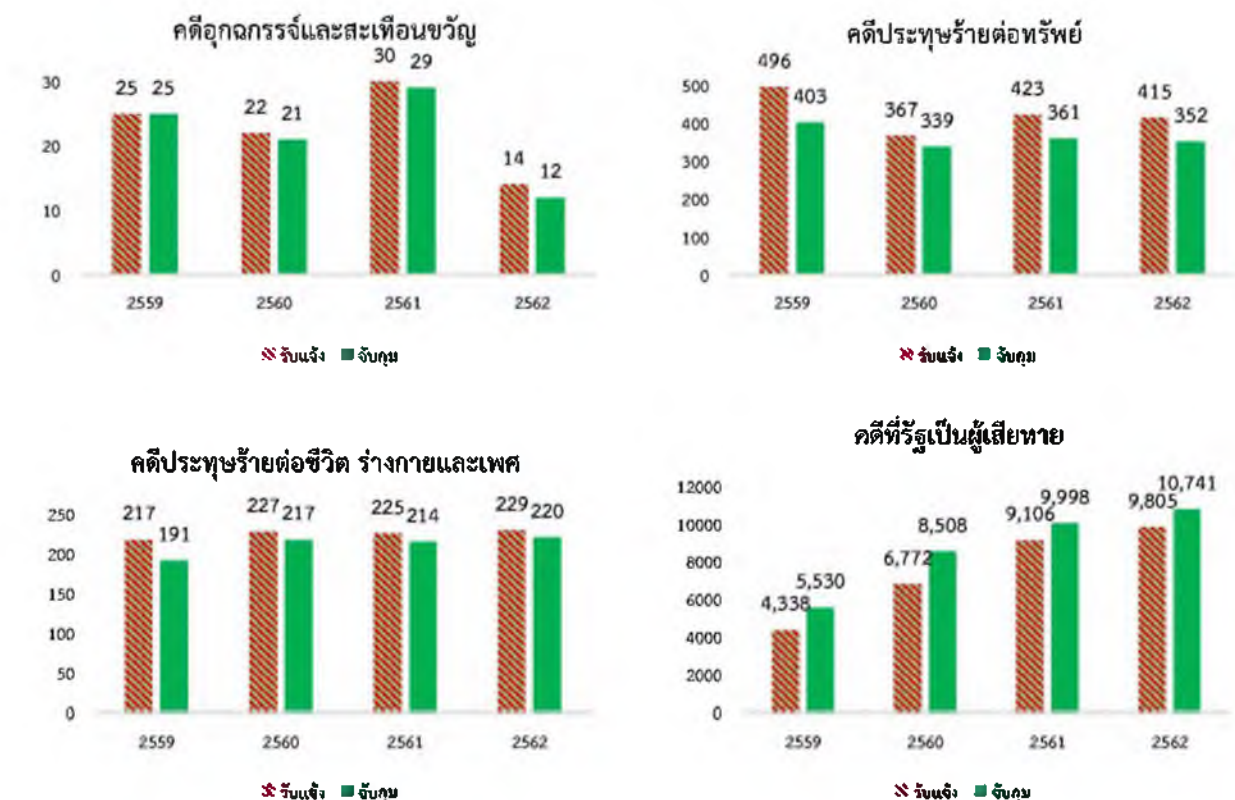
สรุปสถานการณ์และแนวโน้ม

จังหวัดชัยภูมิมีสภาพปัญหาในด้านการค้าและแพร่ระบาดของยาบ้า และเริ่มพบการลำเลียงผ่านกัญชาไปยังพื้นที่อื่น ผลจากการปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มงวดตามพื้นที่การค้า แหล่งแพร่ระบาดและเส้นทางคมนาคม สำคัญ จนสามารถจับกุมของกลางได้มากถึง 512,096 เม็ด มากกว่าปี 2560 ที่จับกุมได้ 347,610 เม็ด (ร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น 47.32) กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 29 ปี แหล่งที่มาของยาเสพติดมาจากหลายพื้นที่ บางเครือข่ายสามารถสั่งซื้อได้โดยตรงจึงเกิดการแข่งขันส่งผลให้ราคายาบ้าลดลง ผู้เสพรายใหม่เข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น

โทษพิษภัยจากยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัวและสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นผู้ก่อเหตุส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ใ้ยาเสพติดมาเป็นเวลานานและมีการใช้ร่วมกับการดื่มสุรา ในบางรายมีอาการทางจิตร่วมด้วย ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษและต้องรับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

สถิติการรับแจ้งและจับกุม

ปี 2562 มีสถิติคดีอาญา (คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ/คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ/คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์/คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย) โดยมีจำนวนคดีที่รับแจ้งและจำนวนคดีที่จับกุมได้ คือมีจำนวนลดลงสอดคล้องกัน เนื่องจากปัจจุบันมีการเอาจริงเอาจังกับผู้กระทำผิด รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด เช่น การแจ้งเบาะแสผ่านเครือข่ายโซเชียล แอปพลิเคชัน และกล้องวงจรปิด เป็นต้น

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากรายงานคุณภาพชีวิตของคนชัยภูมิ ปี 2562 เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่าจำนวนครัวเรือนของจังหวัดชัยภูมิ 261,576 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 99.94 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พ.ศ.2558 - 2562

รายการ	หน่วย	2558	2559	2560	2561	2562
ร้อยละของครัวเรือนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ร้อยละ	99.85	99.89	99.90	99.94	99.94
จำนวนครัวเรือนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ครัวเรือน	261,624	259,059	259,951	260,476	261,576
จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น	ครัวเรือน	262,012	259,356	260,203	260,626	261,732

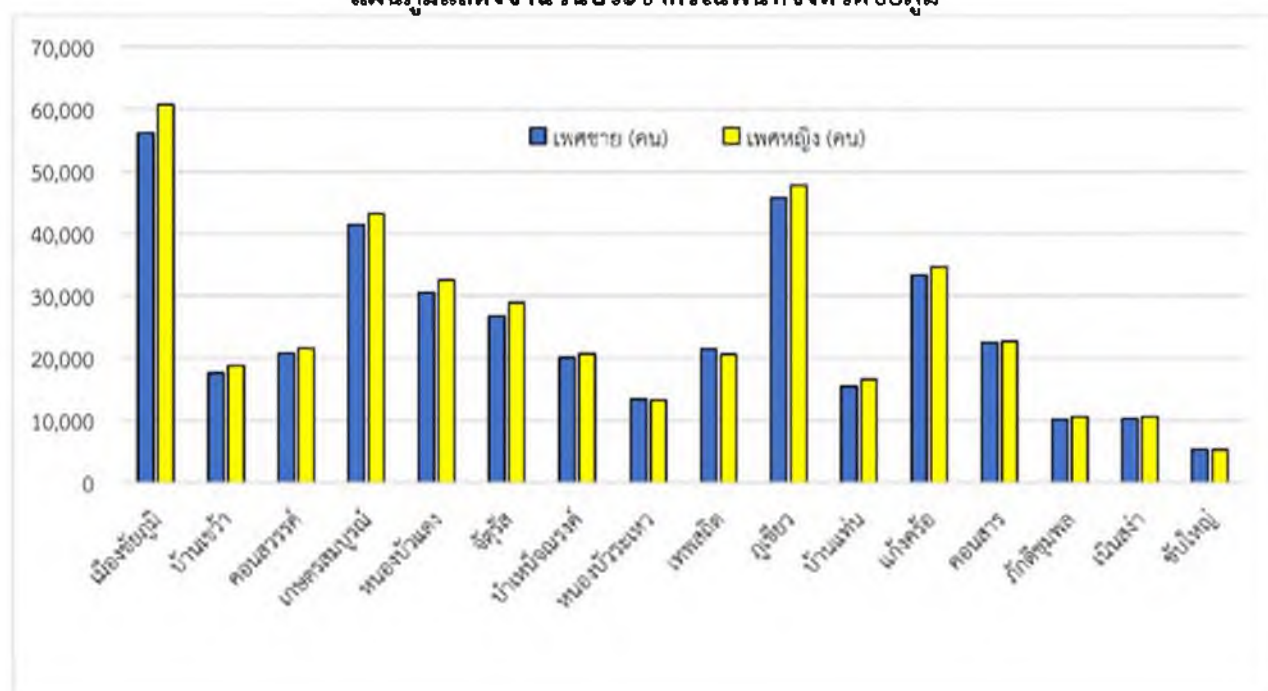
ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของจังหวัดชัยภูมิ

ผลการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาชนบท ปี 2562 ของจังหวัดชัยภูมิ ได้สำรวจและจัดเก็บข้อมูลจากทุกครัวเรือน จากผู้ที่อาศัยอยู่จริงไม่น้อยกว่า 180 วัน (ทั้งที่มีเลขที่บ้านและไม่มีเลขที่บ้าน) ณ วันที่ทำการสำรวจข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม นับย้อนหลังไป 12 เดือน เพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลเป็นภาพรวมในระดับจังหวัด และระดับประเทศ รายละเอียดดังนี้

1. จำนวนครัวเรือนและประชากร

ที่	อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวม (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1	เมืองชัยภูมิ	37,696	56,226	60,741	116,967	14.49
2	บ้านเขว้า	12,957	17,770	18,791	36,561	4.53
3	คอนสวรรค์	13,413	20,681	21,614	42,295	5.24
4	เกษตรสมบูรณ์	26,284	42,725	44,428	87,153	10.80
5	หนองบัวแดง	20,676	30,477	32,431	62,908	7.79
6	จัตุรัส	19,994	26,578	28,879	55,457	6.87
7	บ้านหนองเรือ	13,367	20,198	20,978	41,176	5.10
8	หนองบัวระเหว	8,885	13,324	13,231	26,555	3.29
9	เทพสถิต	16,396	21,607	20,811	42,418	5.26
10	ภูเขียว	28,614	46,682	48,817	95,499	11.83
11	บ้านแท่น	9,788	15,355	16,501	31,856	3.95
12	แก้งคร้อ	21,501	34,276	35,724	70,000	8.67
13	คอนสาร	14,951	23,072	23,212	46,284	5.73
14	ภักดีชุมพล	6,583	9,848	10,309	20,157	2.50
15	เนินสง่า	6,711	10,184	10,576	20,760	2.57
16	ซับใหญ่	3,916	5,604	5,540	11,144	1.38
รวมทั้งสิ้น		261,732	394,607	412,583	807,190	100.00

แผนภูมิแสดงจำนวนประชากรในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

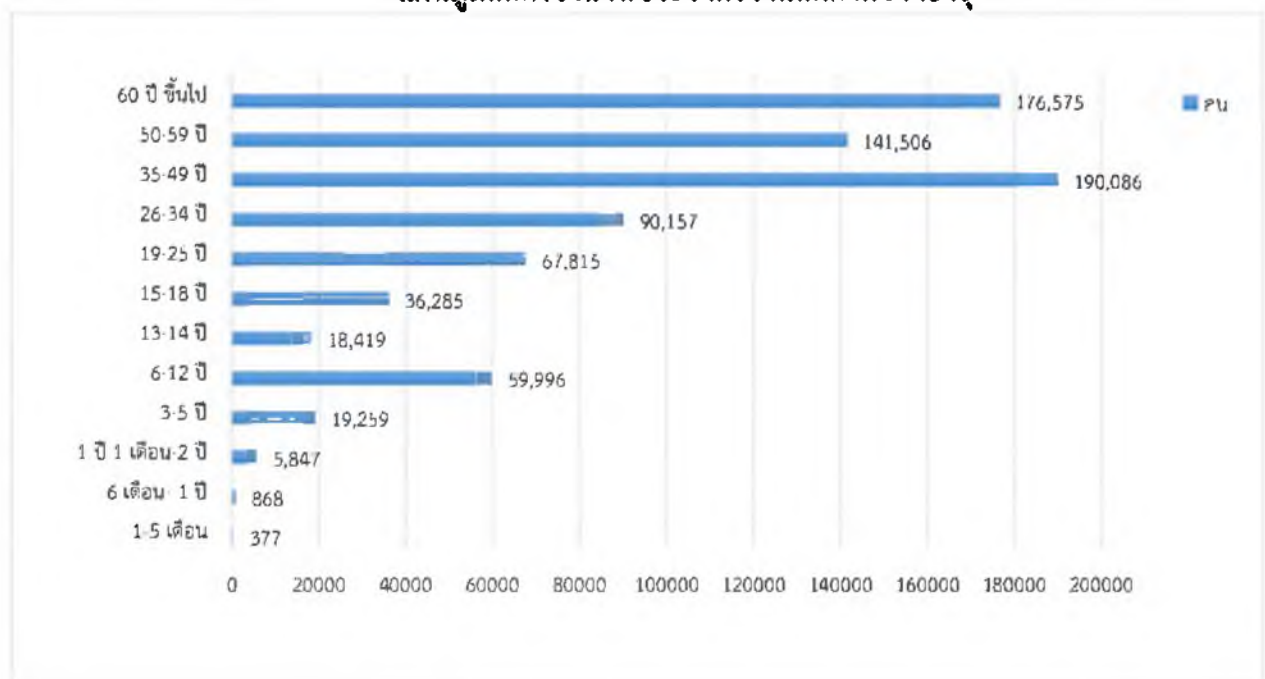

จากผลการสำรวจข้อมูล พบว่า จังหวัดชัยภูมิ มีครัวเรือน 261,732 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 807,19 คน เป็นชาย 394,607 คน และหญิง 412,583 คน โดยอำเภอเมืองชัยภูมิ มีประชากรมากที่สุด 116,967 คน ร้อยละ 14.49 รองลงมา อำเภอภูเขียว 95,499 คน ร้อยละ 11.83 และอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 87,153 คน ร้อยละ 10.80 ตามลำดับ

2. ช่วงอายุ

ช่วงอายุ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม (คน)	ร้อยละ
1 - 5 เดือน	185	192	377	0.05
6 เดือน - 1 ปี	464	404	868	0.11
1 ปี 1 เดือน - 2 ปี	,012	2,835	5,847	0.72
3 - 5 ปี	9,887	9,372	19,259	2.39
6 - 12 ปี	30,899	29,097	59,996	7.43
13 - 14 ปี	9,552	8,867	18,419	2.28
15 - 18 ปี	18,761	17,524	36,285	4.50
19 - 25 ปี	34,336	33,479	67,815	8.40
26 - 34 ปี	45,092	45,065	90,157	11.17
35 - 49 ปี	92,155	97,931	190,086	23.55
50 - 59 ปี	68,330	73,176	141,506	17.53
60 ปี ขึ้นไป	81,934	94,641	176,575	21.88
รวม	394,607	412,583	807,190	100.00

แผนภูมิแสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุ

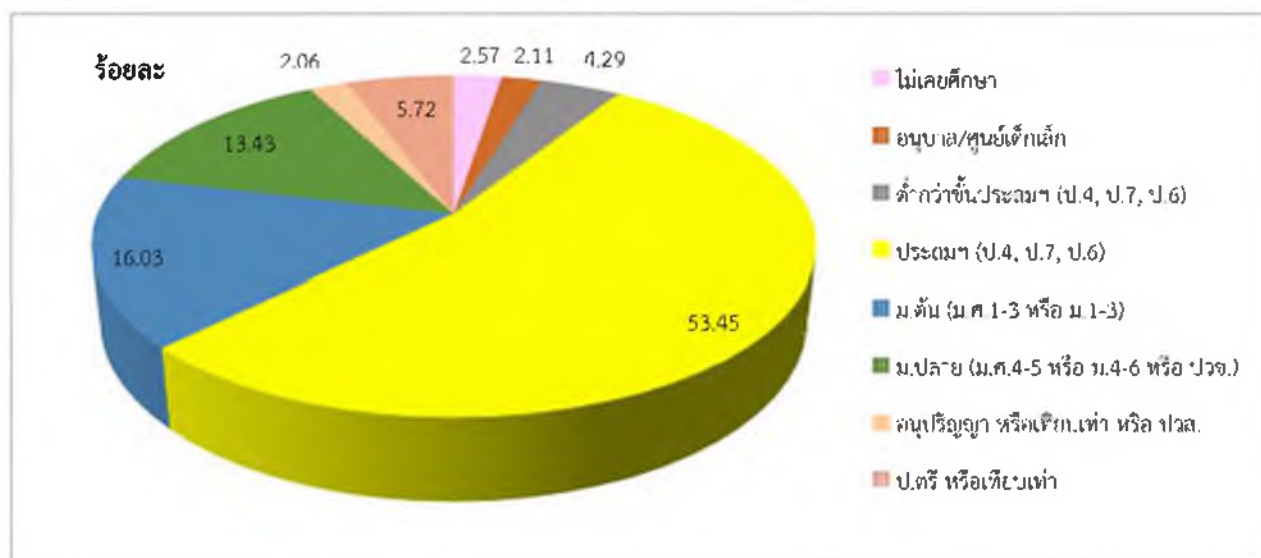

จากการสำรวจพบว่า ประชากรส่วนมากมีช่วงอายุ 35 - 49 ปี ร้อยละ 23.55 รองลงมา คือ อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.88 อายุ 50 - 59 ปี ร้อยละ 17.53 สรุปได้ว่าประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 2 กลุ่มคือ 35 - 49 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป แนวโน้มของประชากรในอนาคตสัดส่วนของกลุ่มประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง สืบทอดจากกลุ่มอายุ 35 - 49 ปี และผู้สูงอายุก็จะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

3. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	เพศชาย	เพศหญิง	รวม (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยศึกษา	10,033	10,673	20,706	2.57
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	8,774	8,298	17,072	2.11
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	16,960	17,655	34,615	4.29
ประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	207,809	223,631	431,440	53.45
ม.ต้น (มศ.1-3 หรือ ม.1-3)	69,003	60,375	129,378	16.03
ม.ปลาย (มศ.4 - 5 หรือ ม.4 - 6 หรือ ปวช.)	53,290	55,086	108,376	13.43
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือ ปวส.	8,949	7,652	16,601	2.06
ป.ตรีหรือเทียบเท่า	18,474	27,732	46,206	5.72
สูงกว่าปริญญาตรี	1,315	1,481	2,796	0.35
รวม	394,607	412,583	807,190	100

แผนภูมิแสดงจำนวนประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา

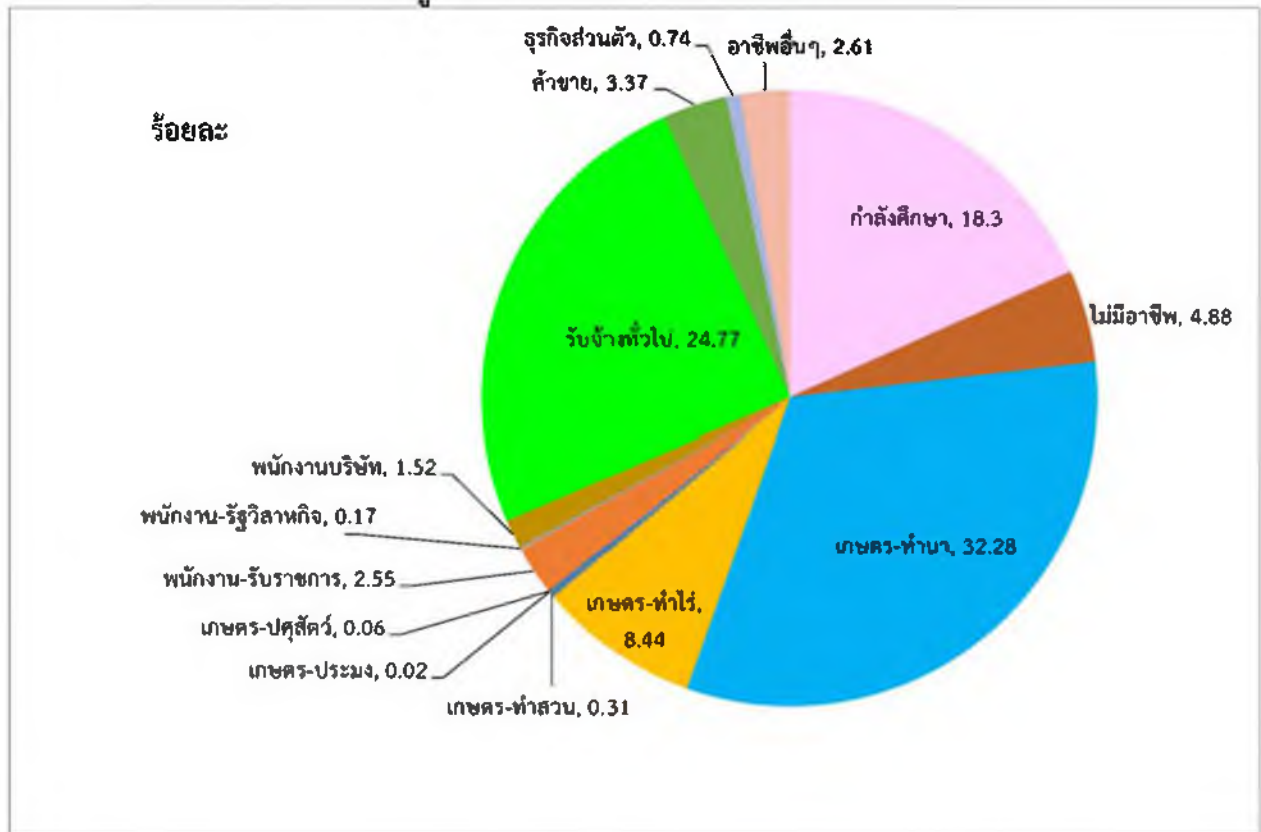
จากข้อมูล พบว่า คนชัยภูมิ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.4 ป.6 ป.7) ร้อยละ 53.45 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.1 - 3 หรือ ม.1 - 3) ร้อยละ 16.03 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (มศ.4, ปวช.) ร้อยละ 13.43 ตามลำดับ โดยมีเพียงร้อยละ 0.35 ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

อาชีพ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม(คน)	ร้อยละ
กำลังศึกษา	73,452	74,238	147,690	18.30
ไม่มีอาชีพ	16,480	22,879	39,359	4.88
เกษตร-ทำนา	125,572	135,020	260,592	32.28
เกษตร-ทำไร่	34,739	33,368	68,107	8.44
เกษตร-ทำสวน	1,224	1,243	2,467	0.31
เกษตร-ประมง	66	63	129	0.02
เกษตร-ปศุสัตว์	265	209	474	0.06

อาชีพ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม(คน)	ร้อยละ
พนักงาน-รับราชการ	9,704	10,873	20,577	2.55
พนักงาน-รัฐวิสาหกิจ	672	688	1,360	0.17
พนักงานบริษัท	5,913	6,366	12,279	1.52
รับจ้างทั่วไป	103,757	96,166	199,923	24.77
ค้าขาย	10,341	16,832	27,173	3.37
ธุรกิจส่วนตัว	3,076	2,934	6,010	0.74
อาชีพอื่นๆ	9,346	11,704	21,050	2.61
รวม	394,607	412,583	807,190	100.00

แผนภูมิแสดงจำนวนประชากรจำแนกตามอาชีพ

จากข้อมูล พบว่า ประเภทอาชีพที่ประชากรประกอบอาชีพมากที่สุด คือ การทำกิจกรรม (ทำนา ทำไร่ทำสวน) ร้อยละ 41.03 รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 24.77 กำลังศึกษา ร้อยละ 18.30 ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวม มีประชากรเกือบครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง ปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 41.11 และผู้ไม่มีอาชีพ ร้อยละ 4.88

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำ

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทานที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและลำน้ำย่อยหลายสายที่ก่อให้เกิดลำน้ำสำคัญ ได้แก่

1.1 ลำน้ำชี ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาภูผาฝ่อ ในเขตอำเภอหนองบัวแดง ไหลผ่านอำเภอหนองบัวระเหว บ้านเขว้า จัดตุรัส เนินสง่า เมืองชัยภูมิ และอำเภอคอนสวรรค์

1.2 ลำน้ำพรม ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอกอนสาร ไหลผ่านอำเภอกอนสาร เกษตรสมบูรณ์ ภูเขียว และอำเภอบ้านแท่น ไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

1.3 ลำคันฉู ไหลผ่านอำเภอบำเหน็จณรงค์ จตุรัส และอำเภอเมืองชัยภูมิ

1.4 ลำน้ำเชิญ ไหลผ่านอำเภอกอนสาร และอำเภอภูเขียว

1.5 ลำชีลอง ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอบ้านเขว้า

1.6 ลำปะทาว ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ

1.7 ลำสามหมอ ไหลผ่านอำเภอแก้งคร้อ และอำเภอกอนสวรรค์

1.8 ลำน้ำกล่ำ ไหลผ่านอำเภอกอนสวรรค์ ไปลงลำน้ำชี

2. แหล่งน้ำชลประทาน แหล่งน้ำชลประทานที่อยู่ในจังหวัด ประกอบด้วย

2.1 เขื่อนเพื่อประโยชน์ด้านพลังงานและเกษตรกรรม

- เขื่อนจุฬาภรณ์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกอนสาร มีปริมาณเก็บกักน้ำ 63.75 ล้านลูกบาศก์เมตร

- เขื่อนลำปะทาว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอแก้งคร้อ มีปริมาณเก็บกักน้ำ 44 ล้าน

ลูกบาศก์เมตร

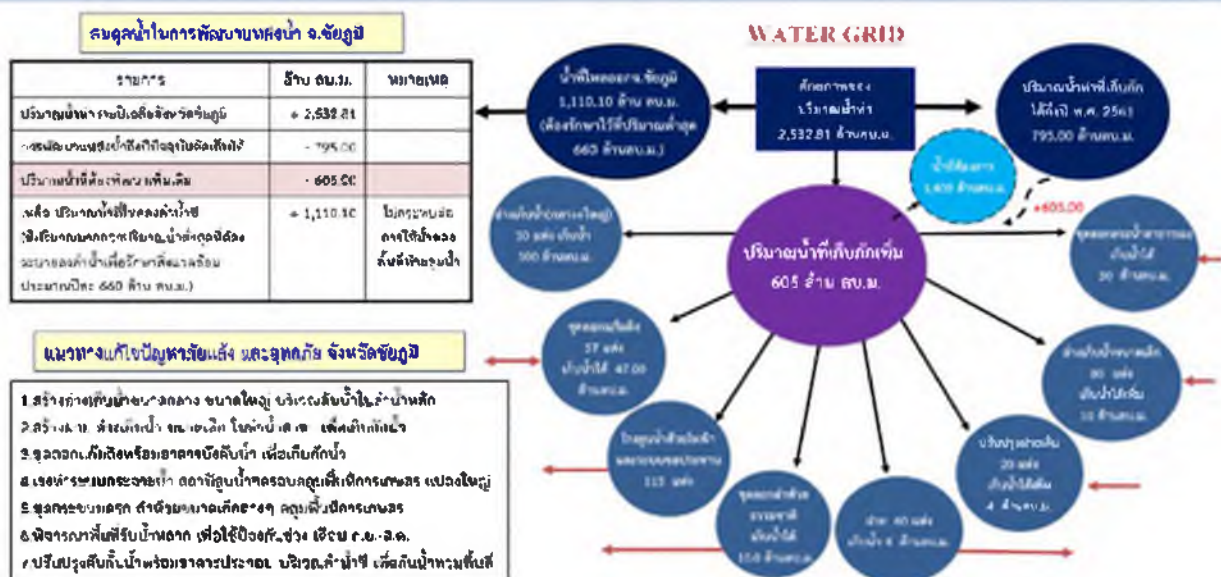
- เขื่อนหินทิ้งห้วยกุ่ม ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร เก็บกักน้ำได้ 20.23 ล้าน

ลูกบาศก์เมตร

2.2 ชลประทานขนาดกลาง (อ่างเก็บน้ำ) เพื่อการเกษตรและการบริโภค - อุปโภค มีจำนวน 14 แห่ง ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จตุรัส บ้านเขว้า ภูเขียว เกษตรสมบูรณ์ บำเหน็จณรงค์ เทพสถิต และอำเภอซับใหญ่ รวมพื้นที่ชลประทานทั้งหมด 187,298 ไร่

2.3 ชลประทานขนาดเล็ก (อ่างเก็บน้ำหรือฝายน้ำล้น) ได้แก่ โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เหมือนฝายน้ำล้น ที่กระจายอยู่ทั่วจังหวัดตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งสามารถกักเก็บน้ำได้ ประมาณ 47.72 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ 181,909 ไร่

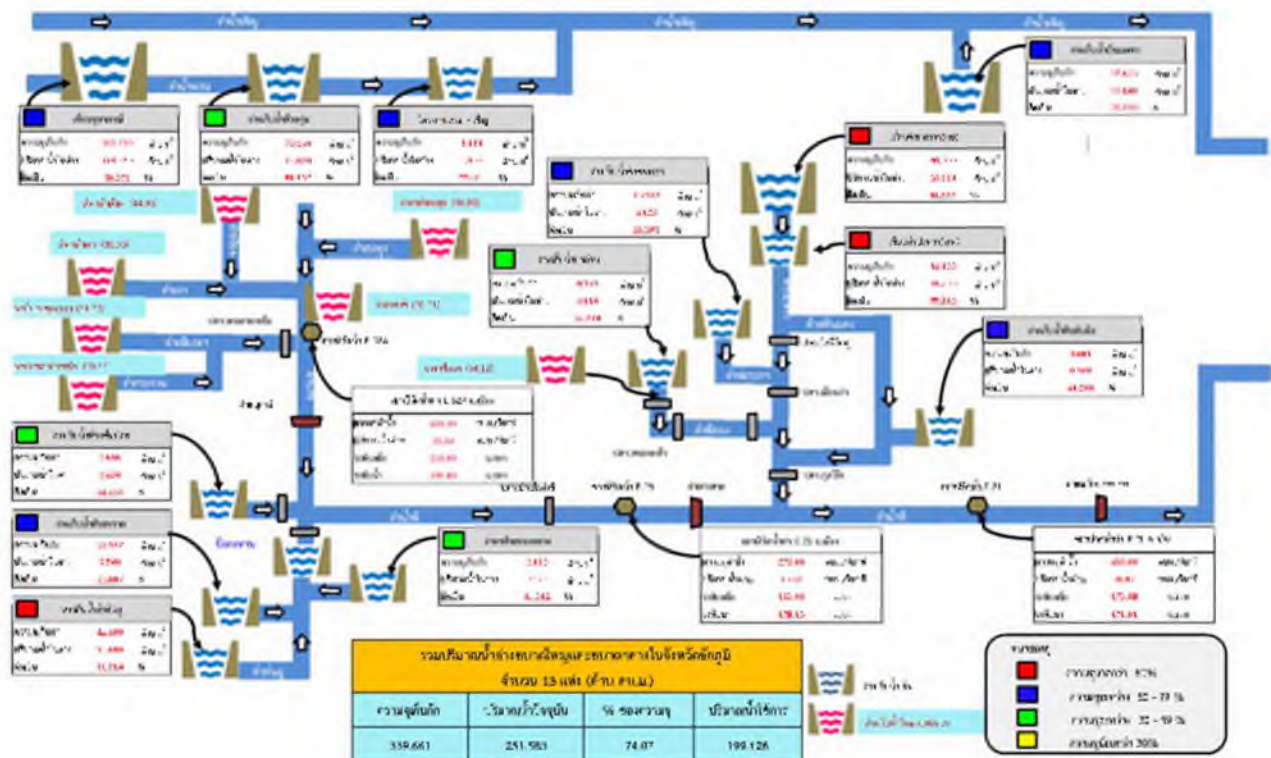
สมดุลน้ำในการพัฒนาแหล่งน้ำ จังหวัดชัยภูมิ

พื้นที่ชลประทาน 0.35 ล้านไร่ (ร้อยละ 4 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด)

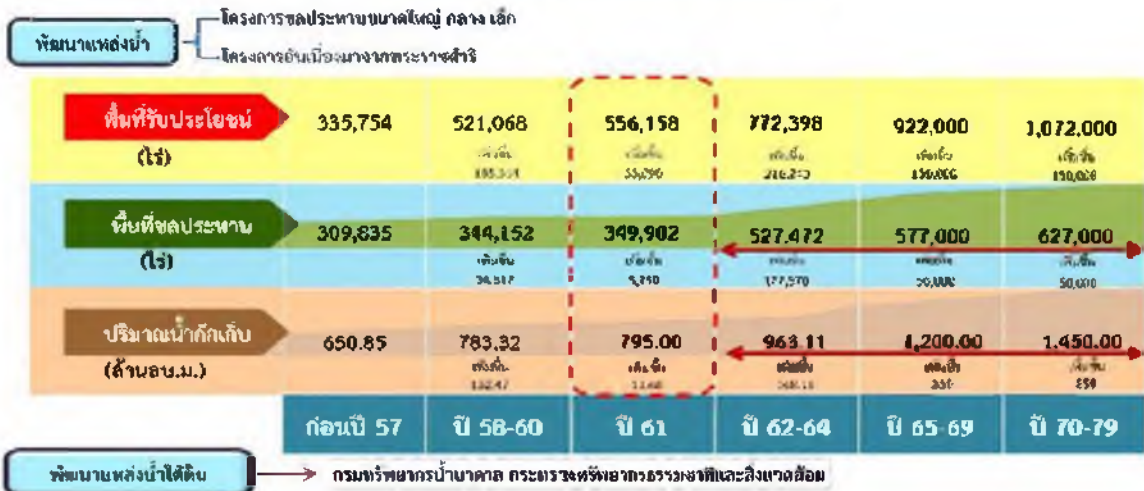
การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

การบริหารจัดการน้ำ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

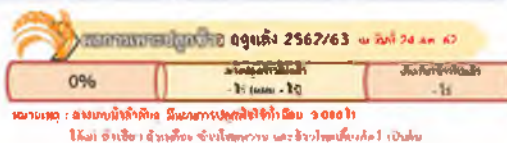
แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แหล่งน้ำต้นทุน (Supply)

ในเขตชลประทาน	จำนวน (แห่ง)	น้ำปัจจุบัน (ล้าน ลบ.ม.)	น้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	% ใช้การ
ขนาดใหญ่	1	45.00	8.00	6%
ขนาดกลาง	12	68.97	55.66	34%
ขนาดเล็ก	11	1.06	1.06	30%
รวม	23	115.03	64.73	

ผลการจัดสรรน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง 2562/63 จังหวัดชัยภูมิ (1 พ.ย. - 24 ธ.ค. 62)

➤ โครงการพัฒนากลุ่มน้ำชีตอนบน จังหวัดชัยภูมิ

การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน					
พื้นที่รับประโยชน์	335,754	534,744 เดิม 198,908	534,744	549,094 เดิม 30,310	987,090 เดิม 432,994
พื้นที่ชลประทาน	309,835	354,402 เดิม 64,567	354,402	371,702 เดิม 17,135	700,002 เดิม 238,368
ปริมาณน้ำกักเก็บ	650.85	804.80 เดิม 153.95	804.80	814.97 เดิม 2.77	1,576.06 เดิม 781.40
	อดีต - ปี 62	ปี 57 - 62	รวม	ปี 63	ปี 64 - 68

➤ โครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในจังหวัดชัยภูมิ

๑๖ โครงการอ่างเก็บน้ำโปร่งพวย ความจุ 43.70 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 28,000 ไร่ ใช้งบประมาณ 28,000 ล้านบาท (งบอุดหนุน 10,000 ล้านบาท งบกลาง 18,000 ล้านบาท) งบประมาณปี 2559-2563 งบปี 200 ล้านบาท งบอุดหนุน 500 ล้านบาท	๑๗ โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองชัยภูมิ (ระยะที่ 1) วงเงิน 3,440 ล้านบาท พื้นที่รับประโยชน์ 18,160 ไร่ งบประมาณอุดหนุน 6 ปี (2562-2567)
๑๘ โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชี (พระราชดำริ 9.9) ความจุ 70.21 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 75,000 ไร่ วงเงิน 3,100 ล้านบาท (งบอุดหนุน 1,600 ล้านบาท งบกลาง 1,500 ล้านบาท) งบประมาณปี 2562-2567	๑๘ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทรายสีเส็ด (ลำกระเจา) งบประมาณอุดหนุนปีงบประมาณ 2562-2563 งบอุดหนุน 100 ล้านบาท 33.45 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน 15,000 ไร่ วงเงิน 925 ล้านบาท งบอุดหนุน 400 ล้านบาท งบประมาณอุดหนุน 5 ปี (2563-2568)
๑๙ โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชี (พระราชดำริ 9.9) ความจุ 46.36 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 30,000 ไร่ วงเงิน 3,135 ล้านบาท งบประมาณอุดหนุน 10 ปี (2562-2567)	๑๙ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยจิ้ง (พระราชดำริ 9.5) ความจุ 30.89 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 30,000 ไร่ วงเงิน 838 ล้านบาท งบอุดหนุน 565 ล้านบาท งบประมาณอุดหนุน 4 ปี (2564-2568)

ปริมาณน้ำเฉลี่ยรายปีลุ่มน้ำสาขา

ที่	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่ลุ่มน้ำ ตร.กม.	น้ำท่า ล้าน ลบ.ม.	อำเภอในลุ่มน้ำ
1	ชี	ลำน้ำเชิญ	1,308.00	263.33	คอนสาร, แก้งคร้อ, ภูเขียว, เกษตรสมบูรณ์, บ้านแท่น
2	ชี	น้ำพรม	2,270.00	425.68	คอนสาร, ภูเขียว, เกษตรสมบูรณ์, บ้านแท่น, หนองบัวแดง
3	ชี	ลำสะพุง	834.00	177.93	คอนสาร, เกษตรสมบูรณ์, หนองบัวแดง
4	ชี	ห้วยสามหมอก	620.10	137.44	ภูเขียว, เมืองชัยภูมิ, คอนสวรรค์, แก้งคร้อ
5	ชี	ลำน้ำชีตอนบน	2,385.00	444.41	คอนสาร, เมืองชัยภูมิ, เทพสถิต, ภักดีชุมพล, บ้านเขว้า, เกษตรสมบูรณ์, หนองบัวระเหว, หนองบัวแดง
6	ชี	ลำกระจวน	837.40	178.56	เทพสถิต, ภักดีชุมพล, หนองบัวแดง, บ้านเขว้า, จัตุรัส
7	ชี	ลำคันฉู	1,689.00	329.02	เทพสถิต, เนินสง่า, หนองบัวแดง, บ้านเขว้า, จัตุรัส
8	ชี	ลำน้ำชีส่วนที่ 2	2,831.00	515.99	ภูเขียว, เกษตรสมบูรณ์, หนองบัวแดง, เทพสถิต, เนินสง่า, คอนสวรรค์, หนองบัวระเหว, เมืองชัยภูมิ, แก้งคร้อ, บ้านเขว้า, จัตุรัส
9	ชี	ลำน้ำชีส่วนที่ 3	20.11	6.93	บ้านแท่น, คอนสวรรค์, แก้งคร้อ
10	มูล	ลำเชียงไกร	28.55	9.41	จัตุรัส, เนินสง่า, บ้านเหน็บจวนรงค์
11	ป่าสัก	ลำสนธิ	102.70	28.70	ภักดีชุมพล, เทพสถิต
12	ป่าสัก	ป่าสักส่วนที่ 2	1.52	0.73	หนองบัวแดง
13	ป่าสัก	ป่าสักส่วนที่ 3	47.58	14.68	ภักดีชุมพล
			12,974.96	2,532.81	

ข้อมูลการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำของบ่อน้ำบาดาลของลุ่มน้ำชี จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวน บ่อน้ำบาดาล (บ่อ)	ความลึก ที่พัฒนา (เมตร)	ระดับน้ำปกติ (เมตร)	ปริมาณ การให้น้ำ (ลบ.ม.ต่อ ชม.)	TDS (มก./ล.)	FE (มก./ล.)	CL (มก./ล.)	TH (มก./ล.)
ชัยภูมิ	767	0 - 90	0 - 29.1	0 - 48.59	0 - 8,742	0 - 152	0 - 4,350	0 - 2,154

สภาพน้ำบาดาลในจังหวัดชัยภูมิแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับชนิดและโครงสร้าง ของหินที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล ถ้าหากชนิดของหินหรือลักษณะทางโครงสร้างของหินเหมาะสมคือมีความพรุนหรือมีช่องว่างให้น้ำฝนจากผิวดินไหลซึมลงไปกักเก็บได้ ก็จะเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี แต่ถ้าพื้นที่ใดไม่มีช่องว่างของหินหรือหินไม่มีรูพรุนหรือรอยแตกก็จะมีแหล่งน้ำบาดาล สำหรับจังหวัดนี้ส่วนใหญ่สภาพน้ำบาดาลในด้านปริมาณน้ำค่อนข้างจำกัดแต่ก็มีบางพื้นที่ที่มีน้ำปริมาณมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนในด้านคุณภาพน้ำบาดาลนั้นปัญหาส่วนใหญ่มาจากความเค็มของน้ำ กล่าวคือมีปริมาณของเกลือละลายอยู่มาก ความเค็มหรือแหล่งเกลือ นั้นมาจากชั้นเกลือที่รองรับอยู่ข้างล่างส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งมาจากชั้นที่ถูกชะล้างจากที่สูงและไหลลงสู่ที่ต่ำ และสุดท้ายไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำบาดาล

สภาพแหล่งน้ำบาดาลทั้งปริมาณและคุณภาพจะเปลี่ยนแปลงจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งค่อนข้างมาก และมีหลายพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างกันมากเมื่อเทียบกับระยะทาง เช่น ห่างกันเพียงไม่กี่เมตร สภาพแหล่งน้ำบาดาลจะไม่เหมือนกัน ฉะนั้น จึงเป็นการยากที่จะจัดทำแผนที่อุทกธรณีวิทยา หรือแผนที่แหล่งน้ำบาดาลแสดงสภาพแหล่งน้ำบาดาลทุกแห่งได้ด้วยเหตุนี้ แผนที่ที่จัดทำจึงเป็นแผนที่ที่แสดงสภาพแหล่งน้ำบาดาลส่วนใหญ่ของพื้นที่ และหากมีปัญหาเกี่ยวกับการเจาะบ่อน้ำบาดาล กล่าวคือ อาจเจาะแล้วไม่พบแหล่งน้ำบาดาลหรือคุณภาพน้ำเค็มการสำรวจชั้นละเอียดโดยใช้วิธีการโดยวิธีธรณีฟิสิกส์ สามารถช่วยแก้ปัญหาได้

ข้อมูลศักยภาพบ่อน้ำบาดาล จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	ชื่ออำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน	บ่อน้ำบาดาลราชการ (บ่อ)	บ่อน้ำบาดาลเอกชน (บ่อ)	ปริมาณน้ำบาดาลที่เพิ่มเติมรายปี/ล้านลบ.ม.	ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้ รายปี/ล้านลบ.ม.	ชั้นหินให้น้ำ	ความลึกบ่อน้ำบาดาล	คุณภาพน้ำบาดาล
1	เกษตรสมบูรณ์	144	440	239	1,137.9	73	Pw,FkAp,Hl		จัด.กร่อย
2	แก้งคร้อ	126	402	396	1,643.4	48	Pw,Fk		จัด.กร่อย,เค็ม
3	คอนสาร	103	157	221	631.0	39	Ord,Ms,Kk,Pp,Sk,Pw		จัด.กร่อย,เค็ม
4	คอนสาร	84	180	123	406.7	33	Fk,Np,HLPc		จัด.กร่อย
5	จัตุรัส	119	83	305	1,029.2	57	Ord,Ms,Kk,Pp,Sk		จัด.กร่อย,เค็ม
6	ซับใหญ่	37	130	26	45.4	23	Ord,Ms,Kk,Pp,Sk		จัด.กร่อย,เค็ม
7	เทพสถิต	92	213	66	376.4	67	Kk,Pp,Pw,Sk		จัด.กร่อย
8	เนินสง่า	48	36	168	609.3	22	Ord,Ms		กร่อย,เค็ม
9	บ้านเสียว	85	82	78	253.4	40	Ord,Kk,Pp,Sk		จัด.กร่อย,เค็ม
10	บ้านแท่น	66	148	43	241.8	25	Fk		กร่อย,เค็ม
11	บ้านหนองมะโมง	95	75	38	100.9	40	Ord,Ms,Kk		กร่อย,เค็ม
12	บ้านดงมะไฟ	47	115	6	28.5	27	Pk,Ap,Nd		จัด.กร่อย
13	ภูเขียว	154	528	295	1,538.6	61	Pw,Fk		จัด.กร่อย,เค็ม
14	เมืองชัยภูมิ	224	320	536	1,771.5	95	Ord,Ms,Kk,Pp,Sk,Pw		จัด.กร่อย,เค็ม
15	หนองบัวแดง	130	424	416	3,114.9	83	Pk,Ap		จัด.กร่อย
16	หนองบัวระเหว	58	170	77	228.5	51	Kk,Pp,Pw,Sk		จัด.กร่อย,เค็ม
รวม		1,612	3,503	3,033	131,614	783			

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ทั้งหมด 7,937,062.18 ไร่ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปด้านทิศเหนือ ทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นภูเขาสลับซับซ้อนและป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยังสามารถอำนวยความสะดวกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์ทางตรง ได้แก่ ป่า ของป่า และผลผลิตจากป่าไม้อื่น ๆ กับประโยชน์ทางตรง และทางอ้อมที่มีอิทธิพลต่อดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศในท้องถิ่นก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพดี มีดินน้ำลำธารที่สมบูรณ์พร้อมด้วยสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ และท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

สภาพป่าไม้ของจังหวัดชัยภูมิ ถือได้ว่าเป็นสภาพป่าที่สมบูรณ์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย 3,701,848.50 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 46.64 ของพื้นที่จังหวัด ต่อมากรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ป่าบางส่วนที่อยู่ในเขตป่าเศรษฐกิจให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวนทั้งสิ้น 684,247.25 ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บางส่วนได้มีการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ และเมื่อรวมกับพื้นที่ป่าเตรียมการสงวนอีก 437,283.17 ไร่ ทำให้จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายคงเหลือทั้งสิ้น 3,166,222.62 ไร่

ป่าไม้เหล่านี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางหลายล้านคน เช่น แม่น้ำชี แม่น้ำพรม แม่น้ำเชิญ ซึ่งได้มีการกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

1) ป่าสงวนแห่งชาติ : จำนวน 11 แห่ง มีพื้นที่ป่าตามประกาศกฎกระทรวง 2,064,839.00 ไร่ ซึ่งพื้นที่บางส่วนได้มีการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติและมอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมไปดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน จึงยังคงเหลือพื้นที่ป่าไม้ 682,734.30 ไร่ ดังนี้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูหลวง มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 89 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 เนื้อที่ 48,593.75 ไร่

1.2 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูตะเภา มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 127 ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2505 เนื้อที่ 16,756.25 ไร่

1.3 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแล่นคาด้านทิศเหนือ มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 233 ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2510 เนื้อที่ 279,000.00 ไร่

1.4 ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกใหญ่ มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 332 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 เนื้อที่ 35,425.00 ไร่

1.5 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแล่นคาด้านทิศใต้ มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 392 ลงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2512 เนื้อที่ 209,765.00 ไร่

1.6 ป่าสงวนแห่งชาติป่าตาเนิน มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 460 ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2515 เนื้อที่ 53,275.00 ไร่

1.7 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 978 ลงวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2525 เนื้อที่ 1,016,668.00 ไร่

1.8 ป่าสงวนแห่งชาติป่านาแยงกลัก มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 978 ลงวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2525 เนื้อที่ 1,016,668.00 ไร่

1.9 ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกหลวง มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 899 ลงวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2523 เนื้อที่ 16,531.00 ไร่

1.10 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูผาดำและป่าภูผาแดง มีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 939 ลงวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2524 เนื้อที่ 11,575.00 ไร่

1.11 ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแล่นคาด้านทิศใต้บางส่วน และป่าหมายเลขสิบแปลงที่สองมีพื้นที่ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 992 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 เนื้อที่ 65,250.00 ไร่

2) อุทยานแห่งชาติ จำนวน 6 แห่ง มีพื้นที่ป่าตามพระราชกฤษฎีกา 702,961.90 ไร่ ดังนี้

2.1 อุทยานแห่งชาติตาบดโดน ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 208 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2523 เป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ 23 ของประเทศไทย มีเนื้อที่ 135,737.50 ไร่

2.2 อุทยานแห่งชาติภูแล่นคาดอน ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 37 ก ลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2550 จัดเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 108 ของประเทศ มีเนื้อที่ 125,312.50 ไร่

2.3 อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ในประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 26 ก ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2550 จัดเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 105 ของประเทศ เนื้อที่ 62,437.50 ไร่

2.4 อุทยานแห่งชาติไทรทอง ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 126 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2535 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 77 ของประเทศไทย มีเนื้อที่ 199,375.00 ไร่

2.5 อุทยานแห่งชาติน้ำพอง ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 105ก ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2543 มีเนื้อที่ 123,125.00 ไร่ โดยมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ 18,031.42 ไร่

2.6 อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ 603,750.00 ไร่ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 89 ตอนที่ 71 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2515 เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งชาติที่ 5 ของประเทศ โดยมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ 162,067.98 ไร่

3) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 5 แห่ง : มีพื้นที่ป่า 1,338,189.54 ไร่ ดังนี้

3.1 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว : เนื้อที่ 975,000.00 ไร่

3.2 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผาผึ้ง : เนื้อที่ 118,403.00 ไร่

3.3 เพชรรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะเภาะ - ห้วยใหญ่ : เนื้อที่ 408,707.00 ไร่ โดยมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ
เนื้อที่ประมาณ 227,091.54 ไร่

3.4 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองแวง : เนื้อที่ 109.00 ไร่

3.5 เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงละหาน : เนื้อที่ 17,586.00 ไร่

4) พื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ยังไม่ได้ประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายอื่น ๆ จำนวน 437,283.17 ไร่ (ป่าภูนกแขว ป่าภูกระแต ป่าภูผาทอง ป่าภูเบ็ง)

ทรัพยากรที่ดิน

วัตถุดิบกำเนิดบริเวณจังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นดินที่เกิดจากพวกตะกอนที่ถูกน้ำพัดพามาทับถมกันนาน และมีการเปลี่ยนแปลงทางธรณีสัณฐานโดยกระบวนการชะล้างและปรับระดับพื้นที่ทำให้พื้นที่ที่มีความสูงแตกต่างกัน ดินบางส่วนเกิดจากการพังและสลายตัวของหินส่วนใหญ่ เป็นบริเวณภูเขาและที่ลาดเชิงเขา

ทรัพยากรจีน

ดินที่พบในจังหวัดชัยภูมิ หินยุคเพอร์เมียนตอนล่างถึงตอนกลาง เป็นหินตะกอนที่สะสมตัวในสภาพแวดล้อมโบราณแบบทะเลตื้น น้ำอุ่น ปรากฏในพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดชัยภูมิ ในเขตอำเภอคอนสาร และทางตะวันตกเฉียงเหนือในเขตอำเภอหนองบัวแดง

พลังงาน

ในปี พ.ศ. 2563 จังหวัดชัยภูมิ มีโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานชีวมวล พลังงานน้ำ การผลิตเอทานอล และการสำรวจแหล่งก๊าซธรรมชาติดังนี้

1. การผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนจากชีวมวล (ขาน้อย เหมืองมันสำปะหลัง และหญ้าเนเปียร์)

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	วัตถุดิบในการผลิต	อำเภอ	กำลังการผลิต (MW)
1	บริษัท มิตรผล ไบโอ เพาเวอร์ จำกัด (โครงการ 1)	ชานอ้อย เปลือกไม้ แกลบ	ภูเขียว	102.50
2	บริษัท มิตรผล ไบโอ เพาเวอร์ จำกัด (โครงการ 2)	ชานอ้อย	ภูเขียว	11.4
3	บริษัท ภูเขียว ไบโอ-เอ็นเนอร์ยี่จำกัด	ชานอ้อย	ภูเขียว	24
4	บริษัท เคที เอ็นเนอร์ยี่กรุ๊ป จำกัด	เห้งมันในลำปะหลัง	หนองบัวระเหว	0.5
5	บริษัท สยาม ควอลิตี้ เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด	หญ้าเนเปียร์	บำเหน็จณรงค์	2.4
6	บริษัท น้ำตาลระยอง จำกัด	ชานอ้อย	บำเหน็จณรงค์	40
รวม				180.8

2. การผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนจากน้ำ

ลำดับ	ชื่อโรงไฟฟ้า	อำเภอ	กำลังการผลิต (MW)
1	เขื่อนจุฬาภรณ์	คอนสาร	40
2	เขื่อนจุฬาภรณ์ (ท้ายเขื่อน)	คอนสาร	1.25
3	เขื่อนห้วยกุ่ม	เกษตรสมบูรณ์	1.06
4	เขื่อนลำปะทาว (บน)	แก้งคร้อ	4.5
5	เขื่อนลำปะทาว (ล่าง)	แก้งคร้อ	0.3
รวม			47.11

3. การผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	อำเภอ	กำลังการผลิต (MW)
1	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 1)	บำเหน็จณรงค์	2.52
2	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 2)	บำเหน็จณรงค์	2.52
3	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 3)	บำเหน็จณรงค์	2.52
4	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 4)	บำเหน็จณรงค์	2.52
5	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 5)	บำเหน็จณรงค์	2.52
6	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 6)	บำเหน็จณรงค์	2.52
7	บริษัท บางจาก โซลาร์เอ็นเนอร์ยี จำกัด (โครงการ 1)	บำเหน็จณรงค์	12.532
8	บริษัท บางจาก โซลาร์เอ็นเนอร์ยี จำกัด (โครงการ 2)	บำเหน็จณรงค์	12.366
9	บริษัท บางจาก โซลาร์เอ็นเนอร์ยี จำกัด (สาขา 1)	บำเหน็จณรงค์	10.88
10	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 7)	บำเหน็จณรงค์	2.52
11	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 8)	บำเหน็จณรงค์	2.52
12	บริษัท สยามโซลาร์ เจเนอเรชั่น จำกัด (โครงการ 9)	บำเหน็จณรงค์	2.52
13	บริษัท ภูเขียว ไบโอ-เอ็นเนอร์ยี จำกัด	ภูเขียว	0.90
14	บริษัท พีเคที กรีน จำกัด	เมืองชัยภูมิ	4.0
รวม			63.358

4. การผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนจากน้ำเสีย (ก๊าซชีวภาพ)

ลำดับ	ชื่อโรงไฟฟ้า	อำเภอ	กำลังการผลิต (MW)
1	บริษัท เนเปีย พาวเวอร์ จำกัด	เกษตรสมบูรณ์	0.99
2	บริษัท เกษตรสมบูรณ์ ไบโอบีogas จำกัด	เกษตรสมบูรณ์	0.99
3	บริษัท อรรณพ ชัยภูมิฟาร์ม จำกัด	จัตุรัส	1.00
4	บริษัท ที.ไอ.ที.การ์ด จำกัด	เกษตรสมบูรณ์	1.00
5	บริษัท สยาม ควอลิตี้ เอเนอร์ยี จำกัด	บำเหน็จณรงค์	9.60
6	บริษัท มามา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	หนองบัวระเหว	3.88
7	บริษัท มามา ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	จัตุรัส	1.944
รวม			12.404

5. การผลิตไฟฟ้าพลังงานทดแทนจากลม จังหวัดชัยภูมิ มีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนทั้งสิ้น 715.672 MW

6. การผลิตเอทานอล

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	อำเภอ	วัตถุดิบในการผลิต	กำลังการผลิต (ลิตร/วัน)
1	บริษัท มิตรผล ไบโอฟูเอล จำกัด	ภูเขียว	กากน้ำตาล	500,000

7. การผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์

ลำดับ	ชื่อฟาร์ม	ชื่อเจ้าของฟาร์ม	อำเภอ	ขนาดบ่อ (ลบ.ม.)
1	ชัยภูมิฟาร์ม สาขา 1	นายปราโมทย์ จิรกวินาณิช	เมืองชัยภูมิ	14,000
2	รัชนิฟาร์ม 1	นางรัชณี โรจน์รัตนชัย	จัตุรัส	9,000
3	นวธะภูมิ 999 จำกัด	นางรัชณี โรจน์รัตนชัย	จัตุรัส	9,000
4	ฟาร์มน้ำใส 2	นางเพชรฮวง ประภากรแก้วรัตน์	จัตุรัส	12,800
5	ฟาร์มจัตุรัส (ที.เจ ฟาร์ม)	นายเนเร บุณกิตติ	เนินสง่า	14,400
6	บุญทันฟาร์ม	นายบุญทัน สงรัมย์	เนินสง่า	840
7	บวรฟาร์ม	สจ.บวร วัฒนวิ	เนินสง่า	384
8	สุวิทย์ฟาร์ม	นายสุวิทย์ รักชัยภูมิ	เนินสง่า	1,657
9	มะลิวัลย์ฟาร์ม	นางมะลิวัลย์ บัวขาว	เนินสง่า	1,496
10	เพียว-ปัทมาฟาร์ม	นางเพียว จงร่างกลาง	เทพสถิต	800
11	นันทพรฟาร์ม	นางนันทพร ทองดี	บ้านแท่น	1,200
12	สวัสดิ์ฟาร์ม	นายสวัสดิ์ ภูบัว	บ้านเขว้า	2,720
13	สมพงษ์ฟาร์ม	นายสมพงษ์ ยอดวงษ์	บ้านเขว้า	6,370
14	ชัยภูมิฟาร์มสาขา 2	นายปราโมทย์ จิรกวินาณิช	บ้านเขว้า	14,000
15	สังคมฟาร์ม	นายสังคม ธรรมวงษ์	หนองบัวแดง	100
16	ดวงใจฟาร์ม	นางดวงใจ การบรรจง	คอนสวรรค์	10,800
17	บริษัท อรรณพชัยภูมิฟาร์ม	นายอรรณพ อรรคนิธิยานนท์	จัตุรัส	10,000

8. โครงการสำรวจปิโตรเลียมในจังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	บริษัท/บุคคล	การดำเนินงาน	ผลการสำรวจ
1	บริษัท ทีพีโอ เภาเวอร์ จำกัด	ดำเนินการสำรวจแปลงสำรวจปิโตรเลียมบนบก หมายเลข L29/50 จำนวน 4 หลุม (อำเภอเนินสง่า อำเภอจัตุรัส และอำเภอบ้านเขว้า)	เจาะหลุมสำรวจปิโตรเลียมจำนวน 2 หลุม ในพื้นที่ตำบลละหาน อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้ 1. เจาะหลุมจัตุรัส -3 บ้านโนนจาน ความลึกสุดท้าย 4,004 เมตร ผลการเจาะไม่พบปิโตรเลียมเนื่องจากหินปูนมีเนื้อแน่น 2. เจาะหลุมจัตุรัส -2 บ้านสี ความลึกสุดท้าย 4,650 เมตร ผลการเจาะพบร่องรอยก๊าซธรรมชาติในหินปูน แต่จากการทดสอบการไหลพบว่าไม่มีก๊าซไหล

1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบของจังหวัดชัยภูมิ (ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และทรัพยากรธรรมชาติ)

สรุปผลการพัฒนาตามทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

อันดับ	รวมทุกตัวชี้วัด แยกรายละเอียดตามแผนฯ 12	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1	76				
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ชุมชนหรือ...	95.63	99.94 ร้อยละ		16
	(2562)อัตราการเกิดดาวน์ซินโดรม ต่อประชากรแสนคน	90	51 ดาวน์ซินโดรมต่อประชากรแสนคน		5
	(2562)สัดส่วนคนที่มีงานทำได้ตลอดทั้งปี	82.65	98.97 ร้อยละ		5
	(2563)ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย	92.40	97.14 ร้อยละ		49
	(2562)สัดส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อจำนวนหมู่บ้าน	81.02	73.73 ร้อยละ		39
	(2559)คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย	98.10	95.81 คะแนน IQ		53
	(2559)ร้อยละของเด็กนักเรียนที่มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	72.03	65.12 ร้อยละ		70
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและรายได้	95.54	99.76 ร้อยละ		22
	(2562)สัดส่วนแรงงานเพศหญิงต่อประชากรแรงงาน	44.62	42.82 ร้อยละ		64
	(2562)สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจต่อจำนวนแรงงาน	32.24	27.31 ร้อยละ		53
	(2563)อัตราเพิ่มของผู้ไร้ระบบหลักประกัน	1.68	2.89 ร้อยละ		37
	(2562)อัตราการออมเงินเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน	21.45	26.15 ร้อยละ		19
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้	96.19	97.71 ร้อยละ		24
	(2561)สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร	53.74	32.12 ร้อยละ		74
	(2561)อัตราการอ่านของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป	76.3	58.5 ร้อยละ		74
	(2563)จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์...	104	12 คน		24
	(2562)อัตราการเกิดมีชีพ	9.0	6.6 ร้อยละประชากรกลุ่ม		58
	(2562)สัดส่วนคนอายุยืน 80 ปีขึ้นไปต่อจำนวนประชากรทั้งหมด	2.43	2.41 ร้อยละ		41
	(2562)อัตราเพิ่มของการรับมือน้ำด้วย 5 โรคในเรือนที่สำค้าย (โรคหัวใจ ...	5.30	1.77 ร้อยละ		16
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีอาหารสุกสะอาดและปลอดภัยและได้มาตรฐาน	95.28	94.42 ร้อยละ		45
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีการใช้ยาฆ่าแมลง บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น...	95.55	99.64 ร้อยละ		38
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 35 ปีขึ้นไป ไม่รับการตรวจสุขภาพประจำปี	96.29	99.13 ร้อยละ		24
	(2562)สัดส่วนคนสูบบุหรี่	6.05	7.04 ร้อยละ		55
	(2562)สัดส่วนคนดื่มสุรา	5.93	6.88 ร้อยละ		54
	(2563)สัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนและหรือภาวะอ้วนลงพุง	33.95	34.27 ร้อยละ		33
	(2563)อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน	11.60	8.40 ร้อยละประชากรแสนคน		12
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน 1 ...	95.60	99.50 ร้อยละ		52
	(2562)อัตราการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	2.12	2.12 ร้อยละประชากรแสนคน		39
	(2562)อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพหรือต่อประชากรแสนคน	3,251	3,654 ร้อยละประชากรแสนคน		59
	(2562)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี	31.6	20.5 ร้อยละหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี		50
	(2562)อัตราการคลอดในมารดาอายุ 10-14 ปี	1.1	1.1 ร้อยละหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี		36
	(2562)สัดส่วนการใช้ยาฆ่าแมลงในพื้นที่เกษตรกรรมต่อครัวเรือน	1.29	0.80 ร้อยละ		17
	(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมในท้องถิ่นที่มีคนชราสูงวัยเพิ่มขึ้น...	80.74	79.55 ร้อยละ		63
	(2560)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรังในท้องถิ่นที่มีคนชราสูงวัยเพิ่มขึ้น...	46.93	18.03 ร้อยละ		69
	(2562)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 100 บาทต่อวัน	8.30	10.07 ร้อยละ		50
	(2562)สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 100 บาทต่อวัน	51.60	52.35 ร้อยละ		36
	(2562)อัตราการเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน	0.16	0.16 อัตราเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน		18
	(2562)อัตราการเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน	7.48	10.55 อัตราเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน		50
	(2562)อัตราการเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน	3.87	5.39 อัตราเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน		37
	(2562)อัตราการเกิดอุบัติเหตุในทางหลวงแผ่นดิน	32.83	42.47 ร้อยละ		10
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้จากการขายของต่อครัวเรือน 10 ขึ้นไป	53.75	53.18 ร้อยละ		19
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้จากการขายของต่อครัวเรือน 10 ขึ้นไป	78.02	97.92 ร้อยละ		12
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้จากการขายของต่อครัวเรือน 10 ขึ้นไป	84.60	69.87 ร้อยละ		3
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้จากการขายของต่อครัวเรือน 10 ขึ้นไป	99.88	99.98 ร้อยละ		27
	(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้จากการขายของต่อครัวเรือน 10 ขึ้นไป	99.04	99.89 ร้อยละ		24
	(2562)รายได้เฉลี่ยต่อหัวของครัวเรือนประชากรร้อยละ 40 ที่ีรายได้ต่ำสุด	4,068	3,424 บาทต่อหัวต่อคน		51
	(2562)รายได้เฉลี่ยต่อหัวของครัวเรือนประชากรร้อยละ 40 ที่ีรายได้ต่ำสุด	23,339	20,836 บาทต่อหัวต่อคน		46
	(2562)อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) (ปี 2562)	0.410	0.401 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ปี 2562)		20
	(2562)มูลค่าเพิ่มทางด้านการเงินของครัวเรือนประชากรร้อยละ 40 ที่ีรายได้ต่ำสุด...	48,836	47,517 บาทต่อหัวต่อครัวเรือน		28
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน 1 ...	8.05	3.04 ร้อยละ		17
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน 1 ...	6.6	11.2 บาท		64
	(2563)อัตราเพิ่มของผู้ไร้ระบบหลักประกัน	98.28	99.47 ร้อยละ		37
	(2563)อัตราเพิ่มของผู้ไร้ระบบหลักประกัน	61.87	60.77 ร้อยละ		44
	(2563)จำนวนเด็กแรกเกิดที่เสียชีวิตก่อนคลอดหรือเสียชีวิตในครรภ์	13	12 คนต่อ 1,000 คน		41
	(2561)คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย	33.91	31.07 คะแนน IQ		67
	(2561)จำนวนเด็กแรกเกิดที่เสียชีวิตก่อนคลอดหรือเสียชีวิตในครรภ์	8.1	7.3 ปี		65
	(2561)จำนวนเด็กแรกเกิดที่เสียชีวิตก่อนคลอดหรือเสียชีวิตในครรภ์	7.40	6.94 ร้อยละ		51
	(2562)สัดส่วนแรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติต่อครัวเรือน	6.96	12.40 ร้อยละ		12
	(2562)อัตราการเกิดดาวน์ซินโดรม ต่อประชากรแสนคน	2.045	3.242 คน		61
	(2563)สัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนและหรือภาวะอ้วนลงพุง	96.74	97.38 ร้อยละ		52
	(2563)อัตราเพิ่มของผู้ไร้ระบบหลักประกัน	43.86	45.24 ร้อยละ		20
	(2562)สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน 1 ...	99.02	99.09 ร้อยละ		50

อันดับ	76	รวมทุกตัวชี้วัด แยกรายยุทธศาสตร์ตามแผนฯ 12	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดชัยภูมิ	
				ค่าสถิติ	หน่วย
					อัตรา
		(2563)จำนวนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนอัตร...	๖๖	11๖ ราย	13
		(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบและไร้ระบบหนี้ทั้งหมด	95.61	97.22 ร้อยละ	32
		(2562)สัดส่วนองค์กรชุมชน (สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) ที่มีเสถียรภาพทางส...	58.36	51.03 ร้อยละ	56
		(2561)จำนวนองค์กรชุมชนต่อประชากรชนบท	152.70	194.20 แห่ง	25
		(2562)สัดส่วนสมาชิกการเรือนรับชมจากวิทยุชุมชน	41.41	26.27 ร้อยละ	7*
		(2562)จำนวนผู้มีสิทธิปัญหาห่วงใยต่อปัญหาประชาชนเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน	42	37 คน	34
		(2562)สัดส่วนครัวเรือนที่มีคนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรเพื่อ...	68.46	69.68 ร้อยละ	39
		(2562)จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนการค้า...	1.14	1.837 แห่ง	14
		(2563)อัตราเพิ่มของรายได้จากการขายสินค้า OTCP	8.50	0.97 ร้อยละ	7*
		(2561)อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปรับราคา...	3.6	5.0 ร้อยละ	27
		(2561)มูลค่าผลิตภัณฑ์ฯ (เฉลี่ยต่อหัว) (Per Capita)	182,388	69,730 บาท	67
		(2561)รายได้ของจังหวัด (ในารวมจังหวัด) ต่อคนค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ จังหวัด...	4.4	9.9 ร้อยละ	19
		(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร	2.5	8.3 ร้อยละ	20
		(2563)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร...	4.2	6.0 ร้อยละ	22
		(2561)ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ย	210,159	86,294 บาท/คน/ปี	59
		(2562)อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	0.8	0.9 ร้อยละ	
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	9.8	23.8 ร้อยละ	24
		(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร แบบปรับราคา...	5.5	7.9 ร้อยละ	30
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	0.14	38.34 ร้อยละ	13
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	44.05	20.99 ร้อยละ	37
		(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม...	2.53	11.20 ร้อยละ	15
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการการค้า...	47.57	54.41 ร้อยละ	47
		(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคบริการ (นอกเหนือจากบริการ...	4.08	1.40 ร้อยละ	59
		(2561)รายได้เงินอุดหนุนทางด้านการเงินอุดหนุนครัวเรือน	81,776	44,032 บาทต่อครัวเรือน	50
		(2561)สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้เงินอุดหนุนทาง...	1.59	2.90 เท่า	49
		(2561)สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้เงินอุดหนุนทาง...	4.73	2.76 ร้อยละ	13
		(2561)สัดส่วนการใช้จ่ายรายหัวต่อหัวต่อหัว...	46.20	41.92 ร้อยละ	55
		(2561)อัตราเพิ่มของงบประมาณรายหัวต่อหัว...	4.38	4.66 ร้อยละ	50
		(2563)มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่อหัวต่อหัว (ปีช)	1,757	1,680 บาทต่อหัว	34
		(2563)อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่อหัวต่อหัว (ปีช)	-23.87	-25.43 ร้อยละ	54
		(2562)มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่อหัวต่อหัว (ปีช)	773	314 บาทต่อหัว	65
		(2562)อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่อหัวต่อหัว (ปีช)	-2.28	0.41 ร้อยละ	17
		(2563)จำนวนพื้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP	362	195 ไร่	40
		(2563)งาน ไร่/ปี ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่อหัวต่อหัวต่อหัว...	9	2 แห่ง	44
		ผลประเมินระดับการเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	๓๖	๓๖ คะแนน 1-5	๓๖
		(2562)รายได้จากการท่องเที่ยว	21,843	2,203 ล้านบาท	57
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	4.36	0.20 ร้อยละ	70
		(2561)ค่าใช้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด...	19.57	10.91 ร้อยละ	64
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาค้าปลีกและการเงินต่อผลิตภัณฑ์มวล...	4.48	7.90 ร้อยละ	25
		(2562)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาค้าปลีกและการเงินต่อผลิตภัณฑ์มวล...	1.23	1.04 ร้อยละ	44
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด	31.77	31.36 ร้อยละ	25
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ต่อพื้นที่จังหวัด	20.97	23.51 ร้อยละ	22
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อพื้นที่จังหวัด	2.71	2.17 ร้อยละ	27
		พื้นที่ป่าชายเลน	๓๖	๓๖ ไร่	๓๖
		(2562)จำนวนแปลงที่ดินที่ประชาชนได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน (พื้นที่เกษตร ก...	54,818	122,031 แปลง	8
		(2562)สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบน้ำประปา	95.56	56.84 ร้อยละ	46
		(2563)ปริมาณน้ำดิบที่ผลิตน้ำประปา	136	45 ล้าน ลบ.ม	33
		(2562)สัดส่วนหมู่บ้านที่มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรต่อหัวต่อหัว...	52.73	45.12 ร้อยละ	56
		(2563)สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบชลประทาน และฝาย...	23.99	30.80 ร้อยละ	51
		(2563)สัดส่วนประชากรที่ประสบภัยแล้ง	2.18	3.31 ร้อยละ	63
		(2563)มูลค่าความเสียหายจากภัยแล้ง...	772,096	0 บาท	1
		(2561)พื้นที่ชลประทาน	441,170	245,241 ไร่	44
		(2562)ปริมาณของขยะมูลฝอยรวมที่กำจัด	856	1,077 ตันต่อวัน	56
		(2562)สัดส่วนของขยะมูลฝอยรวมที่กำจัดโดยการฝังกลบ...	73.14	78.56 ร้อยละ	34
		(2562)สัดส่วนของขยะมูลฝอยรวมที่นำไปใช้ประโยชน์...	48.05	67.07 ร้อยละ	19
		(2561)สัดส่วนหมู่บ้านที่มีระบบการกำจัดขยะรวมของ...	85.3	73.0 ร้อยละ	58
		สัดส่วนของขยะมูลฝอยรวมที่กำจัดโดยการฝังกลบ...	๓๖	๓๖ ร้อยละ	๓๖
		(2563)ปริมาณการก่อกองขยะรวมของ...	15,739.56	174.91 ตัน	47
		(2563)ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำ (WQI)	67	74 คะแนน (1-100)	11
		ผลตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง (MWQI)	๓๖	๓๖ คะแนน (1-100)	๓๖
		สัดส่วนจำนวนวันที่มีคุณภาพอากาศในเกณฑ์มาตรฐาน...	๓๖	๓๖ ร้อยละ	๓๖
		(2561)สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ แบบปรับราคา...	24.53	26.86 Tonn CO2eq/ล้านบาท	39
		(2562)อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก...	1.41	4.95 ร้อยละ	52

ลำดับ	76	กิจกรรม/ตัวชี้วัด	จังหวัดชัยภูมิ			ปีงบประมาณ
			ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
		(2562) อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1.41	4.95 ร้อยละ		52
		(2562) จำนวนระบบชลประทานและอุปกรณ์การเกษตรที่ทันสมัย	41	5 ชิ้น		40
		(2561) จำนวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	15,733	27,024 คน		11
		(2563) จำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ	1	0 ราย		1
		(2563) ลดส่วนมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยธรรมชาติ	0.01	0.01 ร้อยละ		1
		(2562) จำนวนคดียาเสพติด	2,314	6,551 คดี		72
		(2563) จัดระบบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการจัดการน้ำ (ที่ผ่านมาเคย...	2.70	1.40 ร้อยละ		51
		(2561) ลดสิ้นเปลืองพลังงานในครัวเรือนและอาคารพาณิชย์	2.99	12.43 ร้อยละ		46
		(2561) ลดส่วนมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจจากภัยพิบัติ	6.09	2.26 ร้อยละ		51
		(2562) ปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	252,372.28	146,408.22 ตัน		38
		(2562) ลดสิ้นเปลืองพลังงานทดแทนและการใช้พลังงานทดแทน	24.59	90.81 ร้อยละ		3
		(2562) ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	172.04	459.29 ตัน		7
		(2562) ปริมาณไฟฟ้าพลังงาน	583.77	1,387.35 ตัน		9
		(2563) ลดสิ้นเปลืองพลังงานที่ใช้ในครัวเรือน	23.17	24.56 ร้อยละ		20
		(2562) ลดส่วนค่าจ้างแรงงานที่รับจ้างเหมาบริการ	95.91	90.90 ร้อยละ		20
		ค่าเฉลี่ยการให้บริการประชาชน (ตามแบบชี้แจง) ในบริการ	0.0	0.0 ร้อยละ		0.0
		(2562) จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านปัญหา	5	3 เรื่อง		42
		มูลค่าการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	0.0	0.0 ร้อยละ		0.0
		จำนวนสถานประกอบการที่จดทะเบียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	0.0	0.0 ราย		0.0
		มูลค่าการค้าขายระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน	0.0	0.0 ร้อยละ		0.0
		อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าขาย	0.0	0.0 ร้อยละ		0.0

0.0 : ไม่มีข้อมูล
: ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

สรุปผลการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : เศรษฐกิจภาพรวม

๗๕ ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจภาพรวม "จังหวัดชัยภูมิ"

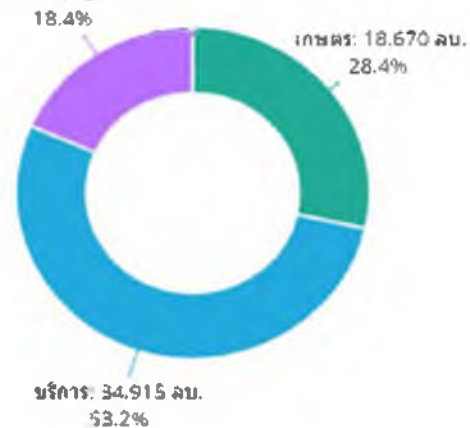
ลำดับ	76	ตัวชี้วัด	จังหวัดชัยภูมิ			ปีงบประมาณ
			ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
		(2561) อัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	3.6	5.0 ร้อยละ		27
		(2561) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Per Capita)	182,368	69,730 บาท		67
		(2561) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	210,190	56,794 บาท/คน/ปี		55
		(2562) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	0.8	0.3 ร้อยละ		15
		(2563) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	2.5	8.3 ร้อยละ		20
		(2563) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	4.2	6.0 ร้อยละ		22
		(2561) รายได้เฉลี่ยต่อหัว (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ของครัวเรือน	4.4	9.9 ร้อยละ		19

0.0 : ไม่มีข้อมูล
: ไม่มีการจัดอันดับของตัวชี้วัด

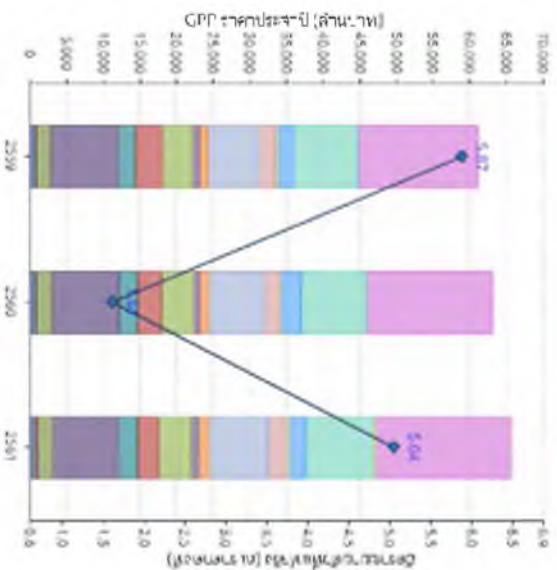
๗๖ ภาพรวมเศรษฐกิจ "จังหวัดชัยภูมิ"

ผลิตภัณฑ์มวลรวมทุกสาขา 65,653 ล้านบาท

อุตสาหกรรม: 12,067 ลบ.

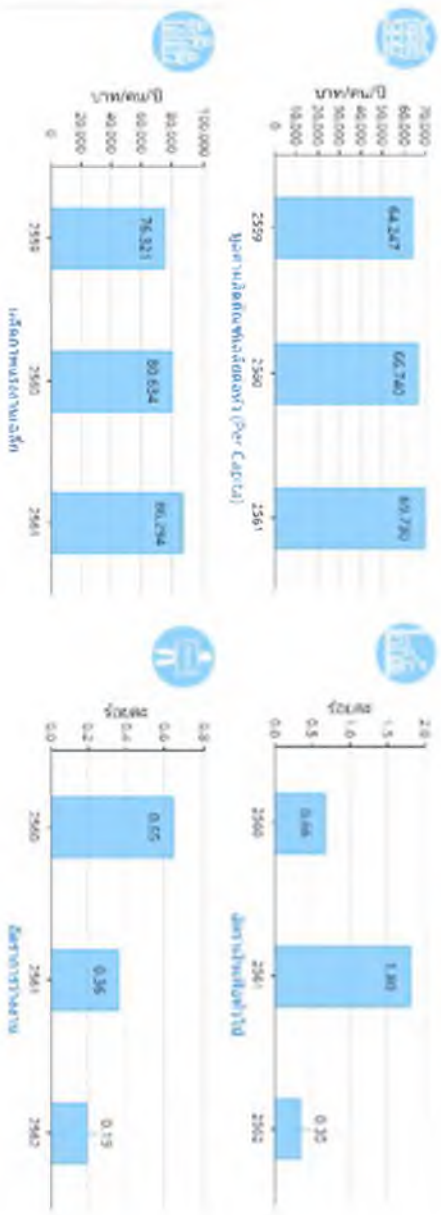

▶ ข้อมูลแสดงสัดส่วนของมูลค่าเพิ่มจากประมง (ล้านบาท) “จุดด้อยในภาพ”

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ ปี 2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)			
พื้นที่จังหวัด	2,299.6	2,294.0	2,284.19
ประชากรรวม (คน)	145,524	177,216	188,630
ประชากรชาย (คน)	14,529	17,214	18,030
ประชากรหญิง (คน)	14,501	18,000	19,603
ความหนาแน่นต่อตารางกิโลเมตร	34	24	24
การขยายตัวเมือง	4.45	8.15	9.17
จำนวนครัวเรือนในจังหวัด	2,206	2,724	2,173
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	320	381	393
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	2,187	2,343	2,180
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	2,173	2,016	2,187
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	1,024	1,279	1,312
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	76	93	111
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	750	742	753
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	4,331	4,432	4,569
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	1,366	1,360	1,353
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	122	110	109
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	2,879	2,386	2,540
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	9,163	9,244	8,923
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	1,081	2,601	2,103
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	1,772	2,594	2,188
จำนวนครัวเรือนในเขตชนบท	688	461	334
จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง	41,110	41,110	41,110

▶ เศรษฐกิจ

สรุปผลการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : การเกษตร

๘ ตัวชี้วัดด้านการเกษตร "จังหวัดชัยภูมิ"

ลำดับ	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดชัยภูมิ	
				ค่าเฉลี่ย	อันดับ
1	(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์รวมทั้งหมด ระบบปริมาณลูกโซ่	9.8	23.8 ร้อยละ		24
	(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์รวมภาคเกษตร ระบบปริมาณลูกโซ่	5.5	7.9 ร้อยละ		30
	(2562)สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อภาคเกษตร	46.20	41.92 ร้อยละ		55
	(2562)อัตราเพิ่มเฉลี่ยของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (ปรมาณ)	2.28	9.41 ร้อยละ		17
	(2563)ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช)	1,757	1,690 กก.ต่อไร่		34
	(2562)ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (ปรมาณ)	773	314 กก.ต่อไร่		65
	(2563)อัตราเพิ่มเฉลี่ยของผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช)	-23.87	-25.43 ร้อยละ		54
	(2562)ปริมาณพืชพลังงาน	583.77	1,387.35 พันตันเนื้อพืชพลังงาน		9
	(2563)จำนวนพื้นที่ปลูกการรับรองมาตรฐาน GAP	302	195 ไร่		40
	(2563)งานโรงงาน/สปก ผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP/HACCP	9	2 แห่ง		44
	(2561)อัตราเพิ่มของแรงงานเกษตรในพื้นที่	4.38	-0.66 ร้อยละ		50
	(2561)พื้นที่ชลประทาน	441,170	295,241 ไร่		44
	(2563)ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำ	136	45 ล้าน ลบ.ม.		33
	(2562)สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี	52.73	45.12 ร้อยละ		56
	(2561)รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือน	81,776	44,032 บาทต่อครัวเรือน		50
	(2561)สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	1.59	2.90 เท่า		49
	(2561)สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืมเพื่อการเกษตร	4.23	2.26 ร้อยละ		13

ร.อ. ไชยวัฒน์ศิริวัชร
: ไข่มุก-ระดมจัดอันดับของตัวชี้วัด

๘ องค์ประกอบด้านการเกษตร

สรุปศักยภาพด้านการเกษตร

ผลิตภัณฑ์รวมภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า 18,670 ล้านบาท

อัตราการขยายตัว
(ร้อยละ)

2559	2560	2561
1.4	5.1	7.9

54.87%	มูลค่า 1,825,472 ล้านบาท
30.40%	มูลค่า 1,011,246 ล้านบาท
4.46%	มูลค่า 1,511,246 ล้านบาท
0.59%	มูลค่า 1,511,246 ล้านบาท
0.67%	มูลค่า 1,511,246 ล้านบาท

พืชสำคัญ (ข้อมูลพยากรณ์)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2561	2562	2563(ฟ)	2561	2562	2563(ฟ)	2561	2562	2563(ฟ)
ข้าว									
ข้าวนาปี	1,434,930	960,665	1,448,552	524,697	335,915	515,372	366	350	356
ข้าวนาปรัง	57,626	71,196	11,764	34,018	43,347	6,941	590	614	590
พืชไร่									
มันสำปะหลัง	523,793	605,111	648,646	1,787,328	2,169,264	1,847,589	3,412	3,585	2,848
ถั่วเหลือง	606,318	620,692	504,888	7,063,600	6,808,992	3,517,716	11,650	10,970	6,977
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	107,887	71,823	97,643	76,519	47,782	65,613	709	665	672
ถั่วเขียว	12,433	4,582	10,435	3,069	994	2,435	247	217	233
สับปะรด	9,443	9,443	7,888	47,744	43,758	33,216	5,056	4,634	4,211
สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น									
ยางพารา	94,119	107,271	117,384	19,765	21,991	24,181	210	205	206
ลำไย	1,992	2,823	2,828	669	2,017	1,587	336	714	561
ทุเรียน	๓๖	825	1,165	๓๖	354	450	๓๖	429	386
กาแฟ	16	76	60	0	1	1	๓	13	17
มะพร้าว	47	44	44	33	13	13	702	301	295
ลิ้นจี่	26	26	26	9	2	6	346	77	231
ปาล์มน้ำมัน	3,789	3,729	๓๖	7,506	6,496	๓๖	1,981	1,742	๓๖
มะนาว	333	288	๓๖	69	53	๓๖	207	184	๓๖
สวนผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ									
หอมแดง	1,224	1,047	1,176	2,535	1,809	2,594	2,071	1,728	2,206
ข้าวโพดหวาน	397	429	328	701	722	513	1,766	1,683	1,564
กระเทียม	208	233	279	154	161	235	740	691	842
มะเขือเทศ	25	29	31	52	55	61	2,080	1,897	1,568
หน่อไม้ฝรั่ง	343	382	๓๖	1,237	1,121	๓๖	3,606	2,935	๓๖
หมายเหตุ: ๓๖ (ในสีเขียว)									
ศักยภาพเชิงพลังงานจากชีวมวลของแข็งจากพืช (Table of Energy Potential of Solid Biomass)				เทียบเท่าปริมาณน้ำมันดิบ (ktoe)					
				ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562		
สอขี้นงาน (ส่วนต่อ ใบ และกากสอ)				717.71	642.55	932.31	898.71		
ข้าว (แกลบ ฟางข้าว)				247.63	230.11	248.97	264.75		
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ส่วนสาคู ๑๐๐ ใบ และขี้ข้าวโพด)				27.35	25.40	31.06	31.61		
มันสำปะหลัง (ส่วนสาคู และเหง้า)				133.87	146.03	141.83	172.13		
ปาล์มน้ำมัน (ส่วนหางใบ กาบ ใบปาล์ม กะลา พะลวย)				0.30	1.14	2.60	2.60		
มะพร้าว (ส่วนกะลา เปลือกและกาก ด้ายใบ หิน พะลวย)				0.10	0.03	0.02	0.02		
ถั่วเหลือง (สาคู ๑๐๐ ใบ เปลือก)				1.63	1.30	1.44	1.39		
ยางพารา (ถ่านไม้ ไม้ค้ำ ไม้ค้ำ ไม้ค้ำ ไม้ค้ำ)				3.07	4.22	2.97	6.63		
ถั่วเขียว (คอก)				5.11	9.12	10.30	9.51		
พืชอื่นๆ เช่น ถั่วลิสง (เปลือก) ถั่ว(สาคู) ข้าวโพด(ใบและคอก)				0.02	๓๖	๓๖	๓๖		
ยอดรวม				1,136.79	1,059.90	1,371.50	1,387.35		
ประเภทวัสดุ	เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		
	2560	2561	2562	2560	2561	2562	2560	2561	2562
การเพาะเลี้ยงสาขาสัตว์									
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด									
รวมสัตว์น้ำจืดทุกชนิด	24,838	24,140	24,143	6,913	6,921	7,574	278	287	314
หมายเหตุ: ๓๖ (ในสีเขียว)									

ผลิตภัณฑ์ (ประเภทการ)	จำนวนการเลี้ยง (ตัว)			ปริมาณผลผลิต				สมมูลผลผลิตเทียบเคียง			
	2561	2562(p)	2563(p)	2561	2562(p)	2563(p)	หน่วย	2561	2562(p)	2563(p)	หน่วย
การเลี้ยงปลาคาร์พ											
ใบเขื่อน	11,290.761	9,354.454	9,451.749	39,222.821	40,399.505	40,819.697	ตัว	3.5	4.3	4.3	ตัว
ใบโขย (ใบโขย)	767.185	787.292	840.369	238.066	229.774	245.265	พันธุ์ปลา	310.3	291.9	291.9	พันธุ์ปลา
ใบพื้นเมือง	1,842.538	1,898.074	1,941.489	2,576.047	2,642.266	2,835.606	ตัว	1.4	1.4	1.5	ตัว
ใบเขื่อน	96.550	107.650	110.414	25.775	23.568	24.379	ตัว	0.3	0.2	0.2	ตัว
สุกร	153.011	144.351	258.297	270.867	255.537	465.112	ตัว	1.8	1.8	1.8	ตัว
ใบเขื่อน (ใบเขื่อน)	128.314	148.537	143.328	30.109	35.416	34.901	พันธุ์ปลา	234.7	238.4	243.5	พันธุ์ปลา
โคขุน (น้ำนมดิบ)	4,993	5,923	6,020	10.175	10.833	11.523	ตัว	2,037.9	1,829.0	1,914.1	กก.
ใบเขื่อน	635.156	704.999	782.800	2,788.171	3,104.753	3,069.469	ตัว	4.4	4.4	3.9	ตัว
กระชัง	9,034	11,330	11,510	1.760	1.987	2.289	ตัว	0.2	0.2	0.2	ตัว

หมายเหตุ: กก (กิโลกรัม)

สรุปผลระดับการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : ภาคอุตสาหกรรม

๑๔ ตัวชี้วัดด้านอุตสาหกรรม จังหวัดชัยภูมิ

อันดับ	ตัวชี้วัดด้านอุตสาหกรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1	26				
	(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	42.05	20.99 ร้อยละ		27
	(2561)อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่	2.53	11.20 ร้อยละ		15
	(2561)สัดส่วนมูลค่าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่	6.14	38.34 ร้อยละ		13
	(2562)ปริมาณการนำเข้าสินค้า	252,372.28	146,408.22 พันล้านบาท		38
	(2562)ปริมาณการนำเข้าพลังงาน	172.04	459.29 พันล้านหน่วยไฟฟ้า		7
	(2562)สัดส่วนการนำเข้าพลังงานทดแทนต่อปริมาณการนำเข้าพลังงานทั้งหมด	24.59	90.81 ร้อยละ		3
	(2561)สัดส่วนการนำเข้าพลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่	2.99	12.43 Ton/ล้านบาท		66
	(2561)สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่	24.53	26.86 Ton CO2eq/ล้านบาท		39
	(2562)อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1.41	4.95 ร้อยละ		52

ก. 10 อันดับด้านสิ่งแวดล้อม
ข. 10 อันดับด้านสังคมและเศรษฐกิจ

สรุปศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า 12,067 ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	15.6	3.2	11.2

๑๕ สรุปศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

สรุปผลระดับการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : การค้าและธุรกิจขนาดย่อม

❖ ตัวชี้วัดด้านการค้า และธุรกิจขนาดย่อม "จังหวัดชัยภูมิ"

อันดับ	76	คำชี้วัดด้านการค้า และธุรกิจขนาดย่อม	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1		(2561)กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปรับราคาลูกโซ่	19.53	10.91	ร้อยละ	64
		(2562)อัตราเพิ่มของรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP	8.50	0.97	ร้อยละ	71
		(2562)จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับอนุมัติการจดทะเบียน	1,141	1,837	แห่ง	14
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปรับราคาลูกโซ่	6.09	2.26	ร้อยละ	51

ก. : โบนัสของตัวชี้วัด
ข. : โบนัสการจัดอันดับของตัวชี้วัด

สรุปศักยภาพด้านการค้าและธุรกิจขนาดย่อม

ผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาการขายส่งขายปลีก ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า **8,279** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	7.0	2.6	7.7

❖ สรุปศักยภาพการค้า และธุรกิจขนาดย่อม "จังหวัดชัยภูมิ"

สรุปผลระดับการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : การท่องเที่ยว

❖ ตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยวและบริการ "จังหวัดชัยภูมิ"

อันดับ	76	ตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยวและบริการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1		(2562)รายได้จากการท่องเที่ยว	21,843	2,203	ล้านบาท	57
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปรับราคาลูกโซ่	4.36	0.20	ร้อยละ	70
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการ (นอกเหนือจากบริการภาคธุรกิจ) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปรับราคาลูกโซ่	4.48	7.90	ร้อยละ	25
		(2561)สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการ (นอกเหนือจากบริการภาคธุรกิจ) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปรับราคาลูกโซ่	47.57	54.41	ร้อยละ	47
		(2561)โครงการประชานิยมส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการ (นอกเหนือจากบริการภาคธุรกิจ) แบบปรับราคาลูกโซ่	4.08	1.40	ร้อยละ	59

ก. : โบนัสของตัวชี้วัด
ข. : โบนัสการจัดอันดับของตัวชี้วัด

สรุปศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

ผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ณ ราคาประจำปี 2561 มีมูลค่า **111** ล้านบาท

อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	2559	2560	2561
	8.2	15.3	14.0

รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)

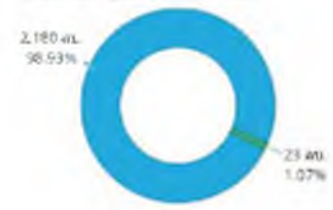
ปี 2560 มีมูลค่า 2,044 ลบ.

ปี 2561 มีมูลค่า 2,234 ลบ.

ปี 2562 มีมูลค่า 2,203 ลบ.

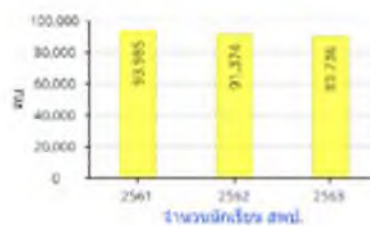
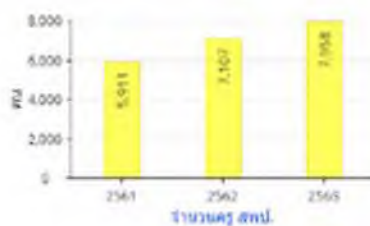

■ ชาวต่างชาติ ■ ไทย

รายการ/ปี	2560	2561	2562
จำนวนผู้เยี่ยมชม (คน)	1,741,565	1,803,216	1,804,320
ชาวไทย	1,731,713	1,793,005	1,794,071
ชาวต่างชาติ	9,852	10,211	10,249
จำนวนพานักแสดงของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.03	2.05	1.99
ชาวไทย	2.03	2.05	1.98
ชาวต่างชาติ	2.54	2.56	2.50
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)	766	804	812
ชาวไทย	764	802	809
ชาวต่างชาติ	1,095	1,160	1,165
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	3,118	3,118	3,131
อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	57	59	59

สรุประดับการพัฒนาศักยภาพรายสาขา : ด้านสังคม

๔ สถานการณ์ด้านการศึกษา

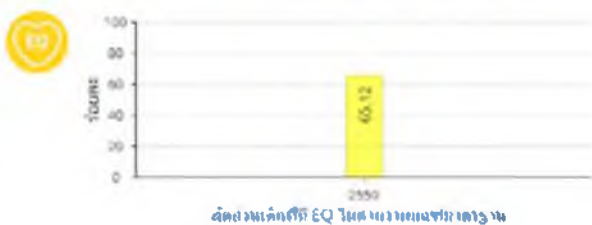
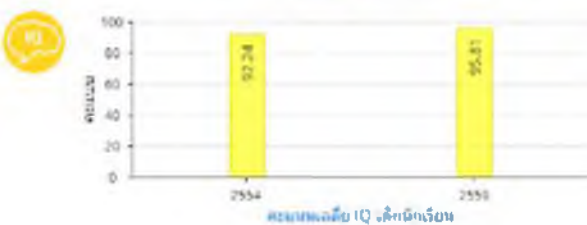
อัตราส่วนครูต่อนักเรียน

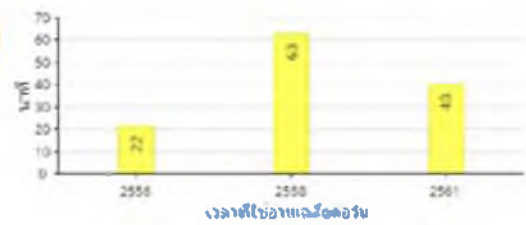
1 : 11

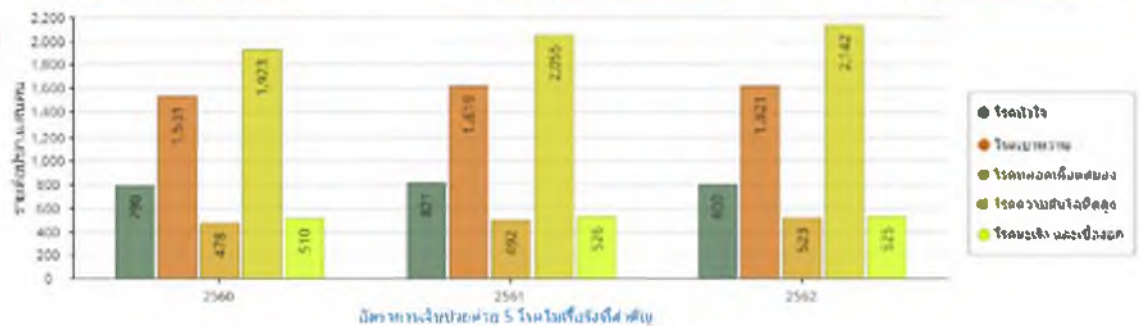
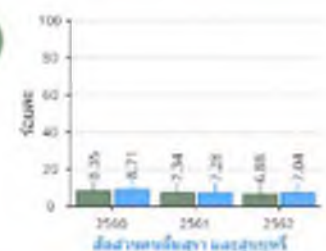
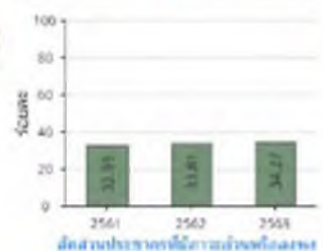
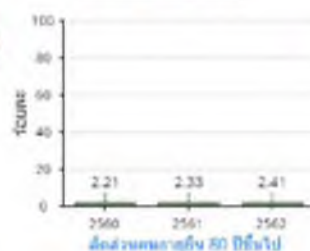
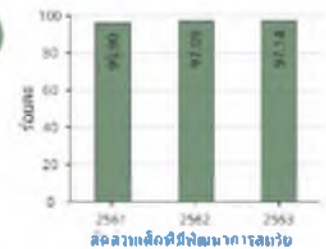
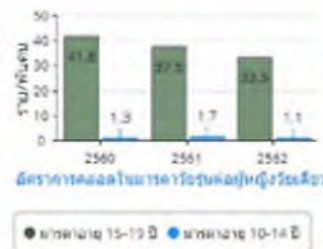
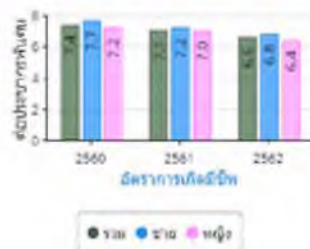
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง

14 : 1

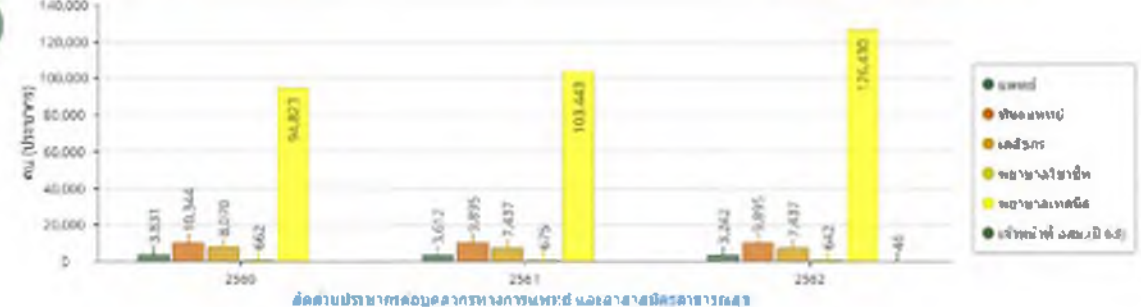
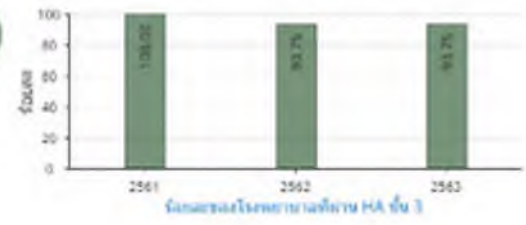

๑๑ สถานะด้านสุขภาพของประชาชน

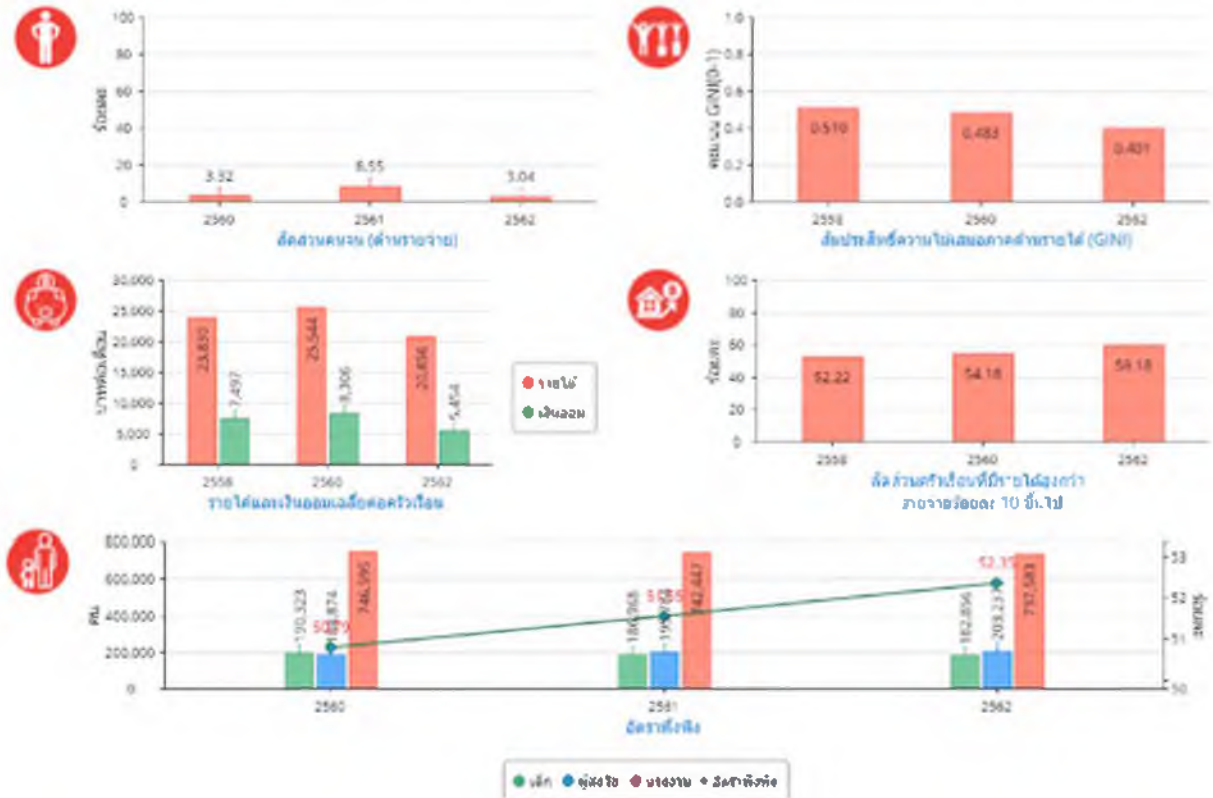

๑๒ ทรัพยากรสาธารณสุขและการจัดการด้านสุขภาพ

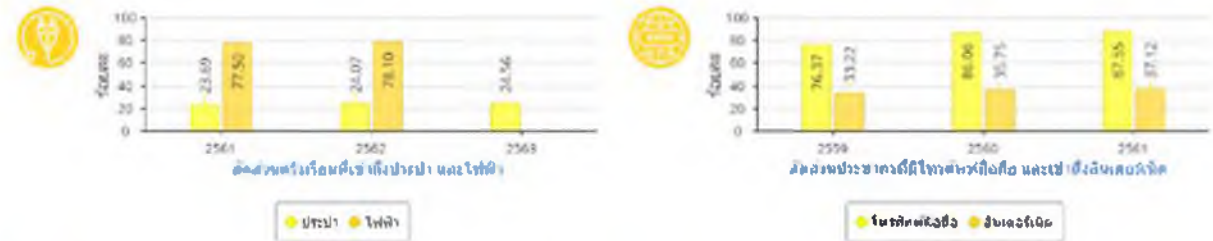

๓) สถานการณ์ด้านความยากจนและเหลื่อมล้ำ

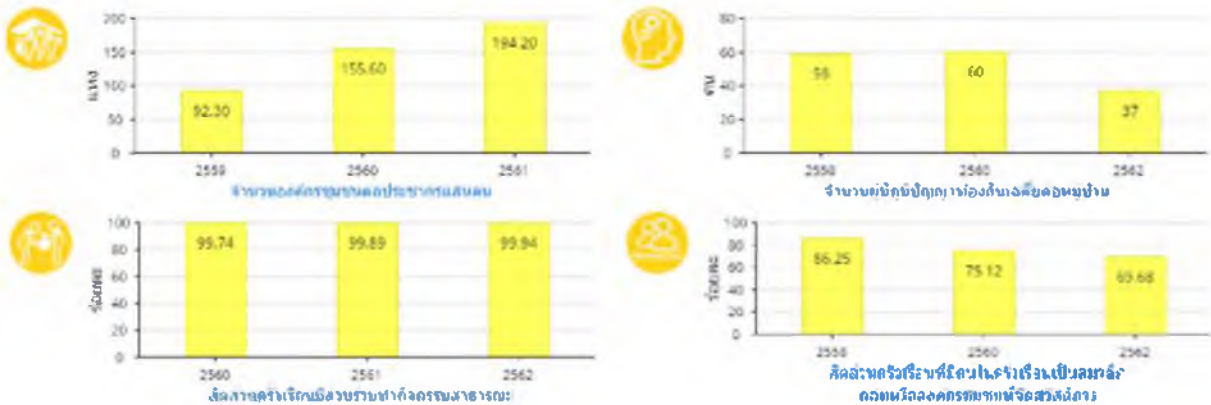
๔) การเข้าถึงบริการสาธารณะ

๕) การบริการและสาธารณูปโภค

การมีส่วนร่วมชุมชน

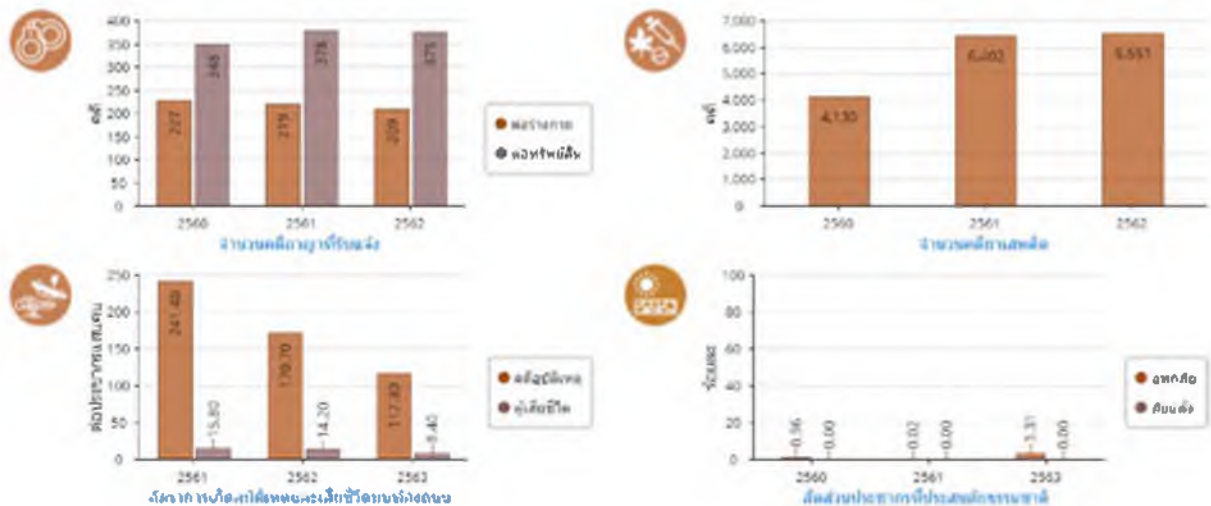
ด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๔ ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง “จังหวัดชัยภูมิ”

ลำดับ	ตัวชี้วัดด้านความมั่นคง (ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน)	ค่าเฉลี่ย	ค่าสถิติ	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1	76 (2563) อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนต่อประชากรแสนคน	1.60	3.40	รายการประชากรแสนคน	12
	(2562) ราชบัณฑิตยสถาน	2.31	6.55	คดี	72
	(2562) อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	90	31	คดีต่อประชากรแสนคน	5
	(2562) สัดส่วนคดีที่รับภายในคดีที่ฟ้อง	82.65	95.97	ร้อยละ	5

ก. ไม่มีส่วนตัวชี้วัด
ข. ไม่มีการวัดดัชนีของตัวชี้วัด

๕ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม

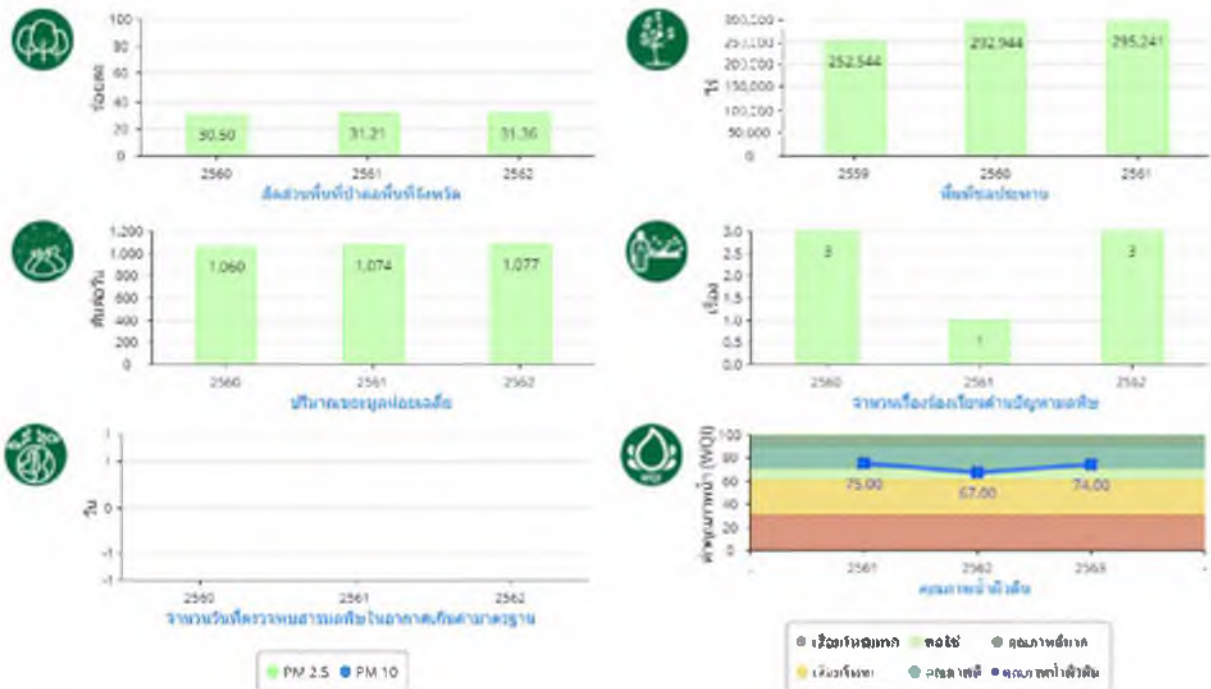
๑๕ ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สวล. "จังหวัดชัยภูมิ"

ลำดับ	76	ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สวล. (ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1	76			ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ดงพญาไฟจังหวัด	31.77	31.36	ร้อยละ	25
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเพื่ออนุรักษ์ผืนดินจังหวัด	20.97	23.31	ร้อยละ	22
		(2562)สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจดงพญาไฟจังหวัด	2.71	2.17	ร้อยละ	27
		(2563)มลพิษทางอากาศ (WQI)	67	74	คะแนน (1-100)	11
		(2562)สัดส่วนขยะมูลฝอยชุมชนที่นำไปใช้ประโยชน์	48.05	67.07	ร้อยละ	19
		(2562) สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	73.14	78.36	ร้อยละ	34
		(2562)ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	856	1,077	ตันต่อวัน	56
		(2563)ปริมาณกากอุตสาหกรรมอันตรายที่เข้าสู่ระบบการจัดการ	15,739.56	174.91	ตัน	47
		(2562)จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านปัญหามลพิษ	5	3	เรื่อง	42

ลำดับ	76	ตัวชี้วัดด้านทรัพยากร/สวล. (ภัยธรรมชาติ)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	จังหวัดชัยภูมิ	อันดับ
1	76			ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
		(2563)สัดส่วนความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ	0.01	0.00	ร้อยละ	1
		(2563)จำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ	1	0	ราย	1
		(2563)สัดส่วนพื้นที่ประสบภัยพิบัติ และภัยแล้ง	23.99	30.80	ร้อยละ	51
		(2563)มูลค่าความเสียหายจากอุทกภัย และภัยแล้ง	772.096	0	บาท	1
		(2563)สัดส่วนประชากรที่ประสบภัยพิบัติ	2.18	3.31	ร้อยละ	63
		(2561)จำนวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	15,733	27,024	คน	11
		(2562)จำนวนระบบพยากรณ์และอุปกรณ์เตือนภัยล่วงหน้า	21	5	ชิ้น	49

ก. ข้อมูลของตัวชี้วัด
ในด้านการจัดการของจังหวัด

๑๖ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

๑๗ การใช้พลังงาน

1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

จังหวัดชัยภูมิ โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยจังหวัดชัยภูมิ จัดทำโครงการรับฟังแนวทางการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ โดยกำหนดออกพื้นที่รับฟังแนวทางฯ ทั้ง 16 อำเภอ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562 เพื่อนำปัญหา ความต้องการของประชาชนมาปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2561 - 2565 ซึ่งในการจัดทำเวทีดังกล่าวได้ใช้พื้นที่ของวัดเจ้าคณะอำเภอเป็นสถานที่จัดเวทีฯ มีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม กลุ่มจิตอาสา ทั้งนี้ก่อนการจัดทำเวทีฯ ได้กำหนดให้มีการรับฟังพระธรรมเทศนาจากเจ้าคณะอำเภอเพื่อเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในการทำงานของทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาจังหวัดพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทางด้านการเกษตร เช่น ปลูกข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ด้านการท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ที่มีทุ่งดอกกระเจียวและป่าหินที่สวยงาม อุทยานแห่งชาติตาโคตร อุทยานแห่งชาติภูแล่นคา มีมอหินขาวเป็นกลุ่มหินขนาดใหญ่สีขาวจำนวนมากหลายแห่ง และกลุ่มหินอีกจำนวนมากขึ้นอยู่ประปราย ในพื้นที่เทือกเขา “ภูแล่นคา” มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำเลที่ตั้งของจังหวัดตั้งอยู่บริเวณใจกลางของประเทศมีโรงงานแปรรูป ผลผลิตด้านการเกษตร รองรับผลผลิตทางการเกษตรอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีแหล่งผลิตพลังงานทดแทนที่สำคัญ ได้แก่ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ ภาพรวมปัญหาและความต้องการของจังหวัดชัยภูมิจากการประมวลข้อมูลของแต่ละพื้นที่สรุปปัญหา และความต้องการได้ 8 ปัญหาและความต้องการ ดังนี้

1. ปัญหาและความต้องการด้านแหล่งน้ำ จังหวัดชัยภูมิมีความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร จำนวน 1,400 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ปัจจุบันสามารถกักเก็บน้ำจากอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ เช่น เขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนลำปะทาว อ่างเก็บน้ำห้วยกุ่ม ฯลฯ จำนวน 340 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติ แก้มลิงต่าง ๆ จำนวน 310 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งยังขาดน้ำเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพจำนวน 750 ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้ปัญหาเรื่องแหล่งน้ำเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เพราะประชาชนร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ใช้น้ำเป็นต้นทุนการผลิตและจากสภาพข้อเท็จจริงพบว่า จังหวัดมีต้นทุนด้านแหล่งน้ำ ที่สำคัญคือ ลำน้ำชี ที่เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสายหนึ่ง แต่ไม่สามารถผันน้ำ จากลำน้ำชีมาใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงเพราะไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำที่สามารถเก็บน้ำในช่วงฤดูฝน สำหรับใช้ในการเกษตรและอุปโภค บริโภค

2. ปัญหาและความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน จากการสำรวจข้อมูลเวทีประชาคมพบว่า ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญมากที่สุด คือ เส้นทางคมนาคม (ถนน) เป็นปัญหาที่สำคัญรองลงมาจากปัญหาและความต้องการด้านแหล่งน้ำ เพราะในเกือบทุกพื้นที่ที่มีความต้องการเส้นทางคมนาคมที่ต้องการให้เกิดการเชื่อมโยงกับถนนสายหลักและสายรอง ซึ่งปัจจุบันมีเส้นทางคมนาคมที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา 3,169,329 กิโลเมตร ทำให้การขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการสัญจรไปมาของประชาชนยากลำบาก ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น บางแห่งมีสภาพใช้การไม่ได้หรือไม่ได้มาตรฐาน

3. ปัญหาและความต้องการด้านสังคม เป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในพื้นที่ที่เกิดขึ้นจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม การรับอารยธรรมใหม่ ๆ มาจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการซึมซับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการศึกษา ศาสนา และจริยธรรม การเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชนปัญหายาเสพติด การจัดสวัสดิการสังคม การขาดโอกาสทางการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ปัญหา

ด้านศาสนา ที่ชาดพระประจำวัด ปัญหาเด็กและเยาวชนมั่วสุมและทะเลาะวิวาท ปัญหาความเสื่อมของวัฒนธรรม ประเพณี

4. ปัญหาและความต้องการด้านเศรษฐกิจ เป็นปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องของรายได้และการส่งเสริมอาชีพ การขาดแคลนฝีมือแรงงาน การพัฒนาด้านหัตถกรรม การตลาด ความยากจน ตลาดนัดเอกชน และเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ เป็นปัญหาความต้องการของประชาชน ที่ต้องการให้จังหวัดให้การสนับสนุน เพื่อให้เศรษฐกิจของจังหวัดชัยภูมิได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

5. ปัญหาและความต้องการด้านเกษตรกรรม เป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในพื้นที่เนื่องจากอาชีพ เกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของประชากรจังหวัดชัยภูมิ สภาพปัญหาที่พบมีมากมาย เช่น ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ การใช้ปุ๋ยเคมี ขาดตลาดกลางจำหน่าย ขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต ขาดแหล่งเงินทุน เป็นต้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาบังเกิดผล จึงต้องการมีการพัฒนาการเกษตรสมัยเก่าเป็นเกษตรสมัยใหม่ ลงทุนน้อย แต่ได้ผลผลิตมาก เน้นความเป็นธรรมชาติเป็นหลัก

6. ปัญหาและความต้องการด้านสิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาที่พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับป่าไม้ การบุกรุกทำลายป่า ไฟไหม้ป่าส่งผลต่ออุณหภูมิในโลกร้อน การขาดกฎกติกาในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การขาดจิตสำนึก และการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขาดประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยและน้ำเน่าเสีย จึงมีความต้องการในแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในด้านการสำรวจและก่อสร้างโรงกำจัดขยะ ที่ทิ้งขยะ และบำบัดน้ำเสีย การออกกฎและกติกาในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน และเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่

7. ปัญหาและความต้องการด้านที่ดินและการถือครองที่ดิน สภาพปัจจุบันที่ดินทำกิน และการถือครองที่ดินประชาชนไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน และเอกสารที่มีเป็นใบเสร็จภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บท.5) รวมทั้งพื้นที่ที่มีความลาดชัน ขาดความสมบูรณ์ และขาดความชัดเจนในการออกเอกสารสิทธิ์ จึงต้องการให้มีการออกเอกสารสิทธิ์ในรูปโฉนด หรือ น.ส.3 เพื่อให้ประชาชนได้สามารถนำไปแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุนในการประกอบอาชีพได้ จะส่งผลในการแก้ไขปัญหานี้สิ้นและความยาก

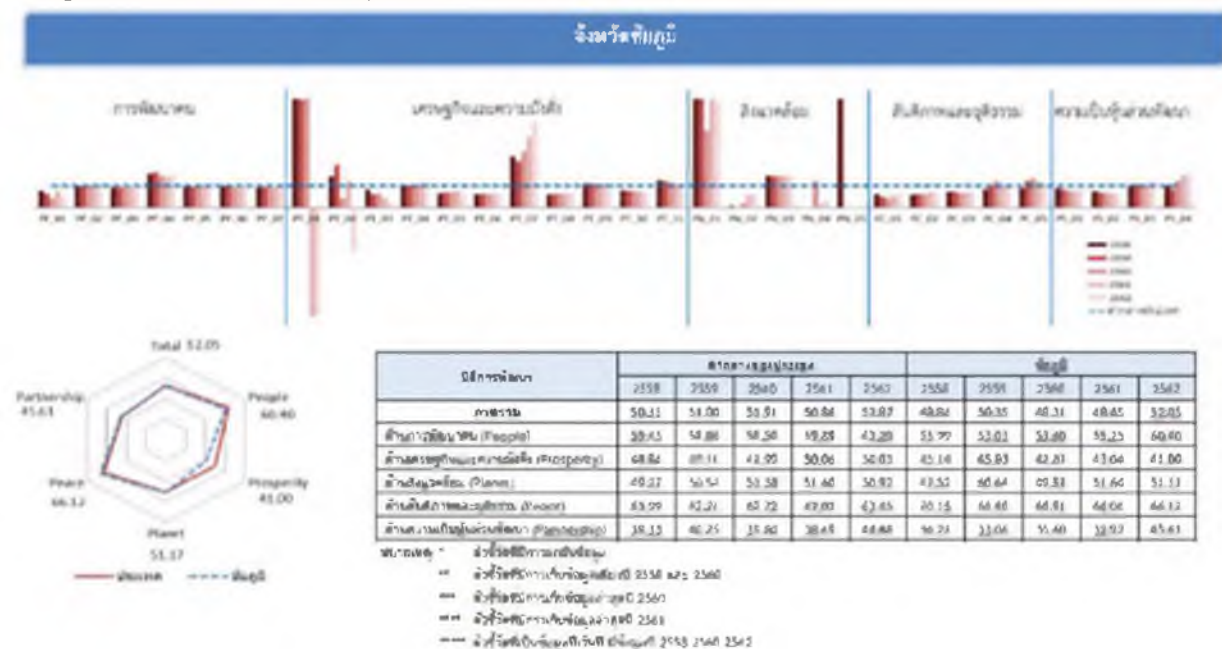
8. ปัญหาและความต้องการด้านการท่องเที่ยว สภาพปัจจุบันในแต่ละพื้นที่จังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีมีมากมาย แต่ยังขาดการวิเคราะห์ศักยภาพและการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่ได้รับความนิยม และบางพื้นที่ไม่มีคนรู้จัก จึงต้องการให้มีการดำเนินการสำรวจเส้นทางเพิ่มเติม เช่น ท่าแพ ล่องแก่ง หินโยก กู่แดง การฟื้นฟูศิลปะ และวัฒนธรรมที่มีศักยภาพในการที่จะส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมสินค้าของที่ระลึกและของฝากในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

1.สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2561 - 2565

จากการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2 พ.ศ. 2561 - 2565 ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ จำแนกเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดที่สำคัญ พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.44 ต่อปี โดยโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญประกอบด้วยภาคเกษตรร้อยละ 34 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 13 และภาคบริการและอื่น ๆ ร้อยละ 53 โดยมีพื้นที่เกษตร 3.4 ล้านไร่ มีสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดได้แก่ ข้าว สาขาอุตสาหกรรมมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมกว่า 1,700 โรงงาน รายได้เฉลี่ยของจังหวัดเท่ากับ 60,992 บาท/คน/ปี ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศ ด้านการท่องเที่ยวแม้ไม่ใช่สาขาสร้างรายได้หลักของจังหวัด แต่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดย ณ ปี 2562 มีรายได้รวม 5,281 ล้านบาท อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมีสัดส่วนคนจนร้อยละ 15.83 เส้นความยากจนอยู่ที่ระดับ 2,250 บาท/คน/ปี ด้านแรงงานยังมีอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 0.30 ด้านทรัพยากรธรรมชาติมีพื้นที่ป่าไม่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย มีปริมาณน้ำต้นทุนที่เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำ ด้านสิ่งแวดล้อมมีการจัดการที่ดีทำให้ปริมาณขยะลดลง มีสัดส่วนปริมาณขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่เพียงร้อยละ 22.78 มีสัดส่วนปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อมูลค่าเศรษฐกิจจังหวัดลดลง แต่ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และคุณภาพน้ำถึงแม้อยู่ในเกณฑ์พอใช้แต่ค่าคะแนนลดลงต่อเนื่อง

จากข้อมูลการวัดระดับการพัฒนาข้างต้น ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2561 - 2565 จังหวัดจึงให้ความสำคัญกับการรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นสาขาหลักที่สร้างรายได้ให้กับคนในจังหวัด รวมถึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นลดสัดส่วนคนจนลดอัตราการว่างให้เหลือเป็นศูนย์ พร้อมทั้งรักษาระดับความอุดมสมบูรณ์เพิ่มพื้นที่ป่า เพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อไป และเพิ่มสัดส่วนการนำขยะกลับไปใช้ใหม่ให้สูงขึ้น เพื่อให้คุณภาพชีวิตของคนในจังหวัดก้าวหน้าควบคู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด	ปีงบประมาณ					ปีงบประมาณ				
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ด้านการพัฒนาสังคม (Peace)										
PP 01 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ****	7.49	9.20	8.37	11.30	8.18	9.68	5.24	3.37	8.88	3.08
PP 02 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	9.89	9.89	9.89	10.19	10.43	9.94	5.50	9.93	10.14	10.88
PP 03 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	10.60	10.88	10.63	11.21	11.13	9.89	10.68	9.89	10.26	10.25
PP 04 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	2.832	2.391	2.424	2.149	2.230	4.634	4.619	3.851	3.411	3.293
PP 05 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	12.81	15.106	10.97	24.53	15.49	68.94	11.44	15.87	18.46	11.28
PP 06 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	3.66	3.83	8.33	9.07	9.13	8.43	2.40	8.23	8.29	8.22
PP 07 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพมดส) ในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ ****	33.67	32.31	31.89	31.60	33.15	31.13	31.68	29.24	31.01	33.98
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (P-concept)										
PI 01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	1.73	1.28	0.68	-3.65	-0.44	12.45	8.55	3.60	-3.00	-9.18
PI 02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	1.89	2.18	1.98	8.14	0.23	2.19	5.89	1.61	1.88	-1.88
PI 03 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	0.79	0.43	1.91	0.88	0.88	0.88	0.43	0.43	0.43	0.19
PI 04 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	6.67	2.18	2.11	8.46	6.93	6.58	2.58	7.68	8.21	8.29
PI 05 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	106.598	110.283	115.616	112.918	121.398	65.894	16.311	32.331	16.294	64.944
PI 06 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	463.91	493.57	493.27	508.11	508.49	287.59	102.34	181.16	315.42	30.01
PI 07 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	623.44	602.44	597.33	598.00	600.43	1,402.42	1,291.18	1,350.42	1,918.00	1,253.24
PI 08 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	18.26	12.18	20.13	11.26	16.84	18.13	11.87	13.12	15.14	16.63
PI 09 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	81.67	42.21	81.29	83.11	82.51	10.17	92.11	87.20	91.03	102.1
PI 10 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	56.17	57.39	59.44	61.61	63.46	65.29	41.12	43.62	44.93	45.48
PI 11 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	0.483	0.438	0.431	0.427	0.438	0.598	0.487	0.482	0.481	0.435
ด้านสังคมและวัฒนธรรม (P-concept)										
PM 01 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
PM 02 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	20.28	20.88	20.44	20.44	20.88	0.32	0.00	3.06	13.21	11.24
PM 03 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	15.47	16.18	16.44	16.44	16.41	16.44	21.12	21.00	21.00	21.04
PM 04 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
PM 05 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	2.19	0.38	0.00	0.00	0.00
ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ (P-concept)										
PE 01 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	28,064	113,000	186,28	93,63	88,64	11,000	52,13	43,55	51,33	54,78
PE 02 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	437.20	329.97	486.53	508.44	502.42	700.86	292.47	284.21	389.23	180.85
PE 03 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	271.53	279.13	276.81	281.58	288.65	186.27	198.41	180.98	181.46	178.11
PE 04 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	6.67	6.33	6.14	6.39	7.68	5.18	6.19	7.24	6.40	7.13
PE 05 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	11.87	42.63	19.38	14.13	10.50	33.89	44.19	28.18	21.35	18.16
ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (P-concept)										
PS 01 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	32.24	41.27	46.12	50.80	61.13	28.43	31.27	35.75	34.12	34.18
PS 02 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	11.19	11.81	11.77	18.03	11.56	8.53	8.24	8.60	8.38	7.48
PS 03 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	32.15	85.28	81.16	20.14	21.82	81.15	10.56	36.04	79.64	87.78
PS 04 จำนวนประชากรในจังหวัดชัยภูมิ (P-concept)	110.15	108.43	107.10	104.33	142.33	141.96	99.25	156.41	190.16	200.18

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (SWOT)

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมของจังหวัดชัยภูมิโดยนำข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัด ผลการพัฒนาที่ผ่านมา ศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและสาขา แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย นโยบาย Thailand 4.0 รวมทั้งนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่สามารถนำมาวิเคราะห์ศักยภาพโดยเครื่องมือ SWOT Analysis ซึ่งได้มีประชุมระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ มีผลการวิเคราะห์ภาพรวมดังนี้

1. ปัจจัยภายใน (Internal Factors) พบว่าจุดแข็ง (S) หรือข้อได้เปรียบ และจุดอ่อน (W) หรือข้อเสียเปรียบที่สำคัญมีดังนี้

1.1 จุดแข็ง (Strength = S) ในภาพรวมของจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

(1) มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรประมาณ 3.4 ล้านไร่ สามารถเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย พริก และพืชผักผลไม้อื่น ๆ มีอุตสาหกรรม การเกษตรรองรับ ทั้งนี้มีอัตราผลผลิตต่อไร่สูงเมื่อเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยของประเทศ

(2) มีโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปการเกษตรกระจายตัวอยู่ในทุกพื้นที่ของจังหวัดชัยภูมิ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ทำให้สินค้าทางการเกษตรมีมูลค่ามากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20 โรงงาน ในจังหวัดชัยภูมิที่สำคัญ ได้แก่ การทำผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลัง เป็นหลัก จำนวน 384 โรงงาน โรงสีข้าว จำนวน 17 โรงงาน และอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลทราย จำนวน 2 โรงงาน

(3) เป็นพื้นที่เหมาะสมต่อการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนด้านการเกษตร เนื่องจากเป็นพื้นที่ต้นกำเนิดลำน้ำชี ไหลผ่านหลายอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ และผ่านจังหวัดอื่น ๆ ก่อนลงสู่แม่น้ำโขง มีเขื่อน และอ่างเก็บกักน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางโดยสามารถเก็บกักน้ำได้ประมาณ 339.661 ล้านลูกบาศก์เมตร

(4) ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดมีความเหมาะสมสามารถเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งกับภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรอบ และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงสู่อาเซียน

(5) มีทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และมีพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นอันดับสองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 11 แห่ง อุทยานแห่งชาติ 4 แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 2 แห่ง สวนรุกขชาติ 2 แห่ง และเขตห้ามล่าสัตว์ 1 แห่ง

(6) มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวจำนวนมาก ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 27 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุและโบราณสถาน 12 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 6 แห่ง ซึ่งมีสภาพสวยงามเป็นธรรมชาติโดยในปี พ.ศ.2558 จังหวัดชัยภูมิมีจำนวนนักท่องเที่ยว จำนวน 1,804,330 คน มีรายได้ จำนวน 2,203 ล้านบาท

(7) จังหวัดมีแหล่งแร่ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ คือแร่โปแตชที่มีค้ำค่าต่อการทำเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งมีรายงานผลการศึกษาเรียบร้อยแล้ว

(8) มีหัตถกรรมผ้าทอที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่วิจิตรสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัด รวมทั้งมีศูนย์กลางผ้าไหม ผ้าฝ้ายแหล่งใหญ่ตั้งอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ เช่น อำเภอบ้านเขว้า อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง เป็นต้น

(9) จังหวัดชัยภูมิสามารถผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามหลักเกณฑ์ของกรมหม่อนไหม และผลิตภัณฑ์ไหมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ หมี่คันซอนารี

(10) มีองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งซึ่งมีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลครอบคลุมพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดและเป็นแรงขับเคลื่อนภาคประชาสังคม

(11) มีสถานบริการด้านสาธารณสุขและบุคลากรด้านสาธารณสุขครอบคลุมพื้นที่และประชากรของจังหวัด โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 167 แห่ง โรงพยาบาลระดับจังหวัด 1 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน 15 แห่ง มีแพทย์ ทันตแพทย์และเภสัชกร 494 คน

(12) จังหวัดมีสถานที่ออกกำลังกายที่พร้อมเพียงพหลายแห่ง เช่น สนามกีฬาากลางจังหวัด สนามกีฬาพลศึกษา สนามกีฬาเทศบาล ศูนย์เยาวชนเทศบาลเมืองชัยภูมิ สวนสาธารณะหนองปลาเฒ่า สวนสาธารณะหนองหลอด เป็นต้น สามารถรองรับการจัดการแข่งขันกีฬาได้ทุกประเภทและเป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายของประชาชน การจัดงานและกิจกรรมการกุศลต่าง ๆ

(13) มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

(14) มีแหล่งผลิตพลังงานทดแทน จำนวนมาก เช่น กังหันลม โซลาร์เซลล์ เป็นต้น

(15) มีศักยภาพด้านพลังงานทดแทน เช่น พลังงานจากลม น้ำ ชีวมวล ชีวภาพ เอทานอล (จังหวัดมีกำลังการผลิตเอทานอล 5 แสนลิตร/วัน) จากข้อมูลการใช้พลังงานในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า จังหวัดมีศักยภาพการผลิตอยู่ที่ 95% โดยอีก 5% จะเป็นพลังงานทดแทน

(16) จังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดตอนในที่ยังมีความสัมพันธ์กับรูปแบบราชการความเป็นพี่น้องสูง การทำงานมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(17) จังหวัดชัยภูมิ เป็นจังหวัดที่ไม่ค่อยมีปัญหาด้านสังคม หรือปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากสภาวะทางสังคมความเป็นอยู่ดีขึ้น สถานการณ์ความเครียดลดน้อยลง

(18) จังหวัดชัยภูมิ มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ก็สามารถประกอบอาชีพและเลี้ยงตนเองได้

(19) จังหวัดชัยภูมิ มีสัดส่วนคนยากจนด้านอาหารลดลง

(20) มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้นในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น

1.2 จุดอ่อน (Weakness = W) ในภาพรวมของจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

(1) แหล่งกักเก็บน้ำต้นทุนและระบบชลประทานไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรและไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะเขื่อนขนาดใหญ่ พื้นที่ที่อยู่ในระบบชลประทาน ประมาณ 148,252 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.36 ของพื้นที่เกษตรกรรม

(2) สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยต่อปีไม่มากเท่าที่ควรในฤดูฝน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศตั้งอยู่ในเขตเงาฝนโดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือและด้านตะวันตกของจังหวัดปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปีเท่ากับ $1,379 \pm 125$ มิลลิเมตร

(3) ลักษณะดินบางพื้นที่เป็นดินเค็มและดินทราย ทำการเกษตรไม่ได้ผลหรือผลผลิตต่ำไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งได้ ซึ่งพื้นที่ดินเค็มมีความเค็มแตกต่างกันครอบคลุมพื้นที่ 7 อำเภอรวมพื้นที่ทั้งสิ้น 709,563 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.89 ของพื้นที่ทั้งจังหวัดหรือประมาณร้อยละ 22 ของพื้นที่ทำนาในจังหวัดทั้งหมด

(4) เกษตรกรบางส่วนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และพื้นที่การเกษตรบางส่วนไม่มีเอกสารสิทธิ์

(5) ขาดแคลนแรงงานทั้งภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เคลื่อนย้ายไปทำงานต่างถิ่น และบางส่วนเป็นแรงงานไร้ฝีมือและกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ส่วนแรงงานอีกส่วนเป็นแรงงานที่อยู่ในช่วงของการศึกษา

(6) มีความไม่เสมอภาคด้านรายได้ มีความเหลื่อมล้ำค่อนข้างสูง

(7) เกษตรกรไม่สามารถคาดการณ์ปริมาณผลผลิตของตนเองที่จะได้รับในแต่ละฤดู และไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้เท่าที่ควร รวมทั้งผลผลิตมีราคาตกต่ำ

(8) สินค้าแปรรูปทางการเกษตรไม่มีตลาดรองรับเพียงพอ และไม่มีคุณภาพที่สามารถแข่งขันได้

(9) ขาดการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี การตลาด การบริหารจัดการของผู้ประกอบการ หัตถกรรมพื้นบ้าน และสินค้าพื้นเมือง

(10) แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งขาดการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ชุมชน และท้องถิ่น ในด้านเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ยังไม่มีการบูรณาการที่ชัดเจน

(11) ระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการยังไม่ได้มาตรฐานและไม่เพียงพอ ไฟฟ้าและประปายังไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

(12) ระบบสาธารณสุขยังครอบคลุมไม่ทั่วถึง พื้นที่ที่ห่างไกลไม่ได้รับการบริหารทางการแพทย์ที่ดีพอ

(13) ระดับการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลความเจริญและมีฐานะความเป็นอยู่ยากจน ทำให้ต้องประกอบอาชีพตั้งแต่อายุยังน้อย จึงขาดโอกาสทางการศึกษา

(14) บุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะแพทย์และพยาบาลขาดแคลนไม่สอดคล้องกับจำนวนประชากร

(15) ขาดศูนย์บริการข้อมูลสารสนเทศ และบริการเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว

(16) การบริหารจัดการภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการให้บริการประชาชนและบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างทันทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

(17) จังหวัดชัยภูมิมีลักษณะภูมิประเทศที่มิใช่ทางผ่านของจังหวัดอื่น ๆ เส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดอื่นๆ ส่วนใหญ่ยังเป็นถนนสองเลนและเป็นถนนสายรอง รวมทั้งยังไม่เป็นที่รู้จักของคนภายนอกจังหวัด

2. ปัจจัยภายนอก (External Factors) พบว่าโอกาส (Opportunities) หรือข้อได้เปรียบ ของจังหวัดที่ส่งผลต่อการพัฒนา และข้อจำกัด/อุปสรรค (Threats) หรือสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาต่อการพัฒนาจังหวัดสรุปดังนี้

2.1 โอกาส (O) ในภาพรวมของจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

(1) รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนโครงการทั้งหลายอันเนื่องมาจากพระราชดำริส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานทั้งหลายของรัฐเรียนรู้เข้าใจหลักการทรงงานสามารถนำหลักดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและการพัฒนาตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่าง ที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์และเกิดประโยชน์ในวงกว้าง อันจะช่วยสร้างความสมบูรณ์ พูนสุขแก่ประชาชนในที่สุด

(2) รัฐบาลมีนโยบายเร่งสร้างโอกาสอาชีพและการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งสตรีผู้ด้อยโอกาสและแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายพร้อมทั้งยกระดับคุณภาพแรงงาน โดยให้แรงงาน ทั้งระบบมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในทุกระดับอย่างมีมาตรฐานทั้งเชื่อมโยง

ข้อมูลและการดำเนินการระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนเพื่อให้ตรงกับความต้องการของพื้นที่และของประเทศ โดยรวมนอกจากนี้ จะส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบที่ถูกกฎหมายมากขึ้น

(3) รัฐบาลมีนโยบายจะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้นรวมทั้งการดูแลให้มีระบบการกักขังที่เป็นธรรม และการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุสตรีและเด็ก

(4) รัฐบาลมีนโยบายแก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกกล้าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกร้าและออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือ ไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ที่ทันสมัยแก้ไขปัญหา เขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ ไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

(5) รัฐบาลจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญ ทั้งการศึกษา ในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกันเพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็ม ตามศักยภาพประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมเป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนา กำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ

(6) รัฐบาลมีนโยบายวางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากร ในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่มีความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบและบูรณาการข้อมูล ระหว่างทุกระบบหลักประกันสุขภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

(7) รัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้จัดทำ ไว้ในการบูรณาการงบประมาณและความพร้อมในการดำเนินงานรวมทั้งนำแหล่งเงินอื่นมาประกอบการ พิจารณาดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมประหยัดไม่ซ้ำซ้อนและมีประสิทธิภาพทบทวน การกีดกันที่มีลักษณะไม่ยั่งยืนหรือสร้างภาระหนี้สาธารณะของประเทศเกินความจำเป็นและแสดงรายการลงทุน ในระดับจังหวัดเพื่อแสดงความโปร่งใสเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพ การเบิกจ่ายงบประมาณตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับท้องถิ่นเพื่อช่วยสร้างงานและกระตุ้นการบริโภค โดยจะจัดให้มีระบบและกลไกในการติดตามตรวจสอบไม่ให้มีการใช้จ่ายที่สูญเปล่า

(8) รัฐบาลมีนโยบายดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิตการช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึงการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร

(9) รัฐบาลมีนโยบายชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย โดยพิจารณามาตรการลดผลกระทบจากการประกาศใช้กฎอัยการศึกในบางพื้นที่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในโอกาส แรกที่จะทำได้และสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อกูลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวส่งเสริม การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอันมีลักษณะโดดเด่นร่วมกันหรือจัดเป็นกลุ่มได้ เช่น กลุ่มธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพ เช่น น้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งจะให้เชื่อมโยง กับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชีวิตชุมชนรวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ ทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิม และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นการให้ความรู้และเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การควบคุมสินค้าและบริการให้มีคุณภาพราคาเป็นธรรมตลอดจนการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

(10) กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กำลังเป็นที่นิยมในโลกยุคโลกาภิวัตน์ พื้นที่ป่า ภูเขา ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัด มีความสมบูรณ์พร้อมต่อการรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสภาพภูมิอากาศเหมาะสมตลอดทั้งปี

(11) ระบบเศรษฐกิจของโลกโดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลแผ่ขยายไปทั่วโลกทำให้เกิดเศรษฐกิจไร้พรมแดนที่มีผลต่อระบบการเคลื่อนย้ายทุนและการบริโภค จะมีส่วนช่วยให้เกิดโอกาสในการลงทุนทั้งด้านอุตสาหกรรม การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

(12) การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกทำให้มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศ และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างกัน เช่น เขตการค้าเสรี (FTA) องค์การการค้าโลก (WTO) และที่สำคัญคือการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ที่จะเป็นการลดอัตราภาษีระหว่างกันและการเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนได้อย่างเสรีเพิ่มการแข่งขันและกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น

(13) นโยบายระดับชาติต้องการเพิ่มศักยภาพของชุมชนเพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตและอนุรักษ์ฟื้นฟูใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ

(14) ความต้องการใช้พลังงานทดแทนและอาหารปลอดภัย

(15) นโยบายให้มีการปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า (Value Creation) ของสินค้าและบริการบนรากฐานความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตเพื่อทำให้มูลค่าการผลิตสูงขึ้น

(16) การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดของรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่ม โดยจังหวัดชัยภูมิอยู่ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ซึ่งจะสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทั้งด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และการผลิตและจำหน่ายผ้าไหมของจังหวัดในกลุ่มให้มีศักยภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

(17) อัตราค่าจ้างแรงงานของจังหวัดชัยภูมิที่มีการปรับเพิ่มสูงขึ้นตามนโยบายรัฐบาล จะส่งผลให้การเคลื่อนย้ายแรงงานออกนอกจังหวัดน้อยลง และมีแรงงานบางส่วนกลับคืนถิ่น ซึ่งสามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานฝีมือและแรงงานจำนวนมากได้

(18) การเติบโตของเศรษฐกิจจีนและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ทำให้ผู้ประกอบการติดต่อค้าขายในภูมิภาคนี้เพิ่มสูงขึ้น

(19) รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับต้นทุนและให้มีภาระภาษี ที่เหมาะสมระหว่างน้ำมันต่างชนิดและผู้ใช้ต่างประเภทเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศและให้ผู้บริโภคตระหนักว่าจะไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยรวมถึงดำเนินการให้มีการสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบรอบใหม่ทั้งในทะเลและบนบกและดำเนินการให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งจากการใช้ฟอสซิลเป็นเชื้อเพลิงและจากพลังงานทดแทนทุกชนิด ด้วยวิธีการที่เปิดเผยโปร่งใสเป็นธรรมและเป็นมิตรต่อสภาวะแวดล้อมพร้อมกับร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาพลังงาน

(20) รัฐบาลส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดี

ของประชาชนความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัยสนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชนและการพัฒนา เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

(21) การเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะส่งผลต่อการขยายการส่งออกและโอกาสทางการค้า รวมถึงเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของประชาคมอาเซียน เนื่องจากมีความพร้อมทั้งภูมิศาสตร์ อีกทั้งมีความพร้อมทางด้านคมนาคมต่าง ๆ มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย

2.2 ข้อจำกัด/อุปสรรค (T) ในภาพรวมของจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

(1) การรวมตัวทางการค้าของโลกทำให้เกิดการกีดกันทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันมากขึ้นจนมีแนวโน้มส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรบางชนิดตกต่ำ เช่น ข้าวมันสำปะหลัง ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรลดต่ำลงเมื่อประสบกับการแข่งขันที่รุนแรง

(2) สภาพภูมิอากาศของโลกและของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ความแห้งแล้งและน้ำท่วมมากขึ้นอันเป็นผลมาจากภาวะโลกร้อน การตัดไม้ทำลายป่า การทำลายธรรมชาติและการพัฒนาบ้านเมืองของประเทศต่าง ๆ

(3) จังหวัดชัยภูมิมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาการแข่งขันในทุกด้านจากจังหวัดนครราชสีมาและขอนแก่น ในการดึงดูดทุนและทรัพยากรไปจากจังหวัดมากยิ่งขึ้นหากไม่มียุทธศาสตร์ที่จะต่อสู้ผลักดันให้จังหวัดมีศักยภาพในการลงทุนสูงขึ้นจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

(4) ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนตามราคาตลาดโลก และมีการแข่งขันกับประเทศอื่นทั้งด้านราคาและคุณภาพ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตทางเกษตรของจังหวัดสูงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านการตลาด

(5) ต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปประสบปัญหาหนี้สาธารณะหลายประเทศ และประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันประเทศญี่ปุ่นก็ประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งประเทศเหล่านี้เป็นตลาดส่งออกสินค้าของไทยทำให้กำลังซื้อลดลงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจังหวัดชัยภูมิเช่นเดียวกัน

(6) ประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ จะเป็นคู่แข่งทางการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมของไทยและของจังหวัด ทำให้การแข่งขันสูงซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการผลิตของไทยที่จะต้องปรับตัวในการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

ตารางแสดงการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมเพื่อการประเมินโอกาสในการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยภายในของจังหวัด	โอกาสในการพัฒนา
สถานะแวดล้อมภายในของจังหวัดที่เป็นโอกาสที่ได้วิเคราะห์ภาพรวมในข้อ (1) - (20) และสถานะแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค ในข้อ (1) - (6)	สมรรถนะหลักหรือศักยภาพของจังหวัดชัยภูมิมีดังนี้ 1. จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่เพื่อการเกษตรของจังหวัดจำนวนมากสามารถเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้หลายชนิด และมีผลผลิตจากพืชเศรษฐกิจในแต่ละปีจำนวนมากซึ่งเป็นโอกาสในการส่งเสริมการทำการเกษตรแบบพอเพียง การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตสร้างมูลค่าเพิ่ม ที่จะทำให้รายได้มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น 2. จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพประมงและปศุสัตว์จำนวนมากที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี 3. จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวนมากซึ่งสามารถผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีเอกลักษณ์ และสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี 4. มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และมากเป็นลำดับ 3 ของภาค รวมทั้งเป็นต้นกำเนิดลำน้ำชีและลำน้ำสาขา 14 สาขา ซึ่งเป็นต้นทุนฐานของจังหวัด จะเป็นโอกาสในการอนุรักษ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและพัฒนาแหล่งน้ำหล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตรและการอุปโภคบริโภคได้อย่างมั่นคง 5. จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และโบราณสถานจำนวนมาก ซึ่งยังได้รับการพัฒนาแต่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว จะเป็นโอกาสให้จังหวัดสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ให้มีความพร้อมได้มาตรฐาน รองรับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่และจังหวัดได้เพิ่มขึ้น

ปัจจัยภายนอกของจังหวัด	โอกาสในการพัฒนา
สภาวะแวดล้อมภายนอกของจังหวัดที่เป็นโอกาสที่ได้วิเคราะห์ภาพรวมในข้อ (1) - (21) และสภาวะแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค ในข้อ (1) - (6)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดมีดังนี้ 1. รัฐบาลทุกรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมภาคการเกษตร ซึ่งทำให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ส่งผลให้มีผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงเป็นโอกาสที่จะพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัด ทั้งด้านแหล่งน้ำและพืชเศรษฐกิจให้มีศักยภาพทางการผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณมากเพียงพอ 2. รัฐบาลสนับสนุนพืชพลังงานทดแทนให้มีบทบาทในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ทำให้แนวโน้มราคาผลผลิตของพืชดังกล่าวจะสามารถมีความเสถียรภาพทางด้านราคามากขึ้น 3. รัฐบาลมีนโยบายดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิตการช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร ซึ่งเป็นโอกาสอันดีของเกษตรกรในจังหวัดชัยภูมิ เพราะในปัจจุบันยังขาดการดูแลเรื่องปัจจัยการผลิตที่มีราคาต่ำ ทำให้เกษตรกรสามารถมีรายได้ที่มากขึ้นเนื่องจากปัจจัยการผลิตที่ลดลง

การวิเคราะห์ศักยภาพแบบไขว้ (TOWS) ของจังหวัดชัยภูมิ

เชิงรุก (SO)	เชิงพัฒนา (WO)
(1) พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด (2) พัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมง ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน (3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เป็นที่รู้จัก และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและมาตรฐาน รองรับนักท่องเที่ยว (4) พัฒนาระบบชลประทานและแหล่งน้ำต้นทุน เพื่อการเกษตร และการอุปโภคบริโภค ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ตามขนาดและลักษณะ ของพื้นที่อย่างเป็นระบบ (5) พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด (6) ปรับปรุงคุณภาพดินเค็ม โดยใช้เทคโนโลยีและพืช ที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้สามารถเพาะปลูกและเพิ่ม ผลผลิตได้ (7) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพื่อเพิ่ม มูลค่าสินค้าเกษตร (8) ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์การใช้สนามกีฬา และสวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายและกิจกรรม นันทนาการ (9) สนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชน/ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน การแก้ไขปัญหาเสพติดในเชิงรุก และพัฒนาระบบ การเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน/ ชุมชน โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)	(1) พัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนภาค การผลิต การอุปโภคบริโภคให้มั่นคงและยั่งยืน (2) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ให้มีมาตรฐานและครอบคลุมทั่วถึงทุกหมู่บ้าน (3) ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมไปแต่อย่างจริงจัง สามารถสร้างงานและรายได้ให้กับจังหวัดและท้องถิ่น (4) ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงสัตว์ เศรษฐกิจ ให้เหมาะสมกับพื้นที่และใช้พื้นที่ในการทำ การเกษตรและการปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ (Zoning) (5) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดให้สามารถเที่ยวได้ ตลอดทั้งปี (6) ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดด้านการ ท่องเที่ยวให้ตรงจุดและส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก (7) สนับสนุนให้มีการผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบ ต่าง ๆ (8) ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการ ด้านสาธารณสุขของภาครัฐได้อย่างทั่วถึง (9) ส่งเสริมการศึกษาในทุกช่วงวัย โดยสนับสนุน ให้ประชาชนได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง และติดตามการให้บริการด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ

เชิงตั้งรับ (ST)	เชิงแก้ปัญหา (WT)
(1) บริหารจัดการน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อการกระจายน้ำภาคการเกษตร การอุปโภค บริโภคและการอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบป้องกันปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง (2) สร้างกระแส และความตระหนักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทรัพยากรคงความอุดมสมบูรณ์ (3) ปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมโดยการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานรองรับการแข่งขัน (4) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับจังหวัดใกล้เคียงเพื่อเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว (5) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร ชุมชน และสถาบันเกษตรกร (6) ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพื่อให้สามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง	(1) ป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพพื้นที่ดินเค็มเพื่อให้มีศักยภาพในการเพาะปลูกพืชและเพิ่มผลผลิตสูงขึ้น (2) ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ (3) อนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ป่าและพื้นที่สาธารณะและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดอย่างเคร่งครัด (4) สร้างกระแสและค่านิยมให้มีวิถีชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง (5) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นและมีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า (6) ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของประชาชนโดยศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอ

ส่วนที่ 3

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

แผนและนโยบายการพัฒนาประเทศที่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

1. กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

1.1 โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทยในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 ท่ามกลางโอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศจะต้องเผชิญ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ระดับโลกที่เกิดขึ้นและบริบทภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนไปอย่างฉับพลัน รวดเร็วขึ้น การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไปให้สามารถกำหนดแนวทางที่ประเทศจะมุ่งไปเพื่อบรรลุผลในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนา ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาวภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้นั้น จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการและรับมือกับความเสี่ยง ตลอดจนสรรค์สร้างประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทางที่ ซึ่งความเชื่อมโยง ระหว่างแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ตลอดจนผลกระทบและความปกติใหม่ (New Normal) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ที่เข้ามากระทบต่อสถานะของการพัฒนาประเทศ โดยพิจารณาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้านนั้น พบว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพิจารณายกระดับหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานไปจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

ความมั่นคง มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 5 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ดังนี้

1) โอกาสในการใช้เทคโนโลยีและ Big Data เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางความมั่นคง แม้ว่าที่ผ่านมาไทยจะสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ค่อนข้างดีรวมถึงมีความสามารถในการป้องกันและรับมือการโจมตีทางไซเบอร์อยู่ในเกณฑ์ดีแต่ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประเทศ โดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีความอ่อนไหวต่อประเด็นที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเด็นด้านความมั่นคงยังต้องมีการปรับปรุงอีกมาก โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้ภาครัฐสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงประชาชนและแก้ไข ปัญหาได้ตรงจุดและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2) โอกาสในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เข้าถึงได้ง่ายและตอบสนองประชาชนได้ดีขึ้น การขาดความโปร่งใส การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพทำให้สังคมส่วนหนึ่งยังขาดความเชื่อมั่นในเสถียรภาพและธรรมาภิบาลทางการเมือง นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งทางความคิด ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะสามารถเข้ามาช่วยแก้ไขประเด็นดังกล่าวได้ ด้วยการพัฒนาระบบบริหารงานต่าง ๆ ของภาครัฐให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ภาคส่วนสามารถเข้ามาติดตามการดำเนินงานได้อย่างรอบด้าน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไปสู่การมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น จะเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ความเสี่ยงจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์สูงขึ้น แม้ว่าความสามารถในการป้องกันและรับมือการโจมตีทางไซเบอร์ของไทยจะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่แนวโน้มการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสังคมออนไลน์และแนวโน้มการเมืองระหว่างประเทศที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางความคิด รวมถึงความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีที่อาจส่งผลให้การโจมตีทางไซเบอร์สามารถทำได้ง่ายมากยิ่งขึ้น จะเพิ่มความเสี่ยงต่อภัยคุกคามทาง ไซเบอร์ของไทยทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจ การลงทุนในการพัฒนาทักษะดิจิทัลขั้นสูง รวมถึงระบบตรวจตรา และป้องกันการโจมตีอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็น

4) ความเสี่ยงจากภัยพิบัติและสาธารณภัย มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และรุนแรงมากขึ้น มีแนวโน้มจะเกิดได้บ่อยขึ้นและมีผลกระทบที่รุนแรงในวงกว้าง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศจะส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยขีดความสามารถด้านการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติและสาธารณภัยของไทยที่ยังคงมีข้อจำกัด จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและ จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม

5) โอกาสในการเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ประเทศไทยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาค และยังสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ค่อนข้างดี โดยแนวโน้มทางเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศที่ความร่วมมือระดับภูมิภาคจะมีบทบาทมากขึ้น จะเป็นโอกาสให้ไทยเสริมสร้างบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ ในเวทีระดับโลกได้ ในขณะเดียวกัน บทบาทของไทยในภูมิภาคและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเปิดโอกาสให้ไทยสามารถบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานความมั่นคง การต่างประเทศ และภาคีการพัฒนาในทิศทางที่จะเกื้อหนุนการดำเนินงานเป็นภาคีเครือข่ายกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 9 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า และความพยายามระดับโลกในการลดการปล่อย GHG ดังนี้

5.1) ความเสี่ยงที่ผลิตภาพการผลิตในภาพรวมจะลดลง การเป็นสังคมสูงวัยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจลดทอนผลิตภาพแรงงานในอนาคต เนื่องจากอายุที่สูงขึ้นมีแนวโน้มจะทำให้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของแรงงานลดลง นอกจากนี้ ประชากรวัยแรงงานที่ลดจำนวนลงอาจทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงาน อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะเป็นโอกาสสำหรับการนำเครื่องมือและระบบอัตโนมัติต่าง ๆ มาช่วยสนับสนุนให้ผลิตภาพของแรงงานเพิ่มสูงขึ้นและลดความเสี่ยงใน การขาดแคลนแรงงานลงได้

5.2) ความเสี่ยงที่ไทยต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศสูงขึ้น จากแนวโน้มของเทคโนโลยีที่จะทวีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ไทยยังคงมีข้อจำกัดด้านการพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นของตนเอง และยังคงพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศทำให้หากไทยไม่เร่งแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว อาจส่งผลให้ระดับการพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศที่เป็นอยู่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งท้ายที่สุดอาจขัดขวางการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันในระยะยาวและทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมีความเปราะบางมากยิ่งขึ้น

5.3) ความเสี่ยงที่ SMEs จะยิ่งสูญเสียศักยภาพในการแข่งขัน ด้วยข้อจำกัดในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีของ SMEs ในขณะที่เทคโนโลยีในอนาคตมีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น อาจส่งผลให้ SMEs เสียเปรียบผู้ประกอบการขนาดใหญ่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเติบโตของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มและระบบการเงินแบบดิจิทัลจะเป็นโอกาสให้ SMEs รายใหม่ที่จะเห็นถึงโอกาสสามารถเข้าสู่ตลาดได้ง่ายขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสและช่วยลดต้นทุนของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

5.4) ความเสี่ยงที่ภาคการเกษตรจะมีความสามารถในการผลิตลดลง อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น และฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจลดทอนคุณภาพของผลผลิตและความสามารถในการผลิตของภาคการเกษตร รวมทั้งอาจทำให้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรมีจำนวนลดน้อยลงในขณะเดียวกัน มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) ที่เข้มงวดขึ้น ประกอบกับความตระหนักในด้านสุขอนามัยจะส่งผลให้ผู้บริโภคทั่วโลกเลือกเฟ้นและให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานการผลิตและแปรรูปที่ได้มาตรฐานสากล ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวอาจส่งผลเสียต่อความสามารถในการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยได้หากเกษตรกรและผู้ผลิตไม่สามารถปรับตัวเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดที่ปรับเปลี่ยนไปได้ นอกจากนี้ ภาคการเกษตรยังต้องเผชิญกับความท้าทายของการมีเกษตรกรจำนวนมากเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการปรับตัวให้เข้าหรือรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างจำกัด

5.5) ความเสี่ยงที่ภาคการท่องเที่ยวจะไม่สามารถฟื้นตัวและปรับตัวตามความต้องการที่เปลี่ยนไป ภาคการท่องเที่ยวยังคงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติยังคงไม่สามารถเดินทางเข้าไทยได้อย่างสะดวก ประกอบกับกระแสความตื่นตัวด้านมาตรฐานสุขภาพและการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ทำให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานสุขอนามัยสูงขึ้น นอกจากนี้ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวยังมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปเป็นการเน้นท่องเที่ยวในประเทศซึ่งมีลักษณะการเดินทางในระยะใกล้ ๆ ใช้เวลาไม่มาก และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งคนไม่พลุกพล่าน ทำให้รู้สึกปลอดภัยจากการติดเชื้อ

5.6) โอกาสในการสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์กระแสความตระหนักในความสำคัญของการดูแลสุขภาพและสุขอนามัย การเข้าสู่สังคมสูงวัยทั้งในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้ปริมาณความต้องการในสินค้าและบริการทางการแพทย์และบริการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีศักยภาพ มีโอกาสที่จะเติบโตได้ดีในอนาคต

5.7) ความเสี่ยงที่อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลจะไม่สามารถพัฒนาได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีความแข็งแกร่งในอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ แต่ในปัจจุบันปริมาณความต้องการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมดิจิทัล ส่งผลให้ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์และอุตสาหกรรมบิ๊กดาต้าสามารถสร้างมูลค่าและมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าภาคเอกชนจะเริ่มมีการ ปรับตัวครั้งใหญ่ แต่ภาพรวมยังพบว่าผู้ประกอบการไทยยังมีข้อจำกัดทั้งด้านองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับงาน นอกจากนี้ กลุ่มเทคโนโลยีด้านบล็อกเชน ปัญญาประดิษฐ์และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งยังมีการนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรค่อนข้างจำกัด เนื่องจากต้องมีการลงทุนจำนวนมาก และยังมีขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะที่เกี่ยวข้อง

5.8) โอกาสในการสร้างรายได้จากการให้บริการโลจิสติกส์การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของหลายประเทศในอาเซียน และการพัฒนาของความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น รวมถึงแนวโน้มการพึ่งพาเศรษฐกิจจะหว้งกันภายในภูมิภาคมากขึ้น (Regionalization) ทำให้มีโอกาที่ประเทศต่าง ๆ จะใช้ไทยเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดนและจุดกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลกเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากไทยสามารถเร่งพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม และบริการที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจะเป็นโอกาสให้ไทยสามารถสร้างรายได้จากการ ให้บริการโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาของบริการโลจิสติกส์จะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมและบริการ เกี่ยวเนื่องจำนวนมาก รวมทั้งช่วยสร้างความเจริญให้กับพื้นที่และเมืองโดยรอบเส้นทางขนส่งอีกด้วย

5.9) ความเสี่ยงที่อุตสาหกรรมยานยนต์จะสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดโลก แนวโน้มที่ ผู้บริโภคทั่วโลก จะหันมาเลือกใช้อยานยนต์ไฟฟ้าทดแทนยานยนต์สันดาปภายในมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมการใช้อยานยนต์ไฟฟ้าในหลายประเทศ รวมถึงราคาของยานยนต์ไฟฟ้าที่มีแนวโน้มลดต่ำลงมาใกล้เคียงกับยานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์สันดาปภายในมากขึ้น จะเป็นความเสี่ยงสำคัญต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยที่อาจสูญเสียตลาดในอนาคต และจะส่งผลต่อผู้ประกอบการรายย่อยที่ผลิต ชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศเนื่องจากยานยนต์ไฟฟ้าใช้จำนวนชิ้นส่วนยานยนต์น้อยกว่ายานยนต์ที่ใช้ เครื่องยนต์สันดาปภายในมาก อีกทั้งจำนวนผู้ประกอบการในประเทศไทยที่ผลิตรถยนต์ไฟฟ้ายังมีจำนวนน้อย การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 5 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรการขยายตัวของความเป็นเมืองการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมและอนาคตของงาน ดังนี้

5.9.1) ความเสี่ยงในการขาดแคลนแรงงานทักษะสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสามารถทดแทนกับแรงงานที่ลดลง โดยอนาคตของงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องจะส่งผลให้เกิดงานประเภทใหม่ ๆ ขณะทำงานบางประเภทจะเลือนหายไป อาทิ การเพิ่มขึ้นของงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรืองานในอุตสาหกรรม การแพทย์และสุขภาพจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ขณะทำงานที่มีลักษณะของการทำซ้ำหรือเป็นแบบแผน (Repetitive/Routine) มีแนวโน้มที่จะถูกทดแทนด้วยหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติอีกทั้งความเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวยังส่งผลเกิดเป็นความท้าทายในการพัฒนาแรงงานให้มีทักษะใหม่ ๆ และ/หรือมีความสามารถเฉพาะเพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น เนื่องจากคุณภาพการศึกษาและทักษะแรงงานในปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจะยิ่งทำให้การขาดแคลนแรงงานทักษะสูงมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จากการลดลงของสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและการเพิ่มขึ้นของกลุ่มประชากรในช่วงวัยพึ่งพิงที่มีระดับทักษะต่ำกว่า

5.9.2) โอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมด้วยเทคโนโลยีและประชากรวัยเรียนที่ลดลง โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนำมาซึ่งโอกาสในการปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการฝึกอบรมที่ยังมีข้อจำกัดด้านคุณภาพและการเข้าถึง ผ่านการปรับปรุงอุปกรณ์สื่อการเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะเดียวกัน การขยายตัวของความเป็นเมืองจะส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมในระดับสูงและ/หรือมีคุณภาพมากขึ้นโดยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำลง นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและการลดลงของประชากรวัยเรียนอาจเป็นโอกาสในการขยายโอกาสการเข้าถึงและยกระดับคุณภาพ

การศึกษา/การฝึกอบรมซึ่งเป็นหนึ่งในความท้าทาย ที่สำคัญในปัจจุบัน หากสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.9.3) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะ จากความไม่พร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ แม้ว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะมีอุปการะยิ่ง แต่อาจมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลให้ปัญหาความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะที่มีอยู่แต่เดิมปรากฏให้เห็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ระหว่างกลุ่มคนที่มีและกลุ่มคนที่ขาดความพร้อมทางด้านทักษะและเครื่องมืออุปกรณ์ดิจิทัล เช่นเดียวกับแนวโน้มการขยายตัวของความเป็นเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ระหว่างเขตเมืองและชนบททวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความแตกต่างของระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะ ดังที่ปรากฏให้เห็นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ซึ่งมีนักเรียนในชนบทจำนวนมาก ที่ขาดความพร้อมและไม่สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้

5.9.4) โอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและรองรับกับคนทุกช่วงวัย โดยอนาคตของงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของประชากรในระยะต่อไป อาทิ การให้ความสำคัญกับการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดจนความสมดุลระหว่างการทำงานกับชีวิตส่วนตัว นำมาซึ่งโอกาสในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรรุ่นใหม่ ขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการขยายการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรผู้สูงอายุซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ในการช่วยสนับสนุนให้การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมตลอดช่วงชีวิตเป็นไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.9.5) ความเสี่ยงในการขาดแคลนทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) และค่านิยมวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตและการทำงานรูปแบบใหม่ โดยอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรม อาทิ กระแสความเป็นปัจเจก (Individualization) หรือกระแสการตระหนักรู้ของ สาธารณชน (Public Awareness) อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรรุ่นใหม่ จะนำมาซึ่งรูปแบบการทำงานการใช้ชีวิต และสภาพสังคมที่มีความแตกต่าง หลากหลายจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เกิดความจำเป็นในการมีทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) อาทิ การมีจิตสาธารณะ มีความเป็นพลเมือง มีทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างสังคมที่เปิดกว้าง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจต่อความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวโน้ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่ความต้องการทักษะทางปัญญา (Cognitive) แล้วยังคาดว่าทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive) หรือทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) จะเป็นที่ต้องการมากขึ้นในระยะต่อไป เนื่องจากเป็นทักษะเฉพาะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังไม่สามารถทดแทนแรงงานมนุษย์ได้แนวโน้ม ดังกล่าวจึงอาจกลายเป็นความเสี่ยงที่สำคัญ สำหรับกำลังแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดแคลนทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตในอนาคต การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 6 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากร การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล การขยายตัวของความเป็นเมืองการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ และอนาคตของงาน ดังนี้

1) ความเสี่ยงที่คนจนจะขยับสถานะได้ยากขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยและอัตราการพึ่งพิงที่เพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลให้คนจนในวัยแรงงานจำเป็นต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจกระทบต่อแรงงานในภาคเกษตรที่มีรายได้ขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเกษตรเป็นหลัก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างพลิกผันซึ่งอาจทำให้คนจนที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์และ/หรือทักษะที่จำเป็น ขาดโอกาสในการทำงานและสร้างรายได้จนกระทบต่อเศรษฐกิจฐานรากในที่สุด ขณะเดียวกัน แม้ว่าการขยายตัวของความเป็นเมืองจะเป็นการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในภาพรวม ทว่าอาจส่งผลลดทอนความเป็นไปได้ในการขยับสถานะ ของคนจนในชนบทบางส่วน จากโอกาสการทำงานและการเข้าถึงบริการสาธารณะซึ่งแตกต่างกันมาก ระหว่าง เขตเมืองและชนบท อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงระบบความคุ้มครองทางสังคมในปัจจุบันซึ่งยังขาดการบูรณาการ ไม่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง และไม่เพียงพอด้วยแล้ว การขยับสถานะของคนจนมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป

2) ความเสี่ยงต่อการเพิ่มขึ้นของความเหลื่อมล้ำ โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจนำมาซึ่งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) ระหว่างคนที่มีความพร้อมและคนจนส่วนใหญ่ ที่ขาดแคลนทักษะที่จำเป็น วัสดุอุปกรณ์ดิจิทัล และการเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคม ส่งผลให้คนจนยิ่งขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมหรือได้รับประโยชน์จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ รวมถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ จนทำให้สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่แต่เดิมในหลากหลายมิติกลับทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แนวโน้มการดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่เพิ่มมากขึ้น อาจส่งผลให้โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ปรับรูปแบบการดำเนินงานไปให้ความสำคัญกับการให้บริการทาง การแพทย์เชิงพาณิชย์ และการมุ่งสู่อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพมากขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อต้นทุนในการให้บริการและการเข้าถึงการรักษาพยาบาลในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มคนจน

3) โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งกระบวนการผลิต การค้า และการบริการไปสู่ผู้ประกอบการและประชาชนในระดับพื้นที่มากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดการกระจายทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับแนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regionalization) และการพัฒนาพื้นที่ในรูปแบบระเบียงเศรษฐกิจ และเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรองรับกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระดับโลก จึงเป็นโอกาสในการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ซึ่งสั่งสมมาอย่างยาวนาน

4) ความเสี่ยงต่อการขยายตัวของแรงงานนอกระบบ โดยแนวโน้มอนาคตของงานและรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและการเพิ่มขึ้นของประชากรรุ่นใหม่ รวมถึงการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบ Gig Economy จะส่งผลให้การทำงานในระยะต่อไป มีรูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจ้างงานที่มีใช้รูปแบบมาตรฐาน (NSE) อันจะนำมาซึ่งการขยายตัวของแรงงานนอกระบบแบบ Gig Workers อย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อผนวกกับแรงงานนอกระบบจำนวนมากที่มีอยู่เดิม ซึ่งส่วนใหญ่ขาดความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม ตลอดจนเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาชีพแล้ว จะส่งผลให้ความมั่นคงทางรายได้ของแรงงานในภาพรวมลดลง และเกิดความจำเป็นในการพัฒนาความคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมมากขึ้นในระยะต่อไป

5) ความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลังของระบบความคุ้มครองทางสังคมโดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัย ซึ่งประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สวนทางกับประชากรวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง จะส่งผลให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุมีโอกาสเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและมีภาวะทุพพลภาพเพิ่มขึ้นตามวัย และอัตราส่วนพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อวัยแรงงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงนำมาซึ่งความต้องการงบประมาณเพื่อเป็นสวัสดิการรองรับวัยเกษียณ จนกลายเป็นความเสี่ยงทั้งในด้านความมั่นคงด้านรายได้และด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเมื่อภาครัฐมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้อย่างจำกัด เนื่องจากฐานการจัดเก็บภาษีแคบและสัดส่วนประชากรวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลงและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของภาครัฐในการจัดความคุ้มครองทางสังคม ซึ่งประสบกับความท้าทายหลากหลายประการอยู่แล้วในปัจจุบัน

6) โอกาสในการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้า โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จะส่งผลให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บ เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลประชากรที่มีอยู่ อาทิ ฐานข้อมูลของผู้มีรายได้ต่ำและผู้ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนระบุคนจนที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วนได้อย่างแม่นยำนำมาซึ่งโอกาสในการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าการให้ความช่วยเหลือตลอดจนการจัดความคุ้มครองทางสังคมที่ตรงกับบริบทความจำเป็นและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง อีกทั้งจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าความยากจนเรื้อรัง ความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ และความเสี่ยงที่แรงงานนอกระบบจำนวนมากต้องเผชิญได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 3 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อย GHG การขยายตัวของความเป็นเมือง พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนี้

6.1) ความเสี่ยงที่ภัยธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มความถี่และความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งมีแนวโน้มจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของฝน ความแห้งแล้ง และการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล อาจส่งผลให้ภัยธรรมชาติที่ประเทศไทยเผชิญอยู่เป็นประจำในปัจจุบันมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นด้วยความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะภัยจากน้ำ ไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง ในขณะเดียวกันเมืองที่ขยายตัวอย่างไร้ระเบียบไม่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อรองรับอย่างเหมาะสมและขาดการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับเส้นทางน้ำ ทำให้มีสิ่งก่อสร้างที่กีดขวางทางน้ำเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนอาจเป็นปัจจัยที่เร่งให้อัตราการทรุดตัวของแผ่นดินใน พื้นที่ที่ดินมีความอ่อนตัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมมากขึ้น อาจเป็นผลให้เกิดความเสียหาย หรือความสูญเสียจากภัยธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การขยายตัวของเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มสูงขึ้นยังก่อให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยและน้ำเสียเพิ่มขึ้น รวมถึงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงเป็นความท้าทายของไทยที่จะต้องมีการป้องกันหรือปรับตัวที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติดังกล่าว

6.2) ความเสี่ยงที่ปริมาณขยะและน้ำเสียที่ไม่สามารถจัดการได้จะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น การเติบโตของเมืองจะส่งผลให้ปริมาณการเกิดขยะและน้ำเสียในอนาคตเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะนำไปสู่ปริมาณการใช้สินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นที่มาของการเพิ่มปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีศักยภาพในการจัดการกับขยะ (โดยเฉพาะขยะพลาสติกและอิเล็กทรอนิกส์) และน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น หากประเทศไทยไม่เร่งดำเนินการ

เพื่อเพิ่มความสามารถของระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย หรือพัฒนาให้เกิดการหมุนเวียนน้ำขยะ และน้ำเสียไปใช้ประโยชน์ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นแล้ว ก็จะทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียที่ไม่สามารถจัดการ ได้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเพิ่มความรุนแรงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำระบบ นิเวศในทะเล และสุขอนามัยของประชาชน

6.3) ความเสี่ยงที่ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศจะเสื่อมโทรมมากขึ้นการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความถี่และความรุนแรงของภัยธรรมชาติ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ในลักษณะอื่น ๆ อาทิ อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น และระดับความเป็นกรดของน้ำทะเลที่มากขึ้น จะเป็นภัยคุกคาม ที่สำคัญต่อความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ นอกจากนี้ ปัญหามลพิษ ทั้งขยะ น้ำเสีย และมลพิษอากาศ ซึ่งอาจมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของเมือง จะเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศมีสภาพเสื่อมโทรมมากขึ้น

6.4) โอกาสในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศ แม้ว่า การเติบโตของเมืองจะเป็นปัจจัยที่อาจผลักดันให้ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทยเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้สถานการณ์มลพิษอากาศเลวร้ายลง แต่แนวโน้มของเทคโนโลยีแบตเตอรี่และเซลล์แสงอาทิตย์ ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จะเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยที่จะใช้ประโยชน์จากพลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ ไฟฟ้าในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ในขณะเดียวกัน ด้วยความจำเป็น ที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันเพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกโดยการลดปริมาณการปล่อยก๊าซ เรือนกระจกลงจนเป็นศูนย์อาจทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นหากยังคงปล่อยให้ปริมาณ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นในลักษณะที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ ความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีชีวภาพจะเอื้อให้เกิดการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า ซึ่งจะเป็นโอกาส ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และยังเป็นแนวทางที่จะช่วยลดแรงจูงใจ ในการเผาเศษซากวัสดุเหลือใช้ ทางทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยวลงได้ ซึ่งจะนำไปสู่การลดปริมาณการเกิด PM 2.5 และส่งผลดีต่อสถานการณ์คุณภาพอากาศในหลายพื้นที่ 3.1.6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหาร จัดการภาครัฐ มีความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญ 4 ประการ อันเป็นผลเนื่องมาจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง สำคัญด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และวัฒนธรรม อนาคตของงานและการ ขยายตัวของความเป็นเมือง ดังนี้

6.4.1) โอกาสในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบ โดยเทคโนโลยีดิจิทัล ที่จะมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะ Big data และ AI จะเป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุง กระบวนการของภาครัฐซึ่งปัจจุบันอยู่ในรูปแบบดิจิทัลบ้างแล้วให้มีประสิทธิภาพ ช่วยประหยัด กำลังคนและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากขึ้น ในขณะเดียวกัน การขยายตัวของความเป็นเมือง ซึ่งจะเร่งให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของประชาชนแพร่หลายมากขึ้น จะส่งผลให้ประชาชนคาดหวังบริการ จากภาครัฐที่สะดวกและรวดเร็วอันจะเป็นแรงผลักดันให้ภาครัฐต้องเร่งปรับตัว นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่เปิดเผยมต่อสาธารณะยังเป็นโอกาสให้ภาค ส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบ บริหารงานภาครัฐให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

6.4.2) ความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่ยั่งยืนทางการคลัง โดยการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรซึ่งจะมีผลให้จำนวนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จะทำให้ภาครัฐต้องมีค่าใช้จ่าย เพื่อสวัสดิการและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ความสามารถในการจัดเก็บภาษีอาจลดลง จากจำนวนประชากร วัยแรงงานที่น้อยลง เมื่อประกอบกับข้อจำกัดของงบประมาณภาครัฐในปัจจุบัน

ที่มีค่าใช้จ่ายประจำเป็นสัดส่วนที่สูงถึงประมาณร้อยละ 75 จึงทำให้ภาครัฐอาจต้องเผชิญความเสี่ยงที่จะเกิด ความไม่ยั่งยืนทางการคลังหากไม่มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานของภาครัฐเพื่อลดภาระงบประมาณ ประจำ

6.4.3) ความเสี่ยงที่จะมีความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากกฎระเบียบที่ล้าสมัย เพิ่มขึ้น โดยความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของรูปแบบเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นบนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม และเศรษฐกิจแบ่งปัน รวมทั้งการเกิดขึ้นของอาชีพและการทำงานรูปแบบใหม่ อาจทำให้กฎระเบียบภาครัฐ บางส่วนที่ไม่สามารถรองรับลักษณะของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และหากกฎระเบียบเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไข จะกลายเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการเจริญเติบโตและก่อให้เกิด มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

6.4.4) ความเสี่ยงที่โครงสร้างภาครัฐจะยิ่งขัดขวางการพัฒนาและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐที่มีรูปแบบการบริหารที่ให้ความสำคัญกับระเบียบปฏิบัติที่ล้าสมัยและยึดติดกรอบกระบวนการตามระบบราชการมากกว่าการเน้น ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุผล ส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐไม่ยืดหยุ่น ขาดความคล่องตัว ไม่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างทันการณ์จึงไม่สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการ ของประชากรยุคใหม่ที่มีแนวโน้มจะมีความตื่นตัวในการใช้สิทธิและมีส่วนร่วมทางการเมือง มากขึ้น ซึ่งเป็นผล มาจากเทคโนโลยีที่ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการติดตามข้อมูลข่าวสารและทัศนคติ ของประชาชนที่ เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากระดับการศึกษาของประชากรยุคใหม่ที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีและการขยายตัวของความเป็นเมืองอาจส่งผลให้ภารกิจบางอย่างของภาครัฐ ถูกลดทอนความสำคัญลงหรือหมดความจำเป็นลงในพื้นที่ หรืออาจส่งผลให้ระบบหรือรูปแบบองค์กร ในลักษณะดั้งเดิมไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่ถูกคาดหวังเพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป 3.2 แนวคิด ของกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภายใต้กระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาทิ ความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัยและภาวะโลกร้อน จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับปัจจัยเร่งจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ที่ก่อให้เกิด ความผันผวนของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแก่หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย นั้น พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สามารถนำมาซึ่งโอกาสและความเสี่ยงที่จะช่วยผลักดัน ให้การพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไปให้เกิดผลสำเร็จ หรือเป็นอุปสรรค หน่วงรั้งการขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับบริบทหรือศักยภาพและขีดความสามารถ ของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยโอกาสที่สำคัญสำหรับประเทศไทยซึ่งมีที่มาจาก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก พบว่ามีที่มาจากความก้าวหน้า และความแพร่หลายของเทคโนโลยี เป็นหลัก ซึ่งการสรรค์สร้างประโยชน์จากเทคโนโลยีให้เกิดเป็นโอกาส สำหรับประเทศไทยได้นั้น ต้องอาศัย การพัฒนาคนและระบบบริหารจัดการด้านดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศให้มีความพร้อมเพื่อรองรับโอกาส ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงให้กระจายลงสู่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เท่าทัน ขณะเดียวกัน ความเสี่ยงที่คาดว่าจะ ส่งผลกระทบเชิงลบและเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อประเทศไทยในการที่ จะต้องเร่งแสวงหาแนวทาง ในการแก้ไขรับมือ นั้น พบว่ามาจากแนวโน้มด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากร ความเหลื่อมล้ำ ด้านดิจิทัลรวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ซึ่งจะบั่นทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงยังอาจเป็นเงื่อนไขท้าทายต่อมิติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างความเสมอภาคในสังคม ซึ่งบริบทสถานการณ์ของประเทศไทยที่ยังมีข้อจำกัดภายในหลาย ประการนั้น หากไม่ได้รับการแก้ไข อย่างเร่งด่วนแล้ว อาจส่งผลให้ประเทศไทยมีความเปราะบางยิ่งขึ้นเมื่อต้อง เผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ

ที่มีความผันผวนสูง ตลอดจนอาจพลาดโอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถก้าวตามโลกได้อย่างเท่าทัน นำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว และอาจต้องจมกับปัญหาเรื้อรังที่ฉุดรั้งความก้าวหน้าของประเทศในทุกมิติอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทิศทางที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้เงื่อนไขความท้าทายทั้งหลายดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศจะต้องเสริมสร้างให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระดับโครงสร้างของประเทศบนพื้นฐานของความเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืน เพื่อก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคเดิมให้ประเทศไทยมีสมรรถนะเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ความเสี่ยง พร้อมทั้งเร่ง เพิ่มศักยภาพในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และทันทั่วถึง ทั้งนี้ การยกระดับสมรรถนะและศักยภาพของประเทศไทยในระยะเวลาดังกล่าวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม หากอาศัยเพียงการมุ่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหรือการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานในรายละเอียดเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปจะไม่เท่าทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วฉับพลันในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่เพียงพอสำหรับการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานรากและแผ่ขยายในวงกว้าง หรือทันต่อการแสวงหาโอกาสที่จะสร้างผลประโยชน์ที่ผลักดันให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด 3.2.1 พลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน (Transformation to Hi-Value and Eco Thailand) การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีจุดประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ (Thailand's Transformation) ภายใต้แนวคิด “Resilience” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการลดความเปราะบาง สร้างความพร้อมในการรับมือกับ การเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติ โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการพลิกโฉมประเทศไทยครอบคลุมตั้งแต่การเปลี่ยนแปลง ในระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก ในขณะเดียวกันกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังมุ่งกำหนดทิศทาง การพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วน เศรษฐกิจและสังคม อย่างเป็นธรรม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเอง พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยน อนาคตพหุในมิติต่าง ๆ ให้เท่าทัน และสอดคล้องกับพลวัตและบริบทใหม่ของโลก โดยคำนึงถึงเงื่อนไขของสถานการณ์และทรัพยากรของประเทศ นอกจากนี้ กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกกลุ่ม และส่งต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประเทศทั้งหมดตามที่กล่าวถึงข้างต้น การพลิกโฉมประเทศไทย (Thailand's Transformation) ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” หรือ “Hi-Value and Eco Thailand” โดยใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการยกระดับศักยภาพ และพัฒนาประเทศในทุกมิติ เพื่อสนับสนุน เสริมสร้างการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพื่อส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมอย่างทั่วถึง ตลอดจนเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปในทิศทางที่ประเทศ สามารถปรับตัวและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน ตลอดจนสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวไปพร้อมกับ

การรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3.2.2 องค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนประเทศสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” (Hi-Value and Eco Thailand) เน้นด้วยเป้าประสงค์ที่ต้องการให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ระบุทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรมุ่งเน้นได้อย่างชัดเจน การกำหนดกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมุ่งเน้น คัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi-Value and Eco Thailand ในองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- 1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy)
- 2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)
- 3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (High Sustainability)
- 4) ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนา (High-Leverage Enablers) โดยภายใต้

องค์ประกอบในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด “หมุดหมาย” (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘ขจัด’ ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand ภายในปี 2570 โดยรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน และหมุดหมาย มีดังนี้

1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) ไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง บนพื้นฐานของการสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการพัฒนา ต่อยอด และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม พร้อมกับการลด ผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับทิศทาง ของภาคการผลิตเดิมที่มีความสำคัญ แต่มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในอนาคต และมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดหรือได้รับผลกระทบเชิงลบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก หากไม่มีการปรับตัวและส่งเสริมภาคการผลิตที่ไทยมีศักยภาพสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยหมุดหมายที่ประเทศต้องบรรลุให้ได้ภายในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อให้เป้าหมายของการมี “เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ภาคเกษตรและอุตสาหกรรม การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลาย ประการที่อาจลดทอนความสามารถในการแข่งขัน อาทิ การแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นในกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรฐานด้านความปลอดภัยในระดับนานาชาติที่เข้มงวดขึ้น ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบเพื่อการเกษตรและค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีอัตโนมัติและเทคโนโลยีดิจิทัล จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรสามารถนำมาใช้จัดการกับความเสี่ยงและข้อจำกัดข้างต้น และยังเป็นโอกาสในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้ของเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูป รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน การท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สำคัญของไทย โดยสร้างมูลค่าเพิ่มสูงถึงร้อยละ 18 ของ GDP มีการจ้างงานกว่า 8.3 ล้านตำแหน่งและมีห่วงโซ่อุปทานขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงไปยังหลายอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ผ่านมามักเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้อย่างรวดเร็วจากการดึงดูด นักท่องเที่ยวต่างชาติปริมาณมาก ๆ

ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวอย่าง รวดเร็ว เมื่อประกอบกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ที่ส่งผลกระทบให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหยุดชะงักทั่วโลก และอาจทำให้รูปแบบของตลาดการท่องเที่ยวต้องเปลี่ยนแปลงไปในระยะยาว เมื่อพิจารณาประกอบกับบริบทความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับโลกที่ส่งผลให้รูปแบบการเดินทางและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ก่อให้เกิดโอกาสในการใช้จุดเด่นและความสร้างสรรค์เพื่อพลิกฟื้นรูปแบบการท่องเที่ยวไทยสู่ท่องเที่ยวที่มีมูลค่าสูง มีเอกลักษณ์บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟู อันเป็นการมุ่งเน้นสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน หมายเหตุที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐาน การผลิตยานยนต์สันดาปภายในที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นภาคการผลิตที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พลิกผันที่สุด ประกอบกับแนวโน้มความพยายามในการลดก๊าซเรือนกระจกระดับโลก ส่งผลให้หลายประเทศมีนโยบายที่จะยกเลิกการใช้ยานยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอนาคตอันใกล้ ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิดการปรับนิเวศของอุตสาหกรรมยานยนต์ของไทยไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า จะเป็นโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มการจ้างงานในอนาคต นอกจากนี้ การเปลี่ยนผ่านของการใช้รถยนต์ภายในประเทศไปสู่การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ยังจะช่วยลดปริมาณการปล่อย มลพิษอากาศและก๊าซเรือนกระจกได้อีกด้วย หมายเหตุที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง อุตสาหกรรม และบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรเป็นการต่อยอดจากธุรกิจการรักษาพยาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทยมีฐานเดิมที่แข็งแกร่งและมีห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงต่อเนื่องครอบคลุมหลาย อุตสาหกรรม ซึ่งแม้โลกจะเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ประเทศไทยก็ยังได้รับการยอมรับใน ระดับสากลถึงระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดได้เป็นอย่างดี อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพครบวงจรของไทยจึงมีศักยภาพที่จะเป็นกำลังหลักในการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต โดยสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กระแสความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพะ รวมถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยทั่วโลกที่ส่งผลให้เกิดความ ต้องการสินค้าและบริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพ มีความเฉพาะทางและมีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้มีคุณภาพสูงและได้ มาตรฐานสากล รวมถึงการต่อยอดองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการให้บริการทาง การแพทย์ และการส่งเสริมสุขภาพขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของระบบสาธารณสุขในภาพรวมให้เพียงพอและมีการกระจายตัวบุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขอย่างเหมาะสม หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาคความได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์และศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวโน้ม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนความปกติใหม่ภายใต้แนวคิดภูมิภาคนิยม (Regionalism) ประกอบกับไทยเป็นประเทศที่มีแนวระเบียนเศรษฐกิจระดับภูมิภาคพาดผ่านมากที่สุด มีเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมได้มาตรฐาน และโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งในประเทศและแนวชายแดนรอบด้าน มีฐานเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าโลก พร้อมทั้งมีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาสพัฒนาสู่การเป็นประตูการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาคหากมีการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการเชื่อมโยงโครงข่ายโลจิสติกส์ในอาเซียนอย่างไร้รอยต่อ หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน ประเทศไทยมีฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็ง โดยมีการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นมูลค่ากว่าร้อยละ 15.4 ของการส่งออกทั้งหมด มีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

และมีคุณภาพสูง รวมทั้งมีตลาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และบริการด้านดิจิทัลขนาดใหญ่อันดับต้น ๆ ของอาเซียน อย่างไรก็ตาม ห่วงโซ่มูลค่าในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มต่ำ อาทิ การรับจ้างผลิต และยังขาดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์เป็นของตนเอง และโดยที่การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) ได้ผลักดันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องมีการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและในชีวิตประจำวันมากขึ้น ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 จึงเป็นโอกาสที่สำคัญของประเทศในการปรับบทบาท จากหนึ่งในห่วงโซ่ที่เปราะบางและสร้างมูลค่าได้ต่ำ สู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าขั้นสูงและบริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม และเกื้อหนุนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในทุกภาคส่วน โดยขอบเขตของเป้าหมายการดำเนินงาน ในแต่ละหมวดหมู่ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ภาคการเกษตรของไทยได้รับการปรับโครงสร้างให้เป็นภาคการผลิตที่มีผลตอบแทนสูงผ่านการยกระดับผลิตภาพ การพัฒนาคุณภาพของผลผลิต และการปรับเปลี่ยนประเภทของการผลิตจากการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำไปสู่การผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและภูมิปัญญาในการผลิตและการพัฒนาคุณภาพของเกษตรกร ด้วยการสนับสนุนข้อมูล และองค์ความรู้ที่จำเป็น รวมทั้ง การสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร เกษตรกรสามารถเข้าถึง ช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่หลากหลาย อาทิ การขายตรงให้กับผู้ค้าปลีกหรือผู้ส่งออก การขายสินค้า ผ่านช่องทางออนไลน์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และการทำเกษตรพันธสัญญากับผู้แปรรูป โครงสร้าง พื้นฐานที่มีความสำคัญต่อภาคการเกษตรและเกษตรแปรรูปได้รับการ พัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการ และมีประสิทธิภาพ อาทิ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์การเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์การเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ ทางภาคเกษตรได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีกลไกการถ่ายทอด เทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพื่อสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy)

2. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน ประเทศไทย มีภาพลักษณ์ในฐานะจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวที่เน้น คุณค่าและใส่ใจในความยั่งยืน การท่องเที่ยวไทย มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะ เช่น การท่องเที่ยวเชิง นิเวศน์ เชิงเกษตร เชิงการแพทย์และการส่งเสริม สุขภาพ เชิงอาหารและ วัฒนธรรม เชิงธุรกิจ และเชิงกีฬา การท่องเที่ยวไทยมีกิจกรรมที่หลากหลายพร้อมทั้ง มีบริการที่ได้มาตรฐานสากล สามารถเพิ่มมูลค่าและดึงดูดนักท่องเที่ยวเป้าหมายทั้งไทยและต่างชาติที่มีคุณภาพ และมีความเต็มใจจ่ายสูง แหล่งท่องเที่ยวได้รับการดูแลรักษาให้มีความยั่งยืนและเน้นคุณค่าอย่างเหมาะสมกับ พื้นที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวมีส่วนส่วนการกระจายตัวสู่เมืองรอง ในทุกภูมิภาค และกระจายตัวสู่ชุมชนและผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่มากขึ้นผ่านการเพิ่มมูลค่าด้วยการสร้าง อัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ

3. ไทยเป็นฐานการผลิต ยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน อุตสาหกรรมยานยนต์ ของไทยปรับตัวสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ของอุตสาหกรรมยานยนต์สูงมีการ สนับสนุนการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงการพัฒนาทักษะแรงงานอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการลดผลกระทบที่จะมีต่อผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมยานยนต์ดั้งเดิมและภาคการผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ เกษตรกรผู้ผลิตพืชพลังงาน ปริมาณการใช้ ยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

รถโดยสารสาธารณะในเมืองหลักปรับสู่ระบบ การขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าทั้งหมด ประเทศไทยมีสถานีอัดประจุไฟฟ้าอย่างเพียงพอครอบคลุมเส้นทางคมนาคมสำคัญทั่วประเทศ

4. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพ มูลค่าสูง อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์และบริการทางการแพทย์และสุขภาพ ที่มีพื้นฐานอยู่ บนศักยภาพและความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศเป็นเครื่องยนต์สำคัญที่ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยมีชื่อเสียงด้านการรักษาโรคเฉพาะทางและบริการทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น การผ่าตัดสมอง การผ่าตัดหัวใจ และการรักษาโรคมะเร็ง เป็นต้น รวมถึงเป็นจุดหมายปลายทางของบริการทางการแพทย์ บริการด้านความสวยความงาม และบริการส่งเสริมสุขภาพ ระบบสาธารณสุขได้รับการพัฒนาคุณภาพและขยายศักยภาพ มีการปรับสู่ Smart Medical/Smart Healthcare โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อรองรับกับการดำรงชีวิตสมัยใหม่ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนความต้องการใช้ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ บุคลากรและทรัพยากรด้านสาธารณสุขมีการกระจายตัวอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับผู้รับบริการจากทั้งในและต่างประเทศ

5. ไทยเป็นประตูการค้า การลงทุนและจุด ยุทธศาสตร์ทาง โลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ประเทศไทยเป็นประตูการค้า บริการ และการลงทุนที่สำคัญของอาเซียน โดยมีกฎระเบียบและกระบวนการนำเข้าส่งออกที่มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ และเพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งสินค้าและการค้าผ่านแดน ยกระดับระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และการเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งในอาเซียนอย่างไร้รอยต่อ

ประเทศไทยมีนโยบายและมาตรการจูงใจสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวด้านการค้า และการลงทุน การจัดทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่ม ขอบเขตศักยภาพและเชื่อมโยงผู้ประกอบการในประเทศให้เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การค้า การลงทุนโลก (Global Value Chains) ผู้ประกอบการและแรงงานด้านโลจิสติกส์ของไทยมีองค์ความรู้และทักษะที่เหมาะสมสำหรับการให้บริการที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และคุณภาพสูง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปรับรูปแบบธุรกิจที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

6. ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และบริการดิจิทัลของอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดิจิทัลคอนเทนต์ และเป็นผู้ให้บริการด้านดิจิทัลที่สำคัญของอาเซียน เทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะและบริการด้านดิจิทัล ทั้งด้านซอฟต์แวร์และการสร้างสรรค์ดิจิทัลคอนเทนต์ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือของภาครัฐ สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการ พร้อมทั้งมีกลไกสนับสนุนให้เกิดการนำเทคโนโลยี องค์ความรู้ และนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านดิจิทัล อาทิ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง แรงงานที่มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการ และกฎระเบียบที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีประสิทธิภาพสูง ภาครัฐมีระบบเฝ้าระวังและป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์โดยทุกภาคส่วนมีความตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ประชาชนและผู้ประกอบการมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย

2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)

ทุกกลุ่มคนในประเทศมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มศักยภาพ ประชาชนได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และประเทศมีความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยการใช้เทคโนโลยีฐานข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลแพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการแข่งขัน ที่เปิดกว้างและเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเชิงธุรกิจ และผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะในเมืองหลัก และท้องถิ่นต่างจังหวัด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่ ตลอดจนการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยด้วยโอกาส อย่างตรงกับปัญหาความต้องการ การใช้นโยบายการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการกระจายรายได้ และการจัดความคุ้มครองทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มพลวัตการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (socioeconomic mobility) ทั้งนี้ การมุ่งลดความเหลื่อมล้ำในเชิงธุรกิจเชิงพื้นที่ และเพิ่มพลวัตการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความมั่งคั่ง และการเข้าถึงการศึกษา สาธารณสุข และบริการสาธารณะอื่น ๆ ที่มีคุณภาพ โดยหมายความว่าต้องบรรลุในห้วงระยะเวลา ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อผลักดันการสร้าง “สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค” อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย หมายความว่า 7 ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนโดย SMEs ถึงร้อยละ 43.2 และมีการจ้างงานกว่า 11 ล้านคน แต่ SMEs ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทั้ง ในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การจัดหาแรงงาน และการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่ จะต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว และยังเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ สภาพเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวยังเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ที่ส่งผลให้ SMEs จำนวนมากได้รับผลกระทบและมีแนวโน้มต้องปิดกิจการ ส่งผลต่อการจ้างงานและคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด การเพิ่มโอกาสและเร่งพัฒนาศักยภาพของ SMEs ให้สามารถ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ และสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้ม ความต้องการมากขึ้น และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดทอนความเสี่ยงดังกล่าว พร้อมทั้งลดความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ ความมั่งคั่ง เพิ่มการแข่งขันในตลาดซึ่ง เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว หมายความว่า 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่ ฐานเศรษฐกิจหลักโดยมีกรุงเทพมหานครเป็นเมืองโตเดี่ยว ซึ่งมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานที่สูงกว่าเมืองหลักอื่น ๆ ของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในมิติด้านโอกาสอื่น ๆ ทั้งด้านการทำงาน รายได้ และการเข้าถึงการศึกษา และบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศของประเทศไทยมาโดยตลอด อย่างไรก็ดี พื้นที่ในภาคต่าง ๆ ของประเทศมีศักยภาพและโอกาสที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคและประเทศโดยรวม ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถช่วยให้การกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปได้ง่ายขึ้น การย้ายถิ่นฐานของแรงงานกลับสู่ท้องถิ่นต่างจังหวัดจากวิกฤตโควิด - 19 และกระแสการให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regionalization) จะเป็นทั้งโอกาสและแรงผลักดันในการพัฒนาพื้นที่ทั้งในแง่ของการส่งเสริมการค้าการลงทุน การเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น และชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพ

ของบริการสาธารณะในพื้นที่และการพัฒนาพื้นที่ให้น่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม แม้ว่าสัดส่วนคนจนโดยรวมจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ประเทศไทยยังคงมีคนจน จำนวนหนึ่งที่ติดอยู่ในกับดักความยากจนเรื้อรังและ/หรือข้ามรุ่น โดยที่ผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกระจายไปไม่ถึง และยังถูกซ้ำเติมด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจ อัตราการพึ่งพิงในครัวเรือนที่สูงขึ้น และการเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีที่อาจลดทอนโอกาสในการขยับสถานะ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะเมื่อความยากจนและขัดสนถูกส่งผ่านไปยังรุ่นลูกหลาน ในขณะเดียวกัน คนใกล้จน และกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ (gig workers) จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองที่เพียงพอเหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางรายได้ ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสารสนเทศ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยระบุกลุ่มเป้าหมาย ปัญหา และความจำเป็น นำไปสู่การออกแบบนโยบายช่วยเหลือครอบครัวยากจนข้ามรุ่นได้อย่างเฉพาะเจาะจง แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและสามารถสร้างแต้มต่อได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถออกแบบระบบประกันสังคมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนไป

7. ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ ประเทศไทยมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เหมาะสมต่อการเติบโตของ SMEs โดยมีการแข่งขันทางการค้าที่เปิดกว้างและเป็นธรรมชาติ ความเหลื่อมล้ำระหว่าง SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและนวัตกรรมการเงินทางเลือกที่เหมาะสม องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็น รวมถึงตลาดภาครัฐและช่องทางตลาดใหม่ ๆ ลดลงโดยมีการสนับสนุนจากภาครัฐที่ตรงกับความต้องการเฉพาะของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีศักยภาพสูง ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี องค์ความรู้และนวัตกรรม โดยเฉพาะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนารูปแบบธุรกิจ และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ ตลอดจนสามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต อาทิ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือสินค้าและบริการทางสุขภาพ SMEs ไทยมีบทบาทในภาคการส่งออกมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลกได้ โดยเฉพาะในภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพ ผลิตได้และขายเป็น สามารถนำอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการ และสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนวิสาหกิจเพื่อสังคมขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อาทิ การสร้างการมีส่วนร่วม และกระจายผลประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจไปสู่ชุมชน การสร้างงานในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และการพัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

8. ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่ พื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคได้รับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาเมืองหลักและการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจทั้งในระดับภายในประเทศและระดับภูมิภาค รวมถึง การเชื่อมโยงระหว่างเมืองและชนบทโดยรอบ บริการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และบริการสาธารณสุข มีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกันระหว่างพื้นที่ รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรที่สำคัญอื่น ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม พื้นที่เศรษฐกิจและเมืองหลักทั่วประเทศมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการคมนาคมขนส่งในเมือง และระบบสารสนเทศดิจิทัลที่มีความครอบคลุม สามารถเข้าถึงได้ เพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และพัฒนาปัจจัยดึงดูดการพัฒนาสู่ภูมิภาค (Pull Factors) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน (Eco - living) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการกำกับดูแล

และกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ ขณะที่ชุมชน สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการออกแบบและขับเคลื่อนการพัฒนาที่เหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างจริง

9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม คนยากจนข้ามรุ่นลดลง จากมาตรการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาแบบมุ่งเป้าและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถระบุตัวบุคคล ปัญหา และความต้องการ ได้อย่างแม่นยำ และมีประสิทธิภาพ นโยบายการเงินการคลัง และกฎหมายสามารถสนับสนุนการกระจายรายได้และสร้างความเป็นธรรมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกกลุ่มคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างครอบคลุม ทั้งถึงและมีคุณภาพ โดยเฉพาะในชนบทและพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของโอกาส ทางเศรษฐกิจและสังคม และระหว่างพื้นที่ (digital divide) เด็กจากครอบครัวยากจนได้รับการช่วยเหลือให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับได้อย่างเสมอภาค เพื่อเพิ่มโอกาสการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมอันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำในประชากรรุ่นถัดไป คนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทความจำเป็นบนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง ระบบประกันสังคมได้รับการพัฒนาทั้งในด้านรูปแบบ เงินสมทบ และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับความต้องการ และลักษณะการทำงานที่หลากหลาย สามารถจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ และสร้างหลักประกันให้แก่แรงงาน ในภาวะวิกฤตได้ระบบความคุ้มครองทางสังคมของไทยมีความบูรณาการ เชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับนโยบาย ฐานข้อมูล ระดับปฏิบัติ จนถึงการติดตามประเมินผล โดยมีระบบที่สามารถระบุคุณสมบัติของความคุ้มครองทางสังคมที่แต่ละบุคคล/ครัวเรือนพึงได้รับ

3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (High Sustainability) ทุกภาคส่วนในสังคมมีรูปแบบการดำเนินชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสามารถรับมือและมีภูมิคุ้มกันจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งการจัดการของภาครัฐและบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อมุ่งจัดการกับปัญหาที่เป็นภัยคุกคามสำคัญทั้งในประเทศไทยและในระดับโลก ซึ่งได้แก่ ปัญหาขยะ มลพิษทาง น้ำ มลพิษอากาศ ก๊าซเรือนกระจก และความเสี่ยงของภัยธรรมชาติอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ด้วยการยกระดับระบบการจัดการและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งพัฒนากลไกที่ จูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การผลิตและบริโภคให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยหมายความว่า ต้องบรรลุในห้วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อผลักดันการสร้าง “วิถีชีวิตที่ยั่งยืน” อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย หมายความว่า 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ขยะ น้ำเสีย มลพิษ อากาศ และก๊าซเรือนกระจกถือเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตและบริโภค ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยปริมาณขยะและน้ำเสียที่มีปริมาณสูงเกินกว่าความสามารถในการกำจัด ได้เล็ดลอดออกสู่สิ่งแวดล้อมจนเป็นผลเสียต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตในทะเล ในขณะเดียวกัน มลพิษอากาศ PM2.5 ซึ่งมีแหล่งที่มาสำคัญจากการจราจรและเผาพื้นที่เกษตร ส่งผลให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายสุขภาพเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกของทั้งโลกที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหลายประการได้ส่งผลให้การจัดการปัญหาทางสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ประการอย่างยั่งยืนสามารถทำได้ด้วยต้นทุนที่ลดต่ำลงเรื่อย ๆ และยังเป็นโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ในอีกทางหนึ่งด้วย โดยเทคโนโลยีการรีไซเคิลและการบำบัดน้ำเสียทำให้สามารถนำวัสดุหลายประเภทและน้ำที่ใช้ แล้วมา

หมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพสามารถนำมาใช้เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อลดความจำเป็นในการเผาพื้นที่ของเกษตรกร นอกจากนี้ พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้าจะเป็นโอกาสในการลดก๊าซเรือนกระจกและมลพิษอากาศได้อย่างมหาศาล หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ผ่านมา ภัยธรรมชาติหลายประเภท โดยเฉพาะ อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย ไฟป่า และการกัดเซาะชายฝั่ง เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นประจำทุกปีทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติ และมูลค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ภัยธรรมชาติข้างต้นทวีความถี่และระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น พร้อมกันนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังอาจทำให้ภัยธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากเท่าใดนักในปัจจุบัน กลายเป็นภัยคุกคามที่สำคัญในอนาคต อาทิ การเกิดน้ำท่วมพื้นที่ชายฝั่งอันเนื่องมาจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น และสภาพอากาศร้อนจัด นอกจากนี้ แนวโน้มการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้นอาจยังซ้ำเติมให้ความเสี่ยงของภัย ธรรมชาติเพิ่มขึ้นได้ หากขาดการควบคุมด้านการดำเนินใช้ประโยชน์ที่ดินและพัฒนาสิ่งก่อสร้างอย่างเหมาะสม ดังนั้น การลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในมิติของการป้องกันและบรรเทาภัย รวมทั้งการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศในระยะต่อไป

10. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ชยะได้รับหรือกำหนดกฎระเบียบที่จำเป็นเพิ่มเติม อาทิ การกำหนดมาตรการเชิงบังคับสำหรับการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การมีข้อกำหนดด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์พลาสติกให้เอื้อต่อการรีไซเคิล การพัฒนากลไกในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ รวมทั้งการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ ประเทศไทยมีศักยภาพในการรีไซเคิลน้ำทิ้ง โดยเริ่มจัดทำระบบในพื้นที่ที่มีความพร้อม อาทิ นิคมอุตสาหกรรม และชุมชนขนาดใหญ่ พลังงานหมุนเวียนเป็นแหล่งพลังงานหลักสำหรับการพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า ใหม่ของประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนตลาดการซื้อขายไฟฟ้าไปสู่รูปแบบตลาดเสรีเพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนของผู้ผลิตรายย่อยและภาคอุตสาหกรรม ขอบเขตประชาชน และการปรับปรุงระบบสายส่งไฟฟ้าและการจัดการให้สามารถรองรับ ไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานทดแทนในสัดส่วนที่สูงขึ้น การใช้งานยานยนต์ไฟฟ้ามีสัดส่วนที่สูงขึ้นทั้งในระบบขนส่งมวลชนและยานพาหนะส่วนบุคคล ผลิตภัณฑ์ที่มาจากวัสดุเหลือใช้และมีการปล่อยคาร์บอนในปริมาณต่ำตลอดวงจรชีวิตได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการผลิต และมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อจูงใจผู้บริโภค

11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พื้นที่ที่ประสบภัยธรรมชาติซ้ำซาก และพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเผชิญกับผลกระทบที่รุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับการจัดการให้มีความเสี่ยงที่ลดลง ผ่านการใช้มาตรการป้องกันภัยที่ยั่งยืนและมาตรการการปรับตัวที่ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการดำเนินชีวิตของประชาชน ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการป้องกันความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพดี เป้าหมายด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับการบูรณาการเข้ากับการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งก่อสร้าง ระบบการจัดการภัย ทั้งการคาดการณ์ การเตือนภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูหลังเกิดภัยในทุกระดับได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและศักยภาพที่สูงขึ้น ทุกภาคส่วนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติและ การปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะการมีมาตรการช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบาง อาทิ คนยากจน และเกษตรกรที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น

4) ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนา (High-Leverage Enablers) ปัจจัยขับเคลื่อนที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand โดยเฉพาะกลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งระบบการศึกษา และการยกระดับและปรับทักษะแรงงานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโลกยุคใหม่ และส่งเสริม การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตและบริการที่มีผลิตภาพและมูลค่าสูงและกลไกการบริหารจัดการ ภาครัฐ ทั้งระเบียบกฎหมาย ระบบงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนการติดตามประเมินผลที่ทันสมัย เท้าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยหมวดหมู่ที่ต้องบรรลุในระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อสร้าง “ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนา” ประกอบด้วย

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต คนเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษาและระบบการพัฒนาทักษะแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งยังประสบกับความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึง ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังแรงงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอนาคตของงานและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทาง เทคโนโลยี วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มาพร้อมกับความต้องการงานและทักษะประเภทใหม่ ๆ รวมถึงทักษะทางพฤติกรรม (Soft Skills) ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งส่งผลให้ กำลังแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การขาดความพร้อมทางเทคโนโลยีและความแตกต่างระหว่างพื้นที่ ยังอาจทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและทักษะเพิ่มสูงมากขึ้น อย่างไรก็ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การลดลงของประชากรและการขยายตัวของความเป็นเมืองจะนำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและฝึกอบรม ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง เป็น ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand ต่อไป หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐขนาดเล็ก ยืดหยุ่น คล่องตัว และมีสมรรถนะสูง ภาครัฐมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันภาครัฐของไทยมีขนาดใหญ่ ขาดความคล่องตัว และมีรายจ่ายประจํามาก อีกทั้งยังมีโครงสร้างการบริหารงานแบบรวมศูนย์แต่ขาดการ บูรณาการระหว่างหน่วยงาน ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีกฎหมายจำนวนมากที่ยังล้าสมัย และขาดการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป ปัญหาดังกล่าวนี้น่าจะมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปสู่ปัญหาภาระ ทางการคลังที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากความล่าช้าในการปรับตัว ให้เท่าทันกับ เศรษฐกิจฐานเทคโนโลยีและการทำงานรูปแบบใหม่ รวมไปถึงความสามารถในการตอบสนอง ต่อความต้องการ ของประชาชนที่มีอย่างจำกัด ท่ามกลางกระแสการตระหนักรู้ของสาธารณชน (Public Awareness) และการขยายตัวของความเป็นเมือง ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างและการบริหารงาน ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและมีสมรรถนะสูง โดยอาศัยโอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการปรับปรุง กระบวนการ พัฒนาระบบข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนมุ่งปรับปรุง กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับโครงสร้างและพลิกโฉมประเทศในมิติต่าง ๆ และส่งเสริมศักยภาพ ของทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ระบบการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับปฐมวัยมีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายในประเทศและเทียบเท่าระดับสากล โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่อย่างรอบด้าน อาทิ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านดิจิทัล และทักษะการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงทักษะทางสังคม/พฤติกรรม (Soft Skills) อาทิ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัว การยอมรับความแตกต่าง และการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบการศึกษาและกลไกที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพ ของเด็กแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ จนถึงกลุ่ม NEETs (กลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 24 ปีที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้อยู่ในระบบฝึกอบรมใด ๆ สถาบันอุดมศึกษาสามารถปรับบทบาทในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสนับสนุนการมุ่งสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand รวมถึงมีบทบาทในการพัฒนา ทุนมนุษย์ในทุกช่วงวัย (นอกเหนือจากวัยเรียน) ระบบการฝึกอบรมเพื่อปรับและยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน (Reskill/Upskill/New skill) มีคุณภาพ ทันสมัย ได้มาตรฐาน ตอบโจทย์ความต้องการอย่างตรงจุด ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยเฉพาะการฝึกอบรมเพื่อโยกย้ายแรงงานไปสู่ภาคการ ผลิตและบริการเป้าหมายภายใต้การสร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสำหรับผู้มีความเสี่ยงจากการถูกทดแทนจากระบบอัตโนมัติ กลุ่มวัยแรงงานตอนปลาย และผู้สูงอายุ นโยบายการบริหารจัดการกำลังคนภายใต้บริบทสังคมสูงวัยมีความชัดเจน และสามารถลดทอนความเสี่ยงในการขาดแคลนกำลังแรงงาน อาทิ การขยายอายุเกษียณการยกระดับผลิตภาพแรงงานไทย และการดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ ระบบการบริหารจัดการกำลังคนและฐานข้อมูลสารสนเทศด้านกำลังคนของประเทศมีความบูรณาการ นำไปสู่การออกแบบนโยบายที่เฉพาะเจาะจง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถาบันทางสังคมเอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่การส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร การปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิง จนถึงมาตรการที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี มีความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม

13. ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง การทำงานของภาครัฐมีความบูรณาการและเป็นเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ จนถึงการติดตามประเมินผล ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐและเอกชน รวมถึงการดำเนินงานร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่น ๆ โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยน ควบรวม หรือยกเลิกภารกิจให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ภาครัฐมีความยั่งยืนทางการคลัง มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น และมีการบริหารจัดการรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับบทบาทและลดภารกิจเหลือเพียงเท่าที่จำเป็น การบริหารงานภาครัฐและการให้บริการสาธารณะปรับเปลี่ยนสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เต็มรูปแบบ กฎหมาย ระเบียบ และมาตรการภาครัฐมีความทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน มีการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไปสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand ทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มีบทบาทในการออกแบบ จัดทำ และขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand รวมถึงมีบทบาทในการติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐในทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การกำหนด “หมุดหมาย” (Milestones) ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Eco Thailand ภายในปี 2570 ได้พัฒนาขึ้นจากการนำโอกาสและความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ผลกระทบของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับ โลก (Megatrends) ต่อสถานะของการพัฒนาประเทศ มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำรายละเอียดและสาระสำคัญของหมุดหมายทั้ง 13 ประการ

ร่วมสร้าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

พลิกโฉมประเทศไทยสู่...

เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน

(Hi-Value and Sustainable Thailand)

โดยมุ่งพัฒนา 4 ด้าน

1. เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
High Value-added Economy

1 เกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยี

2 การท่องเที่ยวแบบคุณค่าและความยั่งยืน
กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ รายได้ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

3 ขบวนการผลิต ยานยนต์ไฟฟ้า
สร้างศักยภาพการผลิตและส่งเสริมการใช้นโยบายดีไฟฟ้า

4 การแพทย์ และสุขภาพครบวงจร
ยกระดับการแพทย์ให้ทันสมัย ก้าวถึงเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพมูลค่าสูง

5 ประสิทธิภาพ การลงทุนและโครงสร้างพื้นฐาน
โครงข่ายคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงกับภูมิภาคอย่างไร้รอยต่อ

6 อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และบริการดิจิทัล
ส่งเสริมการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย บริการดิจิทัลและดิจิทัลคอนเทนต์ที่นวัตกรรม

3. วิถีชีวิตที่ยั่งยืน
Eco-friendly Living

10 เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
วงจรเศรษฐกิจหมุนเวียนใช้ประโยชน์และพัฒนาพลังงานหมุนเวียนเป็นแหล่งพลังงานหลัก

11 ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ
ใช้มาตรการเชิงพื้นที่และเทคโนโลยี ในการรับมือภัยธรรมชาติ

2. สังคมแห่งโอกาส และความเสมอภาค
High Opportunity Society

7 SMEs 5 ล้านห้อง
ชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคมเติบโตอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างศักยภาพ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและตลาดสมัยใหม่

8 พื้นที่และเมืองมีความเจริญทันสมัย และปลอดภัย
ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ กรุงเทพฯ 24 ชั่วโมง เศรษฐกิจและสังคม

9. ความยากจนข้ามรุ่นลดลงและได้รับ ความคุ้มครอง
ทางสังคมเพียงพอ ประสิทธิภาพการขยายผล การเข้าถึงบริการคุ้มครองทางสังคมอย่างทั่วถึง

4. ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย
Key Enablers for Thailand's Transformation

12. กำลังคนมีสมรรถนะสูง
กลไกตลาดการพัฒนากำลังคนภาค ระบบการศึกษา อ.ส.พ.พัฒนาฝีมือแรงงาน มีคุณภาพและทุกช่วงวัยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

13. ภาครัฐมีประสิทธิภาพสูง
ภาครัฐกับสมัยใหม่: สดใส

ทุกความคิดเห็นมีความสำคัญ มาร่วมแสดงความคิดเห็นได้ที

 : [สภาพัฒนา](#)
 : [สภาพัฒนา Update](#)
 : Email: plan13@nscde.go.th
 : 0 2280 4085 ต่อ 2105 - 2114

 : www.nscde.go.th
 : ตู้ ปณ.40 ปณศ.หลายหลวง กรุงเทพฯ 10102 (วงเล็บมุมซองว่า "ระดมความคิดเห็นแผนฯ 13")

163

ส่วนที่ 4

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. กรอบทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 บทบาทของภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นฐานการผลิตการเกษตรทั้งข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดของประเทศ รวมทั้งมีทำเลที่ตั้งที่มีศักยภาพเหมาะสมกับการเชื่อมโยงทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยที่มีความสามารถเฉพาะทางที่โดดเด่น แต่มีปัญหาพื้นฐานด้านการขาดแคลนน้ำ ดินคุณภาพต่ำ ประสบอุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก คนมีปัญหาทั้งในด้านความยากจนและคุณภาพชีวิต ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาพื้นฐานโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ทิศทางการพัฒนาภาค ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยพัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่ เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ เชื่อมโยงการค้า การลงทุนในภูมิภาค ตามแนวคิดการเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NE Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา 3G ได้แก่ Green พัฒนาเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ พัฒนาโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และ เศรษฐกิจสีเขียว หรือ Bio Circular Green Economy) และการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน Growth โดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนการพัฒนาศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ท่องเที่ยวชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิต และ Gate ใช้โอกาสจากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ชายแดน ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์

1.3 เป้าหมายรวม

1.3.1 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น

1.3.2 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง

1.4 แนวทางการพัฒนา

การกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับหมุดหมายการพัฒนาประเทศตามกรอบแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 พร้อมทั้งพิจารณา โอกาส ศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดของภาค เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาไปสู่ “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ภายในภาคให้มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ และการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทุน เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาช่วยขับเคลื่อนการพัฒนา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.4.1 พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ

(1) พัฒนาข้าวหอมมะลิ พืชกุลาร้องไห้ พืชสมุนไพร รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่น ๆ ให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ โดยพัฒนากระบวนการผลิต แปรรูป และจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ และเกษตรชีวภาพทั้งระบบ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตและแปรรูป โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

(2) ส่งเสริมการปลูกพืชมูลค่าสูง อาทิ พืชผัก ไม้ผล และสมุนไพร โดยจัดทำฐานข้อมูล พื้นที่ปลูกเพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมการปลูกและแปรรูปพืชที่สำคัญ ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพ ตามระบบมาตรฐานการเกษตรและตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาพืชสมุนไพร รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และการจัดตั้งตลาดกลาง

(3) ส่งเสริมการเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูก แปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้ง การจัดการระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยาย ตลาดไปสู่อาเซียน

(4) ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงและถ่ายทอดเทคโนโลยีจากภาควิชาการในการสร้าง มูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรกรต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้สถาบันการศึกษาและ สถาบันวิจัยในภาคให้มีบทบาทเป็นฐานทางวิชาการสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยใช้ประโยชน์จาก โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ถ่ายทอดความรู้ และนำการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

1.4.2 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา

(1) จัดหาแหล่งน้ำและขยายพื้นที่ชลประทานในพื้นที่ที่มีศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับ การเติบโตของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พร้อมกับนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ สำหรับภาคเกษตรในระดับไร่นา ขยายผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และโคก หนองนาโมเดล เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้ในฤดูแล้ง

(2) บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำ ให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนและมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาวเพื่อป้องกันความเสียหาย จากอุทกภัยและภัยแล้ง

Northeastern Direction 2566-2570

เป็น "ศูนย์กลางเศรษฐกิจของภูมิภาคและภูมิภาค"
วางแผนไว้ 4 ด้านเป็นฐานการผลิตของประเทศเชิงนวัตกรรม
กับสิ่งแวดล้อม เป็นโครงสร้างของประเทศไทย
เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

1.4.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน อาทิ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย เป็นต้น

(1) ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย โดยการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสร้างนวัตกรรม เพิ่มมูลค่าสินค้า สร้างอัตลักษณ์และคุณค่าของผ้าทอชัยภูมิ โดยสร้างเรื่องราวของลวดลายสีเส้นเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม พัฒนาคุณภาพสินค้า ออกแบบ สี ลวดลาย ตราสัญลักษณ์ พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ตลอดห่วงโซ่การผลิตให้หลากหลาย

(2) พัฒนาผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ ในการออกแบบและการจัดการสินค้าให้ทันสมัย พัฒนาระบบตลาด สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม

(3) ส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ พัฒนาระบบการผลิตตั้งแต่การปลูกหม่อน ฝ้าย เลี้ยงไหม แปรรูป การสร้างเรื่องราวให้เชื่อมโยงกับเอกลักษณ์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตแบบพื้นถิ่น

1.4.4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างเมือง

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างเมือง เช่น นครราชสีมา ขอนแก่น ลพบุรี เพชรบูรณ์ ให้มีความสะดวก ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

(2) พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มุกดาหาร นครพนม และหนองคาย ให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นศูนย์กลางความเจริญในการกระจายความเจริญไปยังพื้นที่โดยรอบ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการลงทุนและสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน พร้อมทั้งเร่งรัดการดำเนินงาน โครงการและมาตรการสำคัญในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ CIQ ที่ได้มาตรฐานสากล

(3) พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา ให้เกิดความเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพ อาทิ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) เพื่อเชื่อมโยงไปยัง สปป. ลาว เวียดนาม และต่อเนื่องไปยังจีนซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของโลก และเชื่อมโยงกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยมีโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงทั้งทางบก ทางรถไฟ ทางอากาศ สู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมระบบราง ท่าเรือบก (Dry Port)

1.4.5 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน

(1) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรม อาทิ ท่องเที่ยวสุขภาพ เทศกาลประจำปี วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ธรรมชาติ และเมืองเก่า พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของชุมชนต่าง ๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling)

(2) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ โดยบูรณาการกิจกรรมแผนท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ประเทศลาว เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักรวมและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่น หรืออัตลักษณ์ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม พัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการการท่องเที่ยววิถีใหม่ รักษามาตรฐานการให้บริการ จัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์ สนับสนุนนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

(3) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสนุก รื่นรมย์เสมอ (play and learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายและกลับมาได้บ่อยครั้ง

(4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชน กับชุมชนและท้องถิ่นทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมภาคีเครือข่ายด้าน ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้พัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี โดยเน้นการให้บริการด้านอาหารพื้นที่สะอาด ปลอดภัย รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

1.4.6 ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อย เพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(1) พัฒนาอาชีพและรายได้ของผู้มีรายได้น้อย โดยสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อย มีที่ดินทำกินของตนเอง ส่งเสริมการมีอาชีพ สนับสนุนปัจจัยการผลิตและแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ยกระดับฝีมือและอบรมให้ความรู้ เพื่อให้มีรายได้เสริมและเกิดความมั่นคงทางรายได้ ตามแนวทางโคก หนอง นา โมเดล และเกษตรทฤษฎีใหม่

(2) พัฒนาโภชนาการแม่และเด็ก โดยส่งเสริมการบริโภคไอโอดีนและให้ความรู้แก่พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็กในด้านโภชนาการที่เหมาะสม ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ และวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นการพัฒนาเด็กในช่วง 0 - 3 ปีแรก และยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนและพื้นที่ห่างไกลให้ได้มาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็กก่อนวัยเรียน ให้มีพัฒนาการความพร้อมทั้งทักษะสมอง ร่างกาย และสังคม

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน sustainable development goals (SDGs)

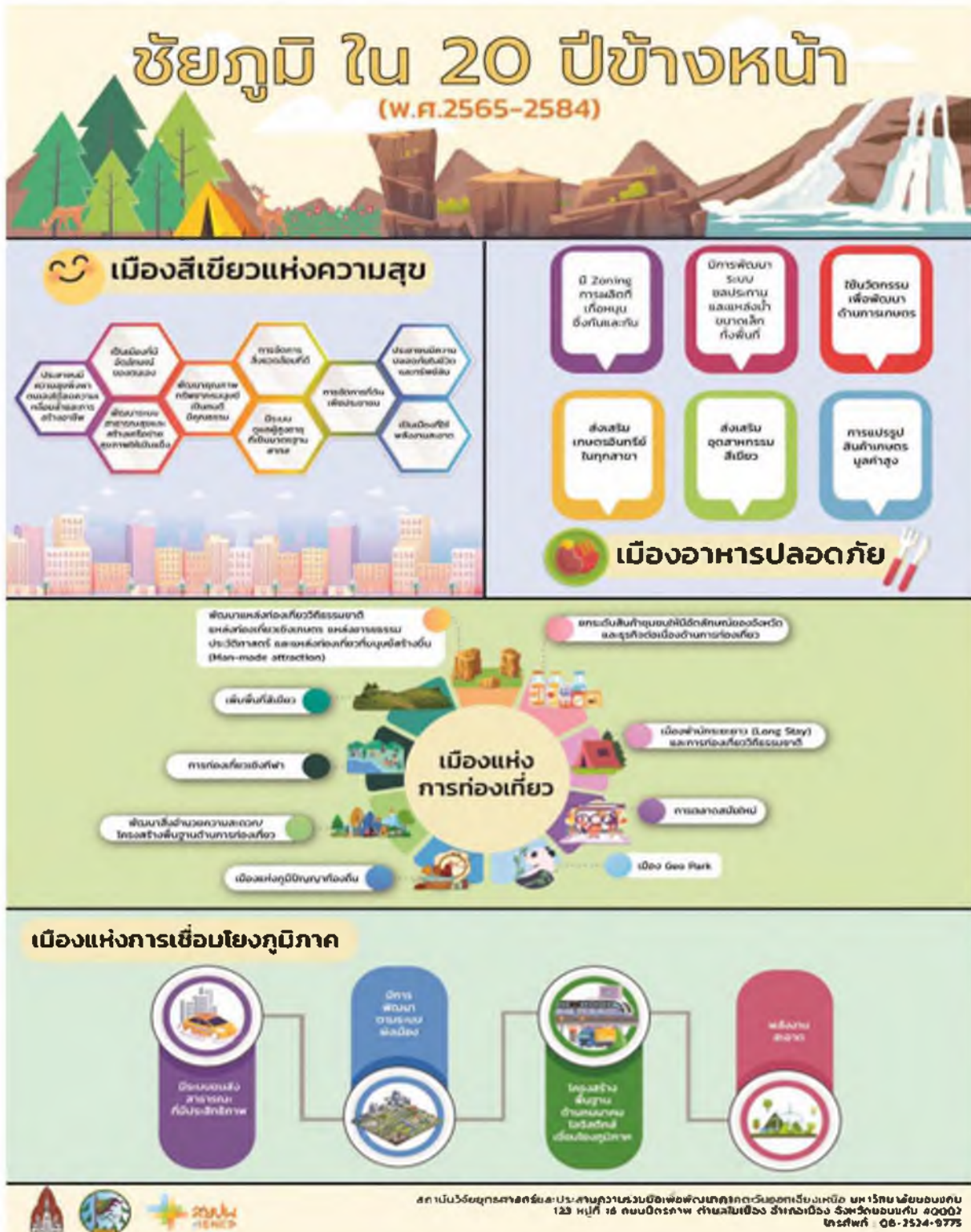
จังหวัดชัยภูมิได้มีการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละเป้าหมาย โดยการเผยแพร่ องค์ความรู้ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม เด็กและเยาวชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่

ส่วนที่ 5

ประเด็นการพัฒนา

จังหวัดชัยภูมิได้มีการพัฒนาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในโลกยุคใหม่ จึงมีความจำเป็นจะต้องกำหนดวางแผน อนาคตของจังหวัดชัยภูมิเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้อง กับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ จากการประชุมหารือทุกภาคส่วนในจังหวัดชัยภูมิ ได้มีข้อคิดเห็น ในการกำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ๔ ด้าน ใน ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๘๔) ดังนี้

1. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

“เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพอย่างยั่งยืน”

2. พันธกิจ

- 2.1 พัฒนาระบบเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจมหภาค
- 2.2 ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 2.3 อนุรักษ์ ปั่นฟู พัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 2.4 พัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. เป้าประสงค์

- 3.1 ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและกระจายอย่างเหมาะสม
- 3.2 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์และมีมาตรฐาน
- 3.3 การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลกับการพัฒนา
- 3.4 ประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มั่นคงและปลอดภัย

4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนา (KPI)

- 4.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
- 4.2 รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- 4.3 สัดส่วนประชาชนที่อยู่ภายใต้เส้นความยากจนลดลง
- 4.4 สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ลดลง
- 4.5 อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดลดลง

5. ประเด็นการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

5.1 ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เมืองสีเขียวแห่งความสุข

การขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดเมืองสีเขียวแห่งความสุข มีแนวทางการดำเนินการให้เกิดผล ดังนี้

1) ประชาชนมีความสุขพึ่งพาตนเองได้ ลดความเหลื่อมล้ำและการสร้างอาชีพ

ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้ ลดรายจ่ายและขยายโอกาสภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2) พัฒนาระบบสาธารณสุขและสร้างเครือข่ายสุขภาพให้เข้มแข็ง

ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพทั้งในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัด เป็นการยกระดับความมั่นคงด้านสุขภาพ สามารถตอบโต้ภาวะฉุกเฉินได้ทุกภัย รวมถึงโรคอุบัติใหม่ อย่างรวดเร็ว เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ

3) เมืองที่มีอัตลักษณ์

เป็นเมืองที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดกันมา อย่างยาวนาน เช่น ประเพณีแห่ناعโหด เป็นการทดสอบความอดทนและความตั้งใจของนาคที่อยู่บนแคร่ ที่จะบวชทดแทนคุณบิดามารดา ซึ่งไม่มีปรากฏในที่ใด จึงถือเป็นสิ่งเดียวในโลก ที่มีอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ จนถึงปัจจุบัน

4) พัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นคนดีมีคุณธรรม

ยกระดับการพัฒนาคุณภาพของคนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น พร้อมส่งเสริมคุณธรรมเพื่อให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด

5) มีระบบดูแลผู้สูงอายุที่เป็นมาตรฐานสากล

ปัจจุบันไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว จังหวัดชัยภูมิต้องจัดระบบบริการผู้สูงอายุ โดยใช้กลไกจากทุกภาคส่วนเพื่อดูแลผู้สูงอายุ ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

6) การจัดการที่ดินเพื่อประชาชน

การจัดที่ดินมีเจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีที่ดินเพื่อยู่ออาศัยและประกอบกรเลี้ยงชีพเป็นการพัฒนารายได้และคุณภาพชีวิต สามารถนำหนังสือ/เอกสารให้ใช้ที่ดินที่ได้รับจากรัฐไปใช้เป็นหลักประกันเพื่อให้เข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการประกอบอาชีพ สร้างรายได้และใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7) เมืองที่ใช้พลังงานสะอาด

ส่งเสริมการใช้พลังงานที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือเกิดมลภาวะที่เป็นพิษ โดยส่งเสริมการใช้ไฟฟ้าด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานจากชีวมวลและพลังงานจากน้ำ

8) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการรับแจ้งเหตุ/การเข้าถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว สร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน

9) การจัดการสิ่งแวดล้อม

ลักษณะของจังหวัดชัยภูมิจะเป็นพื้นที่ป่าและมีความอุดมสมบูรณ์ จึงประสบกับปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า ตัดไม้ ไฟป่า ซึ่งต้องสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชน และสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง ประกอบกับปัจจุบัน จังหวัดชัยภูมิ เริ่มเป็นเมืองขยาย จึงต้องจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียให้เป็นระบบทั้งในเขตชุมชนและนอกชุมชน

5.2 ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เมืองอาหารปลอดภัย

แนวทางพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้เป็นเมืองอาหารปลอดภัย ประกอบด้วย

1) มี Zoning การผลิตที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

การกำหนด Zoning ทางเกษตรเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด จะทำให้เกิดการวางแผนการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แต่ละประเภทให้เหมาะสมกับศักยภาพ การจัดการระบบการกระจายน้ำได้อย่างทั่วถึง และเพียงพอกับความต้องการซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนของเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง

2) มีการพัฒนาระบบชลประทานและแหล่งน้ำขนาดเล็กทั้งพื้นที่

จังหวัดชัยภูมิจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำ ซึ่งจะเพียงพอกับความต้องการของทุกภาคส่วนโดยพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและพัฒนาพื้นที่ชลประทานต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาโครงข่ายน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบบระบายน้ำ/บรรเทาอุทกภัย เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรน้ำได้อย่างยั่งยืน

3) ใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาด้านการเกษตร

นวัตกรรมเกษตรและปศุสัตว์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมูลค่าสินค้าครบวงจร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด ตลอดจนการวิจัยเพื่อให้ได้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การส่งเสริมให้เกษตรกรนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการเพื่อให้เกิดการพัฒนา จะทำให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุด

4) ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ในทุกสาขา

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในระดับต่าง ๆ ตลอดจนการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์และการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5) ส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว

ส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมในการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาระต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยการควบคุมจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมหรือปริมาณมลพิษที่เป็นไปตามมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเฉพาะการลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหาร ลดต้นทุนการผลิตและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

6) การแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ส่งเสริมให้มีการแปรรูปสินค้าเกษตรโดยการนำผลผลิตทางการเกษตร มาพิจารณาลักษณะพิเศษหรือจุดเด่นเพิ่มเติม เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร นอกจากการปรับปรุงเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยตรงแล้ว ยังมีการส่งเสริมให้มีการสร้างแบรนด์ (Branding) หรือการสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า เป็นการทำให้ตลาดรู้จักสินค้าของผู้ผลิต รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่โดดเด่น เพิ่มมูลค่าให้สินค้าด้วยบรรจุภัณฑ์ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร รวมถึงพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร

5.3 ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เมืองแห่งการท่องเที่ยว

ขับเคลื่อนชัยภูมิให้เป็นเมืองท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) เพิ่มพื้นที่สีเขียว

เน้นการสร้างจิตสำนึกและพัฒนาจิตสาธารณะในการดูแลและเพิ่มพื้นที่สีเขียวแก่ทุกภาคส่วนของสังคม

2) พัฒนาลิขสิทธิ์ความสะอาด/โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว

การพัฒนาลิขสิทธิ์ความสะอาดและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานสากล ประกอบด้วย การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรม อาหาร การปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในยานพาหนะระหว่างการเดินทาง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก สิ่งแวดล้อมให้เกิดความเป็นระเบียบสวยงาม ตลอดจนการให้ความสำคัญในการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมทั้งให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อนักท่องเที่ยว สร้างความประทับใจให้เดินทางมาเยือน จังหวัดชัยภูมิอีกเป็นการสร้างรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

3) เมืองแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและชุมชนให้มีความยั่งยืน ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นจะสามารถทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติ ได้อย่างยั่งยืนทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

4) เมือง Geo Park

จากศักยภาพของจังหวัดชัยภูมิที่โดดเด่นในด้านลักษณะทางธรณีวิทยา ที่เป็นรอยต่อเปลี่ยนผ่านจากทะเลสู่แผ่นดิน โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิเป็นแห่งเดียวของประเทศไทยที่พบซากดึกดำบรรพ์ครบทั้ง 3 มหายุค ได้แก่ มหายุคพาเลโอโซอิก (สัตว์ทะเลโบราณ 298 - 259.1 ล้านปี) มหายุคมีโซโซอิก (มูลปลาโบราณ 220 ล้านปี) มหายุคซีโนโซอิก (แพนด้ายักษ์และสัตว์ร่วมสมัยหลายชนิด อายุ 2 แสนปี) ในเขตพื้นที่ 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ คอนสาร หนองบัวแดง ภักดีชุมพล เกษตรสมบูรณ์ หนองบัวระเหว เทพสถิต และบ้านเขว้า โดยจะมีการจัดตั้ง “ชัยภูมิจีโอพาร์ค” (Chaiyaphum Geopark) เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ให้มากที่สุด

5) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยววิถีธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งอารยธรรมประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made attraction)

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย อาทิ ท่องเที่ยววิถีธรรมชาติ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งอารยธรรมประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ จะมุ่งเน้นให้ได้มาตรฐานพร้อมกับสร้างคนชัยภูมิให้เป็นมัคคุเทศก์ที่ดีประจำท้องถิ่น

6) ยกระดับสินค้าชุมชนให้มีอัตลักษณ์ของจังหวัด และธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยว

ยกระดับสินค้าชุมชนให้มีอัตลักษณ์ของจังหวัดชัยภูมิ บนฐานอัตลักษณ์ชุมชน เพิ่มมูลค่าของสินค้าทางการเกษตร ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ พัฒนาลิขสิทธิ์และบริการ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาดเพื่อให้คนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ สร้างแบรนด์ (Branding) หรือสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า เพื่อให้ตลาดรู้จักสินค้าของผู้ผลิต รวมถึงการพัฒนาการบรรจุภัณฑ์สินค้าให้มีความโดดเด่น

7) เมืองพำนักระยะยาว (Long Stay) และการท่องเที่ยววิถีธรรมชาติ

การพำนักระยะยาว เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศ และจังหวัดชัยภูมิให้ดีขึ้น เนื่องจากการพำนักระยะยาวจะทำให้เกิดการใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ การใช้ชีวิตประจำวัน ของนักท่องเที่ยวย่อมเป็นการกระจายรายได้ให้กับหลายอาชีพ จังหวัดชัยภูมิเตรียมการสำหรับการเป็นเมืองพำนักระยะยาวเพื่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว และเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยวให้กับจังหวัด

8) การตลาดสมัยใหม่

ตลาดสมัยใหม่หรือการตลาด 4.0 เป็นการตลาดในยุคดิจิทัลซึ่งเทคโนโลยีทำให้เกิดความสะดวกสบาย และความเชื่อมโยงมากขึ้น สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคได้อย่างสิ้นเชิง โดยผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการรวมถึงข้อมูลสินค้าต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ผู้ประกอบการสามารถขายสินค้าหรือเข้าถึงตลาดได้ง่ายมากขึ้นการพัฒนาผู้ประกอบการด้านต่าง ๆ เรื่องการตลาดสมัยใหม่ ทั้งภาคการเกษตรท่องเที่ยว อุตสาหกรรมจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัด

5.4 ประเด็นการพัฒนาที่ 4 เมืองแห่งการเชื่อมโยงภูมิภาค

จังหวัดชัยภูมิ เป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับจังหวัดเมืองหลัก จึงเป็นโอกาสที่จะพัฒนาเมืองให้เหมาะสมกับทำเลที่ตั้งรองรับการขยายตัวเมืองและพัฒนาเมืองให้เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1) มีระบบขนส่งสาธารณะ ที่มีประสิทธิภาพ

พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้สามารถให้ข้อมูลการบริการต่าง ๆ แบบ real time ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางได้ล่วงหน้าส่งผลให้การเดินทางสะดวกสบาย ประหยัดเวลาการรอคอย เป็นประโยชน์กับทุกภาคส่วน

2) มีการพัฒนาตามระบบผังเมือง

จังหวัดชัยภูมิจะดำเนินการจัดทำและปรับปรุงผังเมืองรวมเพื่อขึ้นนำการพัฒนาพื้นที่รายสาขา และโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและกระจายลงพื้นที่ในทุกอำเภอ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สอดรับกับนโยบายการพัฒนาประเทศและโครงการลงทุน ลดอุปสรรคการใช้พื้นที่ระหว่างการพัฒนาผังเมืองกับการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดจนบูรณาการข้อมูลโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการลงทุนกับการวางแผนผังเมืองทุกระดับ

3) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม/โลจิสติกส์ เชื่อมโยงภูมิภาค

จังหวัดชัยภูมิมีทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ ประกอบด้วย หมายเลข 201 (สี่คิ้ว-ชัยภูมิ-ชุมแพ) เชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนกับตอนล่างและภาคเหนือ หมายเลข 202 (บัวใหญ่-สีดา-ชัยภูมิ) เชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนและตอนล่าง หมายเลข 205 (ลำน้ำราษี-ลำสนธิ-ชัยภูมิ) เชื่อมระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหมายเลข 225 (นครสวรรค์-ชัยภูมิ) เชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคเหนือ โดยได้มีการพัฒนาให้เป็นถนน 4 เลนตามลำดับ จังหวัดชัยภูมิมีแผนจะสร้างถนนเลียบเมืองชัยภูมิวงแหวนรอบเมืองด้านทิศเหนือ โดยมีการเชื่อมโยงเส้นทางระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลขต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าและเครือข่ายโลจิสติกส์

4) พลังงานสะอาด

การเป็นเมืองที่มีการขยายด้านการคมนาคมขนส่ง การนำพลังสะอาดมาใช้ในระบบโลจิสติกส์ จะเป็นการส่งเสริมให้เมืองมีความน่าอยู่ ท่ามกลางกระแสของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง

ภาคผนวก

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ 20 ปี
ด้านเมืองอาหารปลอดภัย

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ 20 ปี
ด้านเมืองสีเขียวแห่งความสุข

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ 20 ปี
ด้านเมืองแห่งการท่องเที่ยว

ภาพประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ 20 ปี
ด้านเมืองแห่งการเชื่อมโยงภูมิภาค

